ΜΠΟΥΚΕΤΟ

ΕΤΟΣ 527
ΑΡΙΘ.

ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΝ

1934

ΣΕΛΙΔΕΣ
52

ΚΑΛΟ · ΠΑΣΧΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

ΑΧΙΛ. Κ. ΙΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΛΑΤΕΙΑ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ 5 — ΑΘΗΝΑΙ ΤΗΛ. 23.038 — ΠΛΑΤΕΙΑ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΡΥΤΣΗ 14

ΕΠΙΠΛΩΣΕΙΣ - ΕΙΔΗ ΕΠΙΠΛΩΣΕΩΝ
ΧΑΡΤΙΑ ΤΑΠΕΤΣΑΡΙΑΣ ΤΟΙΧΩΝ
ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΕΙΣ - ΛΑΜΠΑΙ

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ 3 3)4ο)ο

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ : ΟΨΕΩΣ 3 ½ %
ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΣ 4 ½ — 6 %

Ὁ τόκος τοῦ Ταμιευτηρίου ἀρχεται ἀπὸ τῆς ἑπομένης τῆς καταθέσεως

ΑΠΑΣΑΙ ΑΙ ΠΑΡΑ ΤΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΗ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΕΙΝΕ ΕΞ ΟΛΟΚΛΗΡΟΥ ΗΓΓΥΗΜΕΝΑΙ ΥΠΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΚΑΙ ΑΠΗΛΛΑΓΜΕΝΑΙ ΤΕΛΩΝ ΧΑΡΤΟΣΗΜΟΥ καὶ ἐνεργοῦνται εἰς :

ΤΟ ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ : Ἐν Ἀθήναις, ὁδὸς Πανεπιστημίου 31.

ΤΑ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ : Ἐν Θεσσαλονίκῃ, Ἰωαννίνοις, Λαρίσῃ, Μυτιλήνῃ, Χανίοις, Ἡρακλείῳ, Ρεθύμνῃ, Ἁγίῳ Νικολάῳ καὶ Βάμῳ.

ΤΑΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑΣ : Εἰς ὅλας τὰς λοιπὰς ἐπαρχιακὰς πόλεις, ὅπου ὑπάρχουν Ὑποκαταστήματα τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, τὰ ὁποῖα καὶ τὴν ἀντιπροσωπεύουν.

Γατί
μόνον μία ἐπέτυχε

Καμμιὰ γυναῖκα δὲν ἔχει πιθανότητας νὰ ἐπιτύχῃ μίαν καλὴν θέσιν ἢ νὰ θριαμβεύσῃ εἰς τὰς αἰσθηματικάς της ὑποθέσεις, ἐὰν δὲν ἔχῃ ἐπιδερμίδα δροσερή, διαυγῆ καὶ λευκή, ἡ ὁποία νὰ μὴν ἔχῃ μαραθῇ καὶ δὲν παρουσιάζει μαῦρα στίγματα ἢ διεσταλμένους πόρους. Ἐν τούτοις μὲ τὴ νέα κρέμα Τοκαλόν, χρώματος λευκοῦ, (ὄχι λιπαρὰ) κάθε γυναῖκα μπορεῖ νὰ ἀποκτήσῃ σὲ τρεῖς μέρες μόνον, ἐπιδερμίδα λευκὴ καὶ ὡραία.

Ἡ νέα αὐτὴ κρέμα περιέχει τώρα κρέμα νωπὴ καὶ ἐλαιόλα δο προαφομοιωθέντα, συνδυασμένα μὲ στυπτικὰ στοιχεῖα ποὺ λευκαίνουν καὶ τονώνουν τὴν ἐπιδερμίδα. Εἰσδύει αὐτοστιγμεί, καθησυχάζει τὴν φλόγωσιν τῶν ὑποδόρειων ἀδένων, συσφίγγει τοὺς διεσταλμένους πόρους καὶ διαλύει τὰ μαῦρα στίγματα σὲ βαθμὸ ἐξαφανίσεως. Λευκαίνει τὴν πλέον σκούρα ἐπιδερμίδα καὶ ἀπαλύνει τὴν πλέον τραχεῖαν. Ἡ δαπάνη διὰ νὰ ἐπιτύχετε νέαν λευκὴν καὶ φρέσκειαν ἐπιδερμίδα, εἶνε τόσον μικρά, ὥστε καμμία γυναῖκα δὲν θὰ θελήσῃ νὰ μείνῃ χωρὶς τὴν νέαν αὐτὴν κρέμαν Τοκαλὸν (χρώματος λευκοῦ). Δοκιμάσατε σήμερον καὶ παρατηρήσατε τὰ ἀποτελέσματα ἐπὶ τῆς περιποιήσεώς σας.

Γεν. Ἀντ. Α./Π. Ρεμπουτζάκος, Πραξιτέλους 42, Ἀθῆναι.

Καπέλλα
Ψάθες
Λέξ
Γαρνίτ ούρ

Ἡ πλουσιω
τέρα καὶ ὠ
ραιοτέρα συλ
λογή.

Α ΦΩΝ Σ. ΚΟΝΤΟΥΖΟΓΛΟΥ

ΚΛΕΙΤΙΟΥ τ. (Πόρδος Εὐαγγελιστρίας) — Τηλέφ. 23

Creme Simon

ΤΟ ΜΕΓΑ ΒΡΑΒΕΙΟΝ
τῆς Ἐκθέσεως Θεσσαλονίκης ἐλαβον αἱ οἰκιακῆς χρήσεως Γερμανικαὶ Βαφαὶ ὑφασμάτων
ARTI

Η ΒΙΟ ΜΕΓΑΛΟ ΒΡΑΒΕΙΟ

εἶνε νὰ βάφετε μόνοι Σας περσινά Σας φορέματα μὲ Γερμανικὰς Βαφὰς
ARTI
Αἱ Βαφαὶ ARTI κάνουν καὶ μοδέρνα. Ἐπιτυγία σταθερότατος. Χρῆσις ἁπλουστάτη. Ὁδηγίαι Ἑλληνιστί. Ἀπὸ σήμερον ζητεῖτε ἀφαὶ ARTI ἐτιμήθησαν μὲ Μέγα Βραβεῖον τῆς Ἐκθέσεως Θεσσαλονίκης. Πωλοῦνται στὰ ἐμπορικὰ καὶ τὰ φαρμακεῖα.

Κ. Α. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ
ΙΑΤΡΟΣ
Μεταδοτικῶν καὶ Δερματοσυφιλιδικῶν νοσημάτων
Μέγαρ. 23κ—1μ. 2ππ
Ὑβιάτερον Διαβητικῶν
Δι' Ἑκάστην ἀπόφ

Βάψατε τὰ περσινά Σας ρέματα μὲ Βαφὰς
ARTI
καὶ θὰ γίνουν καινούρ καὶ μοδέρνα. Πωλοῦνται στὰ ἐμπορικὰ καὶ γραφεῖα

ΤΟ ΤΣΟΥΓΚΡΙΣΜΑ ΤΩΝ ΑΥΓΩΝ (Σκίτσο τοῦ κ. Γ. Γρηγόρη)

ΕΚΛΕΚΤΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ — ΤΟΥ ΚΛΩΝΤ ΟΡΒΑΛ

ΕΝΑ ΝΥΧΤΕΡΙΝΟ ΡΑΝΤΕΒΟΥ

Ὁ Φίλιππος Ντυνουὰ ἔπεσε, ἐξαντλημένος, σ' ἕνα πάγκο, μὴ μπορώντας νὰ σταθῇ στὰ πόδια του ἀπὸ τὴν κούρασι. Βαθειὰ ἀπογοήτευσι εἶχε κυριεύσει τὴν ψυχή του. Τοῦ κάκου γύριζε ὅλη τὴ μέρα δεξιὰ καὶ ἀριστερά, ψάχνοντας νὰ βρῇ μιὰ δουλειά... Δὲν εἶχε πειὰ δεκάρα στὴν τσέπη του κι' ἦταν δυὸ μερόνυχτα νηστικός...

Ὁ Σκουάνας κυλοῦσε τὰ μαῦρα νερά του κάτω ἀπὸ τὴν γέφυρα, στὴν ὁποία βρισκόταν ὁ Ντυνουά. Κόντευαν πειὰ μεσάνυχτα. Βαθειὰ σιγὴ βασίλευε τριγύρω. Ψυχὴ ζωντανὴ δὲν φαινόταν...

Ὁ Φίλιππος ἀναστέναξε βαθειά.

—Μονάχα ὁ θάνατος θὰ μὲ λυτρώσῃ ἀπ' αὐτὸ τὸ μαρτύριο ! φιθύρισε.

Ξαφνικά, ἄκουσε θόρυβο βημάτων λίγο παραπέρα.

Σήκωσε τὸ κεφάλι του κι' εἶδε μιὰ σκιά, ἀκουμπισμένη στὸ παραπέτο. Ἡ σκιὰ αὐτὴ ἔμεινε κάμποσα λεπτὰ τῆς ὥρας ἀκίνητη—κι' ὕστερα ἔβαλε τὸ χέρι στὴν τσέπη καὶ τράβηξε ἕνα περίστροφο.

Ὁ Ντυνουὰ βρέθηκε μ' ἕνα πήδημα κοντὰ στὸν ἀπελπισμένο καὶ τοῦ ἅρπαξε τὸ ὅπλο ἀπὸ τὰ χέρια, πρὶν προσπάσει ἐκεῖνος νὰ πυροβολήσῃ.

Ὁ ἄγνωστος ὀπισθοχώρησε κι' ἀκούμπησε μὲ τὶς πλάτες σ' ἕνα φανάρι.

—Τί ἀνακατεύεσαι σὲ ξένες δουλειές ; βρυχήθηκε.

Ὁ Φίλιππος τὸν κύτταξε κατάπληκτος. Ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος τοῦ ἔμοιαζε τόσο πολύ, ὥστε, γιὰ μιὰ στιγμή, ὁ Ντυνουὰ νόμισε πὼς ἔβλεπε μπροστά του ἕνα δεύτερο ἑαυτό του!

—Ξέρεις γιὰ ποιὸ λόγο ἀποφάσισα νὰ σκοτωθῶ ; ἐξακολούθησε ὁ ἄγνωστος.

—Ὄχι!...

—Γιατί, λοιπόν, ζήτησες νὰ παρατείνῃς τὴ ζωή μου ;

Ὁ Ντυνουὰ δὲν ἀποκρίθηκε, παραγμένος ἀκόμα ἀπὸ τὴν καταπληκτική ὁμοιότητά του.

—Θέλεις μήπως νὰ πάρῃς τὴ θέσι μου ; ξαναρώτησε ὁ ἄγνωστος μὲ ἀαρκαστικὸ τόνο.

—Γιατί ὄχι! φιθύρισε ὁ Φίλιππος.

Αὐτὸ δὲν τοῦ φάνηκε διόλου περίεργο. Ἔμοιαζε τόσο πολὺ μὲ τὸν ἄνθρωπο, ποὺ ἔσωσε ἀπὸ βέβαιο θάνατο!...

Ὁ ἄγνωστος πρόσεξε καλύτερα τὸν ἀνεπιθύμητο σωτῆρα του καὶ ἀντελήφθη καὶ αὐτὸς τὴν ὁμοιότητά τους.

—Τί παράξενο! φιθύρισε.

—Μοιάζουμε σὰν δίδυμα ἀδέλφια!

—Ἕνας λόγος περισσότερος γιὰ νὰ πάρῃ ὁ ἕνας τὴ θέσι τοῦ ἄλλου!

—Μιλᾶτε σοβαρά ; φώναξε ὁ Φίλιππος.

—Σοβαρώτατα... Ἐξ ἄλλου, θὰ βγῶ κερδισμένος ἀπὸ αὐτὴν τὴν ὑπόθεσι... Θὰ σοῦ πῶ τί μοῦ συνέβη...

Μὲ λίγα λόγια, ὁ ἄγνωστος περιέγραψε στὸν Ντυνουὰ τὴν κατάστασί του. Εἶχε ἀναμιχθῇ σὲ κερδοσκοπικὲς ἐπιχειρήσεις ποὺ δὲν μπόρεσε νὰ τὶς βγάλῃ πέρα, κι' ἀναγκάστηκε νὰ κάνῃ δολία χρεωκοπία. Ἦταν ἀτιμασμένος, κατεστραμμένος... Ὁ θάνατος μονάχα θὰ μποροῦσε νὰ τὸν βγάλῃ ἀπὸ τὴ δύσκολη θέσι του.

—Ἀφοῦ ἀποφάσισες νὰ πάρῃς τὴ θέσι μου, ἐξακολούθησε ὁ ἄγνωστος, σὲ πληροφορῶ ὅτι δὲν ἔχω στενοὺς φίλους καὶ ὅτι δὲν θὰ βρεθῇ κανεὶς οἰκεῖος μου γιὰ νὰ καταλάβῃ τὴν ἀντικατάστασί μας...

Καὶ ὁ ἄγνωστος ἔβγαλε ἀπὸ τὴν τσέπη του μερικὰ χαρτιὰ καὶ τὰ ἔδωσε στὸ Φίλιππο.

—Πάρε καὶ τὰ πιστοποιητικά μου, τοῦ εἶπε. Ἀπὸ τὴ στιγμὴ αὐτή, εἶσαι ὁ Πέτρος Ραμιέ. Ἀπὸ σένα, ἀπὸ τὴ δραστηριότητά σου ἐξαρτᾶται νὰ βρῇς ἀπὸ τὴ σφηκοφωλιὰ στὴν ὁποία θέλησες μόνος σου νὰ μπῇς... Καὶ τώρα, θὰ σοῦ ζητήσω μιὰ χάρι...

—Σᾶς ἀκούω...

—Ὕστερ' ἀπὸ πέντε ἀκριβῶς χρόνια, καὶ τὴν ἴδια ὥρα, νὰ συναντηθοῦμε ἐδῶ... Μοῦ δίνεις τὸ λόγο σου ὅτι θὰ βρεθῇς στὸ ραντεβοῦ μας ;

—Ναί... Μὰ τί θὰ κάνετε ἐσεῖς στὸ διάστημα αὐτό ;

—Δὲν ξέρω. Ἐγὼ ἀκόμα λίγα χρήματα... (Καλὰ ποὺ τὸ θυμήθηκα, πάρε αὐτὲς τὶς πέντε χιλιάδες φράγκα... Θὰ σοῦ χρειαστοῦν στὰ πρῶτα σου βήματα στὴ νέα σου ζωή...) Θὰ προσπαθήσω νὰ βρῶ καμμιὰ δουλειά... νὰ ληφθοῦμε ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους... Καὶ τώρα, δός μου τὸ χέρι σου, ἀγαπητέ μου διάδοχε!... Σοῦ εὔχομαι μ' ὅλη μου τὴν καρδιὰ καλὴ τύχη!...

Ὅταν ὁ Φίλιππος Ντυνουὰ ἔντυνε Πέτρος Ραμιὲ χωρὶς νὰ καταλάβῃ κανεὶς τὴν ἀντικατάστασι, τόσο μεγάλη, ἦταν ἡ ὁμοιότητα μεταξὺ τῶν δύο ἀνδρῶν—βρέθηκε σὲ πραγματικὸ ἀδιέξοδο. Μὰ ὅλες ἡ δυνάμεις, ποὺ ἦσαν ἀποκομμένες ὡς τότε μέσα του, ξύπνησαν, ζητῶντας νὰ ἐκδηλωθοῦν. Καὶ ὁ Φίλιππος ρίχτηκε μὲ ὄρεξι στὴ δουλειά. Ἐργάστηκε μὲ τόσο πεῖσμα, ὥστε οἱ δανεισταὶ του ἀπόρησαν καὶ οἱ ἴδιοι μὲ τὴν τεραστία μεταβολὴ ποὺ ἔγινε στὸ χαρακτῆρα τοῦ... Πέτρου Ραμιὲ καὶ τοῦ ἔδωσαν μιὰ μεγάλη προθεσμία γιὰ νὰ ξοφλήσῃ τὰ χρέη του.

Ὕστερ' ἀπὸ λίγο καιρό, ὁ Φίλιππος Ντυνουὰ εἶχε πληρώσει ὅλα τὰ χρέη του—τὰ χρέη τοῦ Ραμιὲ—καὶ κατώρθωσε νὰ ἀχθῇ σὲ

μιὰ ἀτομική του περιουσία... Μέσα σὲ λίγους μῆνες, εἶχε γίνει ἕνας ἀπὸ τοὺς οἰκονομικοὺς στυλοβάτες τῆς Γαλλίας. Ἦταν μέτοχος σὲ διάφορες ἑταιρεῖες καὶ οἱ ὑπουργοὶ ἐπιζητούσανε τὴ φιλία του...

Μὰ ὅσο περνοῦσαν τὰ χρόνια, μιὰ βαρειὰ ἀγωνία ἄρχισε νὰ πιέζῃ τὴν ψυχὴ τοῦ Φιλίππου. Ἡ σκέψι ὅτι θἀρχότανε μιὰ μέρα ποὺ θὰ ἔπρεπε νὰ πάῃ στὸ ραντεβοῦ ποὺ τοῦ ἔδωσε ὁ Πέτρος Ραμιὲ καὶ νὰ τοῦ παραχωρήσῃ ὅλα τ' ἀγαθὰ ποὺ τ' ἀπέκτησε μὲ τόσο κόπο, ἔκανε τὸ μυαλό του νὰ σαλεύῃ...

Τὰ φύλλα τοῦ ἡμερολογίου πετοῦσαν ἕνα-ἕνα...

Κι' ἔφτασε, τέλος, ἡ μέρα τῆς μοιραίας κι' ἀναπόφευκτης συναντήσεως. Ὁ Φίλιππος βρισκότανε σὲ νευρικὴ ἔξαψι. Δὲν ἤξερε πειὰ οὔτε τί ἔλεγε, οὔτε τί ἔκανε... Καὶ κανεὶς ἀπὸ τοὺς φίλους του καὶ τοὺς ὑπαλλήλους του δὲν μποροῦσε νὰ καταλάβῃ τὴν ἀφορμὴ τῆς ξαφνικῆς ἀλλαγῆς του.

Τὸ ὡρισμένο βράδυ, ὁ Φίλιππος πρὶν πάει στὸ ραντεβοῦ, ἔβαλε στὴν τσέπη του ἕνα περίστροφο, χωρὶς νὰ ξέρῃ οὔτε ὁ ἴδιος τὸ γιατί. Τὰ χείλη του ψιθύριζαν μηχανικὰ τὰ τρομερὰ λόγια :

—Ἂν ὁ Ραμιὲ ζῇ ἀκόμα καὶ ἔρθει ἀπόψε, ἂν ἀποφασίσει νὰ νεκραναστηθῇ, τόσο τὸ χειρότερο γι' αὐτόν!..

Μόλις ὁ Φίλιππος ἔφτασε στὸ μέρος τῆς συνεντεύξεως, εἶδε μιὰ σκιὰ νὰ στέκεται ἀκίνητη στὴ γέφυρα...

—Αὐτὸς εἶνε μήπως ; ἀναρωτήθηκε ὁ Ντυνουά.

Κρύφτηκε πίσω ἀπὸ ἕνα δέντρο καὶ κύτταξε προσεκτικώτερα τὸν ἄγνωστο... Δὲν δυσκολεύτηκε νὰ τὸν ἀναγνωρίσῃ.

—Αὐτὸς εἶνε!.. βρυχήθηκε.

Κι' ἔσφιξε μὲ λύσσα τὶς γροθιές του...

Ὁ Πέτρος Ραμιὲ ἐξακολουθοῦσε νὰ στέκεται ἀκίνητος, περιμένοντας τὸ Φίλιππο. Θὰ εἶχε πληροφορηθῆ, χωρὶς ἀμφιβολία, τὶς ἐπιτυχίες τοῦ Ντυνουὰ καὶ θὰ ἤρθε γιὰ νὰ ἐξαναπάρῃ τὴν παληά του θέσι, νὰ βάλῃ στὸ χέρι τὴν περιουσία ποὺ σχημάτισε ὁ Φίλιππος μὲ τὴν ὑπεράνθρωπη δραστηριότητά του.

—Ὄχι, ὄχι! γρύλλισε ὁ Ντυνουὰ ἀνάμεσα στὰ δόντια του. Δὲν θὰ γίνῃ αὐτό!

Καὶ ἔβγαλε, μὲ ἀποφασιστικὴ χειρονομία, τὸ περίστροφο ἀπὸ τὴν τσέπη του.

Ἕνας πυροβολισμὸς ἀκούστηκε μέσ' στὴ νύχτα.

Ἡ σκιὰ ἔκανε μερικὰ βήματα ἐδῶ καὶ κεῖ, σὰν μεθυσμένη, καὶ ὕστερα ἔπεσε βαρειὰ κάτω...

***

Ὁ Φίλιππος ἔριξε μιὰ ματιὰ γύρω του. Ψυχὴ ζωντανὴ δὲν φαινόταν ἐκεῖ κοντά. Πλησίασε τὸν Πέτρο Ραμιέ, ἔσκυψε πάνω του καί, ἀφοῦ βεβαιώθηκε πὼς ἦταν νεκρός, ἔψαξε στὶς τσέπες του καὶ τοῦ πῆρε ὅλα τὰ χαρτιά. Σ' ἕναν ὅμως ἀπὸ τοὺς φακέλλους, διέκρινε τὸ ὄνομά του. Τί τοῦ ἔγραφε ἄραγε ὁ νεκρός;

Ὁ Φίλιππος προχώρησε, ἀφηρημένος, στάθηκε κάτω ἀπὸ ἕνα γκάζι καὶ διάβασε τὴν ἐπιστολὴ τοῦ Ραμιέ :

«Ἀγαπητέ μου φίλε,

»Παρακολούθησα ἀπὸ μακρυὰ τὶς προσπάθειές σου καὶ χάρηκα μὲ τοὺς θριάμβους σου... Ὕστερ' ἀπὸ ὥριμες σκέψεις, κατέληξα στὸ συμπέρασμα ὅτι ἀσφαλῶς δὲν θὰ θέλῃς νὰ μὲ ξαναδῇς μπροστά σου.... Ἴσως μάλιστα καὶ νὰ μὴν ἔλθῃς στὸ ραντεβοῦ ποὺ δώσαμε.... Αὐτὸ ὅμως δὲν μ' ἐνδιαφέρει καὶ πολύ... Ἂν δὲν σὲ δῶ σήμερα, θὰ σοῦ στείλω αὐτὸ τὸ γράμμα, γιὰ νὰ σὲ πληροφορήσω ὅτι σοῦ ἀρήνω τὴ θέσι ποὺ δημιούργησες μὲ τὴν ἐργασία καὶ μὲ τὴν ἱκανότητά σου.... Ὅσο γιὰ μένα, θὰ κρατήσω τὴν ἐργασία ποὺ κάνω τώρα... Δὲν ἔχω βέβαια μεγάλη κέρδη, ἐκεῖνα ὅμως ποὺ βγάζω μοῦ ἐπιτρέπουν νὰ ζῶ ἄνετα... Δὲν ἐπιθυμῶ τίποτε περισσότερο σ' αὐτὸν τὸν κόσμο, στὸν ὁποῖο δοκίμασα τόσες ἀπογοητεύσεις... Μεῖνε, λοιπόν, Πέτρος Ραμιὲ καὶ...ζῆσε εὐτυχισμένος ! 'Αντίο γιὰ πάντα !..»

Ὁ Φίλιππος Ντυνουὰ στάθηκε ἄλαλος καὶ μαρμαρωμένος, κυττάζοντας μὲ θολὰ βλέμματα τὸ γράμμα... Ἦταν τόση ἡ ἀποχαύνωσί του, ὥστε δὲν ἀντελήφθη δυὸ ἀστυφύλακες ποὺ ἔψαχναν δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ γιὰ νὰ βροῦν ἐκεῖνον ποὺ σκότωσε ἕναν ἄγνωστο...

Καὶ ὅταν τὸν συνέλαβαν, ὁ Φίλιππος τοὺς ἄφησε νὰ τοῦ περάσουν τὶς χειροπέδες καὶ νὰ τὸν τραβήξουν μαζύ τους, χωρὶς νὰ τοὺς φέρῃ καμμιὰ ἀντίστασι, ἀνίκανος νὰ διατυπώσῃ καὶ τὴν παραμικρὴ σκέψι...

CLAUDE ORVAL

ΠΡΟΣΟΧΗ !...

Μένει τὸ «Μπουκέτο» ἀγοράζει εἰς ἁρίστας τιμὰς βιβλία διάφορα καὶ βιβλιοθήκας, παντὸς εἴδους φυλλάδια καὶ μονόφυλλα καὶ σκορπιστὰ ἀκέμη φύλλα παλαιῶν ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν, ἡμερολόγια καὶ καζαμίας.

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΑΣ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΤΟΥ ΘΕΟΤΟΚΗ

Ἕνας εὐπατρίδης πολιτικός. Φαινόμενον ὑπηρέτου τοῦ Κράτους. Ὅπου κ' οἱ ἀντίπαλοί του ἀναγνωρίζουν τὴν ἀξία του. Θεοτόκη. Ὁ διάδοχος τοῦ Τρικούπη. Ἡ λατρεία τῶν Κερκυραίων στὸ Θεοτόκη. Ὁ πονόψυχος καὶ φιλάνθρωπος πολίτης. Οἱ ἐστεμμένοι φίλοι τοῦ Θεοτόκη, κτλ. κτλ.

Ὁ ἀείμνηστος πρωθυπουργὸς Γεώργιος Θεοτόκης ἦταν ἀληθινὸς πραγματικοῦ εὐπατρίδου. Διακρινόταν γιὰ τὴν εὐγένεια τῶν τρόπων του, ποτὲ δὲν παρεφέρετο κι' ἐσέβετο πάντοτε τοὺς πολιτικοὺς ἀντιπάλους του.

Στὴν ἀρχὴ τῆς πολιτικῆς του δράσεως ἦταν ἀντιτρικουπικός. Ἀργότερα ὅμως δὲν τὸν ἐμπόδισε νὰ ὀργανώσῃ ἀποθεωτικὴ ὑποδοχὴ στὸν ἀρχηγὸ τοῦ νεωτέρου πολιτικοῦ τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος, τὸν Χαρίλαο Τρικούπη, ὅταν αὐτός, ὡς πρωθυπουργός, ἐπεσκέφθη τὴν Κέρκυρα, τῆς ὁποίας ἡ θεοτόκης ἦταν τότε δήμαρχος.

Ὁ Θεοτόκης ἦταν ὄχι μόνον εὐγενής, ἀλλὰ καὶ ἐξαιρετικὰ μορφωμένος καὶ ὀξυδερκής. Ὁ Τρικούπης ἔμεινε τόσο γοητευμένος ἀπὸ τὴν γνωριμία του, ὥστε ὅταν γύρισε στὴν πρωτεύουσα, μιλοῦσε μ' ἐνθουσιασμὸ γιὰ τὸν «ἄξιο δήμαρχο Κερκύρας». Κι' ὅταν ὁ Θεοτόκης ἐξελέγη γιὰ πρώτη φορὰ βουλευτὴς καὶ προσχώρησε στὸ Τρικουπικὸ κόμμα, ὁ Τρικούπης τὸν ἔκανε ὑπουργό του. Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν καὶ τῆς Παιδείας, ὁ Θεοτόκης ἔδειξε τόσο σπάνιες διοικητικὲς ἀρετές, ὥστε κι' αὐτοὶ ἀκόμα οἱ ἀντίπαλοί του, οἱ Δηλιγιαννικοί, ἀναγκαστήκανε νὰ ὁμολογήσουν ὅτι ἦταν ἐφάμιλλον ὑπηρέτου τοῦ κράτους.

***

Ὁ Θεοτόκης ἦταν τολμηρὸς κι' ὄχι τὸ σθένος νὰ μὴν κρύβῃ ποτὲ τὶς ἀντιλήψεις του. Ἔλεγε, καθὼς λέει ὁ λαός, τὰ σῦκα - σῦκα καὶ τὴ σαπιὰ - σαπιά.

Στὰ 97, ὅπως ἐμένουν τὰ χαρτζῆ ἡ πόλεμος, διεξήχθη μία φιλιππικὴ συζήτησις στὴ Βουλὴ μεταξὺ τῶν βουλευτῶν τοῦ Τρικουπικοῦ καὶ τοῦ Δηλιγιαννικοῦ κόμματος. Τότε ὁ Θεοτόκης στὴν ἀγόρευσί του, μολονότι τὰ θεωρεῖα ἦσαν γεμάτα ἀπὸ ἀξιωματικούς, δὲν ἐδίστασε νὰ χαρακτηρίσῃ τὸν τότε στρατὸ τῆς «ἀγέλην ἠν ὠδήγουν ἐπὶ σφαγήν».

***

Τίποτε δὲν ἔλεγε καὶ δὲν ἔκανε ὁ Θεοτόκης, χωρὶς προηγουμένως νὰ τὸ ἀναλογισθῇ. Ἡ παραμικρότερη ἐνέργειά του ἦταν συνδυασμένη μὲ τὸ σκοπό, στὸν ὁποῖον ἀπέβλεπε. Ἡ ὑπηρεσία του ἦταν γι' αὐτὸν ἕνας ἀπὸ τοὺς τρόπους, ποὺ ὁδηγοῦν στὴν τελειότητα.

Ὅταν πέθανε ὁ Τρικούπης, γίνηκε σύσκεψις τῶν Τρικουπικῶν παραγόντων στὸ σπίτι τοῦ Ζέγγελη γιὰ τὴν ἐκλογὴ νέου ἀρχηγοῦ τοῦ κόμματος. Στὴν ἀρχηγία τοῦ κόμματος, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Θεοτόκη, ἀπέβλεπε κι' ὁ Στέφανος Δραγούμης, οἱ ὀπαδοὶ τοῦ ὁποίου μὲ μεγάλη ἀποστρητικότητα προπαγανδίζανε γιὰ τὴν ἐκλογή του. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Θεοτόκης δὲν ἔκανε ἀνάλογες ἐνέργειες, ὁ Ἀλέξανδρος Φωτήλας τοῦ συνέστησε νὰ λάβῃ αὐτὸς τὰ μέτρα του.

—Ὄχι, ἀπάντησε στὸ φίλο του ὁ Θεοτόκης. Δὲν πρέπει νὰ γυρεύω ὅταν ζητᾶς κάτι. Διότι δὲν τὸ ἐπιτυγχάνεις...

***

Ὁ Γεώργιος Θεοτόκης ἦταν ὁ ἄνθρωπος, στοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα ἠνωίζοντουσαν τὰ τρία τέταρτα τῶν Κερκυραίων. Γιὰ τὴν ἀριστοκρατικὴ μάλιστα τῆς Κερκύρας, τὰ λόγια τοῦ «σιὸρ Κόντε» ἦσαν, τοὐλάχιστο, τὸ ποῦμε, «θεῖα ρήματα». Ἡ λατρεία αὐτὴ τῶν συμπατριωτῶν του εἶχε σκλαβώσει τὸν Θεοτόκη, ὥστε ὡς πολιτικὸς ἐφρόντισε νὰ ἐξαγοράσῃ τὴν Κέρκυρα, νὰ τὴν πλουτίσῃ μ' ἕνα πλῆθος δρόμων καὶ νὰ τὴν κάμῃ ἕνα ἀπ' τὰ ὡραιότερα μέρη τῆς Ἑλλάδος.

***

Ὁ Θεοτόκης ἦταν ἀπ' τοὺς διαπρεπεστέρους πολιτικοὺς ἄνδρες τῆς ἐποχῆς του.

Διάσημοι ξένοι διπλωμάται τὸν θεωροῦσαν ἕνα ἀπὸ τοὺς διπλωματικὴ κορυφὴ καὶ πολλοὶ βασιλεῖς, ὅπως ὁ Κάϊζερ, ὁ Φραγκίσκος Ἰωσὴφ καὶ ὁ Ὀθιδέριγκος τῆς Ἰταλίας, τὸν ἐτιμοῦσαν καὶ τὸν συμβουλεύονταν.

Ὅταν ἦταν νέος ἀκόμη, εἶχε πάει στὸ Λονδίνο καὶ ζήτησε ἀπὸ τὴν Αὐτοκράτειρα Βικτωρία νὰ τὸν δεχθῇ σὲ ἀκρόαση. Κατὰ τὴν διάρκεια τῆς ἀκροάσεως αὐτῆς, ἡ Βικτωρία τόσο ἐνθουσιάστηκε μὲ τὸν νεαρὸ διπλωμάτη, ὥστε γύρισε στὸν ὑπασπιστή της καὶ τοῦ εἶπε :

—Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς μοῦ φαίνεται ὅτι εἶνε ὁ μεγαλείτερος Ἕλλην.

Η ΣΤΗΛΗ ΤΗΣ ΜΟΝΤΑΙΝ — Η ΣΤΗΛΗ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΑΤΟΜΙΔΙΩΝ — ΠΩΣ ΔΙΑΤΗΡΕΙΤΑΙ Η ΕΜΟΡΦΙΑ

(Η ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΤΗΣ ΦΙΛΗΣ ΣΑΣ)

ΣΙΛΟΥΕΤΤΕΣ ΑΠΟ ΤΑ ΣΑΛΟΝΙΑ

Λ. Β.

Ἕνα προφαντὸ λουλοῦδι στὶς κοσμικὲς συγκεντρώσεις, ποὺ ἔχει τὴ γοητεία Ἱσπανικῆς ὁμορφιᾶς, συγχρόνως δὲ τὴν λεπτότητα καὶ τὴ χάρι τῆς Ἀθηναϊκῆς σιλουέττας, ποὺ θυμίζει παρώδριον λουλοῦδι. Τουαλεττικὴ δεινότης ἐξαιρετική. Ὅταν τὴν γνωρίσει κανείς, τὸν συναπίζει ἡ γλυκύτης καὶ ἡ συμπαθητικότης της. Η MONTAIN

ΚΟΣΜΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

—Λεξίωσις ἐκ τῶν πλέον ἐκλεκτῶν προχθὲς παρὰ τῷ πρεσβευτῇ τῆς Γιουγκοσλαυΐας καὶ τῇ κυρίᾳ Κρίστιτς.

—Ἡ οἰκοδέσποινα, θαῦμα κομψότητος καὶ ὠμορφιᾶς, ἐδέχετο μὲ τὴν σπανίαν γλυκύτητα ποὺ τὴν διακρίνει, φέρουσα κομψὴν τουαλέτταν μαύρην καὶ ἀσημένιαν.

—Ἡ δεσποινὶς Κρίστιτς — ἀδελφὴ τοῦ πρεσβευτοῦ — ἐβοήθει τὴν οἰκοδεσπότας.

—Παρευρέθησαν : Ἡ κ. Σπ. Λοβέρδου, ὁ πρεσβευτὴς τῆς Γερμανίας κ. Ἄϊζενλορ, ὁ πρεσβευτὴς τῆς Τουρκίας καὶ ἡ κ. Ἐνὶς Μπέη, ἡ πρέσβειρα τῆς Πολωνίας κ. Ντὲ Γιούργεβιτς, ἡ πρέσβειρα τῆς Γαλλίας κ. Τιερύ, ὁ πρεσβευτὴς τῆς Αἰγύπτου Σερῆ Ὁμάρ, ὁ πρεσβευτὴς τῆς Ἀλβανίας, ὁ ἐπιτετραμμένος τῆς Τσεχοσλοβακίας καὶ ἡ κ. Βίσεκ, ὁ ἐπιτετραμμένος τῆς Οὐγγαρίας κ. Ντὲ Μπογδάν, ὁ ἐπιτετραμμένος τῆς Αὐστρίας καὶ ἡ κ. Βάλτερ, ὁ στρατηγὸς καὶ ἡ κ. Ταρσούλη, ὁ κ. Ἐμπερλάϊν, ὁ κ. Βιέρσκη, ὁ κ. Κατάνι, ὁ κ. Κασίνι, ὁ κ. Πέτροβιτς, ἡ κ. Μιχαλακοπούλου, ἡ κ. Καφαντάρη, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Ἀπ. Ἀλεξανδρῆ, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Λοπρέστη, ὁ στρατηγὸς καὶ ἡ κ. Φραντζῆ, ἡ κ. Θ. Μανέττα, ἡ πριγκήπισσα Ντεμίντωφ, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Γ. Μελᾶ.

—Θαυμασία ἐμφάνισις ἡ κ. Ἀντ. Μπενάκη, μὲ μαῦρα καὶ ἄσπρα.

—Παρευρέθησαν ἐπίσης ἡ κ. Ὑψηλάντη, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Βικέλα, ὁ ναύαρχος καὶ ἡ κ. Δούσμανη, ἡ κ. Μαντζαβίνου, ἡ κ. Κιτσίκη, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Π. Ἀργυροπούλου, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Γ. Μακκᾶ, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Κ. Πολυχρονιάδη, ἡ κ. Ρωσέτη, ὁ κ. Κοφινᾶς, ἡ κ. Κάρταλη, ἡ κ. Ν. Μακκᾶ, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Α. Μυλωνᾶ, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Ἐπ. Χαριλάου, ἡ δνὶς Παπαλεξοπούλου, ἡ κ. Β. Μπένση, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Β. Λαμπάκη, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Περονέ, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Ρούς, αἱ κ.κ. Δ. Λοβέρδου, Μανέσκο, Αἰκ. Μαντζίνη, Γ. Δροσοπούλου, καὶ οἱ κ.κ. Ἀνδρεάδης, Ζιλή, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Τσικαλιώτη, αἱ δνίδες Γρυπάρη, κλπ.

—Λεξίωσις προχθὲς εἰς τὴν Αἰγυπτιακὴν πρεσβείαν, ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῶν γενεθλίων τοῦ βασιλέως Φουὰτ τοῦ Α'. Ὁ πρεσβευτὴς Σεοῦ Ὀσμὰν ἐδέχετο μὲ πολλὴν εὐγένειαν τοὺς πολυτελεῖς προσκεκλημένους του. Αἱ αἴθουσαι ὡραιότατα διακεκοσμημέναι. Πλοῦτος κοσμικὸς κόσιος καὶ κιλικιεῖον πλουσιώτατον.

—Παρευρέθησαν : Ἡ κ. Π. Τσαλδάρη, ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν κ. Μάξιμος, ὁ ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν καὶ ἡ κ. Χατζηκυριάκου, ὁ ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν κ. Κονδύλης, ὁ ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας καὶ ἡ δνὶς Πεσμαζόγλου, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Κ. Τσαλδάρη, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Σπ. Τρικούπη, ὁ πρεσβευτὴς τῆς Ἀγγλίας καὶ ἡ κ. Οὐϊτελόλ, ὁ πρεσβευτὴς τῆς Πολωνίας κ. Γιούργεβιτς, ὁ πρεσβευτὴς τῆς Ἱσπανίας κ. Κόντε, ὁ πρεσβευτὴς τῆς Ἰταλίας καὶ ἡ κ. Ντὲ Ρόσι, ὁ πρεσβευτὴς τῆς Βουλγαρίας καὶ ἡ κ. Νέϊκωφ, ὁ πρεσβευτὴς τῆς Γιουγκοσλαυΐας καὶ ἡ κ. Κοΐστιτς, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Α. Μιχαλακοπούλου, ὁ πρεσβευτὴς τῆς Ἀλβανίας, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Βίσεκ, ὁ κ. Καφαντάρη, ὁ στρατηγὸς καὶ ἡ κ. Ταρσούλη, κλπ. Η MONTAIN

ΑΓΟΡΑΖΟΥΜΕ σὲ ἀπολύτως ἱκανοποιητικὰς τιμὰς παλαιὰ διάφορα βιβλία, παντὸς εἴδους καὶ πάσης γλώσσης. καθὼς καὶ ὁλόκληρες βιβλιοθήκες. Γράψατε : «Μπουκέτο», Λέκα 7, Ἀθῆναι.

ΤΑ ΝΕΑ ΧΤΕΝΙΣΜΑΤΑ

Τρία μοντέρνα χτενίσματα γιὰ νεαρὲς κυρίες ἢ δεσποινίδες, ποὺ ἔχουν ἀφήσει τὰ μαλλιά τους νὰ μακρύνουν.

Ὀρφανήν. — Σᾶς συνιστῶ νὰ μεταχειρισθῆτε μὲ κάθε ἐμπιστοσύνη τὰ προϊόντα ποὺ σᾶς συνέστησε ὁ ἐν λόγῳ Οἶκος. Εἶνε ἀπολύτως ἀβλαβῆ, ἂν δὲ δὲν σᾶς ὠφελήσουν, μπορεῖτε ἐλευθέρως ν' ἀποτανθῆτε καὶ πάλιν σὲ μένα.

Μύριαμ, Ἐνταῦθα. — Τὰς συμβουλάς μου τὰς δίδω ἐντελῶς δωρεὰν γιὰ τὶς ἀναγνώστριες τοῦ «Μπουκέτου». Γιὰ τὰ μαλλιά σας σᾶς συνιστῶ πρῶτα νὰ τὰ λούσετε μὲ τσουένι (Bois de Panama). Θὰ ἀγοράσετε ἀπὸ τὸ φαρμακεῖον 100 γραμμάρια ρεβέντι καὶ θὰ τὰ βράσετε μέσα σὲ μισὴ ὀκὰ νερό. Στραγγίζετε τὸ νερὸ καὶ τὸ χρησιμοποιεῖτε ὡς σαμπουάν, ἐνόσῳ εἶνε χλιαρὸ ἀκόμη. Κατόπιν βράζετε 100 δράμια ἄσπρο κρασὶ ἐπὶ τόσην ὥραν, ὥστε νὰ μείνῃ τὸ ἓν τρίτον. Περνᾶτε τὸ ὑγρὸ ἀπὸ ἕνα τουλπάνι καὶ μουσκεύετε καλὰ τὰ μαλλιά σας. Τὰ ἀφήνετε νὰ στεγνώσουν, χωρὶς νὰ τὰ σφουγγίσετε, καὶ τὴν ἐπομένην τὰ ξεπλένετε. Κάτω ἀπὸ τὴν πούδρα σᾶς συνιστῶ νὰ βάζετε τὴν ἑξῆς λοσιόν :

Eau de fleurs d'oranger	100 gr.
Glycerine	25 »
Borax	5 »

Ἀγλαΐαν Ἀνδρεοπούλου, Κόρινθον. — Ἡ συνταγὴ τῆς Ἀρτζεντίνης εἶνε αὐτὴ ποὺ ἀναφέρετε, δὲν εἶνε δὲ καθόλου ἐπαβλαβής, οὔτε στὰ μαλλιά, οὔτε στὸ νευρικὸ σύστημα. Θὰ τὴν μεταχειρισθῆτε βρέχοντας τὴν χτένα σ' αὐτὸ τὸ μίγμα καὶ χτενίζοντας τὰ μαλλιά σας ὡσότου ὑγρανθοῦν. Κατόπιν ὀντυλάρετε τὰ μαλλιά σας μὲ τὰ δάχτυλα ἢ μὲ τσιμπιδάκια ἢ μὲ χτενάκια καὶ δένετε τὸ κεφάλι σας μ' ἕνα φιλέ. Μένετε δὲ ἔτσι ἐπὶ δυὸ ὧρες, ὅσπου νὰ στεγνώσουν τὰ μαλλιά. Γιὰ τὶς ἐνοχλήσεις ἀπὸ τὸ ταξεῖδι, σᾶς συνιστῶ ν' ἀπευθυνθῆτε σὲ γιατρό. Τὶς φακίδες μπορεῖτε νὰ τὶς σβύσετε ἐν μέρει μὲ τὸ ἑξῆς γιατρικό :

Borate de soude	2 gr.
Eau de roses	20 »
Eau de fleurs d'oranger	20 »

Πολὺ θὰ σᾶς ὠφελήσῃ νὰ πλένετε τὸ πρόσωπό σας μὲ ξεστὸ τίλιο. Γιὰ τὸ γνάλισμα τῆς μύτης, σᾶς συνιστῶ, πρὶν ἀπὸ τὴν πούδρα, νὰ τὴν ἀλείφετε μὲ παρθενικὸ γάλα, τοῦ ὁποίου σᾶς δίδω τὴν συνταγή :

Eau de roses	400 gr.
Teinture de myrrhe	5 »
Teinture de benjoin	5 »
Teinture de quillayia	2 »
Essence de citron	4 »

Κορνηλίαν Γράκχου. — Θὰ ἔπρεπε ν' ἀπευθυνθῆτε σὲ γιατρό. Μολαταῦτα, ἐγὼ σᾶς συνιστῶ νὰ λοῦστε μιὰ φορὰ τὴν ἑβδομάδα τὸ κεφάλι σας μὲ σαπούνι au goudron. Ἅμα τὸ ξεπλένετε καὶ τὸ στεγνώσετε, θὰ κάνετε μιὰ φριξιὸν μὲ σουμπιμὲ 1:300, στὴν ὁποία θὰ ἔχετε προσθέσει ἕνα τρίτον γλυκερίνης γιὰ νὰ μὴν ξεραθῇ τὸ δέρμα. Κατόπιν τρίβετε καὶ πάλι τὰ μαλλιά σας μὲ alcool naphtolé καὶ τοὺς βάζετε τὴν ἑξῆς λοσιόν :

Huile d'amandes douces	100 gr.
Alcool	25 »
Teinture de cantharides	2 »
Essence de bergamote	15 gouttes

Καλυψώ, Θεσσαλονίκην. — Ἐξηγηθῆτε μου λεπτομερέστερα τί συμβουλὴ θέλετε νὰ σᾶς δώσω, γιατί ἀπὸ τὴν ἐπιστολή σας δὲν μπόρεσα νὰ τὸ καταλάβω. Γράψτε μου ἐπίσης καὶ τὴν ἡλικία σας.

Θλιμμένην Κόρην. Κηφισιάν. — Γιὰ τὴν πτῶσι τῶν μαλλιῶν σᾶς συμβουλεύω νὰ χησιμοποιήσετε τὴν λοσιὸν ποὺ ἀναφέρω παραπάνω στὴν «Κορνηλίαν Γράκχου». Γιὰ τὶ- πανέδες σας, ἂν δὲν εἶνε πολὺ ἔντονες, μεταχειρισθῆτε τὴν ἑξῆς λοσιόν :

Eau de roses	50 gr.
Eau de fleurs d'oranger	50 »
Borax	10 »

Μικρούλαν Λόϊ. — Γιὰ τὶς φακίδες διαβάστε τί συμβουλεύω παραπάνω στὴν δνίδα Ἀνδρεοπούλου. Γιὰ τὸ πρόσωπο τῶν ματιῶν θὰ σᾶς ὠφελήσῃ τὸ πλύσιμο κάθε βράδυ μὲ γλιαρὸ τσαντὰρ λόσιον. Ν' ἀποφεύγετε τὴν ἀγουιντίνα, τὴν ὑπεροξείδωσι, τὸ τεχνητὸ φῶς, τὰ δάκρυα, κλπ.

Η ΦΙΛΗ ΣΑΣ

ΤΥΠΟΙ ΤΗΣ ΠΑΛΗΑΣ ΑΘΗΝΑΣ

ΕΝΑΣ ΑΘΗΝΑΙΟΣ ΦΑΡΣΕΡ

Ο Άγγελής Βήτες και ή άξέχαστες φάρσες του. Τί έσκάρωνε στούς φίλους του. Ο Βήτος, ό φοιτητής και ό Μυκωνιάτης γιος περί τοῦ Ρέπουλη. Ή περίφημη άπάντησις τοῦ κ. Βενιζέλου. Ο μακαρίτης Φίξ περί νερού και μπύρας. Τά Πανεπιστημιακά σκάνδαλα. Οί κ.κ. καθηγηταί πρό τοῦ ὑπουργοῦ. Πῶς ἔμεινε τό ζήτημα ἄλυτο. Πότε φοβήθηκε ὁ Κ. Κανάρης τούς Τούρκους και γιατί. Μιά ὑπέροχη ἀπάντησις τοῦ μπουλετιέρη. Ή τρέλλες τοῦ Μουρούζη. Ό κ. Παπαντωνίου γιά τό ξενοδοχεῖο τοῦ «Καρπενησίου», κτλ.

Η μεταμόρφωσις τῶν Ἀθηνῶν κατά τήν τελευταία εἰκοσαετία εἶνε ἀπίστευτη. Σχεδόν δέν ἔμεινε τίποτε, πού νά θυμίζη τήν παληά κοινωνία και τήν παληά της ζωή. Μαζύ μέ ὅσα παρέσυρε τό ποτάμι τοῦ χρόνου, εἶνε και οἱ τύποι ἐκεῖνοι, πού ἔδιναν στήν ἄλλοτε μικρή Ἑλληνική πρωτεύουσα ἕναν παράξενο και συμπαθητικό χρωματισμό.

Τούς τύπους αὐτούς δέν τούς εὕρισκε κανείς μόνο μέσα στή Βουλή ἤ στόν ἐπίσημο κόσμο. Ὑπῆρχαν παντοῦ : Στίς ἀστικές, ἀλλά και στίς λαϊκές ἀκόμη τάξεις. Τά καφενεῖα τῆς Ὁμονοίας και τοῦ Συντάγματος, τό ἱστορικό καφενεῖο Καραπιπέρη (στήν ὁδό Σόλωνος), τά καφενεῖα τῆς Νεαπόλεως, ἦσαν γεμάτα ἀπό ντόπιους τύπους. Και ἐπειδή ἡ κοινωνία ἦταν μικρή, οἱ τύποι της ἦσαν πασίγνωστοι. Μερικοί μάλιστα ἀπ' αὐτούς κᾀθεζαν διάσημοι φαρσέρ και περνοῦσαν τίς ὧρες τους σκεπτόμενοι ποιά φάρσα νά σκαρώσουν, γιά νά γελάσουν αὐτοί και ἡ παρέα τους.

Ὁ περιφημότερος ζῶσι Ἀθηναῖος φαρσέρ ἦταν ὁ Ἀγγελής Βήτος. Μετρίου ἀναστήματος, ξανθός, μέ ὄμορφη φυσιογνωμία, εἶχε τήν ὄψη ἀγαθοῦ νοικοκύρη και φαινότανε μᾶλλον σάν δημόσιος ὑπάλληλος....ἐν ἀργομισθίᾳ.

Ὁ Βήτος ἀγαποῦσε, βέβαια, ὅπως ὅλοι τότε, τήν πολιτική και μάλιστα ἦταν φίλος ἀφοσιωμένος στόν Ἀττικάρχη Ἀντώνιο Ζυγομαλᾶ. Τίς πρωϊνές του ὧρες τίς περνοῦσε στό πολιτικό γραφεῖο τοῦ ἀρχηγοῦ του και τίς ὑπόλοιπες στά καφενεῖα, πού ἦσαν τότε τά μόνα κέντρα τῆς ἐποχῆς. Ἐκεῖ ὁ Ἀθηναῖος φαρσέρ συναντοῦσε τούς ἐθιμικούς κύκλους τῆς «χρυσῆς νεολαίας». Τό μυαλό του ἦταν πάντα ἀπορροφημένο ἀπό τή φάρσα και εἶχε γίνει τόσο ἐφευρετικός, πού δέν περνοῦσε μέρα χωρίς νά ἐπινοήσῃ και μία.

Κάποτε ὁ Θεόδ. Δηληγιάννης, γελῶντας, εἶπε στό Ζυγομαλᾶ :

—Θαυμάσια αὐτά αἱ **μηχανορραφίαι** τοῦ Βήτου !....

Τά παιγνίδια πού ἐσκάρωνε στούς φίλους του ὁ Βήτος εἶνε ἄπειρα και δέν ὑπάρχει γέρος Ἀθηναῖος, πού νά μήν ξέρῃ ἕνα. Ὁ Βήτος, προκειμένου νά παίξῃ μιά φάρσα, ἀδιαφοροῦσε γιά τίς συνέπειες πού θά εἶχε τό ἀστεῖο του. Ἔτσι μιά μέρα σκάρωσε τήν ἀκόλουθη ἱστορία :

Εἶχε ἕνα φίλο φοιτητή, Μυκωνιάτη, πού κατοικοῦσε στήν Πλάκα. Ὁ φοιτητής αὐτός ἀναγκάστηκε μιά μέρα νά φιλοξενήσῃ στό δωμάτιό του ἕναν γέρο θεῖο του, πού ἦρθε ἀπό τό νησί ἄρρωστος, «νά τόν κυτάξουν οἱ γιατροί». Ὁ γέρος ἔπεσε στό κρεββάτι και σέ ὅλο τό διάστημα τῆς ἀρρώστειας του ὁ Βήτος βοηθοῦσε τό φίλο του φοιτητή νά περιποιηθῇ τόν «καημένο τό μπάρμπα» του. Ἕνα ἀπόγευμα ὅμως, πού ἦταν και ὁ Βήτος ἐκεῖ, ὁ μπάρμπας πέθανε. Ὁ φοιτητής παρακάλεσε τότε τό φίλο του νά μείνῃ κοντά στό νεκρό, γιά νά πάῃ αὐτός νά φροντίσῃ γιά τήν κηδεία.

Ὅταν ὁ Βήτος ἔμεινε μόνος μέ τόν πεθαμένο, ἄρχισε πειά νά νυχτώνῃ κά μέσα στό μυαλό του ἀδιορθώτου φαρσέρ ξέστρωσε ἑξαρνα ἡ μανία τῆς φάρσας. Στήν ἀρχή δίστασε νά βάλῃ σέ ἐφαρμογή ὅ,τι ἡ φαντασία του συνέλαβε, ἔπειτα ὅμως εἶπε «δέν βαρειέσαι !», και τό ἀτεφάσισε : Ἔπῆρε τόν πεθαμένο, τόν ἔστησε ὄρθιο ἀντίκρυ στήν πόρτα, τοῦ ἔδωλε στό κεφάλι τό μεγαλοπρεπές φέσι, στό δεξί χέρι τοῦ ἔβαλε πρωτεταμένο τό πιστόλι τοῦ φοιτητοῦ, δεμένο μέ σπάγγο γιά νά μήν πέσῃ, τά συναρμολόγησε ὅλα καλά, ἐστρεψε τό λείψανο και ἔφυγε ἀπό τό δωμάτιο....

Ὅταν ὁ Μυκωνιάτης φοιτητής ἐγύρισε, ἐξαλάγη βρίσκοντας τήν κάμαρα σκοτεινή και τόν Βήτο νά λείπῃ.

—Ἀγγελή ! Ἀγγελή ! φώναξε στό σκοτάδι, χωρίς νά λαβαίνῃ ἀπάντησι... Ἀγγελή, ποῦ εἶσαι ;

Ἄναψε τό φῶς, και φαντασθῆτε τόν τρόμο του, ὅταν εἶδε τό θεῖο του ὄρθιο, μέ τό πιστόλι στό χέρι, νά τόν σημαδεύῃ !... Γρήγορα ὅμως ἦρθε στόν ἑαυτό του, κατάλαβε τήν ἀντέρη κομπιδία πού τοῦ εἶχε παίξει ὁ φίλος του, και πιάρνοντας τό πιστόλι ἀπό τό χέρι τοῦ πεθαμένου, βγῆκε ἔξω, και γύρεψε τά καφενεῖα νά βρῇ τόν Βήτο νά τόν σκοτώσῃ ! Ἀλλ' ὁ Βήτος δέν ἦταν τόσο κουτός νά πάῃ στά συνηθισμένα του κέντρα, ἔπειτα ἀπ' αὐτό πού εἶχε σκαρώσει. Εἶχε κατεβῇ στό Φάληρο, ἀφήνοντας τόν νησιώτη φοιτητή νά βρῇ μόνος του τή λύσι τοῦ κωμικοτραγικοῦ μυστηρίου.

Ὁ φοιτητής, ἀφοῦ γύρισε ὅλα τά κέντρα, χωρίς νά βρῇ πουθενά τόν «ἁλιτήριο Ἀγγελή», ξαναγύρισε στό νεκρικό δωμάτιο γιά νά ἑτοιμάσῃ τήν κηδεία τοῦ δυστυχισμένου βραχοφύρου.

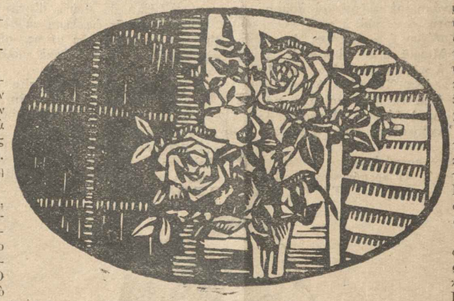

Ἡ κίνησις, ἡ ἀπασχόλησίς του μέ τήν κηδεία και ὕστερα ἡ μεταφορά τῶν ἄλλων φοιτητῶν, φίλων, κατεπράυναν τό θυμό τοῦ ἀνηφοῦ. Καί ὕστερα ἀπό τρεῖς μέρες, σ' ἕνα ἐξοχικό μαγαζάκι, ὅλη ἡ ἐθνική παρέα τοῦ Βήτου, μέ τόν «ἀπαρηγόρητο» ἀνηψιό, τόν φαρσέρ καθ...ρικές....σαντέζες, ἔκαναν τό γεῦμα τῆς παρηγοριᾶς, ἐπειδή γιά τήν ψυχή τοῦ μακαρίτη, και τέλος ὁ ἀθάνατος Ἀγγελής, μέ τήν βαρύτονη φωνή του, ἐτραγούδησε ἕνα μακάβριο τραγοῦδι τῆς ἐποχῆς, στόν ὕφος τοῦ παληοῦ Ἰταλικοῦ μελοδράματος «Νάμπουκο» :

Τό ρόδον μαραίνεται,
τό φύλλον ξηραίνεται,
ὁ κόσμος φθαρτός.
Καί μόνον ὁ θάνατος
ἐπλάσθη ἀθάνατος,
ζῆ μόνον αὐτός !....

—Ἄς εἶνε, Ἀγγελή, εἶπε σέ κάποια στιγμή ὁ ἀνηφοῦ, δέν ἔχεις νά τοῦ τήν σκάσῃς τοῦ καψεροῦ τοῦ ἱπάρματα, πού μᾶς εἶχε φέρει στό κοτανιστήρι ἀπό τή Μύκονο.

—Ἐ, γέρος ἦτανε.... Θεός σχωρέστον τώρα !..., εἶπαν οἱ ἄλλοι.

Καί τό γλέντι ἐξηκολούθησε, ὅπως ἤξερε τότε νά διασκεδάζῃ ἡ «χρυσῆ νεολαία».

***

Ὁ Βήτος ἦταν καί ἄριστος κυνηγός καί σύχναζε στό καταγώγιον τῶν κυνηγῶν, πού βρισκόταν κοντά στούς Στύλους τοῦ Ὀλυμπίου διός. Ὅλοι ξέρουμε ὅτι οἱ κυνηγοί ἔχουν μιά ἀδυναμία : Τούς ἀρέσει τό φτιάνουν παραμύθια, νά διηγοῦνται φανταστικά κυνηγετικά τους περιπετειώματα.

Σέ μιά ἐποχή, λοιπόν, περάσματος ὀρτυκιῶν, κανένας ἀπό τούς θαμῶνες τοῦ μικροῦ καφενείου δέν κατάφερε νά βρῇ ὀρτύκι, οὔτε στή Βάρη, οὔτε στό Σούνιο, πουθενά. Ἀπόγευμα γυρνική !... Μόνον ἕνας κυνηγός, γνήσιος ψεύτης, ὀνομαστός τερατολόγος, Ραφτάκης ὀνομαζόμενος, παρουσιάστηκε στό καφενεῖο μέ τήν τσάντα του γεμάτη πρώτα πουλιά.

Τό πρᾶγμα ἐγένητο ἱστορίες. Ὁ Βήτος ἀνέλαβε νά ἐκκαθαρίσῃ τήν ὑπόθεσι, και ἐνεργῶντας μέ ἀναμαστική ἐπιδεξιότητα, κατόρθωσε νά πληροφορηθῇ ὅτι ὁ Ραφτάκης χτυποῦσε τά πουλιά σέ μιά μεγάλη ἔκτασι τοῦ κάμπου, ἀπό κάποιο χωριό, δηλαδή τ' ἀγόραζε ἀπό κάποιο χωρικό—

Ἕνα πρωί, λοιπόν, ὁ Βήτος κατέβηκε στό Παλαιό Φάληρο, πέρα ἀπ' τό ἐστιατόριο μεγαλεῖο τοῦ Ξηροτύρηρου, καί βρῆκε τό χωριάτη κυνηγό νά περιμένῃ τόν Ραφτάκη, γιά νά τοῦ πουλήσῃ πάλι τά πουλιά του.

Ὅλοι ξέρουμε ὅτι οἱ κυνηγοί ἔχουν μιά ἀδυναμία : Τούς ἀρέσει τό φτιάνουν παραμύθια, νά διηγοῦνται φανταστικά κυνηγετικά τους περιπετειώματα.

Σέ μιά ἐποχή, λοιπόν, περάσματος ὀρτυκιῶν, κανένας ἀπό τούς θαμῶνες τοῦ μικροῦ καφενείου δέν κατάφερε νά βρῇ ὀρτύκι, οὔτε στή Βάρη, οὔτε στό Σούνιο, πουθενά. Ἀπόγευμα γυρνική !... Μόνον ἕνας κυνηγός, γνήσιος ψεύτης, ὀνομαστός τερατολόγος, Ραφτάκης ὀνομαζόμενος, παρουσιάστηκε στό καφενεῖο μέ τήν τσάντα του γεμάτη πρώτα πουλιά.

Τό πρᾶγμα ἐγένητο ἱστορίες. Ὁ Βήτος ἀνέλαβε νά ἐκκαθαρίσῃ τήν ὑπόθεσι, και ἐνεργῶντας μέ ἀναμαστική ἐπιδεξιότητα, κατόρθωσε νά πληροφορηθῇ ὅτι ὁ Ραφτάκης χτυποῦσε τά πουλιά σέ μιά ἔκτασι τοῦ κάμπου, ἀπό κάποιο χωριό, δηλαδή τ' ἀγόραζε ἀπό κάποιο χωρικό—

Ἕνα πρωί, λοιπόν, ὁ Βήτος κατέβηκε στό Παλαιό Φάληρο, πέρα ἀπ' τό ἐστιατόριο μεγαλεῖο τοῦ Ξηροτύρηρου, καί βρῆκε τό χωριάτη κυνηγό νά περιμένῃ τόν Ραφτάκη, γιά νά τοῦ πουλήσῃ πάλι τά πουλιά του.

Ὅλοι εἶδαν τόν Ραφτάκη νά ἔρχεται στό καφενεῖο μέ τήν τσάντα γεμάτη πρώτα πουλιά. Τοῦ εἶπε λοιπόν πολλά, τόν φιλοδώρησε, καί ὁ φιλοξενούμενος χωρικός ἐδέχθη ν' ἀφήσῃ τόν Βήτο νά περάσῃ μέσα στά πουλιά περιχαϊτινλιγμένα χαρτάκια, στήν τρύπα ἐκείνη, «ἡ ὁποία, καθώς γνωρίζει ὁ Ρούσης, **χρησιμεύει εἰς τά πτηνά και εἰς τούς ἀνθρώπους διά τήν μᾶλλον ἀναπόδραστον τῆς φύσεως ἀνάγκην**».

Ἔπειτα ὁ Βήτος ἀποχωρήτησε τόν χωρικό, μένοντας σιμωνής μόνος του νά μήν προδώσῃ τό μυστικό, ἀνέβηκε πάλι στάς Ἀθήνας και πῆγε γρήγορα στό «Καφενεῖο τῶν Κυνηγῶν».

Ὁ Βήτος κάθησε, διέταξε καφέ και περίμενε. Ἕνας-ἕνας ἄρχισαν νά καταθάνουν οἱ κυνηγοί μέ τά τουφέκια τους, τά σκύλια τους, ἀλλά μέ τίς τσάντες τους, ἀλλοίμονο, πάλι ἀδειανές...

—Φοβερή χιλιὰ φέτος ! Ἔλεγαν ὅλοι. Οὔτε φτερό !...

Τέλος φάνηκε καί ὁ Ραφτάκης μέ τήν τσάντα γεμάτη καί φουσκωμένος ἀπό περηφάνεια.

—Πῶς τά πᾶγες σήμερα, Ραφτάκη ; τόν ρωτάει ὁ Βήτος μέ ἀδιαφορία.

—Περίφημα ! Χτύπησα ἕντεκα ὀρτύκια !...

—Μωρέ, μίλα καλά, Ραφτάκη ! Ἐμεῖς οὔτε σπουργίτι δέν βρίσκουμε ! Πῆρ ! ἐσεῖς εἴσαστε ἀντζαϊῆδες !... ἀπαντᾶ ὁ φαντασμαγορικός φρονητικός.

Ὁ Βήτος ἔμενε σιωπηλός. Ἄξαφνα λέει στό Ραφτάκη :

—Μοῦ ἐπιτρέπεις νά ἰδῶ τά πουλιά σου ;

—Εὐχαρίστως !....

Καί τοῦ δίνει τήν τσάντα.

Ὁ Βήτος παίρνει μέ ἀφέλεια τάχα ἕνα-ἕνα τά ὀρτύκια καί ἀρχίζει νά τά ἐξετάζῃ. Ζουλάει λίγο τήν κοιλιά τοῦ ἑνός γιά ἀπό τή γνωστή τρύπα πετιέται τό στρημένο χαρτάκι.

—Μωρέ, τί 'νε αὐτό ; φωνάζουν ὅλοι, καί μαζεύονται γύρω ἀπό τόν φαρσέρ.

—Νά ἰδοῦμε, λέει ὁ Βήτος.

Ξετυλίγει τό χαρτάκι καί διαβάζει δυνατά, γιά ν' ἀκοῦσουν ὅλοι :

—«Ὄχι ! Δέν μέ σκότωσε ὁ Ραφτάκης !»

Παίρνει ἄλλο ὀρτύκι, ξουλάει τήν κοιλιά του καί βγαίνει ἄλλο χαρτάκι. Ὁ Βήτος διαβάζει πάλι :

—«Μήν πιστεύετε τόν Ραφτάκη. Εἶνε ἀθῶος τοῦ αἵματός μου !»

Τρίτο πουλί δίνει τρίτο χαρτάκι, μέ τήν ἐπιγραφή :

«Ὁ Ραφτάκης κόβει κοῦρες. Δέν ἐσκότωσε ποτέ του πουλί».

Ὅλοι ἔμειναν κατάπληκτοι, καί ὁ Ἀγγελής Βήτος ἐξακολουθοῦσε, σαν ταχυδακτυλουργός, νά βγάζῃ στρημένα χαρτάκια καί νά τά διαβάζῃ, ξεζουλεύοντας τόν φοβερό καί τραμερό κυνηγό. Ὁ δυστυχισμένος ὁ Ραφτάκης παρακολουθοῦσε τή σκηνή βουβός, κάτοχρος, ἐνῶ οἱ ἄλλοι ἄρχισαν νά πέσουν κάτω ἀπό τά γέλια. Τό περίεργο εἶνε ὅτι σέ ὅλο αὐτό τόν καιρό ὁ φαρσέρ διατηροῦσε ὕφος ἠθοποιοῦ, ἀπορώντας τάχα πῶς συμβαίνει, μέ τό ζουλήμα πού ἔκανε τῶν πουλιῶν, νά ξεχύνωνται ἐκεῖνα τά χαρτάκια ἀπό τήν κοιλιά τους !...

—Μπά ! ἔλεγε, ἄλλο τυχερό !... Κύτταξε, κύτταξε !....

Τέλος ὁ Ραφτάκης σηκώθηκε κι' ἔφυγε, γιά νά μήν ξαναπατήσῃ στό «Καφενεῖο τῶν Κυνηγῶν».

***

Ὁ Ἀγγελής Βήτος ἦταν κοσμαγάπητος στήν Ἀθήνα, ὄχι ὡσάν γιά τόν εὐθύτιμο χαρακτῆρα του, ἀλλά καί γιά τήν ἀγωγή του καρδιά. Τά τελευταῖα λεύφανα τῆς πατρικῆς του περιουσίας τά ἔψαγε μέ τούς φίλους του. Καί ἅταν πλέον βρέθηκε σέ οἰκονομικές στενοχώριες, ἐπέστρεψε εἰς τόν ἑαυτόν του» — ὅπως ἔλεγε ὁ ἴδιος — νά δεχθῇ δημοσία ὑπηρεσία. Καί διορίστηκε ἀστυνόμος στό Λαύριο ! Τήν ἐποχή ἐκείνη ἡ ἀστυνομία ἦταν δημοτική. Ἡ ἀστυνομική δράσις τοῦ Ἀγγελῆ Βήτου στή νεαρή τότε πόλι τῶν μεταλλείων, ἔχει, ὅπως εἶνε φυσικό, τά φανερά της ἀνέκδοτα. Θά τά διηγηθοῦμε κι' αὐτά σέ ἄλλο μας φύλλο.

ΤΑ ΔΙΚΑ ΜΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΚΑΙ ΑΣΤΕΙΑ

Ο Ρέπουλης περί τοῦ Βασιλέως Γεωργίου και τῶν ταξειδιῶν του στήν Εὐρώπη. Μετά μερικά χρόνια. Ὁ Βασιλεύς Γεώργιος περί τοῦ Ρέπουλη. Ἡ περίφημη ἀπάντησις τοῦ κ. Βενιζέλου. Ὁ μακαρίτης Φίξ περί νερού και μπύρας. Τά Πανεπιστημιακά σκάνδαλα. Οἱ κ.κ. καθηγηταί πρό τοῦ ὑπουργοῦ. Πῶς ἔμεινε τό ζήτημα ἄλυτο. Πότε φοβήθηκε ὁ Κ. Κανάρης τούς Τούρκους και γιατί. Μιά ὑπέροχη ἀπάντησις τοῦ μπουλετιέρη. Ἡ τρέλλες τοῦ Μουρούζη. Ὁ κ. Παπαντωνίου γιά τό ξενοδοχεῖο τοῦ «Καρπενησίου», κτλ.

Ρο ἐτῶν εἶχε ἀναγραφῆ στίς ἐφημερίδες τῶν Ἀθηνῶν, ὅτι οἱ Ἰταλοί, γιά νά προσελκύσουν ξένους στήν Ἰταλία, ...ἐξηγεγένζαν ὄχι μόνον τούς λεμβούχους τῆς Νεαπόλεως, ἀλλά και τούς....τελώνας, και τούς χωροφύλακας, και τούς κλητῆρας.

Ἐκτός ὅμως αὐτοῦ, μιά «Ἑταιρεία Προσελκύσεως Ξένων», πού εἶχε συσταθῆ τότε στή Νεάπολι, ἐπέτυχε ὥστε ν' ἀπαγορευθῇ στούς ἀναριθμήτους ἐπαίτες τῆς Νεαπόλεως νά ἐμφανίζωνται στά μέρη ἐκεῖνα, στά ὁποῖα περιεφέροντο οἱ ξένοι.

Ὁ μακαρίτης Ρέπουλης, πού τό ἄκουσε αὐτό, εἶτε, ἐννοῶντας τίς τακτικές κάθε χρόνο περιοδείες τοῦ βασιλέως Γεωργίου στήν Εὐρώπη, ὅπου ἐπεσκέπτετο ὅλες τίς Αὐλές, παρακαλῶντας τίς Δυνάμεις και ζητῶντας τήν εὐνοιά τους ὑπέρ τῶν ζητημάτων μας :

—Οἱ Ἰταλοί καταργοῦνε τούς ἐπαίτες και "μεῖς μεταβάλλαμε και τόν βασιλῆ μας εἰς ἐπαίτην....

Ὁ βασιλεύς τό ἔμαθε αὐτό και ὅταν, ἔπειτ' ἀπό λίγα χρόνια, ἦλθεν ὁ Βενιζέλος στήν Ἑλλάδα και παρουσίασε στό βασιλέα τόν κατάλογο τῶν ὑπουργῶν του, ὁ βασιλεύς τόν ρώτησε :

—Πῶς ; Ὑπουργοποιεῖτε και τόν κ. Ρέπουλην ;

—Μάλιστα, Μεγαλειότατε !...

—Εἶνε ἀρχηγός κόμματος ; Ἔχει ὀπαδούς ;

—Κανέναν !...

—Τότε πῶς γίνεται ὑπουργός ; Σᾶς παρακάλεσε γιά νά τόν κάμετε ; Ἀλλά αὐτός λέγει ὅτι «δέν εἶνε σωστό νά ἐπαιτῶμεν».

Και ὁ Βενιζέλος ἀπάντησε :

—Ὁ Ρέπουλης, Μεγαλειότατε, δέν ἦλθε ἐπαιτῶν, ἀλλά.....**ἀπαιτῶν** τό ὑπουργεῖο !...

***

Κάποτε, ποῦ ὁ μακαρίτης Φίξ, ὁ ἱδρυτής τοῦ γνωστοῦ ζυθοποιείου, ἔκανε μιά ἐκδρομή στά χωριά τῆς Ἀττικῆς, εἶδε ἔξω ἀπό τό Καπανδρίτι μιά βρύσι, ἀπάνω στήν ὁποία ὑπῆρχεν ἡ ἑξῆς ἐπιγραφή :

«Τό νερό αὐτό βλάπτει στήν ὑγεία».

Γύρισε τότε στήν παρέα του και τούς εἶπε :

—Νά, ἐπιτέλους, και μιά μεγάλη....ἀλήθεια ! Τό νερό βλάπτει τήν ὑγεία και ἡ μπύρα τήν διατηρεῖ !...

***

Ἐδῶ και εἴκοσι χρόνια συνέβησαν στό Πανεπιστήμιο διάφορα σκάνδαλα, τῶν ὁποίων δράσται ἦσαν διάφοροι καθηγηταί. Ἐπειδή λοιπόν ἔγινε σχετικῶς μεγάλος θόρυβος στόν Τύπο, ἡ τότε κυβέρνησις συνέστησε μιά ἐπιτροπή ἀπό καθηγητάς τοῦ Πανεπιστημίου, γιά νά ἐκκαθαρίσῃ τό Πανεπιστήμιο.

Ἡ ἐπιτροπή ὅμως αὐτή «οὐδέν ἐποίησεν».

Ἐκλήθη λοιπόν μιά μέρα ἀπό τό ὑπουργεῖο νά λογοδοτήσῃ, γιατί δέν ἐκάλεσε τούς ὑπό κατηγορίαν καθηγητάς ν' ἀπολογηθοῦν.

Τότε ὁ ἐκ τῶν καθηγητῶν τῆς ἐπιτροπῆς βάσης εἶτε στόν ὑπουργό :

—Μᾶς καλεῖτε, κύριε ὑπουργέ, εἰς ἀπολογίαν, γιατί δέν ἐγνωμοδοτήσαμεν ἐναντίον ὡρισμένων συναδέλφων μας. Καλά, γνωμοδοτοῦμεν, ἂν ἡ γνωμοδότησίς μας γίνει δεκτή. Ἀλλά, ἐάν δέν γίνει ; Πῶς θά συνεργασθοῦν στό μέλλον οἱ καθηγηταί, πού συνέδη ν' ἀλληλοσκιζυχθοῦν ; Μάς δίδετε τόν λόγον σας, κύριε ὑπουργέ, ὅτι θά γίνῃ δεκτή ἡ γνωμοδότησίς μας ;

—Πῶς μπορῶ νά δώσω τέτοιο λόγο ; ἀπάντησεν ὁ ὑπουργός.

—Ἐν τοιαυτῃ περιπτώσει, εἶπε ὁ Βάσης, πῶς εἶνε δυνατόν νά γνωμοδοτήσωμεν ;...

Και ἔτσι, ἐμεταξύ μαμμῆς και λεχώνας», πού λέει και ἡ παροιμία τοῦ λαοῦ, ἐξεχάσθηκε τό παιδί, δηλαδή ἡ ὑπόθεσις τῆς ἐκκαθαρίσεως τοῦ Πανεπιστημίου, στά 1910 μετά Χριστόν !...

***

Στήν πρώτη Ἑλληνική Γερουσία, ἐπί Ὄθωνος, γινόταν κάποτε συζήτησις γιά ἕνα τελεσίγραφο τοῦ Σουλτάνου πρός τήν Ἑλλάδα. Ὁ Κωνσταντῖνος Κανάρης, πού ἦταν τότε ἀντιπολιτευόμενος γερουσιαστής, συνέστησε νά συνταχθῇ μία μετριοπαθής ἀπάντησις στό τελεσίγραφο αὐτό, γιά νά μή διακοποῦν καί ὀξυνθοῦν ἡ Ἑλληνοτουρκικές σχέσεις.

Ἡ φρόνιμη ὅμως αὐτή σύστασις τοῦ θαλασσομάχου ἀπεδόθη ἀπό τούς συνεργητικούς τότε γερουσιαστάς σέ δειλία, και κάποιος ἀπ' αὐτούς ρώτησε τόν Κανάρη :

—Μήπως φοβᾶσαι τούς Τούρκους, κύριε Κανάρη ;

Τότε ὁ γεννάιος πυροληπτής τοῦ ἀπάντησε :

—Ναί, εἶν' ἀλήθεια ὅτι τούς φοβᾶμαι τώρα, γιά νά μήν τούς φοβηθῶ ἀργότερα, ὅταν δέν θά πρέπει νά τούς φοβᾶμαι !...

***

Μιά μέρα ὁ μακαρίτης πρωην Μουρούζης ὁ μέγας καμπαντζῆς τῶν Ἀθηνῶν, μέ λιμένο πάντα τό ζυμάρι γιά καμπά, πῆγε και κάθησε σέ μιά μπυραρία τῶν Ἀθηνῶν και ζήτησε μιά μπύρα.

Μιά μπύρα ! φώναξε στό γκαρσόνι.

—Κι' ἕνα μιά μπύρα !

Τότε ὁ Μουρούζης γύρισε και εἶπε θυμωμένος στόν πελάτη :

—Σᾶς παρακαλῶ νά μήν συνδυάζετε τή δική σας παραγγελία μέ τήν ἰδική μου !....

Κόκκαλο ὁ πελάτης.

***

Ὁ κ. Ζαχ. Παπαντωνίου ἔγραψε κάποτε στό «Ἔμπρός» τά ἑξῆς, γιά τήν ἀκαθαρσία τῶν ξενοδοχείων τοῦ Καστελμίου :

«Μιά φορά κάποιος εἶνος δικαστικός, καί ὄχι μόνον μόνος τήγε στό Καρπενήσι, καί γατίνσε σ' ἕνα ξενοδοχεῖο. Ἔξεί ποῦ κάθησε, εἶδε τόν τοῖχο γεμάτον μπαμπάκια καί φωτιᾶς ἕνα σημεῖωμα τοῦ ξενοδοχείου :

—Αὐτά τά μπόρα στόν τοῖχο εἶνε μπνιες ἡ...λές ;

Δέν πρόλαβε ἄλιος νά τελειώσῃ καί ὁ ὑπηρέτης τοῦ ξενοδοχείου ἀπάντησε :

—Χτυπᾶτε τά χέρια σας ἀμπαμπία, καί ἂν δέν πετάξουν, εἶνε χωρσοί....»

***

Ὁ καθηγητής τοῦ Πανεπιστημίου κ. Σάββας, ὁ ἕνας ἀπ' τούς γαμπρούς τοῦ ἐξῆς μαγαρίτη :

«Τό δέρμα, ὡς ὄργανον αἰσθήσεως, παράγει τήν ἀντίληψιν, οὐ μόνον τῆς ἁφῆς, ἀλλά καί τῆς θερμοκρασίας».

Καί ἐνῶ ἔχυμε τόν καθηγητήν τοῦ ἀπάντησε :

«Ὥστε ἡ ἀντίληψις παράγεται, κατά τόν κ. Σάββαν, ὄχι εἰς τόν ἐγκέφαλον, ἀλλά εἰς τά ποδία, ἢ γιά τήν ἀκρίβειαν, στό δέρμα τῶν ποδιῶν !»....

ΕΝΑΣ ΕΡΩΣ ΜΕ ΑΚΑΝΘΙΝΟ ΣΤΕΜΜΑ

ΤΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΗΣ ΚΑΡΔΙΑΣ ΜΟΥ

(Αὐθεντικὴ ἱεγραφία τῆς A. B. Y. τῆς πριγκηπίσσης Ἀσπασίας, χήρας τοῦ ἀλησμονήτου βασιλέως Ἀλεξάνδρου)

(Copyright «ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ»—Ἀπαγορεύεται ἡ ἀναδημοσίευσις)

ΙΣΤ'.

—"Ισως, ἀλλὰ ἡ ἱστορία αὐτὴ μ' ἐνοχλεῖ. Εἶμαι ἐλεύθερος, νομίζω, νὰ κάνω ὅ,τι θέλω.

Ὁ πρίγκηψ εἶχε πεισματώσει...

Μὰ ἡ Ἀσπασία, συνετὴ καὶ φρόνιμη ὅπως πάντα, τὸν καθησύχασε σιγὰ-σιγά, τὸν ἐγαλήνεψε, τὸν ἔπεισε.

Ἔπρεπε ν' ἀκούσουν τὶς καλὲς καὶ φρόνιμες συμβουλὲς τῆς βασιλίσσης. Αὐτὸ ἦταν τὸ συμφέρον τους, ἀπὸ πάσης ἀπόψεως.

—Πρέπει λοιπὸν νὰ κλείσουμε καὶ τὰ μάτια μας καὶ τὸ στόμα μας! εἶπεν ὁ Ἀλέξανδρος, ἀναστενάζοντας.

—Ὄχι δά, Ἀλέξανδρε, μὴν εἶσαι ὑπερβολικός. Ἁπλούστατα, θὰ εἴμαστε στο ἐξῆς πιὸ ἐπιφυλακτικοί. Θ' ἀποφεύγουμε τὰ περίεργα βλέμματα τοῦ κόσμου καὶ συνεπῶς καὶ τὰ σχόλιά τους.

—Μὰ αὐτὸ εἶνε ἀδύνατον. Δὲν γίνεται, λέγεται μόνον.

—Καὶ γίνεται. Ἀρκεῖ νὰ τὸ θέλουμε...

Ὁ πρίγκηψ σκέφθηκε λίγο καὶ ἀπάντησε :

—Λοιπόν, Μπίκα μου, ἕνας τρόπος ὑπάρχει γιὰ ν' ἀποφύγουμε τὰ σχόλια καὶ τὶς κακολογίες τοῦ κόσμου.

—Ποιός ;

—Νὰ παντρευτοῦμε!

Ἡ Ἀσπασία Μάνου κοκκίνισε σὰν τριαντάφυλλο. Ἡ πρότασις αὐτὴ τοῦ πρίγκηπος, ἔκαμε τὴν καρδιά της νὰ σκιρτήση ἀπὸ χαρά. Ἕνας στεναγμὸς ξέφυγε ἀπὸ τὰ χείλη της.

Ὁ πρίγκηψ Ἀλέξανδρος τὴν κύτταζε ἀνυπόμονα. Κι' ἐπειδὴ ἡ Ἀσπασία ἀργοῦσε νὰ τοῦ δώση ἀπάντησι, τῆς εἶπε :

—Γιατὶ δὲν μοῦ ἀπαντᾶς, Μπίκα, διστάζεις ;

Ἡ δὶς Μάνου τὸν κύτταξε θαθειὰ στὰ μάτια καὶ ψιθύρισε:

—"Οχι, δὲν διστάζω. Ἡ καρδιά μου χτυπᾶ δυνατὰ καὶ τὰ χείλη μου, καθὼς βλέπεις, τρέμουν. Γι' αὐτὸ ἀργῶ νὰ σοῦ ἀπαντήσω.

—Εἶσαι σύμφωνη λοιπόν, Μπίκα μου ;

—"Ω, Ἀλέξανδρε, εἶν' ἀνάγκη νὰ μὲ ρωτᾶς ; Εἶχες ποτὲ καὶ τὴν παραμικρὴ ἀμφιβολία γιὰ τὴν ἀγάπη μου, γιὰ τὶς διαθέσεις μου, γιὰ τοὺς πόθους καὶ τὰ ὄνειρά μου ;

—"Οχι, Μπίκα μου, ποτέ. Ξέρω καλὰ τὰ αἰσθήματά σου, ξέρω καλὰ τὴν καρδιά σου. Καὶ γι' αὐτὸ ἀκριβῶς σοῦκαμα μιὰ τέτοια πρότασι. Ναί, Μπίκα, πρέπει νὰ τελειώση πειὰ αὐτὴ ἡ ἱστορία. Πρέπει νὰ φράξουμε τὰ στόματα τοῦ κόσμου. Κι' αὐτὸ δὲν μπορεῖ νὰ γίνη ἀλλοιῶς, παρὰ μόνον μὲ τὴν ἕνωσί μας. Σ' ἀγαπῶ καὶ μ' ἀγαπᾶς. Εἴμαστε ἐλεύθεροι νὰ κάμουμε ἐκεῖνο τὸ ὁποῖο ποθοῦμε. Γιατὶ λοιπὸν νὰ διστάζουμε, γιατὶ νὰ μὴν ἔχουμε τὸ θάρρος ποὺ χρειάζεται, γιὰ νὰ κάνουμε ἐκεῖνο ποὺ κάνουν κι' οἱ πιὸ κοινοὶ θνητοὶ ὅταν ἀγαπιοῦνται; Μίλησέ μου, Μπίκα. Θέλω ν' ἀκούσω τὴ γνώμη σου. Δέχεσαι τὴν πρότασί μου ;

—Ναί, Ἀλέξανδρε, καὶ σ' εὐχαριστῶ. Ἀλλὰ ἂς μὴ βιαζόμαστε, σὲ παρακαλῶ. Ἡ βιασύνη στὴν περίπτωσι αὐτή, θὰ μᾶς κάμη κακό. Ναί, ναί, θὰ μᾶς βλάψη, θὰ μᾶς κάμη ἴσως δυστυχισμένους γιὰ πάντα.

—Γιατί ;

—Γιατί, πρῶτα-πρῶτα, θὰ δυσαρεστήσουμε τοὺς γονεῖς σου, οἱ ὁποῖοι μᾶς τὸ ἐτόνισαν ρητῶς, ὅτι δὲν πρέπει νὰ βιαστοῦμε, δὲν πρέπει νὰ κάνουμε ἀπερισκεψίες.

—"Α, Μπίκα, ἀγάπη μου, ἔτσι μιλᾶνε πάντα οἱ γονεῖς, στὶς περιστάσεις αὐτές! Αὐτοὶ δὲν βιάζονται φυσικά. Πέρασαν ἀπ' τὴν κρίσι αὐτὴ τῆς ἀγάπης καὶ εἶνε πειὰ ἥσυχοι κι' εὐτυχισμένοι. Μὰ ἐμεῖς ἀγαπιόμαστε καὶ συνεπῶς ἀνυπομονοῦμε. Μᾶς λένε νὰ περιμένουμε. "Ως πότε ὅμως ;

"Ως πότε, Θεέ μου !..

—"Ως ποὺ νἄρθουν πιὸ βολικὰ τὰ πράγματα, Ἀλέξανδρε.

—Λόγια!.. Λόγια... λόγια!.. Καὶ πιστεύεις καὶ σὺ σ' αὐτά, δυστυχῶς.

—Ἀλέξανδρε, μὴ μὲ κάνεις νὰ ὑποφέρω. Νομίζεις πὼς δὲν ἐπιθυμῶ κι' ἐγὼ νὰ ἑνωθοῦμε τὸ γρηγορώτερο ; Μὰ βλέπω κι' ἐγὼ πὼς ἡ βιασύνη μας θὰ μᾶς βλάψη, ἀγαπημένε μου.

—Καταλαβαίνω. Σ' ἔχουν τρομοκρατήσει. Ἔχουν κηρυχθῆ ὅλοι ἐναντίον μας. Τοὺς ἐνοχλεῖ ἡ ἀγάπη μας. Αὐτοὶ οἱ γονεῖς μου μᾶς φέρνουν ἐμπόδια. Αὐτὸ λοιπὸν δὲν μπορεῖ νὰ διαρκέση. Πρέπει νὰ δοθῆ ἕνα τέλος. Καὶ θὰ φροντίσω ἐγὼ γι' αὐτό, ἀπὸ σήμερα, ἀπὸ αὔριο, τὸ πολύ, μάλιστα.

Ἡ Ἀσπασία ἀνησύχησε καὶ πάλιν.

"Ηξερε πόσο ἐπικίνδυνες γιὰ τὴν ἀγάπη τους, μποροῦσαν νὰ εἶνε, ἡ ἀθῶες αὐτὲς ἐκρήξεις τοῦ θυμοῦ καὶ τοῦ πεισματος του πρίγκηπος. Καὶ θέλησε νὰ προλάβη, νὰ ματαιώση κάθε τοιαύτη σχετικὴ ἐνέργεια.

—Τί θὲς νὰ πῆς, Ἀλέξανδρε ; τὸν ρώτησε.

—"Εχω τὸ σχέδιό μου, ἀπάντησε ὁ πρίγκηψ, μὲ παιδικὸ θάρρος.

—Δὲν θὲς νὰ μοῦ τὸ πῆς ἐμένα τὸ σχέδιό σου αὐτό ;

—"Οχι !

—"Οχι ;

Ἡ φωνὴ τῆς Ἀσπασίας ἦταν τώρα σιγανὴ καὶ λυπημένη.

Κι' ὁ πρίγκηψ Ἀλέξανδρος μετάνοιωσε ἀμέσως, γιὰ τὸν ἀπότομο τρόπο του ἀπέναντι ἐκείνης ποὺ τόσο ἐλάτρευε.

Γύρισε λοιπὸν καὶ εἶπε στὴν ἀγαπημένη του μὲ γλυκειὰ φωνή :

—Μὴ μὲ παρεξηγῆς, Μπίκα μου. Ὁ θυμός μου γιὰ τὴ στάσι τοῦ κόσμου ἀπέναντί μας, μὲ κάνει νὰ παραφέρωμαι. Θὰ σοῦ ἐξηγήσω τί σκέπτομαι νὰ κάμω. "Εκαμα τὴ σκέψι αὐτὴ τελευταῖα, βλέποντας πὼς δὲν θὰ τελειώση ποτὲ ἡ ἱστορία τῆς ζωῆς μας. Σκέφθηκα δηλαδὴ νὰ μιλήσω τελειωτικὰ μὲ τοὺς γονεῖς μου καὶ πρωτίστως μὲ τὸν πατέρα μου. Σκέφθηκα ἀκόμη νὰ ζητήσω τὴ μεσολάβησι τοῦ πρωθυπουργοῦ...

—Τοῦ κ. Βενιζέλου ; ρώτησε ξαφνιασμένη ἡ Ἀσπασία.

—Ναί, τοῦ κ. Βενιζέλου, γιατὶ σὲ τρομάζει αὐτό ; Ὁ κ. Βενιζέλος εἶνε ἄνθρωπος προοδευτικὸς ἐξαιρετικά, πραγματικὰ φιλελεύθερος καὶ ἐλπίζω νὰ βρῶ σ' αὐτὸν ἕναν εἰλικρινῆ συμμαχο, συνήγορο, προστάτη, καλὸν ἄγγελο, ὅπως θέλεις πές το.

Ἡ Ἀσπασία ἀνησύχησε πιὸ πολὺ τώρα.

Καταλάβαινε ὅτι δὲν θὰ ἦταν καθόλου σωστό, καθόλου διὰ χάριστο, καθόλου φρόνιμο γιὰ τὸ ζήτημά τους, ἡ ἀνάμιξις τοῦ πρωθυπουργοῦ σ' αὐτό. Προσπάθησε λοιπὸν νὰ μεταπείση τὸν Ἀλέξανδρο, νὰ τὸν συγκρατήση, νὰ τοῦ δώση νὰ ἐννοήση ὅτι πρὸς τὸ παρὸν τουλάχιστον, δὲν ἔπρεπε νὰ κάμη κανένα ἀπὸ λύτως διαθήμα εἰς τρίτους.

Μίλησε σχετικῶς τόσο πειστικὰ στὸν Ἀλέξανδρο, ὥστε τὸν ἔπεισε νὰ κάμη λίγη ὑπομονὴ ἀκόμα.

—"Ως πότε θὰ ὑπομένουμε ; ψιθύρισε ὁ Ἀλέξανδρος, ἀναστενάζοντας.

—"Ως ποὺ νἄρθη ἡ στιγμὴ ποὺ ὅλα θὰ τελειώσουν, ὅπως ἀκριβῶς ἐπιθυμοῦμε, ἀπάντησε ἡ Ἀσπασία.

—Κι' ἡ στιγμὴ αὐτή ;

—Ἡ στιγμὴ αὐτή, ἡ ἡμέρα αὐτὴ δὲν θ' ἀργήση, Ἀλέξανδρε. Εἶμαι βέβαιη γι' αὐτό.

—Μακάρι νὰ εἶν' ἔτσι! ἀπάντησε ὁ Ἀλέξανδρος. Ὁ Θεὸς νὰ μᾶς κούση τὶς ἱκεσίες μας. Ἐξ ἄλλου δὲν θὰ λείψουν ἐκεῖνοι ποὺ θὰ μᾶς στηρίξουν τὸ ζήτημά μας. Θὰ κατφύγω δηλαδή, ἐν ἐσχάτῃ ἀνάγκῃ, καὶ στοὺς θείους μου, οἱ ὁποῖοι μὲ ἀγαποῦν καὶ δὲν θὰ μοῦ ἀρνηθοῦν τὴν ὑποστήριξί τους.

(Ἀκολουθεῖ)

ΣΠΑΝΙΕΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ

Ὁ παπποῦς καὶ ἡ γιαγιὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου, Βασιλεὺς Γεώργιος καὶ Βασίλισσα Ὄλγα, τὴν ἐποχὴ τῶν γάμων των.

ΕΛΛΗΝΕΣ ΔΙΗΓΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΙ

ΤΟΥ κ. ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΔΑΦΝΗ

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΗΣ ΕΥΤΥΧΙΑΣ

ΑΤΑΓΟΜΑΙ ἀπὸ σκηνίτες, Κουτσόβλαχους. "Ενας πρόγονός μου, σεργιανίζοντας τὴν ἀλητική του ψυχὴ σὲ θουνὰ καὶ κάμπους, ἔφτασε καὶ στὸ Πήλιο, ἐγκαταστάθηκε κεῖ, καζάντισε, παντρεύτηκε κ' ἔρριξε τὶς ρίζες τῆς γενιᾶς μου. Μὰ ἐγὼ ἔμαθα γράμματα, ἐσπούδασα κ' ἔγινα δικαστικός.

"Οταν, σὲ ἡλικία 20 ἐτῶν ἤρθα ἀπὸ τὴν ἐπαρχία μου στὴν Ἀθήνα, νὰ σπουδάσω Νομικά, ἤμουν γεμᾶτος πόθους καὶ ὄνειρα. Μέσα στὴν ἀλαφριὰν Ἀττικὴ ἀτμόσφαιρα, ὁ νοῦς μου ψήλωνε, καὶ χάζευα στοὺς δρόμους, στὶς πλατεῖες, στὸ Ζάππειο, περιμένοντας ἀπὸ παντοῦ μιὰν ἄγνωστη εὐτυχία. Στὴν ἀρχή, κάθησα σὲ ξενοδοχεῖο, μὰ γλήγορα τὸ ἄφησα γιὰ νὰ νοικιάσω δωμάτιο σὲ σπίτι. Σὲ λίγον καιρὸ ὅμως μ' ἔπιασε μιὰ ἀνεξήγητη ἀνησυχία: "Εγεινα σὰ φερέοικος, δὲ μοῦ ἄρεσε νὰ κοιμᾶμαι πολλοὺς μῆνες κάτω ἀπὸ τὴν ἴδια στέγη, καὶ μὲ τὴν παραμικρὴ αἰτία, μὲ μιὰ πρόφαση, ἄλλαζα κατοικία. Σὲ δυὸ χρόνια εἶχα κάνει τὸ γύρο ὅλης τῆς Ἀθήνας. Κυνηγῶντας ἐντυπώσεις καὶ συγκινήσεις, ἐκάθησα στὴν Πλάκα, στὸ Μεταξουργεῖο, στὴ Νεάπολη, στὸ Παγκράτι, στὴ Δεξαμενή.

Στὴν τελευταία αὐτὴ συνοικία, στὸ ψηλότερο κατοικημένο κομμάτι τῆς πρωτεύουσας, μοῦ συνέβη ἡ ἀλλόκοτη περιπέτεια ποὺ θὰ διηγηθῶ.

* * *

"Ηταν ἕνα πρωῒ ἀνοιξιάτικο, πλησίαζε τὸ Πάσχα, ὅταν μ' ἔπιασε πάλι ἡ μανία τοῦ ἀλητισμοῦ, ἡ καλλίτερα ἡ ψύχωση ποὺ λέγεται «ἀλλαγὴ κατοικίας». Φόρεσα τὸ καπέλλο μου καὶ θγῆκα νὰ θρῶ δωμάτιο...

Πλανήθηκα ἀνάμεσα σὲ δρόμους καὶ σοκάκια ὡς ποὺ ἔφταοα στὴν ἀνηφοριὰ τῆς Δεξαμενῆς. Γιὰ τὴν ἐποχή, ἦταν δύσκολο νὰ πετύχω κεῖνο ποὺ ἤθελα, γιατὶ τὰ σπίτια εἶχαν νοικιαστεῖ ἀπὸ τὸ χινόπωρο.

Τέλος, στὴν ἐξώπορτα ἑνὸς σπιτιοῦ, ἀντίκρυσα τὸ τετράγωνο χαρτάκι μὲ τὴν ἐπιθυμητὴ ἐπιγραφή:

«Ἐνοικιάζεται ἐν δωμάτιον μετ' ἐπίπλων».

"Ερριξα μιὰ ματιὰ στὴν πρόσοψη τοῦ σπητιοῦ: "Ηταν ἕνα ἀπὸ τὰ μεγάλα ἐκεῖνα γκρίζα οἰκοδομήματα, ποὺ μὲ τὴ φρουριακή τους ὄψη, προδίνουν τὴν παλιὰ ἀρχιτεκτονικὴ καὶ τὸ στέρεο μυαλὸ τοῦ νοικοκύρη. Τρίπατο σπίτι,—τὸ ἕνα πάτωμα μισοῦπόγειο—μὲ τρεῖς σειρὲς παράθυρα στὸ δρόμο, ἕνα μπαλκόνι γεμᾶτο γεράνια καὶ γαρουφαλιές, καὶ τὴν ἐξώπορτα σιδερένια. Μέσ' ἀπὸ τὰ κάγκελλα, φαινόταν ἡ ἁπλόχωρη αὐλή, μὲ δέντρα καὶ πεζούλια γύρω, φυτεμένα.

Στάθηκα μιὰ στιγμὴ ἀναποφάσιστος, κ' ἔπειτα σήκωσα τὸ θαρὺ ρόπτρο καὶ χτύπησα τὴν πόρτα... Περίμενα λίγο... Κανείς... Χτύπησα καὶ δεύτερη φορά... Πάλι σιωπή...

Τὴν τρίτη φορά, ἀπὸ τὸ ἐπάνω πάτωμα ἔσκασαν οἱ γρίλλιες ἑνὸς παραθύρου, καὶ μοῦ φάνηκε πὼς ξεχώρισα ἕνα κεφάλι γυναικεῖο, ἡ καλλίτερα τὴ σιλουέττα μιᾶς λιγνῆς μορφῆς, μὲ ἄταχτα μαῦρα μαλλιά. Ἀμέσως ὅμως, τὸ κεφάλι τραθήχτηκε πάλι μέσα, γιὰ νὰ δώση τὴ θέσι του σὲ ἄλλο, ἀντρικειο αὐτό, ποὺ πρόθαλε ὄξω καὶ ρώτησε, κάπως τραχειά:

—Ποιὸς εἶναι;

—Γιὰ τὸ δωμάτιο, κύριε..., εἶπα.

Δὲν ἀπάντησε ἀμέσως. Τὸ γεροντικὸ κεφάλι, μὲ τ' ἄσπρα γενάκια καὶ τὰ ματογυάλια, πρόθαλε περισσότερο, ἴσως γιὰ νὰ μὲ ἐξετάση πιὸ προσεχτικά, καὶ τέλος εἶπε.

—Μιὰ στιγμή, παρακαλῶ.

Πέρασαν λίγα λεπτά... Διώρθωνα τὴ φλοτὲν γραθάτα μου, χάϊδευα τὸ νεαρὸ μουστάκι μου, προετοίμαζα τὴν ἐμφάνισή μου, καὶ περίμενα...

"Ακουσα νὰ σέρνωνται παντοῦφλες στὶς πλάκες τῆς αὐλῆς, ἄκουγα ἕναν ξερόθηχα, ἔπειτα τὸ κλειδὶ τῆς ἐξώπορτας νὰ γυρίζη στὴν κλειδωνιά, καὶ ἡ πόρτα ἀνοιξε—μπορῶ νὰ πῶ μὲ κάποιο δισταγμό... Πρέπει ἀμέσως νὰ ὁμολογήσω, πὼς ὁ γέρος ποὺ φανερώθηκε μπροστά μου εἶχε διακεκριμένο παρουσιαστικό. Περιποιημένος, καθαρός, μὲ ὕφος ποὺ ἔδειχνε συνταξιοῦχο ἢ ἀποτραθηγμένον ἔμπορο. Ἀξιοπρεπής...

—"Ορίστε, κύριε... Περάστε...

Μὲ ἐπιθεωροῦσε ἀπὸ τὴν κορφὴ ὡς στὰ νύχια. Κεῖνα τὰ ματογυάλια τόξευαν ἀπάνω μου προθολὲς τὰ θλέμματα... Καὶ οἱ ἐρωτήσεις του ἔπεφταν ἀπανωτές, ἡ μιὰ στὴν ἄλλη: "Ημουν φοιτητής;... Ποιανῆς Σχολῆς;... Ἀπὸ ποιὸ μέρος;... Πόσον καιρὸ θὰ μείνω ἀκόμη στὰς Ἀθήνας;... Ὁλάκερη ἀνάκριση, ποὺ τὴ δεχόμουνα μὲ κάποια στενοχωρία. «Μὰ τελοσπάντων, γαμπρὸ θὰ μὲ κάνη αὐτός;» συλλογιζόμουνα.

Ἀπαντοῦσα, μὰ κοίταζα καὶ γύρω... Ἡ αὐλὴ ἦτανε μεγάλη, εἶχε θάθος. Τὰ δέντρα ἦταν ἕνας γιγαντιαῖος εὐκάλυπτος, δυὸ λεμονιές, κισσοὶ στοὺς τοίχους, καὶ στὰ πεζούλια φυτὰ καὶ θάμνοι. Δεξιά, μιὰ κληματαριὰ μὲ θαυμάσιο φύλλωμα... Στὸ θάθος, εἶδα μιὰ θρύση μαρμαρένια μὲ ἀνάγλυφες παραστάσεις. Παλιὰ πράματα, ἀρχοντικά....

—Εἶσθε ὁ ἰδιοχτήτης; ρώτησα κ' ἐγὼ μὲ τὴ σειρά μου.

—Ναί... δηλαδὴ ἐπιτροπεύω τὸ ἀκίνητον... Θέλετε νὰ ἰδῆτε τὸ δωμάτιον;

Καθὼς ὁ γέρος προχωροῦσε μπροστά, σέρνοντας τὶς παντοῦφλες του, μὲ τρόπο ποὺ φανέρωνε τὸν ποδαγρό, ἐσήκωσα τὰ μάτια μου ψηλά, στὸ τζαμωτὸ χαγιάτι τοῦ ἐσωτερικοῦ, ποὺ ἀνοίγονταν ἕνα μέτρο πιὸ ἐπάνω ἀπὸ τὴν κληματαριά, καὶ εἶδα πάλι τὸ γυναικεῖο κεφάλι.

Ἀπὸ κοντήτερα τώρα, στὸ φῶς τοῦ ἥλιου ποὺ χτυποῦσε μεσημθρινά, ξεχώρισα καλλίτερα μιὰ λιγνοκάμωτην ὄψη, μὰ νέα, ἐκφραστική, μὲ δυὸ μάτια φλογερά, ἕνα γλυκομελάχροινο προσωπάκι, ποὺ τ' ὁμόρφαινε κεῖνο τ' ἀνάλαφρο χαμόγελο ποὺ ἄνθιζε μόλις στὰ χείλη του—ἢ μιὰ ὑποψία χαμόγελου... Χαιρέτησα μὲ τὸ καπέλλο, καὶ τὸ χαμόγελο ἀπὸ μπουμπούκι ἔσκασε ἄνθος, τὰ μάτια ἀστραψαν μ' ἕνα παράξενο φέγγος, μπορῶ νὰ πῶ χαρά... Κείνη ἡ ἄγνωστη κοπέλλα μὲ δεχότανε σὰ γνώριμο, σὰ νὰ μὲ εἶχε δεῖ καὶ ἄλλοτε. Πότε καὶ ποῦ; Διάθολε! Τί νὰ ὑποθέση κανείς; ..

Στὸ μεταξύ, ὁ γέρος εἶχε προχωρήσει, κι' ἀνέθαινε τώρα τὰ λίγα πέτρινα σκαλοπάτια ποὺ ἔφερναν στὸ διάδρομο τοῦ πρώτου ἀνωγείου πατώματος. Τὸν ἀκολούθησα, σὰν αὐτόματο, καὶ φτάσαμε σὲ μιὰ ξυλένια πόρτα.

—Αὐτὸ εἶναι τὸ δωμάτιον, εἶπε, ἔθγαλε ἀπὸ τὴν τσέπη του δεύτερο κλειδὶ καὶ ἄνοιξε.

Μιὰ μυρουδιὰ ἀπὸ κλεισούρα καὶ φαινικὸν ὀξὺ μὲ χτύπησε στὰ ρουθούνια. Τὸ μονοδικὸ παράθυρο τῆς κάμαρας αὐτῆς, ποὺ ἔθλεπε στὴν αὐλή, ἦταν κλειστό. Ἀπὸ τὸ φεγγίτη τῆς πόρτας ὅμως ἔμπαινε τὸ φῶς θαμπό, σὰ σκοτωμένο...

Προχώρησα μέσα στὴν κάμαρα· ὁ γέρος στεκότανε στὴν πόρτα. "Αμα τὰ μάτια μου συνηθίσανε λίγο στὸ θαμπόφωτο, μπόρεσα νὰ διακρίνω τὰ γύρω. Βρισκόμουνα σὲ μιὰ κάμαρα μεγάλη, ψαυηλοτάβανη ὅμως καὶ παράγκωνη, ἀπὸ ἀνάγκη, φαίνεται, τοπικὴ τοῦ οἰκοπέδου. Εἶχε σχῆμα τραπεζίου. Τὰ ἔπιπλα ἦταν ἕνα ὁγκῶδες γραφεῖο, δυὸ καρέκλες, ἕνα κομοδάκι μὲ καθρέφτη, μιὰ κρεμάστρα κ' ἕνας «Χάρτης τῶν Ἀθηνῶν».

—Αὐτὰ εἶναι τὰ ἔπιπλα; ρώτησα.

—Αὐτά.

"Ομως τὸ κυριώτερο κρεθθάτι δὲν ἔθλεπα. Ὁ γέρος, διαθάζοντας, ἴσως, τὴν ἀπορία στὴν ὄψη μου, πῆγε στὸ φόντο τῆς κάμαρας, τράθηξε μιὰν ὁριζόντια κόκκινη κουρτίνα, καὶ ξεκρεμάζοντας τὸν τοῖχο, μοὔδειξε σ' αὐτὸν ἕνα στενόμακρο θαθούλωμα, σὰν ἐρμάρι.

—Νὰ κι' τὸ κρεθθάτι, εἶπε φυσικώτατα.

—Τί 'ναι αὐτό;

—Ἀλκόθα... Δὲν ἔχετε δεῖ ποτὲ σας ἀλκόθα;

Ὁμολόγησα πὼς δὲν εἶχα δεῖ. Εἶχα μόνο διαθάσει γιὰ ἀλκόθες στὰ παλιὰ ρομαντικὰ μυθιστορήματα. Δὲν περίμενα νὰ τὴν ἀπαντήσω σ' Ἑλληνικὸ σπίτι...

Ἐπληροφόρησα καὶ θάθισα μέσα τὸ

—Ὁρίστε, κύριε, περάστε !...

θλέμμα, κοίταζα σιωπηλὸς τὸ θαθούλωμα κεῖνο, ποὺ ἦταν σὰν αἰγυπτιακὴ σαρκοφάγος. Στὴν ἀπάνω γραμμή, στὸ πρεθάζο, ὑπῆρχε μιὰ μπρούτζινη θέργα, κι' ἀπ' αὐτή, μὲ χαλκάδες, κρεμόταν ἡ κόκκινη κουρτίνα, ὅπως στὶς κουκέτες τῶν θαποριῶν.

—Εἶναι μιὰ ἀλκόθα εὐρύχωρη καὶ ἀναπαυτική, ἐξηγοῦσε τώρα ἐκεῖνος, ντυμένη γύρω μὲ καουτσούκ. Κρεθάτι ἕτοιμο... Δὲν ἔχετε, παρὰ νὰ θάλετε τὸ στρῶμα σας. Νὰ τὸ ἰδῆτε καὶ καλλίτερα.

"Ανοιξε τὸ τζάμι, διαπλάτωσε τὸ παράθυρο. Ὁ καθαρὸς ἀέρας, τ' Ἀπριλιάτικο φῶς χύθηκαν μέσα στὸ δωμάτιο, ἐδιωξαν τὶς σκιὲς καὶ τὴν ἀπόπνοια τῆς κλεισούρας. «"Ἔτσι, ντέ!» Ἀνάπνευσα...

Ἦταν, ἀλήθεια, ἕνα δωμάτιο γιὰ δυὸ καὶ γιὰ τρεῖς ἀκόμη. Τώρα μποροῦσα νὰ ἰδῶ καλά. Τὰ ἔπιπλα ἦταν παλαιϊκὰ μά συντηρημένα. Τὸ πάτωμα γερό, θαμμένο μὲ λαδομπογιά. Στὴ μέση, στὸ ταθάνι, φιγουράριζε μιὰ ζωγραφιά: ἕνα στεφάνι μὲ τριαντάφυλλα, κι' ἀπὸ τὸ κέντρο του κατέθαινε ὁ σωλῆνας τοῦ φωταερίου.

—Ἐγὼ δὲ χρειάζομαι γκάζι, εἶπα. Καίω λάμπα.

—"Οπως προτιμᾶτε.

Περπατοῦσα, πάνω-κάτω, καὶ κοίταζα, ὅλο κοίταζα. Ἐγώ, τὸ δωμάτιο· ὁ γέρος, ἐμένα. Στ' ἄλλο θάθος τῆς κάμαρας, ἀριστερά, στὴν ἰσκιερώτερη γωνία, ἦταν ἕν' ἄλλο παραπέτασμα —καλλίτερα νὰ ποῦμε μιὰ πορτιέρα—κρεμάμενη ἀπὸ χοντρὸ κοντάρι. Τράθηξα τὴν πορτιέρα αὐτὴ καὶ φανερώθηκε ἕνας τεράστιος μπουφές, χωμένος κι' αὐτὸς στὸν τοῖχο, κατὰ τὸ σύστημα τῶν πολιῶν ἀθηναίϊκων σπιτιῶν. Πίσω ἀπὸ τὰ τζάμια, στὰ δυὸ ἐπάνω ράφια του, διλάκερη θιβλιοθήκη. Θιβλία δεμένα καὶ ἄδετα, παλιὰ καὶ καινούρια. Στὴ ράχη μερικῶν διάθασα τοὺς τίτλους: «Γ. Σκλαθούνου, 'Ανατομικὴ τοῦ Ἀνθρώπου»—«Ρήγα Νικολαΐδου, Φυσιολογία»—«Φ. Κολλέ, 'Εσωτερικὴ Παθολογία» κλπ. Ὑπῆρχε ἀκόμη «Ὁ βίος τῶν ζώων» τοῦ Μπρέμ, μιὰ σειρὰ ἀπὸ τὶς λογοτεχνικὲς ἐκδόσεις τῆς «Ἀγκύρας», λεξικά, καὶ ἄλλα θιβλία. Κατεθάζοντας τὰ μάτια στὸ πρῶτο ράφι, εἶδα μερικὰ κουτιά, ἕνα μικροσκόπιο, κάτι ἄλλα ἀσήμαντα ἀντικείμενα καὶ μιὰ νεκροκεφαλή! "Ενα κρανίο κιτρινόλευκο, μὲ τὶς ἄδειες του κόγχες καὶ τὴ φοθερὴ γαλήνη τοῦ θανάτου.

—Τί 'ναι αὐτά; ρώτησα παραξενεμένος.

Ὁ γέρος δὲν ἀπάντησε ἀμέσως. Σὰ στενοχωρημένος, ἔκανε ἕνα μορφασμό, μιὰ χειρονομία ἀμηχανίας, καὶ τέλος εἶπε:

—Αὐτά, κύριε... τ' ὄνομά σας, παρακαλῶ;

—Χατζηδῆμος, ἀπάντησα, Νάσος Χατζηδῆμος.

—Χαίρω πολύ... Λοιπόν, αὐτά, κύριε Χατζηδῆμε, εἶνε...δηλαδὴ ἦταν... τὰ πράγματα τοῦ... ἄλλου... αὐτουνοῦ ποὺ καθόταν ἐδῶ... Τὰ θιβλία του καὶ τὰ ἐργαλεῖα του.

—Φοιτητὴς τῆς 'Ιατρικῆς;

—'Ιατρὸς τοῦ στρατοῦ...ἀνθυπίατρος.

—Καὶ γιατί δὲν τὰ πῆρε;

Ὁ γέρος χαμογέλασε θλιθερά.

—Χμ... ἐκεῖ ποὺ πάει, ἀλλοίμονο, δὲν τοῦ χρησιμεύουν πιά.

—Πέθανε; ρώτησα.

—Σκοτώθηκε... Ἠντοκτόνησε!

—Α!

Καὶ σὲ λίγο, πλησιάζοντας περισσότερο στὸ συνομιλητή μου:

—Δὲ μοῦ λέτε, παρακαλῶ... ἐδῶ σκοτώθηκε;

Πάλι ὁ γέρος ἐκόμπιασε. Θὰ ἤθελε νὰ ξεφύγη τὴν ἀπάντηση, γιὰ τὴν καλή, θέθαια, φήμη τοῦ δωματίου, μὰ στὸ τέλος εἶχε τὴν ἀξιοπρέπεια νὰ μὴν κρύψη τίποτα.

—Ἐγώ, κύριε Χατζηδῆμε, δὲν μπορῶ νὰ πῶ ψέμματα... Εἶμαι παλαιὸς καθηγητής. (Καλὰ τὸ εἶχα μαντέψει). Ναί, ὁ δυστυχισμένος ὁ νέος.. ἐδῶ ἠντοκτόνησε.

—Ἐκεῖ μέσα; ρώτησα δείχνοντας τὴν ἀλκόθα.

Ὁ συνταξιοῦχος ἔκανε κίνημα καταφατικό. Ναί, σὲ κεῖνο κεῖ τὸ φόντο, ποὺ ἐμοιαζε σὰν τάφος, εἶχε προσφέρει στὸν ἑαυτό του τὸ θάνατο ὁ ἄγνωστός μου νέος, ποὺ τὰ θιβλία του καὶ τὰ ἐπιστημονικά του ὄργανα καὶ προπάντων κεῖνη ἡ κρύα νεκροκεφαλή, κείτονταν ἀκόμη κλεισμένα μέσα στὸ μπουφέ.

—Περάσανε πολλοὶ μῆνες ἀπὸ τότε, συνέχισε ὁ γέρος. Τ' ἄλλα πράγματά του τὰ μεταφέραμε κάτω, στὴν ἀποθήκη, καὶ περιμένουμε νάρθοῦν οἱ συγγενεῖς του, νὰ τοὺς τὰ παραδώσουμε. Μὰ τὸ κλειδὶ τοῦ ντουλαπιοῦ αὐτοῦ δὲν εὑρέθηκε, κ' ἔτσι μένουν αὐτὰ ποὺ θλέπετε κεῖ μέσα. Ἀναγκάστηκα νὰ κρεμάσω αὐτὴ τὴν πορτιέρα, γιὰ νὰ κρύψω... Τὸ καταλαθαίνω... προξενεῖ κακὴν ἐντύπωσιν...

—"Α, τί σημαίνει..

—"Αν δὲν θρεθῆ τὸ κλειδὶ στὴ θαλίτσα του, ἢ πουθενὰ ἀλλοῦ, θ' ἀναγκασθοῦμε νὰ σπάσουμε ἕνα τζάμι καὶ ν' ἀνοίξουμε τὸ μπουφέ. Εἶνε κι' αὐτός, θλέπετε, χτισμένος στὸν τοῖχο... Ἐσᾶς, θέθαια, δὲν σᾶς πειράζει νὰ μείνουν ἐκεῖ, ἐπὶ τοῦ παρόντος;

Ὁ γέρος τὸ εἶχε σίγουρο πὼς θὰ ἔπιανα τὸ δωμάτιο! Κείνο τὸ ἀπέραντο δωμάτιο, ποὺ ἦταν γεμᾶτο ἀπὸ τὴ σκιὰ τοῦ αὐτοκτόνου... "Οχι, δά!...

Ἤμουν ἕτοιμος νὰ δώσω ἀρνητικὴ ἀπάντηση καὶ νὰ φύγω, ὅταν ἔξαφνα στὸ ἄνοιγμα τοῦ παραθύρου τῆς τραγικῆς κάμαρας, φανερώθηκε ἡ ἀλαφριὰ σιλουέττα μιᾶς κοπέλλας καὶ κοίταζε, μὲ τὰ μεγάλα της μάτια γεμᾶτα λάμψη καὶ περιέργεια. Ἦταν ἡ ἴδια, ποὺ εἶχε προτήτερα προθάλει ἀπὸ τὸ ἐπάνω πάτωμα. Τώρα εἶχε κατεθεῖ, κοίταζε, καὶ μοῦ χαμογελοῦσε φιλικὰ!...

Ὁ γέρος, ἀπὸ τὴ θέση ποὺ θρισκότανε, δὲ μποροῦσε νὰ τὴ δῆ· ἐγὼ ὅμως ἤμουν ἀντικρὺ στὸ ἀνοιχτὸ παράθυρο, καὶ στὸ χαμόγελό της ἀνταποκρίθηκα μὲ τὸν ἴδιο τρόπο, συνοδεύοντας τὸ χαμόγελό μου μὲ μιὰν ἱπποτικὴ ρεθερέντζα... Ἀμέσως ὁ γέρος στράφηκε, εἶδε, καὶ κυριεύνος ἀπὸ ξαφνικὴ ἀηδυσία, ἔτρεξε στὸ παράθυρο.

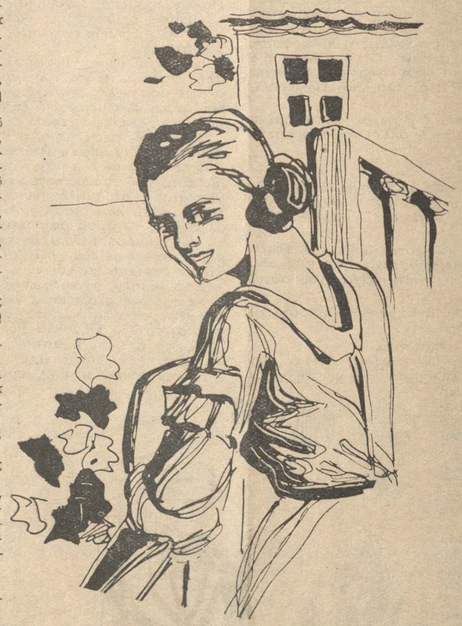

Στὴν κορυφὴ τῆς σκάλας γύρισε καὶ μοῦρριξε μια ἀλλόκοτη ματιά κι' ἕνα χαμόγελο...

—Ἐδυτυχία ! τῆς εἶπε αὐστηρά, γιατί κατέθηκες; Ἀνέθα πάνω, γρήγορα!...

"Ενα σιωπηλὸ παράπονο διαθάστηκε τὸ χαμόγελο στὴν ὄψη τῆς κόρης.

—Πήγαινε πάνω, Εὐτυχία!

Σκύθοντας τὸ κεφάλι, ἀναγκάστηκε νὰ συμμορφωθῆ μὲ τὴ διαταγή, καὶ ἄρχισε ν' ἀνεθαίνη πάλι τὴ σκαλοπάτια, ὄχι γλήγορα ὅμως, μὲ θῆμα ράθυμο, σὰν ἀναποφάστο. Μὰ ὅταν ἔφτασε στὸ κεφαλόσκαλο, γύρισε σὲ μένα τὸ κεφάλι καὶ μοῦ ἔστειλε πάλι κεῖνο τὸ ἀνθόριστο, αἰνιγματικὸ της χαμόγελο.

Ε, λοιπόν, μιὰ στιγμὴ ἤταν, ἔφτασε στὴ νεανική μου καρδιὰ νὰ πάρη τὴν ἀπόφασή της. Κείνη ἡ γλυκομελάχροινη κοπέλλα εἶχε κήσει κάθε μου δισταγμό, κάθε θλη σκέψη. Τὴν εὐτυχία μου θέθαιοῦσα; Νὰ ποὺ τὴν εἶχα θρεῖ μέσα σὲ κεῖνο τὸ σπίτι, ὁλοζώντανη!

—Κόρη σας εἶναι; ρώτησα τὸ γέρο.

—Ἀνηψιά μου, ἀπάντησε μὲ ὅρκο ποὺ ἀπέκλειε κάθε συνέχεια κλ... θέντας ἐπάνω σ' αὐτὸ τὸ θέμα... Λοιπόν, κύριε Χατζηδῆμε;.. Θὰ τὸ νοικιάσετε τὸ δωμάτιον;

—Βεθαίως! Ἀπὸ σήμερα εἶνε δικό μου!

—Εἰκοσιπέντε δραχμὲς τὸ μῆνα πῶ...

—Σύμφωνοι. Θὰ μετακομίσω ἀ... πόψε.

—Καλλίτερα αὔριον, γιὰ νὰ μοῦ δοθῆ ἐν τῷ μεταξὺ καιρὸς νὰ τὸ καθαρίσουμε.

—"Εστω... αὔριο.

Γιὰ κάθε ἐνδεχόμενο, ἔθγαλα τὸ πορτοφόλι μου (τὰ μάτια τοῦ γέρου ἀστραψαν), τοῦ ἔδωσα μιὰ προκαταθολή, τὸν ἀπογαιρέτησα καὶ ἔφυγα.

"Οταν θρέθηκα στὸ δρόμο, σήκωσα τὸ κεφάλι, καὶ μοῦ φάνηκε πὼς μάντεψα στὸ ἴδιο παράθυρο τοῦ ἐπάνω πατώματος, πίσω ἀπὸ κάτι διαφανῆ κουρτινάκια, τὴ γλυκειὰ μορφὴ τῆς ἐλεύτυχίας μου.

* * *

Ἡ μετακόμιση ἦταν πάντα γιὰ μένα ὑπόθεση μεθοδικὰ κανονισμένη. Εἶχα τὸν ἄνθρωπό μου γι' αὐτά: Τὸν 'Αργύρη-Δημητσανίτη λοῦστρο—καὶ τὸ καρροτσάκι του. Κάθε φορὰ τοῦ ἔλεγα:

—'Αργύρη, πάρε τὸ κλειδὶ τῆς κάμαρας. Θὰ πᾶς νὰ μαζέψης τὰ πράματά μου καὶ θὰ τὰ κουθαλήσης στὸν τάδε δρόμο, στὸν ἀριθμό.

—Πάλι ξεκουθαλᾶμε, κύριε Νάσο;

—Πάλι... Δὲν τάπαμε; «'Ατσίγγανος περνᾶ, σὲ θάνη τὰ θουνά...»

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Τὸ τέλος.

ΤΑ ΚΑΤΟΡΘΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΩΡΑΙΟΥ ΛΑΓΚΑΡΝΤΕΡ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

—Τρέλλα! συνέχισε ὁ 'Ερρῖκος παράφορα. "Εχτισα ἀπάνω στὴν ἄμμο καὶ μία πνοὴ ἀνέμου ἔφτασε γιὰ νὰ ρίξη κάτω τὸ οἰκοδόμημα τῶν ἐλπίδων μου...Τὸ δνειρό μου δὲν ὑπάρχει πειά!

Δὲν ἔνοιωθε τὸ γλυκὸ σφίξιμο τῶν δαχτύλων τῆς Αὐγῆς, δὲν ἔνοιωθε καθόλου τὰ πύρινα δάκρυά της ποὺ κυλοῦσαν ἐπάνω στὸ χέρι του...

—Γιατί ἦρθα ἐδῶ; εἶπε σκουπίζοντας τὸ μέτωπό του. Τί μὲ γοητεύει ἐδῶ;... Ποιὸς εἶμαι;... Μήπως αὐτὴ ἡ γυναῖκα εἶχε δίκηο;... Μὰ γιατί κλαῖς, Αὐγή;

—Κλαίω ποὺ σὲ θλέπω ἔτσι, 'Ερρῖκε, ταράλισε ἡ φτωχὴ νέα.

—"Αν σὲ δῶ ἀργότερα νὰ κλαῖς, θὰ πεθάνω...

—Γιατί νὰ μὲ δῆς νὰ κλαίω, 'Ερρῖκε;

—Ξέρω κ' ἐγώ;... Αὐγή, Αὐγή, ξέρει κανεὶς τὴν καρδιὰ τῶν γυναικῶν! Μήπως ξέρω ἂν μ' ἀγαπᾶς;...

—"Αν σ' ἀγαπῶ! φώναξε ἡ νέα κόρη μὲ πάθος.

Ὁ 'Ερρῖκος τὴν κύτταζε ἀχόρταγα.

—Μὲ ρωτᾶς ἂν σ' ἀγαπῶ; ἐπανέλαθε ἡ Αὐγή. 'Εσὺ μοῦ τὸ ρωτᾶς αὐτό, 'Ερρῖκε;

Ὁ Λαγκαρντὲρ τῆς ἔθαλε τὸ χέρι του στὸ στόμα κι' ἐκείνη ὁ ὁποῖος ὁ 'Ερρῖκος τὸ τράθηξε ἀμέσως σὰν νὰ τὸ εἶχε κάψει μιὰ φλόγα.

—Συχώρεσέ με, τῆς εἶπε. Εἶμαι ἀναστατωμένος... Καὶ ὅμως, πρέπει νὰ μάθω... Πρέπει νὰ μάθω!... "Ακου καὶ σκέψου καλά, γιατὶ παίζουμε ἐδῶ τὴν εὐτυχία ἢ τὴ δυστυχία ὅλης μας τῆς ζωῆς. 'Απάντησε, σὲ ἱκετεύω.. 'Απάντησέ μου μὲ ὅλη σου τὴ συνείδησι, μὲ ὅλη σου τὴν ψυχή...

—Θὰ σοῦ ἀπαντήσω, ὅπως θ' ἀπαντοῦσα στὸν ἴδιο τὸν πατέρα μου, εἶπε ἡ Αὐγή.

Ὁ 'Ερρῖκος ἔγινε πελιδνὸς κ' ἔκλεισε τὰ μάτια του.

—Ὄχι αὐτὸ τόνομα! ταράλισε μὲ μιὰ φωνὴ τόσο ἀδύνατη, ὥστε ἡ Αὐγὴ μόλις τὴν ἄκουσε. Ποτὲ αὐτὸ τόνομα!... Θεέ μου! ἐξακολουθῆσε ἔπειτ' ἀπὸ μιὰ σιωπή, ἀνασηκώνοντας τὰ ὑγρὰ μάτια του. Μονάχα ὡς πατέρα της μὲ θλέπει...

—Ὦ! 'Ερρῖκε! ἔκανε ἡ Αὐγή, ἡ ὁποία εἶχε κοκκινίσει ἐξαφνα κ' ἔγινε πιὸ γοητευτική.

—"Οταν ἤμουν παιδί, ψιθύρισε ὁ 'Ερρῖκος, οἱ ἄνθρωποι τῆς ἡλικίας μου μοῦ φαινόντουσαν γέροι.

Καὶ μὲ φωνὴ γλυκειὰ καὶ τρεμάμενη ἐξακολούθησε:

—Πόσων ἐτῶν μὲ κάνεις, Αὐγή;

—Τί μ' ἐνδιαφέρει ἡ ἡλικία σου, 'Ερρῖκε;

—Θέλω νὰ μάθω τὴ σκέψι σου...Πόσων χρόνων μὲ κάνεις;

Καὶ καθὼς ἀπεύθυνε τὴν ἐρώτησι αὐτή, φαινόταν σὰν ἔνοχος ποὺ περίμενε τὴν καταδίκη του.

Ἡ Αὐγὴ πάλι χαμήλωσε τὰ μάτια της καὶ τὸ στῆθος της ἄρχισε νὰ ὑπαπὰ δυνατά. Γιὰ πρώτη φορὰ ὁ Λαγκαρντὲρ ἔθλεπε τὴν παρθενικὴ τις αἴθω νὰ ξυπνᾶη καὶ τοῦ φάνηκε πὼς ἄνοιγαν ἀπροστά του ἡ πύλες τοῦ οὐρανοῦ.

—Δὲν ξέρω τὴν ἡλικία σου, 'Ερρῖκε, εἶπε. Μὰ μ' ἔθε φορὰ ποὺ σὲ λέω πατέρα μου, μοῦ ἔρχεται νὰ γελάσω.

—Γιατί, κόρη μου;... Καὶ ὅμως θὰ μποροῦσα νὰ εἶμαι πατέρας σου...

—Ἐγὼ ὅμως δὲν θὰ μποροῦσα νὰ εἶμαι κόρη σου...

Ἡ ἀμβροσία ποὺ ἔπιναν οἱ ἀθάνατοι θεοὶ ἦταν ξείδι καὶ χολὴ μπροστὰ στὴ γλυκύτητα αὐτῆς τῆς φωνῆς, ποὺ ἐξουσίωσε τὸν 'Ερρῖκο. Ἐντούτοις ὁ Λαγκαρντὲρ ἐξακολούθησε, θέλοντας νὰ πιῆ τὴν εὐτυχία ὣς τὸ τέλος:

—"Ημουν πιὸ μεγάλος ἀπ' ὅ,τι εἶσαι, Αὐγή, τώρα, ὅταν ἤρθες στὸν κόσμο... Ἤμουν κιόλας ἄνδρας.

Ὁ Λαγκαρντὲρ ἔσφιξε ἐπάνω στὸ στῆθος του τὴν Αὐγή...

—Αὐτὸ εἶν' ἀλήθεια, τοῦ ἀπάντησε ἡ νέα, ἀφοῦ μποροῦσες νὰ κρατᾶς μὲ τὸ ἕνα σου χέρι τὸ λίκνο μου καὶ τὸ σπαθί σου μὲ τὸ ἄλλο...

—Αὐγή, παιδί μου πολυαγαπημένο, μὴ μὲ κυττάζεις ἀνάμεσα ἀπὸ τὴν εὐγνωμοσύνη σου... Κύτταξέ με ἔτσι, ὅπως εἶμαι...

Ἡ Αὐγὴ ἀκούμπησε τὰ δυὸ τρεμάμενα χέρια της ἐπάνω στοὺς ὤμους του κι' ἄρχισε νὰ τὸν κυττάζη θαθειὰ μέσα στὰ μάτια.

—Δὲν ξέρω τίποτε στὸν κόσμο, ἐπρόφερε σὲ λίγο μὲ φωνὴ ἀργή, μὲ τὸ χαμόγελο στὰ χείλη καὶ μὲ τὰ θλέφαρα μισοχαμηλωμένα, τίποτε πιὸ καλό, τίποτε πιὸ εὐγενικό, τίποτε πιὸ ὡραῖο ἀπὸ ἐσένα, 'Ερρῖκε μου!...

Λ

ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΕΟΡΤΗΣ

Τὴ στιγμὴ ἐκείνη προπάντων ποὺ ἡ εὐτυχία φωτοστεφάνωνε τὸ μέτωπο τοῦ Λαγκαρντέρ, ὁ ἥρως μας ἦτανε νέος ὅσο κ' ἡ Αὐγὴ καὶ ὡραῖος ὅσο κ' ἐκείνη...

Κι' ὅμως ἔλαμπε ἀπὸ ὡμορφιὰ ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἡ Αὐγή!... "Αν θλέπατε τὴν ἐρωτευμένη παρθένα νὰ κρύθη τὴν φλόγα τῶν ματιῶν της πίσω ἀπ' τὸ κρόσι τῶν μακρυῶν της θλεφαρίδων, ἂν θλέπατε τὸ στῆθος της ποὺ ἔπαλλε, καὶ τὸ τρυφερό της χαμόγελο, θὰ θαμπωνόσαστε, θὰ μεθούσατε!... Ἡ μεγάλη κι' ἀγνὴ ἀγάπη, ἡ ἁγία τρυφερότης, ἡ ὁποία ἑνώνει δυὸ ὑπάρξεις σὲ μία μόνη, ἡ ἀγάπη, αὐτὸ τὸ δῶρο, ποὺ ὁ Θεός, μέσ' στὴν ἀπέραντη καλωσύνη του, δίνει στοὺς ἀνθρώπους, τὸ μάννα αὐτὸ ποὺ φέρνει στὴ γῆ τὴ δροσιὰ τοῦ οὐρανοῦ, ἡ ἀγάπη ποὺ ξέρει νὰ ὡμορφαίνη κι' αὐτὴν ἀκόμα τὴν ἀσχήμια, ἡ ἀγάπη ποὺ δίνει στὴν ὡμορφιὰ ἕνα θεῖο φωτοστέφανο, ἡ ἀγάπη θρισκόταν ἐκεῖ, στεφανώνοντας τὸ πρόσωπο τῆς ἔκπαγλης ἐκείνης νέας.

Ὁ Λαγκαρντὲρ ἔσφιξε ἐπάνω στὸ στῆθος του τὴν Αὐγή, ποὺ ριγοῦσε σύγκορμη. Ἐπακολούθησε μιὰ μακρυὰ σιωπή. Ὡστόσο τὰ χείλη τους ἑνώθηκαν σὲ φιλιά.

—Εὐχαριστῶ! Εὐχαριστῶ! ψιθύρισε τρελλὸς ἀπὸ εὐτυχία ὁ 'Ερρῖκος.

Τὰ μάτια τους ἠλοῦσαν.

—Πές μου, ρώτησε σὲ λίγο ὁ Λαγκαρντέρ, πές μου, Αὐγή, ἤσουν πάντοτε εὐτυχισμένη κοντά μου;...

—Ναί, τρισευτυχισμένη, 'Ερρῖκε μου, ἀπάντησε ἡ νέα.

—Καὶ ὅμως, Αὐγή, ἔκλαψες σήμερα...

—Τὸ ξέρεις αὐτό, 'Ερρῖκε;...

—Ξέρω ὅ,τι σὲ ἀφορᾶ... Γιατί ἔκλαψες;

—Γιατί κλαῖνε τὰ κορίτσια, εἶπε ἡ Αὐγή, ἀποφεύγοντας ν' ἀπαντήση στὴν ἐρώτησί του.

—Ἐσὺ δὲν μοιάζεις μὲ τὰ ἄλλα κορίτσια... Γιὰ νὰ κλαῖς, ἔπρεπε νάχης κάποια ἀφορμή... Σὲ ἱκετεύω, πές μου γιατί ἔκλαψες;

—Γιατί ἀπουσίαζες ἐσύ, 'Ερρῖκε... Σὲ θλέπω τόσο σπάνια. Ἔκλαιγα ἐπίσης γιατί...

Μὰ δίστασε νὰ συμπληρώση τὴ φράσι της καὶ γύρισε ἀλλοῦ τὸ θλέμμα της...

—Γιατί; ρώτησε ὁ Λαγκαρντέρ.

—Εἶμαι τρελλή, 'Ερρῖκε, ταράλισε ἡ νέα κατακόκκινη. Σκεφτόμουν ὅτι ὑπάρχουν πολὺ ὡραῖες γυναῖκες στὸ Παρίσι κι' ὅτι ὅλες αὐτὲς ἡ γυναῖκες θὰ σὲ λαγταροῦν κι' ὅτι ἴσως...

—Ἴσως ; ρώτησε ὁ Λαγκαρντέρ, τρελλὸς ἀπὸ εὐθαμμονία.

—"Οτι ἴσως ἀγαπᾶς μιὰ ἀπ' αὐτές

περισσότερο ἀπό μένα...

Κ' ἔκρυψε τό κατακόρφυρο μέτωπό της μέσα στό στῆθος τοῦ Λαγκαρντέρ.

—Δέν περίμενα ποτέ νά μοῦ χαρίση ὁ Θεός μιά τέτοια εὐτυχία! ψιθύρισε ἐκεῖνος ἐκστατικός. Πρέπει λοιπόν νά πιστέψω...

—Πρέπει νά πιστέψης ὅτι σ' ἀγαπῶ! φώναξε ἡ Αὐγή, πνίγοντας μέσα στό στῆθος τοῦ πολυαγαπημένου της τόν ἦχο τῆς ἴδιας της φωνῆς, πού τήν τρόμαζε...

—Μ' ἀγαπᾶς, Αὐγή!... Ὢ! Εἶν' ἀλήθεια; Μά ξέρεις, Αὐγή, τήν καρδιά σου;...

—Ἡ καρδιά μου μιλάει κ' ἐγώ τήν ἀκούω...

—Χθὲς ἀκόμα ἤσουν παιδί...

—Σήμερα ὅμως εἶμαι γυναῖκα... Ἐρρῖκε, Ἐρρῖκε, σ' ἀγαπῶ!

Ὁ Λαγκαρντὲρ ἔφερε τά δυό του χέρια στό στῆθος του.

—Κ' ἐσύ; ρώτησε ἡ Αὐγή.

Ὁ Ἐρρῖκος δέν μπόρεσε παρά νά τραυλίση μέ φωνή ποὺ ἔτρεμε αὐτά τά λόγια μόνο:

—Ὢ! Εἶμαι εὐτυχής! Εἶμαι εὐτυχής!...

Μά ἔξαφνα ἕνα σύννεφο σκοτείνιασε τό μέτωπό του. Βλέποντας αὐτό τό σύννεφο, ἡ πονηρούλα Αὐγή χτύπησε τό πόδι της καί εἶπε:

—Τί εἶνε πάλι;

—Κι' ἂν ποτέ μετανοοῦσες γιά τήν ἀγάπη σου; πρόφερε μέ σιγανή φωνή ὁ Ἐρρῖκος ὁ ὁποῖος φίλησε τά μαλλιά της.

—Καί γιατί νά μετανοήσω, ἀφοῦ θά εἶσαι πάντα κοντά μου...

—Ἄκουσε, Αὐγή... Θέλησα νά σοῦ δείξω ἀπόψε μερικά ἀπό τά μεγαλεῖα τοῦ κόσμου... Εἶδες τήν αὐλή, τόν πλοῦτο, τήν πολυτέλεια... Ἄκουσες ὅλους τούς πρόσχαρους θορύβους μιᾶς μεγάλης ἑορτῆς... Τί σκέφτεσαι γιά τήν αὐλή...

—Ἡ αὐλή εἶνε ὡραία, ἀπάντησε ἡ Αὐγή. Μά δέν τά εἶδα ἀκόμα ὅλα... Δέν εἶν' ἔτσι;

—Νοιώθεις τόν ἑαυτό σου καμωμένο γι' αὐτή τή ζωή; Τό θέλεμα σου λάμπει.. Θά σοῦ ἄρεσε αὐτός ὁ κόσμος πού ζῆ μέσα στήν αὐλή;

—Μαζύ σου, ναί...

—Καί χωρίς ἐμένα; ρώτησε ὁ Ἐρρῖκος.

—Χωρίς ἐσένα, τίποτε δέν θά μοῦ ἄρεσε...

Ὁ Ἐρρῖκος πῆρε καί τά δυό της χέρια καί τά ἔφερε στό στόμα του. Ἔπειτα τή ρώτησε πάλι:

—Εἶδες αὐτὲς τίς γυναῖκες ποὺ περνοῦσαν γελαστές;

—Φαινόντουσαν εὐτυχισμένες, τόν διέκοψε ἡ Αὐγή, καί πολύ ὡραῖες..

—Εἶνε εὐτυχισμένες πράγματι αὐτὲς ἡ γυναῖκες... Ἔχουν πύργους, μέγαρα..

—Ὅταν βρίσκεσαι μέσα στό σπίτι μας, Ἐρρῖκε, τό ἀγαπῶ περισσότερο ἀπό παλάτι...

—Ἔχουνε φίλες...

—Κ' ἐγὼ ἔχω ἐσένα!

—Ἔχουν οἰκογένεια...

—Ἡ οἰκογένειά μου εἶσαι σύ...

Ἡ Αὐγή ἔδινε ὅλες αὐτὲς τίς ἀπαντήσεις, χωρίς νά διστάζη, μ' ἕνα εἰλικρινές χαμόγελο στά χεῖλη της. Μιλοῦσε ἡ ἴδια ἡ καρδιά της. Μά ὁ Λαγκαρντὲρ ἤθελε νά γίνη ἡ δοκιμασία πλήρης. Ἐπικαλέστηκε ὅλο τό θάρρος του καί εἶπε ἔπειτ' ἀπό μιά μικρή σιωπή.

—Ἡ γυναῖκες αὐτὲς ἔχουν μητέρα!...

Ἡ Αὐγή χλώμιασε καί τό χαμόγελό της ἐξαφανίστηκε ἀπό τά χείλη της. Ἕνα δάκρυ κύλησε μέσ' ἀπό τά μισόκλειστα βλέφαρά της. Ὁ Λαγκαρντὲρ ἄφησε τά χέρια της κι' ἀμέσως ἐκείνη τά ἔφερε ἐπάνω στό στῆθος της.

—Μητέρα! ἐπανέλαβε ὑψώνοντας τά βλέμματά της στόν οὐρανό. Συχνά πράγματι συλλογίζομαι τήν μητέρα μου. Ἔπειτ' ἀπό σένα, Ἐρρῖκε, τή μητέρα μου σκέφτομαι περισσότερο... Τά ὡραῖα της μάτια φαινόντουσαν σάν νά προσεύχωνται μέ πάθος.

—Ἂν εἶχα τή μητέρα μου ἐδῶ, μαζύ μέ σένα, Ἐρρῖκε,—ἐξακολούθησε,—ἂν τήν ἄκουγα νά σέ φωνάζη: «Παιδί μου!»... ὢ! ἡ χαρές τοῦ παραδείσου θά ἦσαν τίποτε μπροστά στήν εὐτυχία μου... Μά—ξανάπε σέ λίγο—ἂν ἐπρόκειτο νά διαλέξω ἀνάμεσα στή μητέρα μου καί σέ σένα...

Δέν ἀποτελείωσε τή φράσι της. Μά ἔπεσε συντριμμένη στήν ἀγκαλιά τοῦ Ἐρρίκου καί φώναξε μέ τήν φωνή της κομμένη ἀπό λυγμούς:

—Σ' ἀγαπῶ! Ὢ! Σ' ἀγαπῶ! Σ' ἀγαπῶ!

Ὁ Λαγκαρντὲρ σηκώθηκε... Μέ τό ἕνα χέρι του, τήν κρατοῦσε ἐπάνω στό στῆθος του καί μέ τό ἄλλο φαινόταν σάν νά ἐπικαλεῖται τόν οὐρανό γιά μάρτυρα.

—Ὁ Θεὸς ποὺ μᾶς βλέπει, φώναξε παράφορα, ὁ Θεὸς ποὺ μᾶς ἀκούει καί μᾶς κρίνει, βλέπει τώρα ὅτι μοῦ προσφέρεις τήν ἀγάπη σου... Τή δέχομαι κι' ὁρκίζομαι ὅτι θά γίνης εὐτυχισμένη.

Εἶδαν ἓν' ἀπόσπασμα στρατιωτῶν !...

Ἡ Αὐγή μισάνοιξε τά μάτια της κ' ἔδειξε τά λευκά της δόντια σ' ἕνα χλωμό χαμόγελο.

—Εὐχαριστῶ! Εὐχαριστῶ! ἐξακολούθησε ὁ Λαγκαρντὲρ, φιλῶντας τό μέτωπο τῆς κόρης τοῦ Νεβέρ. Δές τήν εὐτυχία πού μοῦ χαρίζεις... Κλαίω... Γελάω... Εἶμαι μεθυσμένος καί τρελλός... Ὢ! εἶσαι πειὰ δική μου, Αὐγή, δική μου ὁλόκληρη! Μά τί ἔλεγα πρὸ ὀλίγου... Μή πιστεύεις σ' αὐτό ποὺ σοῦ ἔλεγα, Αὐγή!... Εἶμαι νέος! Ὢ! εἶπα ψέμματα... Νοιώθω νά ξεχειλίζη μέσα μου ἡ νεότης, ἡ δύναμις, ἡ ζωή... Θά γίνουμε εὐτυχισμένοι!... Εὐτυχισμένοι γιά πάντα! Ναί, λατρεμένη μου, ἐσοί ἔχουν τά χρόνια μου φαίνονται πολὺ πιό μεγάλοι ἀπό μένα... Καί ξέρεις γιατί; Θά σοῦ τό πῶ.. Γιατί κάνουν ὅτι ἔπρεπε νά ἐγὼ πρὶν συναντήσω τό λίκνο σου στό δρόμο μου... Ἐσυ, πεύονται, πίνουν, χαρτοπαίζουν καί κάνουν ἕνα σωρό ἄλλα πράγματα. Ὅταν μάλιστα εἶνε πλούσιοι ὅπως ἤμουν ἐγώ, πλούσιος ἀπό ἀτρόμητο θάρρος, σπαταλοῦν τρελλά τούς θησαυρούς τῆς νεότητός των... Μά σὲ μένα παρουσιάστηκες ἐσύ, Αὐγή, κι ἔγινα ἀμέσως φιλάργυρος. Ἕνα θεῖο ἔνστικτο μ' ἔκανε νά σταματήσω αὐτὲς τίς ἀσωτεῖες τῆς καρδιᾶς... Ἐθησαύρισα γιά νά σοῦ φυλάξω ὁλόκληρη τήν ψυχή μου... Ἔκλεισα ὅλη τήν ὀρμή τῶν ὡραίων χρόνων τῆς νεότητός μου, μέσα σ' ἕνα χρηματοθῶτιο... Δέν ἀγάπησα πειὰ τίποτε...δέν ἐπεθύμησα τίποτε. Καί νά τώρα ποὺ τό πάθος μου, τό ὁποῖο κοιμόταν τόσα χρόνια, ξυπνάει νέο καί δυνατό... Ἡ καρδιά μου δέν εἶνε μεγαλείτερη ἀπό εἴκοσι χρόνων!... Μ' ἀκοῦς, χαμογελᾶς, μὲ νομίζεις τρελλό. Εἶμαι τρελλὸς ἀπὸ εὐτυχία, εἶν' ἀλήθεια, μά μιλάω λογικά. Τί ἔκανα σ' ὅλ' αὐτά τά χρόνια; Τά πέρασα ὅλα, ὅλα, θέλοντας νὰ μεγαλώνης καί ν' ἀνθίζης... Τά πέρασα ἀναζητῶντας τή χαρά μου μέσ' στό χαμόγελο... Ναί, μά τό Θεό, εἶχα δίκαιο ἐγὼ τήν ἡλικία νά γίνω εὐτυχισμένος, τήν ἡλικία νά σ' ἀγαπήσω! Εἶσαι δική μου! Θά γίνω μὲ τό πᾶν ὅ ἕνας γιά τόν ἄλλο. Δέν θά ὑπάρχη τίποτε ἀνάμεσά μας ἀπό μᾶς στόν κόσμο... Θά πᾶμε σὲ κάποιο ἄγνωστο καταφύγιο μακρυά ἀπό ὅλ, πολύ μακρυά. Ἡ ζωή μας θά εἶνε ἡ ἀγάπη μονάχα ἡ ἀγάπη, πάντοτε ἡ ἀγάπη!... Μά μίλα, λοιπόν, Αὐγή, μίλα!...

Ἐκεῖνη τόν ἄκουγε γοητευμένη.

—Ἡ ἀγάπη! ἐπαναλάβε αὐτό νά ὀνειρευόταν, μονάχα ἡ ἀγάπη, πάντοτε ἡ ἀγάπη!

.....

"Ας ξαναγυρίσουμε τώρα στοὺς δυό παλληκαράδες μας, τόν Πασπουάλ καί τόν Κοκαντάς, ποὺ τούς ἀφήσαμε ἀπομισεμένους, γιατί ἔγασαν τά χνη τῆς Αὐγῆς, τήν ὁποία τούς εἶχε ἀναθέσει ὁ Λαγκαρντὲρ νά παρακολουθοῦν ἄγρυπνα.

—Καί τώρα τί θά κάνουμε... Ποῦ θά πᾶμε;... ρώτησε ὁ Κοκαρντάς.

—Θά πᾶμε στήν κηδεία μας, διάβολε! ἀπάντησε ὁ Πασπουάλ.

Καὶ ἄρχισαν νά κλάψουν μοῦρα τους, γιατί ἦσαν βέβαιοι πῶς ὁ Λαγκαρντὲρ θά τούς σκότωνε, ὅταν ἔξαφνα ἄκουσαν φωνές κοντά τους. Ἀμέσως οἱ δυό παλληκαράδες μας τρύπησαν μέσα σ' ἕνα σύδεντρο γιά νά κρυφτοῦν.

Τά βήματα πλησίαζαν. Ἦταν ἓν' ἀπόσπασμα στρατιωτῶν ἐπικεφαλῆς τοῦ ὁποίου βάδιζε ὁ ἀξιωματικὸς τῆς ἀνατολικῆς φρουρᾶς Μπονιβέ. Ὁ Πασπουάλ κι' ὁ Κοκαντάς μποροῦσαν τώρα ν' ἀκοῦνε τί ἔλεγαν οἱ ἄνδρες τοῦ ἀποσπάσματος μεταξύ τους.

—Βρίσκεται ἀκόμα μέσα στόν κῆπο, βεβαίωνε ἕνας λοχίας τῶν σωματοφυλάκων. Ρώτησα ὅλους τούς τοξότες καί τούς φύλακες τῶν πυλῶν. Ἀπό τό κοστοῦμι του μπορεῖ νά τόν ἀναγνωρίση κανεὶς εὔκολα!... Δέν τόν εἶδαν νά βγαίνη ἔξω...

—"Ω! Δέν ξέρετε τί παλληκάρι ποὺ εἶνε! Τόν εἶδα νά τσακίζη τόν πρίγκηπα Γκονζάγκα καί νά τόν κάνη νά τρέμη...

—Προσοχή, παιδιά!... πρόσταξε ὁ Μπονιβέ. Ξέρετε ὅτι εἶνε ἕνας ἐπικίνδυνος ἀντίπαλος.

Καὶ ἀπομακρύνθηκαν...

Μιὰ ἄλλη περίπολος περνοῦσε κοντά στό ἀνάκτορο καί μιὰ ἄλλη στό βάθος τοῦ κήπου... Παντοῦ τά φῶτα ἔσβυναν ἀπό τά ρασμά τους. Θἄλεγε κανεὶς πῶς στό εὐθυμο αὐτό παλάτι θά γινόταν κάποιο δρᾶμα μετά τό γλέντι...

—Μικρέ μου, εἶπε ὁ Κοκαρντάς, θέλουν νά συλλάβουν αὐτόν Μικρό μας Παρισινό, τόν Λαγκαρντέρ...

—Ἔτσι φαίνεται, ἀπάντησε ὁ Πασπουάλ.

—"Ακουσα νά λένε μέσα στό παλάτι ὅτι κακομεταχείρισαν τόν πρίγκηπα Γκονζάγκα. Γι' αὐτό θέλουν νά τόν συλλάβουν...

—Καὶ γιά νά τόν θροῦν σθύνουν τά φῶτα;

—Θά ἔχουν τούς λόγους τους γιά νά τό κάνουν αὐτό...

—Μά τήν πίστι μου! εἶπε ὁ Πασπουάλ. Εἶνε καμμιὰ πενηνταριά ἐναντίον ἑνός... "Αν ἀποτύχουν αὐτή τή φορά...

—Μικρέ μου, τόν διέκοψε ὁ Κοκαρντάς, θ' ἀποτύχουν. Ὁ Μικρὸς Παρισινός μας ἔχει τό διάβολο μέσα του... Τό καλύτερο ποὺ ἔχουμε νά κάνουμε κι' ἐμεῖς εἶνε, ἀντί νά περιμένουμε νά μᾶς βρῆ αὐτός, νά πᾶμε νά τόν θροῦμε ἐμεῖς καί νά τοῦ προσφέρουμε τά κορμιά μας...

—Ποιὸς ξέρει; ἐπρόσθεσε ὁ Πασπουάλ, μ' ἐλπίδα. Μπορεῖ καί νά μᾶς χρειαστῆ.

Καὶ ἄρχισαν νά ψάχνουν γιά νά θροῦν τόν Λαγκαρντέρ.

Ἡ νύχτα ἦταν κατασκότεινη. Ἔξαφνα οἱ δυὸ παλληκαράδες μας εἶδαν νά φωτίζωνται τά παράθυρα τοῦ πρώτου πατώματος τοῦ διαμερίσματος τοῦ ἀντιβασιλέως.

Σχεδὸν ἀμέσως ἡ πόρτα ἑνὸς ἐξώστη ἄνοιξε κι' ὁ ἴδιος ὁ ἀντιβασιλεὺς παρουσιάστηκε σ' αὐτόν.

—Κύριοι, εἶπε σὲ μερικοὺς ἀνθρώπους ποὺ τόν περιστοίχιζαν, πρέπει μὲ κάθε τρόπο νά τόν συλλάβετε ζωντανό...

.....

Ὅπως εἴδαμε, ὁ Λαγκαρντὲρ κ' ἡ Αὐγή εἶχαν λάβει τήν ἀπόφασι νά φύγουν!...

Ὁ Λαγκαρντὲρ οὔτε ὑποψιαζόταν κἀν τί γινότανε στόν κῆπο. Ἔλπιζε ὅτι θά μποροῦσε νά φύγη μαζύ μὲ τή συντρόφισσά του ἀπό τήν πόρτα τῆς ὁποίας ὁ θυρωρὸς Μπρεάν ἦταν ὁ φύλαξ. Εἶχε ξαναβάλει τό μαῦρο του νόμιο καί τό πρόσωπο τῆς Αὐγῆς κρυβόταν πάλι κάτω ἀπ' τή μάσκα της. Ἐβγήκαν ἔξω ἀπό τό θυρωρεῖο. Εἶδαν τότε δυό ἄνθρώπους γονατισμένους μπροστά στό κατῶφλι ἔξω.

—Ἐκάναμε ὅ,τι μπορούσαμε, κύριε ἱππότα! εἶπαν συγχρόνως ὁ Κοκαρντὰς κι' ὁ Πασπουάλ—γιατί αὐτοὶ ἦσαν—μά τήν χάσαμε τή μικρούλα μπρὸς ἀπ' τά μάτια μας. Συγωρέστε μας!

—Ὢ! ἐπρόσθεσε ὁ Κοκαρντάς. Ἦταν μιὰ ψεράδα αὐτή ἡ μικρὴ καί ἐξαφανίστηκε.

Μά ὁ Πασπουάλ, βλέποντας τήν Αὐγή πίσω ἀπ' τό Λαγκαρντέρ, φώναξε:

—Δόξα σοι ὁ Θεός! Νά την!

Ὁ Κοκαρντὰς ἔτριβε τά μάτια του!

—Ἀπάνω! τούς πρόσταξε ὁ Λαγκαρντέρ.

Ἔπειτα, βλέποντας ἔξαφνα μιά περίπολο στήν ἄκρη τῆς δενδροστοιχίας, ρώτησε:

—Τί σημαίνει αὐτό;

—Αὐτὸ σημαίνει ὅτι ἔχετε ἀποκλεισθῆ ἀπ' ὅλες τίς μεριές, κύριε ἱππότα!

Ὁ Λαγκαρντὲρ δὲν ζήτησε περισσότερες ἐξηγήσεις. Τά μάντευσε ὅλα. Ἡ ἑορτὴ εἶχε πειὰ τελειώσει κι' αὐτό τόν τρόμαζε περισσότερο ἀπ' τό κάθε τι. Ἡ ὧρες εἶχαν περάσει γιά νά μᾶς χρειαστῆ.

Καὶ ἄρχισαν νά ψάχνουν γιά νά θροῦν τόν Λαγκαρντέρ.

Ἡ νύχτα ἦταν κατασκότεινη. Ἔξαφνα οἱ δυὸ παλληκαράδες μας εἶδαν νά φωτίζωνται τά παράθυρα τοῦ πρώτου πατώματος τοῦ διαμερίσματος τοῦ ἀντιβασιλέως.

Σχεδὸν ἀμέσως ἡ πόρτα ἑνὸς ἐξώστη ἄνοιξε κι' ὁ ἴδιος ὁ ἀντιβασιλεὺς παρουσιάστηκε σ' αὐτόν.

—Κύριοι, εἶπε σὲ μερικοὺς ἀνθρώπους ποὺ τόν περιστοίχιζαν, πρέπει μὲ κάθε τρόπο νά τόν συλλάβετε ζωντανό...

.....

Ὅπως εἴδαμε, ὁ Λαγκαρντὲρ κ' ἡ Αὐγή εἶχαν λάβει τήν ἀπόφασι νά φύγουν!...

Ὁ Λαγκαρντὲρ οὔτε ὑποψιαζόταν κἀν τί γινότανε στόν κῆπο. Ἔλπιζε ὅτι θά μποροῦσε νά φύγη μαζύ μὲ τή συντρόφισσά του ἀπό τήν πόρτα τῆς ὁποίας ὁ θυρωρὸς Μπρεὰν ἦταν ὁ φύλαξ. Εἶχε ξαναβάλει τό μαῦρο του νόμιο καί τό πρόσωπο τῆς Αὐγῆς κρυβόταν πάλι κάτω ἀπ' τή μάσκα της. Ἐβγήκαν ἔξω ἀπό τό θυρωρεῖο. Εἶδαν τότε δυό ἀ

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

ΜΙΑ ΒΑΡΩΝΗ, ΓΥΝΑΙΚΑ ΤΟΥ ΜΠΑΛΖΑΚ

Ἡ Οὐκρανὴ θαυμάστρια τοῦ μεγάλου μυθιστοριογράφου. Ἕνα εἰδύλλιο ποὺ ἀρχίζει μὲ ἐπιστολές. Ἡ πρῶτες συναντήσεις τῶν δυὸ ἐρωτευμένων. Πῶς «θαμπώθηκαν» καὶ οἱ δυό. Ἕνας ἔρως ποὺ βαστάει δώδεκα χρόνια. Ὁ γάμος τοῦ Μπαλζὰκ καὶ τῆς βαρώνης Χάνσκι. Ὁ θάνατος τοῦ μυθιστοριογράφου, κτλ.

ΕΝ λαβαίνουν μονάχα οἱ σημερινοὶ ἀστέρες τοῦ κινηματογράφου γράμματα τῶν ἀγνώστων θαυμαστῶν καὶ θαυμαστριῶν τους. Κάτι παρόμοιο συνέβαινε καὶ ἄλλοτε, σὲ περασμένους αἰῶνας. Μὲ τὴ διαφορὰ ὅτι, ἐπειδὴ τότε δὲν ὑπῆρχε ἀκόμη κινηματογράφος καὶ φυσικὰ οὔτε οἱ ἀστέρες του, μονάχα οἱ συγγραφεῖς καὶ οἱ ποιητὰ λάβαιναν γράμματα ἀπὸ τοὺς θαυμαστάς καὶ τὰς θαυμαστρίας τους. Ὁ μέγας Γάλλος συγγραφεὺς Μπαλζὰκ ὑπῆρξε, ὡς πρὸς αὐτὸ τὸ ζήτημα, ὀλιγώτερο «εὐνοούμενος», γιατὶ δὲν ἔλαβε τέτοια γράμματα, παρὰ ἀπὸ μιὰ μονάχα ἄγνωστη θαυμάστριά του. Συγχρόνως ὅμως ὑπῆρξε καὶ ὁ πιὸ τυχερός. Γιατὶ αὐτὰ τὰ μοναδικὰ γράμματα του τοῦ χάρισαν μιὰ μεγάλη ἀγάπη, μιὰ καινούργια πηγὴ ἐμπνεύσεως, μιὰ μεγαλοπρεπῆ ζωὴ σὲ παραμυθένια σαλονάκια, τὴν εὔνοια τοῦ Τσάρου πασῶν τῶν Ρωσσιῶν, χιλιάδες, ἑκατομμύρια ρούβλια. Ὅλη αὐτὴ ἡ ἱστορία, εἶνε κάπως ἐκπληκτικὴ καὶ θὰ σᾶς τὴ διηγηθοῦμε παρακάτω.

Στὶς 28 Φεβρουαρίου 1832, ὁ Μπαλζάκ, φτωχότατος τότε, γεμάτος χρέη, γιατὶ τὰ πρῶτα βιβλία του ποὺ ἐξέδωσε δὲν τοῦ ἔξασφάλιζαν μιὰ ἄνετη ζωή, ἔλαβε γιὰ πρώτη φορὰ ἕνα γράμμα μιᾶς θαυμαστρίας του. Τὸ γράμμα αὐτὸ προήρχετο ἀπὸ τὴν Οὐκρανία κι' ὁ φάκελλος εἶχε τὸ οἰκόσημο τῶν βαρώνων Χάνσκι. Ἡ θαυμάστριά του δὲν ἦταν ἄλλη ἀπὸ τὴ βαρώνη Χάνσκι, διάσημη στὴν ἐποχή της γιὰ τὸ πνεῦμα της καὶ τὴν ὡμορφιά της.

Ἡ βαρώνη ἦταν τότε μόλις τριάντα χρονῶν. Στὰ 1819, εἶχε παντρευθῆ κατὰ διαταγὴν τοῦ πατέρα της τὸν βαρῶνο Χάνσκι, τὸν ὁποῖο δὲν μποροῦσε ν' ἀγαπήσῃ, ἀλλὰ στὸν ὁποῖο στάθηκε πάντοτε πιστή. Ὁ βαρῶνος ἦταν εἴκοσι δυὸ χρόνια μεγαλείτερός της, ἐπὶ πλέον προσβεβλημένος ἀπὸ προϊοῦσα παραλυσία. Ἦταν ὅμως πλουσιώτατος, εἶχε 20.000 ἑκτάρια γῆς, 3.000 χωρικοὺς ὑπὸ τὴν ἐξουσία του, εἰσόδημα 4 ἑκατομμυρίων ρουβλίων τὸ χρόνο καί, καλὸς κατὰ βάθος, ἀγαποῦσε πολὺ τὴ νεαρὴ γυναικοῦλα του καὶ τὴ μικρὴ κόρη του Ἄννα.

Κατενθουσιασμένη λοιπὸν ἡ βαρώνη μὲ τὰ τελευταῖα ἔργα τοῦ Μπαλζὰκ ποὺ εἶχε διαβάσει, τοῦ ἔγραψε ἕνα γράμμα, στὸ ὁποῖο τοῦ φανέρωνε ὅλη τὴν ἐκτίμησι καὶ τὸ θαυμασμὸ ποὺ εἶχε αἰσθανθῆ γι' αὐτόν. Ὁ Μπαλζὰκ τῆς ἀπάντησε, χωρὶς νὰ ξέρῃ ἀκόμη, ποιὰ ἀκριβῶς ἦταν ἡ ἀπροσδόκητη θαυμάστριά του. Ἐκείνη τοῦ ξανάγραψε, κι' ἡ ἀλληλογραφία τους ἐξακολούθησε, ὁλόενα αἰσθηματικώτερη καὶ τρυφερότερη. Μιὰ εἰλικρινὴς καὶ λεπτὴ φιλία εἶχε γεννηθῆ μεταξὺ τους... ἐξ ἀποστάσεως, χάρις σ' αὐτὴν τὴν ἀλληλογραφία. Σιγὰ-σιγά, ἄρχισαν ἀμοιβαίως αἱ ἐκμυστηρεύσεις. Στὸ τέλος, ὁ Μπαλζὰκ ἤξερε ὅτι εἶχε νὰ κάνῃ μὲ μιὰ πάμπλουτη καὶ ὡραιοτάτη ἀριστοκράτιδα, καὶ ἡ βαρώνη εἶχε ἀνακαλύψει πραγματικοὺς ψυχικοὺς θησαυροὺς στὸν συγγραφέα, ποὺ τόσο εἶχε ἐκτιμήσει γιὰ τὰ ἔργα του.

Δέκα ὀχτὼ μῆνες εἶχαν περάσει, καὶ ἡ βαρώνη φλεγόταν πειὰ ἀπὸ τὸν πόθο νὰ γνωρίσῃ καὶ προσωπικῶς τὸν μεγαλοχή της. Ἔπεισε τὸν ἄνδρα της νὰ κάνουν μαζὶ ἕνα ταξεῖδι στὴν Ἑλβετία, καὶ εἰδοποίησε τὸν Μπαλζὰκ ὅτι θὰ περίμενε νὰ τὸν συναντήσῃ στὸ Νιουσάτελ. Δὲν ἐπρόκειτο διόλου γιὰ ἐρωτοδοσία. Καὶ οἱ δυό τους θεωροῦσαν τὸ αἴσθημά τους τελείως καθαρῶς πλατωνικό. Θὰ ἰδοῦμε ὅμως ὅτι τὰ πράγματα πῆραν ἄλλο δρόμο ἀργότερα...

Ἡ βαρώνη ἔφτασε στὸ Νιουσάτελ μαζὶ μὲ τὸν ἄνδρα της, μὲ τὴν κόρη της Ἄννα, ποὺ δὲν ἦταν τότε παραπάνω ἀπὸ τεσσάρων χρόνων, καὶ μὲ μιὰ πραγματικὰ βαρωνικὴ συνοδεία: κυρίες καὶ κορίτσια τῆς Αὐλῆς της, ἀκολούθους καὶ ὑπηρέτες, εἴκοσι πέντε ἐν ὅλῳ πρόσωπα. Ὅσο γιὰ τὸ φτωχὸ Μπαλζάκ, ἔκανε ἕνα ἀκόμη δάνειο, γιὰ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὰ ἔξοδα τοῦ ταξειδιοῦ του!...

Ἔτσι συναντήθηκαν γιὰ πρώτη φορά. Κι' ἐμειναν ἐκστατικοὶ κι' οἱ δυό τους. Ἐκεῖνος ἔφυγε μετὰ πέντε μέρες, κατάγοντας ἀπὸ τὴν ὠμορφιὰ τῆς βαρώνης, ἐκείνη ἔπειτα ἀπὸ μιὰ ἑβδομάδα, «θαμπωμένη—ὅπως ἔγραφε ἡ ἴδια—ἀπὸ τὸ φῶς». Θὰ ἤθελε πνεῦμα του, πεπεισμένη ὅτι ἦταν ἕνα πλάσμα ἀνώτερο, γιὰ μιὰ τόσο μεγάλη εὐτυχία». Ἡ τύχη τους εἶχε καθορισθῆ, εἶχαν ἑνωθῆ πειὰ διὰ βίου!

Τὸν Ἰανουάριο τοῦ 1834, συναντήθηκαν καὶ πάλι στὴ Γενεύη καὶ αὐτὴν τὴ φορὰ τὰ πλατωνικά τους αἰσθήματα ὑπεχώρησαν ἐμπρὸς στὴν ὁρμὴ τοῦ ἔρωτά τους. Χωρίστηκαν μὲ λαγτάρα καὶ ξανασυναντηθοῦν. Καὶ ξανασυναντήθηκαν τὸ ἑπόμενο ἔτος στὴ Βιέννη. Τοὺς ἦταν πειὰ ἀδύνατο νὰ ζήσουν ὁ ἕνας μακρυὰ ἀπὸ τὸν ἄλλον. Ἡ παραλυσία τοῦ βαρώνου προχωροῦσε, ὁ ταπεινόφρων ἀριστοκράτης δὲν καταλάβαινε ἴσως τί συνέβαινε μὲ τὴ γυναίκα του ἢ ἴσως τὰ καταλάβαινε ὅλα, καὶ δὲν μιλοῦσε, βλέποντας τὴν κατάστασί του. Καὶ πράγματι, ἔπειτα ἀπὸ τρία χρόνια πέθανε.

Κήρα πειά, ἡ βαρώνη πῆγε μαζὶ μὲ τὴν κόρη της στὴν Πετρούπολι, ὅπου πῆγε καὶ ὁ Μπαλζὰκ γιὰ νὰ τὴ συναντήσῃ. Ἦταν βέβαιος ὅτι ἡ Χάνσκι θὰ δεχόταν πειὰ νὰ παντρευτῇ.

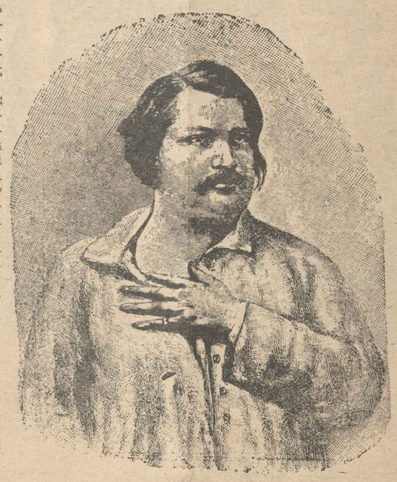

Ὁ Ὀ. Μπαλζάκ

Ἡ μικρὴ Ἄννα, ποὺ ἦταν κόμη δώδεκα χρονῶν, δὲν τὸν φώναζε πειά: «Κύριε Μπαλζάκ», ἀλλὰ «πατέρα, ἀγαπημένε μου». Μὰ ἡ βαρώνη δὲν ἐπρόκειτο νὰ δώσῃ τὴ συγκατάθεσί της αὐτή, παρὰ μονάχα ἐπειτα ἀπὸ τέσσερα χρόνια, ἀφοῦ πιὰ ἡ Ἄννα τῆς-σὲ ἡλικία 15 ἐτῶν μὲ ἕναν Πολωνὸ κόμητα, τὸν νεαρὸ Γεώργιο Μνίτσεχ.

Ὁ ἄντρας τῆς Ἄννας ἦταν ἕνας λαμπρὸς εὐπατρίδης, πλουσιώτατος. Εἶχε, κοντὰ στὰ ἄλλα, καὶ μιὰ τεραστία ἐντομολογικὴ συλλογή, ἡ ὁποία τῆς ὁποίας ὑπελογίζετο σὲ ἀστρονομικοὺς ἀριθμούς. Εἶχε κι' ἕναν θεῖο μισοπαράλυτο εἶνε ἀλήθεια, ἀλλ' ἐξαιρετικὰ πλούσιο, ὁποῖος, πεθαίνοντας, θὰ τοῦ ἄφηνε καμμιὰ ἑκατοντάδα ἑκατομμύρια. Κόμησσα Μνίτσεχ λοιπὸν ἦταν ἡ Ἄννα, δὲν εἶχε διόλου νὰ λογαριάζῃ τὸ χρῆμα, γιὰ νὰ ἱκανοποιῇ τὶς διοτροπίες της, ἡ ὁποῖες-πρέπει νὰ τὸ ποῦμε ἐδῶ—δὲν ἦταν καὶ λίγες.

Τρεῖς μῆνες ἀργότερα, καὶ ἡ βαρώνη μητέρα της γινότανε κόμησσα Μπαλζάκ. Ὁ γάμος τους δὲν ἔγινε μυστικά, ἀλλὰ «ἐντὸς τοῦ στενοτέρου περιβάλλοντος», σὲ μιὰ μικρούλα ἐκκλησίτσα τοῦ Βερντύτσε. Τοὶ ἦσαν εὐτυχισμένοι... Εἶδικὰ μετὰ τὸν γάμο, ὁ Μπαλζὰκ ἔφυγε γιὰ τὸ Παρίσι, μαζὶ μὲ τὴ γυναίκα του. Ἔπειτα ἀπὸ δώδεκα ὁλόκληρα χρόνια τὸ ὄνειρό του εἶχε γίνει πειὰ πραγματικότης. Μὰ δὲν ἦταν τῆς τύχης του νὰ ἀπολαύσῃ ἐπὶ πολὺν καιρὸ αὐτὴν τὴν εὐτυχία του. Ὁ δύσμοιρος συγγραφεὺς πέθανε ἕξη μῆνες ἔπειτα ἀπὸ τὸ γάμο του!

Ἡ Ἄννα, ἔτρεξε μαζὶ μὲ τὸν ἄντρα της στὸ Παρίσι, κοντὰ στὴ μητέρα της. Ἀποφάσισαν νὰ ἐγκατασταθοῦν ἐκεῖ ὅλοι μαζί. Μά, ἡ συνέχεια, ἀπ' ἐδῶ καὶ πέρα, τῆς ἱστορίας αὐτῆς εἶνε πολὺ θλιβερή. Ἡ Γαλλικὴ πρωτεύουσα εἶνε μιὰ Σειρῆνα ποὺ παρασύρει εὔκολα τοὺς ἀδύνατους χαρακτῆρες καὶ γιὰ γυναῖκες ὅπως ἦταν ἡ Ἄννα, εἶχε πάρα πολλοὺς καὶ ἀκατανίκητους πειρασμούς.

Ἡ νεαρὴ κόμησσα, ἡ ὁποία ποτὲ δὲν εἶχε συνηθίσει νὰ λογαριάζῃ, μόλις βρέθηκε στὸ σαγηνευτικὸ παρισινὸ περιβάλλον, ἄρχισε νὰ κάνῃ σπατάλες καὶ τρέλλες. Ζοῦσε μέσα σὲ φανταστη πολυτέλεια. Σώζονται ἀκόμη μερικὲς ἀποδείξεις τῶν γαριασμῶν της: Γιὰ ἕνα προσκέφαλο, 6000 φράγκα γιὰ ἕνα φόρεμα χοροῦ, 41.000 φράγκα!

Ὁ ἄντρας της ποὺ τὴν ἐλάτρευε, δὲν τῆς ἔφερνε κανένα ἐμπόδιο στὶς σπατάλες αὐτές, ἡ συμβοῦλες τῆς μητέρας της ἐπίσης. Ἔτσι, ὅταν ἐπέθανε ὁ Μπαλζάκ, ἡ χήρα του ἔμεινε μὲ χρέη ἑκατομμυρίων φράγκων. Ἡ κόμησσα Μπαλζὰκ ἔπρεπε νὰ ἐργασθῇ γιὰ νὰ ξεπληρώσῃ τὰ χρέη τοῦ ἀνδρός της. Ἔγραψε ἕνα μυθιστόρημα, ἀλλὰ δὲν ἔπιασαν πειά. Μέσα σὲ ἕξη χρόνια, ὅλα τὰ ἑκατομμύρια ἐξανεμίσθηκαν. Ὁ κόμης ἀναγκάστηκε νὰ πουλήσῃ σὲ ἐξευτελιστικὴ τιμὴ τὴν ὑπέροχη ἐντομολογική συλλογή του, στὸ τέλος τρελλάθηκε ὁλότελα καὶ πέρασε τὸ ὑπόλοιπο τῆς ζωῆς του μέσα σὲ ἕνα ἄσυλο. Δυὸ χρόνια προτήτερα, πέθανε ἡ βαρώνη Ἐβελίνα Χάνσκι, ἡ κυρία Μπαλζάκ, ἡ ἀσύγκριτη Ἡγερία τοῦ μεγάλου συγγραφέως.

Ὅσο γιὰ τὴν Ἄννα, κλείστηκε σὲ ἕνα μοναστῆρι, καὶ ἐκεῖ πέθανε, ἄσημη καὶ ἀφανής, ἡ Οὐκρανὴ αὐτή, ποὺ εἶχε καταπλήξει τὸ Παρίσι, σκορπῶντας μὲ τὶς φοῦχτες τὰ ἑκατομμύριά της...

ΠΑΣΧΑΛΙΝΕΣ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ — ΤΟΥ Κ. ΓΡ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΟΡΘΡΟΣ ΣΑΒΒΑΤΟΥ

Ἡ πρώτη Ἀνάστασις μ' εὕρισκε πάντα στὸ παιδικό μου κρεββατάκι τὸ σιδερένιο, μὲς στὰ μπρούντζινα πόμολα, τὰ ξεμαραλωμένα ἀπὸ τὰ παιχνίδια μου, καὶ μὲς τὸ σιντεφένιο εἰκονισματάκι τῆς Ἀναστάσεως, ποὺ μᾶς εἶχαν φέρει ἀπὸ τὸν Ἅγιον Τάφον.

Θυμοῦμαι τὸ ξύπνημα ἐκεῖνο τὸ ἐξαφνικὸ καὶ χαρούμενο. Ἔνα φῶς μαργαριταρένιο, τὸ φῶς τῆς χαραυγῆς, μ' ἐχαιρετοῦσεν ἀπὸ τὸ παράθυρο τοῦ κήπου, μὲ τὰ κλειστὰ γυαλιὰ καὶ τ' ἀνοιχτὰ παντζούρια. Κ' ἕνας θόρυβος, σὰν χαλασμὸς κόσμου—ὁ θόρυβος ποὺ μ' ἐξύπνοῦσε—ἀπὸ πιστολιὲς κι' ἀπὸ καμπάνες. Τὸ γειτονικό μας καμπαναριὸ τῆς Φανερωμένης ἐξεκούφαινε μὲ τὰ τρελλά του σημάδια καὶ στὰ διαλείμματα ἀντηχοῦσεν ὁ γλυκὸς βόμβος τῶν μακρυσμένων καμπαναριῶν, τοῦ Ἁγ. Διονυσίου καὶ τῶν Ἁγ. Πάντων. Αὐτοὶ ἦσαν οἱ τρεῖς γίγαντες, οἱ μεγαλόστομοι καὶ ἁρμονικοί. Ἀλλὰ μαζύ τους συναγωνίζονταν ἑκατὸν ἀκόμα νάνοι, τα μικρὰ καμπαναράκια, μὲ τὶς δυὸ καμπάνες, ποὺ ἠχολογοῦσαν ἀκατάπαυστα. Κ' ἡ πιστολιές, ξηροὶ κρότοι μέσα στὴν αἰθέρια κωδωνοκρουσία, ἔπεφταν ἀτελείωτες, ἀλλες κοντινὲς στὴν πόλι, μαζὺ μὲ τοὺς κωμικοὺς κρότους ποὺ ἀφιναν τὰ κανάτια ποὺ τὰ ἔρριχναν ἡ γυναικοῦλες νὰ σπάσουν στὸ δρόμο—γιὰ τὸ καλό—καὶ μὲς τὰ ἀκόμη κωμικώτερα ξεφωνητὰ τῶν σκύλων, ποὺ ἔτρεχαν καὶ οὐρλιάζαν τρομαγμένοι.

* * *

Κι' ἐγὼ θὰ ἐτρόμαζα πολὺ μέσα στὸ κρεββατάκι μου, ὅπου ἔρτανεν ἡ κοσμοχαλασιά, ἂν δὲν ἔβλεπα τοὺς δικούς μου ὁλόγυρα φαιδροὺς καὶ γελαστούς.

—Ἔπεσε τὸ κομμάτι! Χριστὸς Ἀνέστη!... Δάγκασε γρήγορα ἕνα σίδερο! μοῦλεγαν.

Ἀλήθεια, τὸ ξεχνοῦσα. Στὴν παραζάλη τοῦ «Ἀνάστα ὁ Θεός», ἔπρεπε νὰ δαγκάσω γιὰ τὸ καλό, ἕνα κομμάτι σίδερο. Ποῦ εἶνε; Δόστε μου! Ἐξεχνοῦσα ὅτι ὅλο τὸ κρεββατάκι μου ἦταν σιδερένιο κι' ἐγύρευα ἄλλο... Τὶς περισσότερες φορές, ἡ καϋμένη ἡ μητέρα μου ἔτρεχε καὶ μοῦ ἔδινε τὰ κλειδιὰ τῆς. Κι' ἐδάγκανα ἕνα κλειδὶ μὲ δύναμι ὁλεθρία γιὰ τὰ παιδιὰ μου δόντια καὶ ἡσύχαζα πὼς ἤμουν σωσμένος...

Ἔπειτα ἄνοιγε τὸ παράθυρο μιὰ στιγμὴ καὶ κάποιο πήλινο κανάτι παληό, βαλμένο ἐπίτηδες στὸν νιπτῆρα, τὸ ἔπαιρνεν ἡ ταντά καὶ τὸ πετοῦσε στὶς πλάκες τῆς αὐλῆς, ὅπου τὸ ἄκουγα νὰ γίνεται θρύψαλα. Αὐτὸ μὲ διασκέδαζε περισσότερο ἀπ' ὅλα τ' ἄλλα.

* * *

Γιὰ πολλὰ χρόνια ὅλα αὐτὰ ἐγίνοντο χωρὶς νὰ ξέρω πῶς καὶ γιατί. Ἔπειτα ἄρχισα νὰ ρωτῶ καὶ σιγὰ-σιγὰ μοῦ τὰ ἐξηγοῦσαν. Τὸ κέντρον ὅλης τῆς κοσμοχαλασιᾶς, ἦταν ἡ Μητρόπολις—ἡ ὡραία ἐκκλησία, μακρυὰ ἀπὸ τὴν γειτονιά μας, ὅπου δὲν ἐπήγαινα ποτέ,—καὶ ὁ μοχλὸς ἦταν ὁ Δεσπότης, ἕνας ὡραῖος Δεσπότης κατάχρυσος καὶ μεγαλοπρεπής, ποὺ τὸν ἐλάτρευα σὰν Θεό. Μοῦ τὰ ἐξηγοῦσαν αὐτὰ ὁλόενα. Τὴ νύχτα τῆς Μ. Παρασκευῆς, στὶς τρεῖς μετὰ τὰ μεσάνυχτα—ἐγὼ ὕπνο—ἔβγαινεν ὁ Ἐπιτάφιος τῆς Μητροπόλεως. Καὶ ἅμα ἐγύριζεν ἡ Λιτανεία στὴν ἐκκλησία, ἀρχίζει ἀμέσως ὁ ὄρθρος τοῦ Μεγάλου Σαββάτου. Τότε, σὲ ὡρισμένη στιγμή, τὴν ὥρα ποὺ ἄρχιζε νὰ φέγγῃ, ὁ Δεσπότης ἐφοροῦσε κάτασπρα κι' ἔβγαινε ἀπὸ τὴ μεσιαὶ θύρα τοῦ ἱεροῦ, θριαμβευτής, σκορπῶντας καὶ ψάλλοντας «Ἀνάστα ὁ Θεός...»!

* * *

Τότε ἔπεφτε καὶ τὸ κομμάτι: ἡ πρώτη κανονιὰ ἀπέξω ἀπὸ τὴ Μητρόπολι. Ἦταν τὸ σύνθημα. Κι' ἄρχιζαν εὐθὺς ἡ καμπάνες καὶ ἡ πιστολιές, κι' ἐγὼ ξυπνοῦσα μέσα στὸ κρεββατάκι μου... Τὴν ἴδια ὥρα, τὴν ἴδια στιγμὴ—μιὰ λεπτομέρεια ποὺ μοῦ ἔκαμνε πάντα φρίκη—ἑκατὸ βώδια καὶ χίλια ἁρνιὰ ἐθανατώνοντο ἔξω στὰ σφαγεῖα. Τὰ βώδια, τὰ κακὰ βώδια, μὲ τὰ ἄγρια κέρατα, τὰ φοβόμουν καὶ ἡ σφαγή τους δὲν μοῦ ἔκαμνε τόση λύπη. Τὰ ἁρνιὰ ὅμως, τὰ ἄσπρα ἁρνάκια, γιατί τὰ καϋμένα; Στὴ διήγησι τῆς νταντᾶς μου, ὅταν ἄκουγα γιὰ τὸ χρυσοστόλιστο Δεσπότη, τὰ μάτια μου ἔλαμπαν ἀπὸ πόθο νὰ ἰδῶ τὴν ὡραία τελετή. Καὶ ὅταν ἄκουγα γιὰ τὴν ἑκατόμβη τῆς σφαγῆς, τὰ μάτια μου ἐδάκρυζαν γιὰ τ' ἁρνάκια. Ἕνα Πάσχα χρυσὸ κι' αἱματωμένο, ὡραῖο καὶ φρικτό, παρουσιαζόταν στὴν παιδικὴ μου φαντασία. Ἀλλ' αὐτὸ δὲν μ' ἐμπόδιζε νὰ χαρῶ κι' ἐγὼ σὰν τοὺς ἄλλους, τὴν ἄλλη μέρα, ψητὸ ἁρνὶ στὴ σούβλα, ἕν' ἁρνὶ ἀπὸ τὰ χίλια, ποὺ εἶχα κλάψει χτὲς τὸ πρωΐ...

...Καὶ τώρα, ἡ πρώτη Ἀνάστασις μὲ βρίσκει πάλι στὸ κρεββάτι. Μ' ἀπὸ τὸ κρεββάτι μου λείπει τὸ σιντεφένιο εἰκονισματάκι, ποὺ μᾶς εἶχαν φέρει ἀπὸ τὸν Ἅγιο Τάφο! Τί δὲν θὰ ἔδινα νὰ τὸ εἶχα ἀκόμα!...

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ὁ κ. Γρ. Ξενόπουλος
(Σκίτσο τοῦ κ. Γ. Γρηγόρη)

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΗΘΟΠΟΙΩΝ

Η... ΚΟΣΜΟΓΟΝΙΑ

Ἡ περίφημη ἠθοποιὸς δεσποινὶς Αὐγουστίνα Μπροάν δὲν ἐχώνευε καθόλου τὴν συνάδελφό της δεσποινίδα Ἀλλάν. Τόσο τὴν ζήλευε, ποὺ ὅταν μιλοῦσε γι' αὐτήν, τὴν ἔλεγε ἡ «γρηά», μολονότι ἡ Ἀλλὰν ἦταν μόλις τριάντα χρόνων.

Μιὰ μέρα ἡ δεσποινὶς Μπροὰν ἄκουσε δυὸ ἠθοποιοὺς νὰ κουβεντιάζουν μὲ μεγάλο ἐνδιαφέρον καὶ τοὺς ρώτησε:

—Γιατὶ μιλᾶτε μὲ τόσο ἐνδιαφέρον;

—Γιὰ τὴν κοσμογονία.

—Γιὰ τὴν κοσμογονία! φώναξε τότε ὁ Μπροάν. Ἐγὼ δὲν ζοῦσα τότε καὶ εἶνε φυσικὸ νὰ μὴν ξέρω τίποτε γι' αὐτήν. Σᾶς συνιστῶ ὅμως νὰ φωνάξετε... τὴν δεσποινίδα Ἀλλάν! Αὐτὴ θὰ ξέρῃ πολλὰ νὰ σᾶς πῇ γιὰ τὴν κοσμογονία!...

ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ

ΜΕΓΑΛΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

Πέντε Ἄγγλοι πέντε ἀσχήμιες, πέντε Γάλλοι πέντε τρέλλες, πέντε Γερμανοὶ πέντε συμφέροντα, πέντε Ἰταλοὶ πέντε μουσικές, πέντε Ἕλληνες δέκα ἀνησίες. Μ. Μητσάκης

Τὰ αὐθόρμητα γέλια φανερώνουν καλόκαρδο ἄνθρωπο. Λαμαρτίνος

Ἀνησυχοῦμε τὴ ζωὴ μὲ τὴν ἔγνοια τοῦ θανάτου καὶ τὸ θάνατο μὲ τὴν ἔγνοια τῆς ζωῆς. Μοντεσκιέ

Ἡ σκλαβιὰ ξεκινάει ἀπὸ τὸν ὕπνο. Μοντεσκιὲ

Οἱ περισσότεροι φίλοι μοιάζουν μὲ καλοκαιρινὸ σύννεφο ποὺ διαλύεται στὴν παραμικρὴ χτίδα τοῦ ἥλιου. Οὐγκὼ

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

ΤΟΥ κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΝ

ΤΟ ΦΙΛΙ ΤΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ

(Πασχαλινό)

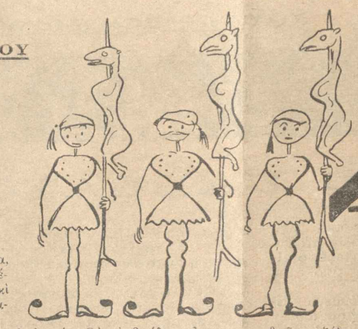

—Τοῦ νοῦ σου, εἶπα, Πατσαούρα, νὰ εἶνε οὖλα στὴν ἐντέλεια !... Πρέπει νὰ περιποιηθοῦμε τὰς ἀρχὰς κι τοῦ γόητρουν τοῦ στρατοῦ νὰ διαλάμψῃ !...

—Ὅ,τ' μπουρέσουν, θὰ κάμουν, κὺρ Ἰπιλουχία. Θὰ σὶ βγάλουν ἀσπρουπρόσουπουν !... Ὅ,τ' μπουρέσουν, κὺρ Ἰπιλουχία, θὰ τοὺ κάνουν !...

—Σὶ σένα, εἶπα, κρέμουντι τὰ πάντα, Πατσαούρα !...

—Προὺ παντός, τοῦ στρατοῦ τοὺ γόητρουν, νὰ κυττάξουμ, εἰς τούτου τοὺ ξυνόφουνουν χουρίουν, κὶ ὅταν μάλιστα παρίστανται κὶ ὅλαι ἡ ἀρχαί !... Σοῦ εἶπα, σὰν δουθῇ τοὺ πιοτόθητουν φιλὶ τῆς Ἀναστάσιους, ἐπάτ, οὖλα νὰ εἶν' ἐν τάξει !... Οἱ οὐβιλίαι διαμιορασμένοι, στὴ σειρὰ τὰ κοικουρέτσια, ζιστὰ - ζιστά, στὴν ὥρα τ' ς κὶ τὰ σαλατικὰ ἐν γένει !...

—Ἔννοια σου, κὺρ Ἰπιλουχία, ἔννοια σου !...

Πῶς, ἀλήθεια, ἔτυχε ἐκείνην τὴν λαμπρὰν καὶ κοσμοσωτήριον τῆς Ἀναστάσεως ἡμέραν, νὰ ἀντιμιώσουν στὸ φτωχὸ καὶ ἐλεεινὸ Πιπέροδο τῆς ἐπαρχίας Ἀλμωπίας, ὅπου εἶχε μετωνομασθῇ ἡ περιφρονημένη Καρατζόβα, ὅλες τοῦ τόπου ἡ ἀρχές ; Πρῶτα - πρῶτα, τὸ ὑπὸ τὸν ἐπιλοχίαν Μπαταρριᾶν εὐζωνικὸν ἀπόσπασμα, ποὺ κατεδίωκε τὸν ζωοκλέφτη, ληστοφυγόδικο καὶ ἐνταλματίαν Τούση Γούσην. Ὁ ταμίας καὶ ὁ ἔφορος, ποὺ ἔκαναν περιοδεία γιὰ τὸν ἔλεγχο τῶν δηλώσεων τῶν ζώων, τὰ ἀποῖα ὅμως ἐντωμεταξύ, καταδιώκοντας τὸν Τούση Γούσην, εἶχεν ἐξαφανίσει ὁ ἐπιλοχίας Μπαταρριᾶς. Καὶ κοντὰ σ' αὐτούς, καὶ ὁλόκληρο τὸ Στρατολογικὸ Συμβούλιο, ποὺ εἶχε βγῇ κι' αὐτὸ γιὰ τὴν ἐνέργεια τῆς κληρώσεως τῶν στρατευσίμων, χωρὶς νὰ λογαριάσουμε καὶ τοὺς γραμματικούς τους. Καὶ γιὰ νὰ μὴ λείψῃ καὶ ἡ Παιδεία, ἀπὸ τὴ γενικὴ αὐτὴ συνάντησι, στὸ Πιπέροδο, ὅλων τῶν ἀρχῶν, ἀκολουθοῦσαν καὶ δυὸ - τρεῖς δάσκαλοι ἀπὸ τὰ γύρωθε χωριά, ποὺ ἦσαν καὶ ψάλτες συγχρόνως στὶς ἐκκλησίες, γιὰ νὰ ψάλλουν, χάριν τῶν ἀρχῶν, τὴν Ἀνάστασι στὸ Πιπέροδο, ἀδιαφορῶντας ἂν ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἠ ἀναστανώταν ἄψαλτος στὰ χωριὰ τὰ δικά τους !...

Ἂν προσθέσουμε δὲ καὶ τὸν ἀρχιερατικὸ ἐπίτροπο, ποὺ περιώδευε ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ ἐπισκόπου Μογλενῶν, διὰ τὰ «στεφανιάτικα» καὶ ἄλλα ὅμοια καὶ παραπλήσια θρησκευτικὰ καὶ ἐκκλησιαστικὰ καθήκοντα, θὰ ἰδοῦμε ὅτι τὸ ταπεινὸ καὶ ἀνάξιο Πιπέροδο, ἐκείνην τὴν Λαμπρή, εἶχε ἀνυψωθῇ σὲ μιὰ πραγματικὴ ἀνάστασι λαμπρότητος ἀπὸ τὴν ἀφάνειά του, ἀφοῦ δὲν ἔλειπε ἀπὸ ἐκεῖ καμμιὰ ἀρχή, ἀπ' ὅσες εἶνε στὴν Ἀθήνα.

Γι' αὐτὸ ἦτανε τεράστιο καὶ τὸ ἔργο, ποὺ ἀνέλαβε ὁ κακομοίρης ὁ Πατσαούρας, εὔζωνας καὶ δεκανεὺς ἐκ Κλεπᾶς ἀπάσης Ναυπακτίας. Ἦταν ἀνάγκη νὰ παρασκευάσῃ ἐτοιμα:α Λαμπριάτικη, ὄχι μονάχα γιὰ τὸ δωδεκαμελὲς ἀπόσπασμα, ποὺ κατεδίωκε τὸν Τούση Γούση, ἀλλὰ καὶ γιὰ ἄλλα ἀκόμη δεκαπέντε ἄτομα. Καὶ τί ἄτομα !... Ὅλες τὶς ἀρχὲς τοῦ τόπου, τὸ Στρατολογικὸ Συμβούλιο καὶ ὅλους τοὺς «ἐν τέλει» !

Καὶ γιὰ τοῦτο ἡ διαταγὲς καὶ ἡ συστάσεις τοῦ ἐπιλοχίου ἦσαν σοβαρὲς καὶ κατηγορηματικὲς καὶ δὲν ἔπαυε νὰ τὶς λέῃ καὶ νὰ τὶς τονίζῃ :

—Τὰ δέοντα γινέσθω, τοὺ λοιπόν !... εἶπα, Πατσαούρα. Τὰ πάντα κὶ τοῦ στρα-

Οὐ κ. Ταμίας !...

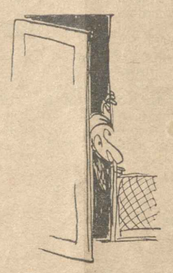

Γυναῖκα δὲν ἐφάνηκε !...

τοῦ τοὺ γόητρουν, ἀνατίθηνται εἰς τὴν φιλαστοργίαν σ. Τὸ πουδέλοιπα, τοὺτέστι, σαλατ'κά, αὐγὰ κὶ διαφόρων ἀλλοιθημῶν μιζέδες, ἐν ἀφθονίᾳ κὶ ἀδιαπτώτους... Καταλαβαίν' ἰσὶ τώρα. Μὴ δίν' ς οὐδουλὸν μάϊδι παρὶ ἐγχουρίουν παραπόνων, μάϊδι πρ σα ραξιωαρδίουν δαχρύουν κὶ τὰ λοιπὰ ὑκόλους ἐννοούμενα !..

—Ἔννοια σ', κὺρ Ἰπιλουχία, κὶ ἐγὼ θὰ τοὺν ξεντρουπάσου τοὺ στρατό !....

—Τὸ πᾶν εἶνι νὰ τροφουδοτηθοῦν, μετὰ τοῦ προυσήκουντους γοήτρου, ἅπασαι ἡ ἀνώτιρες ἀρχές, μάϊδι ἡμῶν τοὺν ἰπιτουτίουν ἀρχῶν ἰξηρουμένων ἱεραρχικῶς... Ὅλοι οἱ νόμοι κὶ οἱ προυφῆτες κρέμαντ' εἰς τοὺν λαμό σ' !... Βάλι μι τοὺ νοῦς κὶ μέτρα...

—Ἔννοια σ', κὺρ Ἰπιλουχία, κὶ θὰ σὲ βγάλου ἀσπρουπρόσουπον !...

—Βάλι, εἶπα, μὶ τοὺ νοῦς κὶ μέτρα : Ἔφουρος, ταμίας, πρόεδρους Στρατουλουγικοῦ Συμβουλίου, οὐ παραδεσπότ's, οὐ πῶς τοὺν λένε, οὐ Ἰπίτροπους, διάφουροι ἰν τῷ μεταξὺ βαθμοί, ἐγὼ κὶ τόσοι ἄλλοι !.. Γιὰ βάλι μὶ τοὺ νοῦς, τί μέγα ἔλεους ἔχ' νὰ λάβ' χώραν, Πατσαούρα !....

—Πηδιὰ εἶμαστι, κὺρ Ἰπιλουχία ; Δὲν ξέρουμ ἡμεῖς ἀποὺ αὐτά !... Ὅσ' ἀρνιὰ ἴχουν ψῆφ' ἐγώ, ἂν τάχα, θὰ μ'να οὐ πιὸ μιγάλους τσελιγκας σ' οὖλη τὴν Ἀκαρνανία...

—Χάϊντι, γειά σ', Πατσαούρα, νὰ σὶ δῶ !... Ἀλήθεια, μὴ λησμονήσεις κὶ τ' ς δασκάλους !... Μὰ Γιὰ στάσου, μιὰ στιγμοῦλα, μπάσι ἔχει κὶ κομμὶ δασκάλ τοὺ χουριό ;....

—Ξέρω κ' ἐγώ !...

—Πρόσιξι, νὰ μὴν παραλειφθῇ κανείς !...

—Ἔννοια σ', κὺρ Ἰπιλουχία !...

—Χάϊντι, Πατσαούρα, νὰ σὶ δῶ !...

***

Ἀποσυμένο σ' ἕνα διάσελο, μὲ ἄφθονο καὶ γαργαρὸ νερό, τὸ «εὐκλεὲς» ἀπόσπασμα, ἔψηνε, ἀπὸ χαραυγὴ Δευτ νυχτούτσικα ἀκόμα, τ' ἀρνιά. Ἄλλοι κόβανε κλαδιά, ἄλλ φτέρες, γιὰ νὰ στρώσουν τὸ τραπέζι, ἄλλοι παρασκεύαζ τὸ κοκορέτσι καὶ ἄλλοι τοὺς μεζέδες στὴ χόβολι. Κὶ ἔτσ πρωτόσκασεν ὁ ἥλιος, ὁλόλαμπρος καὶ καταυδακώς, πο τ κόσμου βασιληᾶς, σὰν Θεὸς ποὺ ἀναστανέται καὶ ἐ φω τὸν χαιρετᾶ καὶ τὸν δοξάζει, καὶ ψάλλουν τὰ πουλιὰ τὰ π ξα του, μὲ γλυκούς, κρυστάλλενους κελαδισμούς, κὶ ἔσκουν τὰ λουλούδια καὶ τὸν θυμιατίζουνε μὲ τὸ λεπτὸ ἄρωμά τους φύσις λάμπει καὶ ὅλα χαίρουν καὶ γελοῦν, ἀπὸ τὸ ποὺ κα καὶ ὅλη ἡ φύσις λάμπει καὶ ὅλα χαίρουν καὶ γελοῦν, ἀπὸ τὸ ποὺ κα βγαλτο τὸ φυλλαράκι ὥς τὴ δροσοσταλίδα, ποὺ κρέμεται στὴν ἄκρ τοῦ τουρεροῦ, τοῦ ροδινου βλαστοῦ, καὶ λάμπουν τρέχοντας, σὰν παιδάκια ποὺ παίζουνε καὶ κυνηγιώνται τὰ νερά, σωστὴ αὐγὴ Λαμπρῆς, τὰ ἀρνιά, στὴ γραμμή, ἀρχίσανε νὰ ροδοκοκκινίζουν !...

—Ἄϊντι, κι' ὥς νὰ τιλειώσ' ἡ ἐκκλησία, θὰ εἶνι οὖλα ἕτοιμα !... εἶτε ἤσυχος πειὰ ὁ Πατσαούρας, τσιμπῶντας ἕνα γλυκαδάκι ἀπὸ τὸ λαμιὸ τοῦ ψητοῦ.

—Ἂς μιζεδολουγήσουμι κὶ λιγάκι, πράσθεσε. Θὰ ἔχῃ γίνει τώρα τέτοια ὥρα ἡ Ἀνάστασι....

Ἀλλὰ ἡ Ἀνάστασις δὲν εἶχε ἀρχίσει ἀκόμα στὸ χωριό !...

Ὁ κ. πρόεδρος τοῦ Στρατολογικοῦ Συμβουλίου παρακάλεσε, καὶ ὅλες ἡ ἀρχὲς τὸ βρίκανε σωστό, νὰ μὴ γίνῃ νύχτα ἡ Ἀνάστασι, στὶς τρεῖς τὸ πρωί, ὥπως τὴν κάνανε σὲ κεῖνο τὸ χωριό, γιατὶ ποῦ νὰ σηκώνεται κανεὶς τρεῖς ὥρες νύχτα, ἀλλὰ ν' ἀρχίσῃ ἡ λειτουργία στὶς ἐννηὼ καὶ νὰ τελειώσῃ κοντὰ τὸ μεσημέρι, ποὺ θὰ εἶνε καὶ τὸ τρα-

Οὐ κύριος πρόεδρος τοῦ Στρατολογικοῦ

Οὐ κ. Ἔφουρος

—Γράφι, Κουριμένε !...

μαρτία καὶ γιὰ νὰ δοθῇ ἔτσι καιρὸς στὸ ἀπόσπασμα νὰ ἑτοιμάσῃ καὶ τὸ μέγα γεῦμα !... Ξέρει ὁ ἐπιλοχίας ἀπ' αὐτὰ καὶ ὅλα εὐνοϊκὰ τοῦ ἔρχονται...

—Δόξα σ' οὐ Θιός, νὰ λέμι !...

***

—Οὐρέ, τί χριστιανοὶ εἶστε, οὐρέ, ἐσεῖς, νὰ μὴ φιλιέστε, σήμερα Λαμπρή !... φώναξε ὁ ἐπιλοχίας στοὺς χωριανοὺς καὶ πρὸ πάντων στὶς χωριανές, ὅταν, κοντὰ τὸ μεσημέρι, τέλειωσε ἡ λειτουργία καὶ ἔγινε ἡ Ἀνάστασις.

Ἀλλὰ κανεὶς δὲν κινήθηκε, γιὰ νὰ δώσῃ τὸν ἀσπασμὸ τῆς Ἀναστάσεως.

—Οὐρέ, χριστιανοὶ εἶστε ἐσεῖς ἢ ἀγριοχριστιανοί ! Ἀκοῦτι ἢ δὲν ἀκοῦτι, ὅταν διατάζει οὐ στρατός !...

Ἕνα σύνεφο τότε ἀπὸ μαλλιὰ ἀχτένιστα κ' ἀπὸ τραχιὰ μουστάκια κινήθηκε γιὰ νὰ δώσῃ τὸ Ἀναστάσιμο φιλί, πρὸς τὰς Ἑλληνικὰς ἀρχάς, προηγουμένου τοῦ προέδρου τῆς Κοινότητος, τοῦ Ντίνου Τσερναρέκα. Ὅταν ὅμως ἡ ἀγάπη ἐσφραγίσθη μὲ τὸ Πασχαλινὸ φιλί, σ' ὅλα τὰ στόματα τῶν ἐνταπίων καὶ τῶν ξένων καὶ γύρισε ὁ Μπαταρριᾶς νὰ συνεχίσῃ τὴν χριστιανικὴ ἀγάπη καὶ πρὸς τὸ μέρος ποὺ ἦσαν ἡ γυναῖκες, εἶδε μὲ ἔκπληξι μεγάλη καὶ θυμὸ πὼς ὅλες εἶχαν χαθῇ ἀπὸ τὴν ἐκκλησία.

—Οὐ' πάϊδι, εἶπε προστατικὰ στὸν πρόεδρο, δὲν ἔμαθες ἀκόμα ὅτι ὑθέσπισα ἐγὼ στρατιωτικὸ νόμαι ἰδῶ πέρα !....

—Διατάξτε, κὺρ ἐπιλοχία !...

—Τί διαγωγὴ εἶνι ἰτούτη τοῦ χουριοῦ, οὐρέ, ἀπέναντι τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ !... Ποῦ εἶν' ἡ τσοῦπες κὶ τὰ θηλ'κά; Γιατί, οὐρέ, αὐτὴ ἡ προυσβουλὴ κατὰ τῶν Ἑλληνικῶν ἀρχῶν κὶ ἡ περιφρόνησις τοῦ θρησκευτικοῦ ἐθίμουν !...

—Τί φταίου ἐγὼ οὐ ἔρμους, κὺρ Ἰπιλουχία !...

—Πᾶνε στὰ σπίτια τους νὰ συγυρίσουν, ἀπάντησε ὁ πρόεδρος. Πάσχα εἶνε σήμερα !... Ὁ Ὁριστε, λοιπόν, στὸ φτωχικό μας, κὺρ ἐπιλοχία, ἐπρόσθεσε, γιὰ ν' ἀλλάξῃ τὴν κουβέντα, ὁρίστε νὰ πάρουμε ἕνα τσίπουρο γιὰ τὸ καλό, τέτοια ἡμέρα πούναι σήμερα !... Πάρε καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς κυρίους !...

—Ξέρεις, οὐρὲ πάϊδι, τί ἤτανε αὐτό ; Ἄρνησις ὑπηισίας !... Κὶ ξέρεις σὺ τί συνεπάγεται ;.... Στρατοῦν κείου !...

—Ποῦ νὰ τὰ ξέρουν ἡ χωριάτισσες αὐτά, ἀγραμματες γυναίκες !... Κοπιάστε στὸ ἀρχοντικό μας νὰ πάρουμε ἕνα νερό !...

—Ἂς εἶνι, ὄχ κουπάσουμι !... Δίνεται κὶ ἐκεῖ οὐ ἀσπασμός !...

Ἀλλὰ οὔτε ἐκεῖ ἐδόθηκε, οὔτε πουθενά. Γυναῖκα δὲν φάνηκε σὲ κανένα σπίτι τοῦ χωριοῦ. Αὐγά, μεζέδες, οὖζο, ὅσα θέλετε, ἀλλὰ θηλυκό, κανένα !...

Ἀλλὰ οὔτε καὶ μεζέδες πῆραν ἡ ἀρχές. Περιοριστῆκαν στὸ οὖζο. Ἤξεραν ὅτι μεγάλο γεῦμα τὶς περίμενε ἀπάνω στὸ Ψηλὸ Ἀλῶνι καὶ δὲν ἤθελαν νὰ χαλάσουν τὴν ὄρεξί τους μὲ αὐγά, μὲ ξηοὲς σταφίδες καὶ μὲ «λεμπλεμπιὰ» (στραγάλια).

Ὡστόσο, τοὺς γύριζαν ἀπὸ σπίτι σὲ σπίτι.

—Κοπιάστε δά καὶ στὸ δικό μας !...

—Κι' ἀπὸ τὸ δικό μας, σᾶς παρακαλῶ ...

Ἔτσι γυρίζοντας, διέκρινε ἔξαφνα σὲ μιὰ γειτονιὰ ἕνα τριανταφυλλὶ φουστάνι ὁ ἐπιλοχίας. Θὰ ἦτανε ἡ μοναδικὴ γυναίκα, ποὺ ἀπόμεινε ἐκείνη τὴν ἡμέρα στὸ Πιπέροδο.

—Ποιὸς κατοικεῖ ἐκεῖ, παρακαλῶ : ρώτησε τὸν πρόεδρο.

—Ἄ ! Ἡ δασκαλίτσα !

—Ποιὰ δασκαλίτσα ; Ἔχει δασκάλα τὸ χωριὸ κὶ δὲν τὸ ἰέλεγις, κὺρ πάριδρι, νὰ πάου νὰ τὴν καλέσου κὶ στοὺ γεῦμα !...

Καὶ ἀφήνοντας τὶς ἀρχὲς νὰ κάνουν ἐπισκέψεις στὰ σπίτια, τράβηξε πρὸς τὴν Ἀπάνω Γειτονιά, ποὺ ἔφεγγε τὸ τριανταφυλλὶ φουστάνι, κομίζοντας «προφορικὴν τὴν πρόσκλησιν» στὸ γεῦμα.

Τὸ φιλὶ τῆς Ἀναστάσεως !...

Ὅλες ἡ γυναίκες εἶχαν χαθῇ ἀπὸ τὴν ἐκκλησία !...

ἐνωτὰ τὸ πρωί, καὶ εἶδαν νὰ πηγαίνῃ μεσημέρι κὶ τὸ μεσημέρι νὰ γέρνῃ καὶ ὁ ἥλιος νὰ γέρνῃ καὶ νὰ μὴ φαίνονται, νόμισαν πὼς κάπου ἀλλοῦ θὰ τοὺς κάλεσαν, καὶ καθήσανε καὶ τὰ φάγανε ὅλα !...

Κι' ἐκεῖ, μπρὸς στὰ γυμνὰ κοκκαλα, τὰ καλοφαγωμένα καὶ χαλογλυμένα, τῶν ἀμνῶν, λησμονήθηκε τὸ φιλὶ τῆς Ἀναστάσεως καὶ ἔσβυσε ἡ χριστιανικὴ ἀγάπη.

Τὸ ἀνθρώπινο τὸ στόμα δὲν θέλει μόνον νὰ φιλῇ, μὰ θέλει καὶ νὰ τρώῃ ...

Καὶ γι' αὐτὸ ἐτιμωρήθηκε ὁ Πατσαούρας μὲ δεκαπέντε φυλάκισι κ' ἐκλήθη ὁ ὑποδεκανέας Κουμεντούλης νὰ συνταξῇ τὴν ἔκθεσι περὶ προυσφανοῦς καταχρήσιους ἐν τῷ στρατεύματι, τὴν ὁποίαν διεπραξεν ὁ δεκανεὺς Πατσαούρας, καὶ ἦν στιγμὴν ὁ ἐπιλοχίας Μπαταρριᾶς Ἀριστοβούλου τοῦ Νικολάου κατεγίνετο ἀεὶς τοῦ Θιοσοτηρίουν κὶ ἰθικὸν ἔργουν μεγάλης προισπαθείας πρὸς προυσέλκυσιν εἰς τοὺς κόλπους τῆς Πατρίδους τοῦ ξυνοφώνου καὶ ἀγριο χριστιανικοῦ αὐτοῦ χωρίου, διὰ τῆς μεθόδου τοῦ Πασχαλινοῦ φιλήματους !...

—Πῶς! Ὑπάρχει καὶ δασκαλίτσα στοὺ χουριό ;...

Γεῦμα χωρὶς τὴ δασκαλίτσα, δὲν μποροῦσε νὰ γίνῃ. Ἔπρεπε νὰ λάβῃ μέρος κι' αὐτή. Ἔπρεπε νὰ δώσῃ τὸ φιλὶ τῆς Ἀναστάσεως...

Καὶ φαίνεται πὼς τὸ φιλὶ αὐτὸ θὰ κράτησε πολύ, ἴσως γιατὶ ἀντιπροσώπευε ὅλα τὰ ἄλλα φιλιὰ ὅλων τῶν ἄλλων γυναικῶν, ποὺ χάθηκαν, ἴσως καὶ γιατὶ ἦταν βαθὺ καὶ ἀτελειο, ὅπως ὁ συμβολισμὸς τῆς μεγάλης ἡμέρας !....

Καὶ γιὰ τοῦτο, ὅταν κατέβηκε ὁ ἐπιλοχίας, συνοδευόμενος καὶ ἀπ' τὴν προσκαλεσμένη του, κάκκινη κι' ἀναμμένη σὰν Λαμπριάτικο αὐγό, ἡ ὥρα ἦταν τρίτη ἀπογευματινὴ καὶ οἱ ἄλλοι ἄρχισαν νὰ στενοχωροῦνται.

—Ποῦ εἶσαι, ἐπὶ τέλους, ἀδερφέ, σὲ χάσαμε καὶ ψοφήσαμ' ἀπ' τὴν πεῖνα ! τοῦ φώναξαν.

Ἀλλὰ ὅταν ὅλοι, πεινασμένοι, τράβηξαν στὸ Ψηλὸ Ἀλῶνι, ὅπου ἦσαν ἡ ψησταριὲς καὶ τὸ ἱστορικὸ τραπέζι, δὲν ὑπῆρχε πλέον τίποτε ἐκεῖ....

Οἱ εὐζῶνοι, ποὺ τοὺς κερίμεναν ἀπὸ τὶς ἐννιὰ τὸ πρωί, καὶ εἶδαν νὰ πηγαίνῃ μεσημέρι κὶ τὸ μεσημέρι νὰ γέρνῃ καὶ ὁ ἥλιος νὰ γέρνῃ καὶ νὰ μὴ φαίνονται, νόμισαν πὼς κάπου ἀλλοῦ θὰ τοὺς κάλεσαν, καὶ καθήσανε καὶ τὰ φάγανε ὅλα !...

Κι' ἐκεῖ, μπρὸς στὰ γυμνὰ κοκκαλα, τὰ καλοφαγωμένα καὶ χαλογλυμένα, τῶν ἀμνῶν, λησμονήθηκε τὸ φιλὶ τῆς Ἀναστάσεως καὶ ἔσβυσε ἡ χριστιανικὴ ἀγάπη.

Τὸ ἀνθρώπινο τὸ στόμα δὲν θέλει μόνον νὰ φιλῇ, μὰ θέλει καὶ νὰ τρώῃ ...

Καὶ γι' αὐτὸ ἐτιμωρήθηκε ὁ Πατσαούρας μὲ δεκαπέντε φυλάκισι κ' ἐκλήθη ὁ ὑποδεκανέας Κουμεντούλης νὰ συνταξῇ τὴν ἔκθεσι περὶ προυσφανοῦς καταχρήσιους ἐν τῷ στρατεύματι, τὴν ὁποίαν διεπραξεν ὁ δεκανεὺς Πατσαούρας, καὶ ἦν στιγμὴν ὁ ἐπιλοχίας Μπαταρριᾶς Ἀριστοβούλου τοῦ Νικολάου κατεγίνετο ἀεὶς τοῦ Θιοσοτηρίουν κὶ ἰθικὸν ἔργουν μεγάλης προισπαθείας πρὸς προυσέλκυσιν εἰς τοὺς κόλπους τῆς Πατρίδους τοῦ ξυνοφώνου καὶ ἀγριο χριστιανικοῦ αὐτοῦ χωρίου, διὰ τῆς μεθόδου τοῦ Πασχαλινοῦ φιλήματους !...

Ὁ πρόεδρος τῆς Κοινότητος Ντίνος Τσερναρέκας

Καὶ ἐγαφτε, καὶ ἐγαφτε ὁ Κουρεμένος, ἀπάνω στὸ γόνα του, βοῦτσας τὴν πένα στὸ καλαμάκι, ὥς τὴ μέσα...

—Γράφι, Κουριμένε !...

Καὶ ὑπαγόρευεν ὁ ἐπιλοχίας, ἐνῶ ὁ πρόεδρος τοῦ Στρατολογικοῦ καὶ ἡ ἄλλοι ἀρχὲς τοῦ τόπου, γιοῦλιανε πεινασμένοι καὶ μελαγχολικοὶ στὸ χωριό, σὰν νὰ γυρίζανε ἀπὸ κηδεία, τὴν κηδεία τῶν ἀμνῶν στὸ εὐζωνικὸ στομάχι, ψάχνοντες νὰ βροῦν τίποτε ὑπολείμματα στραγαλιῶν στὶς τσέπες τους, ἀπὸ τὶς ἐπισκέψεις τοῦ χωριοῦ, γιὰ νὰ γελάσουν τὴν πεῖνα ποὺ εἶχαν τὴ μεγάλη !...

—Γράφι, Κουριμένε !.....

«Περὶ κλήσιους χώραν ἀυστόλων νότητος Ντίνος Τσερναρέκας καταχρήσιους, στρατιωτικῶν εἰδῶν,

όπως άμνῶν κλπ., παρὰ τοῦ δεκανέως Πατσαούρα....

—Τί φταίου ἰγὼ οὐ ἔρμους, κὺρ ἰπλοιχία !.... Τί φταίου, οὐ μαύρους !... Καϊτέρ'σα ὥς τὶς τρεῖς τ' ἀπουμἀμμου... Εἶπα κι' ἰγὼ πὼς ἔφ'γες μὲ τοὺν κύριου ἔμουρουυ, κὶ εἶπα, νὰ μὴ μείνουν νηστικοὶ οἱ ἄνδρες !...

—Ἄϊντι, οὐρέ, κὶ θὰ σὶ διορθώσου ἰγώ !... Γράψι, Κουρμένε !...

«...Τοῦ δικανέως, εἶπα, Πατσαούρα, κὶ αὐτοθυσίας ἰμοῦ τοῦ ὑποφαινομένου, μείνας σήμερουν, Λαμπρόημερα ἡμέρα, θεονήστικους, εἰς ἱκτέλεσιν τοῦ καθήκοντους ὑπὲρ Πατρίδος, πρὸς ἰξιλληνισμὸν τοὺν ἀγρίουν τούτουν χριστιανῶν !

Κύριε Δοικητά,

Λαμβάνου τὴν τιμήν, σὺν τοῦ Χριστὸς Ἀνέστη....

—Ἰκείνου γιὰ τοῦ κόκκαλου, οὐρ' Κουρμένε, μοῦ φαίνιται πὼς ἔχ' μιδοῦλι, γιὰ στοῦμπα του καὶ δόμ' του...

....Σὺν τοῦ Χριστὸς Ἀνέστη, λέου, ν' ἀναφέρου, κύριε Διοικητά, ὑμὶν πουλλὰ λαβόντα χώραν σήμερον ἡμέραν Ἀναστάσεως καὶ ἐνώπιον πάντων τῶν ἀρχῶν....

—Ἰκείνη γιὰ ἡ οὐρὰ ἔχ' λίγου ξύγγι. Γιὰ φέρτην δῶθι, οὐρὲ Κουρμένε !....

...Ἰν τῷ χωρίῳ τούτῳ, τῆς ὑπ' ἐμὲ περιφερείας, ἰξ αἰτίας τοῦ δικανέως Πατσαούρα Εὐθυμίου, τοῦ.....

—Ἀμ' ποῦ τοίξερα ἰγὼ οὐ μαύρους, κὺρ ἰπλοιχία !...

—Νὰ ξιραθῆς, νὰ σκάης !...

...Οὐστις κατιβρόχθιση ἅπαντας τοὺς οὐθελίας, τοὺς προυουρισμένους διὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ τόπου, τοὺν στρατούν, τὶς πολιτικὲς ὑπηρεσίες καὶ τὴν δασκαλίτσαν τοῦ χωρίου !....

—Ἄχ, ἡ ἀρ' λότιμη ! Γιὰ ψᾶξι ἰκεῖ, οὐρ' Κουρμένε, σ' ἰκεῖνου ἰκεῖ τοὺ σάκκου, νὰ δῆς μὴν γλύτωσι κανένα κόκκινο αὐγό, σὰν τοὺ χειλάκι της, ποὺ δὲν χοτταίνει ἄμους, τοὺ ἔρμου, τὴν κοιλιά !...

....Καθ' ἣν στιγμὴν μετέδιδε ὡς λαμπάδα ἐθνικὴς ἀγάπης, τοῦ φίλημα τῆς Ἀναστάσιους !...».

—Ἄχ, τί ἔπαθα οὐ ἔρμους. Πάσχα Θεοῦ, νὰ μείνου θεονήστικους !

Ἐκείνη ὅμως τὴ στιγμὴ ἕνα ρόδινο σύννεφο τὸν σκέπασε, ἕνα μάτς ἀκούστηκε καὶ ἕνα στόμα, κατακόκκινο σὰν παπαροῦνα νειόβγαλτη, τὸν φίλησε στὰ χείλη ρουφηχτά.

—Δὲν πιράζει, κὺρ ἐπιλοχία !... Χριστὸς Ἀνέστη, καὶ τοῦ χρόνου ἀνθυπασσιστής !... Χάρισε καὶ σύ, σήμερα, τέτοια μέρα, τὴν ἀγάτη στοὺς εἰζώνους καὶ ἕλα στὸ σπιτάκι μου, ὅπου ἔχω γιὰ ὅλους σας ἑτοιμασία !... Οἱ καλοὶ χωρικοί, μόνη μου τέτοια μέρα, δὲν μὲ ἄφησαν ἔτσι. Ὅλοι κάτι μοὔστειλαν, ποὺ φτάνει καὶ γιὰ σένα καὶ γιὰ ὅλους !...

Ἦταν ἡ δασκαλίτσα τοῦ χωριοῦ, ποὺ, συγχυσμένη ἀπὸ τὸ φιλὶ τῆς Ἀναστάσεως καὶ τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης τοῦ ἐπιλοχία, δὲν εἶχε φύγει μὲ τοὺς ἄλλους, ἀλλὰ στάθηκε ἐκεῖ κοντά, παράμερα, σὰν μαγνητισμένη ἀπὸ τὴ λεβεντιὰ τοῦ ἐπιλοχία τῶν εὐζώνων !...

Καὶ ἔτσι πάσχασαν ἀξιοπρεπῶς οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Πολιτείας καὶ ἡ πολιτικὲς καὶ στρατιωτικὲς καὶ ἐκπαιδευτικὲς ἀρχὲς ὁλοκλήρου τῆς περιφερείας.

Καὶ τὸ βράδυ, ποὺ ἔφερε κι' ὁ πάρεδρος κρασὶ κι' ἕνα ἀρνὶ ψημένο, ἐδόθη γενικὴ ἀμνηστεία καὶ χαρίσθηκε καὶ ἡ ποινὴ τοῦ Πατσαούρα !...

Καὶ τοῦ χρόνου, σὰν καὶ σήμερα, ἡ δασκαλίτσα τοῦ Πιπέροβου ἦταν κυρία ἀνθυπασιστοῦ, κυρία Μπαταριᾶ, καὶ ἄλλαξε μαζύ του σφιχτά, σκαστὰ καὶ ἀτελείωτα φιλήματα ἀγάπης...

Καὶ ὁ σύζυγός της ἦταν εὐτυχής ! Ἕνα μονάχα τὸν στενοχωροῦσε : Ἡ μπότες καὶ τὸ πανταλόνι τοῦ ἀνθυπασιστοῦ, γιατί ἦταν μαδημένος ἀπὸ τὴ φουστανέλλα καὶ τὴν ἁπλοχωριὰ τοῦ ντουλαμᾶ !...

Ἀλλὰ κι' αὐτὸ μποροῦσε νὰ διορθωθῆ, γιατί ξεκυπωνόταινε, ὅταν καθόταν Λαμπρόημερα νὰ φάη, νὰ φάη, νὰ φάη, σὰν χριστιανός, γιὰ νὰ καταλάβη μέσα του, βαθειά, ἐ Ἀνάστασι Κυρίου !...

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΓΝΩΜΕΣ

ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ

Ὁ ἄνδρας κάνει τοὺς νόμους καὶ ἡ γυναῖκα τοὺς παρεβαίνει.

Ἀλφ. Κὰρρ

***

Πρέπει κανεὶς νὰ λέη τὰ πάντα στὸν δικηγόρο του καθαρὰ καὶ εἰλικρινά. Δουλειὰ τοῦ δικηγόρου του εἶνε κατόπιν νὰ τὰ...παρουσιάση μπερδεμένα !...

Ἀλέξ. Μανζόνι

***

Ὅταν πᾶτε νὰ συμβουλευθῆτε κανένα νομομαθῆ, μὴ δείξετε ποτὲ μεγάλη μαχητικότητα. Πρὸ πάντων μὴν πῆτε : Θὰ παλαίψω ὣς τὴν τελευταία μου πεντάρα ! Γιατί ἂν τὸ πῆτε αὐτό, καὶ ἡ τύχη τῆς τελευταίας σας πεντάρας εἶνε ἤδη προδιαγεγραμμένη !...

Ἐδ. Λὲ Μπερκὲ

***

Ὑπάρχει κάτι ἐνοχλητικότερο ἀπὸ τὸ νὰ σοῦ ἔχουν κάνει μιὰ μήνυσι : Τὸ νὰ ἔχης κάνει ἐσὺ μιὰ μήνυσι σὲ κάποιον...

Ζιρῶ

Η ΣΤΗΛΗ ΤΗΣ ΘΕΑΣ ΤΥΧΗΣ

ΤΟ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟ ΛΑΧΕΙΟ ΤΟΥ "ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ,,

Εἰς τὴν 20ὴν κλήρωσιν τοῦ Ἑβδομαδιαίου Λαχείου μας, ὁ 1ος ἀριθμὸς κερδίζει ὁλόκληρον τὴν σειρὰν τῶν βιβλίων τῆς Βιβλιοθήκης τοῦ «Μπουκέτου».

Ἐννέα κατὰ σειρὰν ἀριθμοὶ κερδίζουν ἀπὸ ἓν βιβλίον τοῦ περιφήμου μυθιστορήματος «Ὁ Καπετὰν Φάντασμα».

Ἐπίσης πάντες οἱ ἀριθμοί, οἱ λήγοντες εἰς τὰ δύο τελευταῖα ψηφία τοῦ 1ου ἀριθμοῦ, κερδίζουν ἀπὸ ἕνα Ἡμερολόγιον τοῦ «Μπουκέτου», ὁποιουδήποτε ἔτους θέλουν, ἐκ τῶν εὑρισκομένων εἰς τὴν Βιβλιοθήκην τοῦ «Μπουκέτου».

Οἱ ἐν Ἀθήναις κερδίζοντες θὰ φέρνουν τὸ φύλλο μὲ τὸ ἐν αὐτῷ δελτίον στὰ Γραφεῖα μας καὶ θὰ παίρνουν τὰ δῶρα των. Οἱ ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις θ' ἀποκόπτουν καὶ θὰ μᾶς στέλνουν τὰ δελτία των καὶ θὰ λαμβάνουν τὰ δῶρα των μὲ τὸ Ταχυδρομεῖον ἢ μέσῳ τῶν Ὑποπρακτορείων μας.

Κάθε ἀναγνώστης δύναται ν' ἀγοράζη καὶ δύο καὶ τρία φύλλα, γιὰ νὰ ἔχη περισσότερες ἐλπίδες κέρδους.

Τὰ ἀποτελέσματα τῶν κληρώσεων δημοσιεύονται κάθε ἑβδομάδα στὰ φύλλα τοῦ «Μπουκέτου».

Οἱ κερδίζοντες πρέπει νὰ σπεύσουν νὰ παραλάβουν τὰ δῶρα τους ἐντὸς τριῶν μηνῶν, ἄλλως δὲν εὐθυνόμεθα σχετικῶς.

Η 18η ΚΛΗΡΩΣΙΣ ΤΟΥ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΥ ΛΑΧΕΙΟΥ

[Οἱ κερδίσαντες ἀριθμοὶ καὶ τὰ δῶρα]

Στὶς 5 μ.μ. τῆς περασμένης Τετάρτης 28 Μαρτίου ἔγιναν ἐδῶ στὰ Γραφεῖα μας ἡ 18η κλήρωσις διὰ τὴν διανομὴν τῶν δώρων τοῦ Ἑβδομαδιαίου Λαχείου τοῦ «Μπουκέτου», παρισταμένων πολλῶν δημοσιογράφων καὶ ἀναγνωστῶν μας.

Ἀπὸ τὴν κληρωτίδα, εἰς τὴν ὁποίαν εἶχον τεθῆ ὅλοι οἱ ἀριθμοὶ οἱ δημοσιευθέντες εἰς τὰ φύλλα τοῦ «Μπουκέτου», ἀνεσύρθησαν κατὰ σειρὰν οἱ ἑξῆς ἀριθμοί :

Ὁ 1ος ἀριθμὸς **3263**, ὅστις κερδίζει ὁλόκληρον τὴν σειρὰν τῶν βιβλίων τῆς Βιβλιοθήκης τοῦ «Μπουκέτου»,

Οἱ κάτωθι ἐννέα ἀριθμοὶ κερδίζουν ἀνὰ ἓν βιβλίον τοῦ περιφήμου μυθιστορήματος τοῦ Πὼλ Φεβάλ «Ὁ Καπετὰν Φάντασμα» : **20281, 10885, 35301, 247, 31582, 4085, 13337, 1002, 10309.**

Ἐπίσης πάντες οἱ ἀριθμοὶ οἱ λήγοντες εἰς **63** (ἤτοι εἰς τὰ δύο τελευταῖα ψηφία τοῦ 1ου ἀριθμοῦ 3263), κερδίζουν ἀνὰ ἓν Ἡμερολόγιον τοῦ «Μπουκέτου», τῆς ἀρεσκείας των τυχερῶν.

Ἡ 19η κλήρωσις τοῦ Ἑβδομαδιαίου Λαχείου μας θὰ γίνη καὶ πάλιν εἰς τὰ Γραφεῖα μας (Λέκα 7), τὴν 5ην μ.μ. τῆς Τετάρτης 4 Ἀπριλίου. Ὅσοι ἐπιθυμοῦν, δύνανται νὰ παρευρεθοῦν.

Ἐπίσης ὅσοι ἐκ τῶν ἀναγνωστῶν τῶν ἐπαρχιῶν κερδίζουν βιβλία, πρέπει νὰ μᾶς στείλουν τὰ σχετικὰ δελτία μὲ τοὺς κερδίζοντας ἀριθμούς, ἀναγράφοντες ἐπὶ τοῦ δελτίου τὸ ὄνομά των καθαρά, θὰ παραλάβουν δὲ τὰ βιβλία των ἀπὸ τὰ Ὑποπρακτορεῖα τῆς ἐπαρχίας των εἰς τὰ ὁποῖα θ' ἀποσταλῆ — ἐπὶ τούτῳ — μετὰ σχετικοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου, καὶ ἐπεξηγηματικὴ ἐγκύκλιος.

ΟΙ ΤΥΧΕΡΟΙ ΚΑΙ ΤΑ ΔΩΡΑ

Δημοσιεύομεν καὶ σήμερον τὴν συνέχειαν τῶν ὀνομάτων τῶν τυχερῶν τοῦ Ἑβδομαδιαίου Λαχείου τοῦ «Μπουκέτου» :

Οἱ κ.κ. Γ. Παπαστάθης Πόρτ - Σάϊδ, Ἰ. Φουντούλης, Γρηγ. Μορφέτος Ἀθῆναι, Ν. Ἀναστασόπουλος Ἀθῆναι, Ἀνδρέας Καραντινάκης Λέρος, Κωνστ. Δασκαλάκης Διδυμότειχον, Γεώργιος Μάγος Κωνσταντινούπολις, Ἡλίας Παπαγεωργίου Μοῦλκι Κορινθίας, Δαβατζῆς Δημήτριος, Στέφ. Κεχαγιογλίδης Αἴγυπτος, Εὐάγγελος Μοντεσάντος Ἀθῆναι, Ἀλ. Σταυρόπουλος Τσουκαλᾶς Πειραιῶς, Κώστας Δόντας Ἀλεξάνδρεια, Ν. Ἀντωνίου Βόλος, Ἄγγελος Παπαχρήστου Καλάμαι, Π. Πετρίδης Καβάλλα, Δημ. Δουλιάνος Ἀθῆναι, Ν. Χαλάτσης Κων)πολις, Εὐθ. Παπαγεωργίου Θεσσαλονίκη, Ἑλένη Ψυχογιοῦ Θεσσαλονίκη, Ἰ. Δημητράκης Ἀθῆναι, Εἰρήνη Σκαρδίλη Χίος, Χατζόπουλος Καρπενήσι, Σάββας Πρόκος Ἀλμυρὸς Θεσσαλίας, Ἀγγελῆς Κύμη, Κ. Χατζηστεφανάκης Νέα Κοκκινιά, Δημ. Νικολόπουλος Ἀθῆναι, Γ. Καραγιαννάκος Ἀθῆναι, Κ. Ἀγγελίδης Ἀθῆναι, Δημοτικὸν Παιδαθλητηρίου Ἀθῆναι, Ι. Ποτρέλης Ἀθῆναι, ἐκέρδισαν ἀνὰ ἓν Ἡμερολόγιον τοῦ «Μπουκέτου».

ΔΕΛΤΙΟΝ
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΥ ΛΑΧΕΙΟΥ
ΤΟΥ
"ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ,
ΚΛΗΡΩΣΙΣ 20ὴ 6376
ΔΩΡΑ ΧΡΗΣΙΜΑ ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΑ
ΑΘΗΝΑΙ, 5 Ἀπριλίου 1934.
The present lotery is not valid in United States of America
Ἡ κλήρωσις τοῦ παρόντος Ἑβδομαδιαίου Λαχείου θὰ δημοσιευθῆ εἰς τὸ φύλλον τῆς 19ης Ἀπριλίου ε. ἔ.

Η ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΤΟΥ ΣΕΡΛΟΚ ΧΟΛΜΣ

ΤΟΥ ΚΟΝΑΝ ΝΤΟΥΛ

Ο ΘΗΣΑΥΡΟΣ ΤΟΥ ΔΟΥΛΕΜΠΟΡΟΥ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ἐλέτε λοιπόν, κ. καθηγητά; τοῦ ξανάπε ὁ μαρκήσιος, κυττάζοντάς τον κατάματα. Δὲν νομίζετε ὅτι πρέπει νὰ ρίξετε τὴ μάσκα σας καὶ νὰ μοῦ παρουσιασθῆτε ὅπως πραγματικὰ εἶσαστε, δηλαδὴ σὰν ἕνας ἐμπορομεσίτης τῆς λευκῆς σαρκός;

Ὁ ψευτοκαθηγητὴς προσπάθησε κάτι νὰ πῆ, ἀλλὰ δὲν τὰ κατάφερε.

—Μὴ φοβᾶσαστε ὅμως. Δὲν θὰ πάθετε τίποτε. Σᾶς βεβαιῶ, ὅτι δὲν θὰ σᾶς θλάψω, συνέχισε ὁ μαρκήσιος χαμογελῶντας καὶ παίζοντας τὸ μονύελό του.

Καὶ πηγαίνοντας ἀκόμη περισσότερο κοντά του, τὸν ρώτησε:

—Θυμώσαστε τὰ δυὸ μικρὰ κορίτσια ποὺ στείλατε στὴ βίλλα κάποιου ἑκατομμυριούχου, τάχα γιὰ νὰ τραγουδήσουν ἕνα ντουέττο;...

—Ἔχετε δίκηο, κ. μαρκήσιε, τοῦ ἀπάντησε μ' ἕνα ἀποφασιστικὸ τόνο ὁ κ. Λαμάρκ. Δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ προχωρήσετε. Ὁμολογῶ ὅτι μὲ γνωρίζετε καλά... Εἶμαι πρόθυμος νὰ σᾶς ἐξυπηρετήσω... Μπορεῖτε νὰ μοῦ πῆτε τί ἐπιθυμεῖτε;

. . . . . .

—Βαρέθηκα τὶς λευκές, κύριε Λαμάρκ, τὸν διέκοψε, ἀξαφνα ὁ μαρκήσιος. Τώρα θέλω μιὰ ξένη, μιὰ μαύρη. Ὄχι ὅμως καθαυτὸ μαύρη, ξέρετε...

—Χμ! καταλαβαίνω... Σᾶς ἐννοῶ πληρέστατα, κ. μαρκήσιε, μουρμούρισε ὁ ψευτοκαθηγητὴς τοῦ πιάνου σκεφτικός. Χτὲς μάλιστα, συνέχισε δυνατώτερα, μοῦ κάνανε μιὰ τέτοια πρότασι, ἀλλὰ τὴν ἀπέρριψα. Τὸ δυστύχημα ὅμως δὲν εἶνε ἀνεπανόρθωτο. Μπορεῖ νὰ γίνη ἡ δουλειά μας. Ξέρω τὴν διεύθυνσι τοῦ σωματεμπόρου.

—Α!... Γιὰ πέστε μου λοιπὸν τί μπορεῖ νὰ γίνη... φώναξε ὁ μαρκήσιος, μὲ φωνὴ γεμάτη ἀνυπομονησία.

—Πρόκειται γιὰ μιὰ νέα κρεολή, τὸν πληροφόρησε ὁ Λαμάρκ χαρούμενος. Μιὰ νέα ποὺ γεννήθηκε ἀπὸ λευκὸ πατέρα καὶ μητέρα μιγάδα.

Ἡ πληροφορίες ὅμως αὐτὲς δὲν ἐπέτυχαν τὸ ἀποτέλεσμα ποὺ περίμενε ὁ ψευτοκαθηγητής. Ὁ μαρκήσιος ὄχι μόνο δὲν ἐνθουσιάστηκε, ἀλλὰ ψιθύρισε μ' ἕναν ἀποκαρδιωτικὸ τόνο:

—Πφ! Ποιὸς ξέρει ἀπὸ ποῦ τὴν περιμάζεψαν...

Ὁ «εὐσυνείδητος» ἔμπορος ὅμως διάστηκε νὰ διαμαρτυρηθῆ.

—Ἄ, ὄχι! "Ὄχι, κύριε μαρκήσιε! φώναξε σὰν νὰ εἶχε προσβληθῆ. Ἐκεῖνος ποὺ μοῦκανε τὴν πρότασι αὐτὴ εἶνε ἀπὸ καιρὸ γνωστός μου. Χρόνια τώρα συνεργαζόμαστε μ' αὐτὸν καὶ ποτὲ δὲν θυμᾶμαι νὰ μοῦφερε σκάρτο πρᾶμμα. Θὰ δεχόμουνα μάλιστα τὴν πρότασί του γιὰ τὴν κρεολή, ἂν δὲν μοῦ ζητοῦσε μιὰ ὑπέρογκη τιμή!...

—Ἡ τιμὴ γιὰ μένα δὲν ἔχει καμμιὰ σημασία, ὅταν ἀξίζει ἡ γυναῖκα, ἐδήλωσεν ὁ μαρκήσιος.

Κι' ἀφοῦ σκέφτηκε μιὰ στιγμή, ξανάπε:

—Νὰ μοῦ τὴν προμηθεύσετε, κ. Λαμάρκ.

—Εὐχαρίστως, κύριε μαρκήσιε. Ἐλᾶτε αὔριο τὸ βράδυ, πιστεύω ὡς τότε νὰ τάχω κανονίσει μὲ τὸ Μαῦρο.

—Σύμφωνοι, κ. καθηγητά. Θάρθω ἐδῶ αὔριο τὸ βράδυ, εἶπε ὁ μαρκήσιος στὸ σατανικὸ σωματέμπορο καὶ ἀφοῦ τὸν χαιρέτησε, προχώρησε πρὸς τὴν πόρτα.

Σὲ λίγο ὁ μαρκήσιος βρισκότανε στὸ δρόμο. Στάθηκε ἐκεῖ στὴν ἄκρη τοῦ πεζοδρομίου καὶ περίμενε νὰ περάση κανένα ἀμάξι.

—Εἶχε δίκηο ὁ Πὶφ ὁ Γαλάζιος, ἄρχισε νὰ μουρμουρίζη, σκουπίζοντας τὸ μονόκλ του. Εὐτυχῶς ποὺ ἐπισκέφθηκα τὸ Λαμάρκ. Ἔτσι θὰ προλάβω νὰ σώσω τὴ Ζαΐρα ἀπὸ τὰ ἄτιμα σχέδια τοῦ Μαορί...

Κι' ὁ Σέρλοκ Χόλμς, γιατί αὐτὸς ἦταν μετεμφιεσμένος σὲ κομψότατο μαρκήσιο, μπῆκε σ' ἕνα ἀμάξι, χωρὶς ν' ἀντιληφθῆ ἕναν μαῦρο ποὺ τὸν παρακολουθοῦσε.

. . . . . .

Μόλις μπῆκε μέσα στὸ δωμάτιό του, ὁ Σέρλοκ Χόλμς ρώτησε τὸν βοηθό του:

—Χάρρυ, γύρισε ὁ Πίφ;

—Ὄχι, κ. Χόλμς. Ἀπ' τὸ πρωῒ ψάχνει στὶς παληὲς συνοικίες γιὰ νἀβρη τὰ ἴχνη τοῦ Μαορί.

—Ἀλήθεια, Χάρρυ, ἡ δίψα τῆς ἐκδικήσεως ποὺ αἰσθάνεται ὁ Πὶφ ἐναντίον τοῦ Μαορὶ μᾶς ἔχει ἐξυπηρετήσει πάρα πολύ. Πρέπει νὰ ὁμολογήσουμε, ὅτι χωρὶς τὸν μεθύστακα αὐτόν, δὲν θὰ βρίσκαμε ποτὲ τὰ ἴχνη τῆς Ζαΐρας. Λοιπόν...

Δὲν πρόφτασε ὅμως ὁ Σέρλοκ Χόλμς νὰ συνεχίση. Ἡ πόρτα ἄνοιξε ἀπότομα καὶ ὥρμησε μέσα ὁ Πὶφ ὁ Γαλάζιος σὰν θύελλα. Στάθηκε στὴ μέση τοῦ δωματίου καὶ σκουπίζοντας τὸν ἱδρῶτα του, φώναξε μὲ φωνὴ ποὺ διακοπτόταινε ἀπ' τὸ βαθὺ ἀγκομαχητό του:

—Κύριε Χόλμς, ἔτρεξα γιὰ νὰ σᾶς εἰδοποιήσω, ὅτι θὰ συμβῆ μεγάλο κακό, ἂν δὲν τὸ προλάβετε.

Καὶ μόλις ἀποτελείωσε τὰ λόγια αὐτά, ἅρπαξε μιὰ μπουκάλα ρακὶ ποὺ ἦταν ἀπάνω σ' ἕνα κομὸ καὶ τὴν ἄδειασε ὡς τὸν πάτο, μονορροῦφι!

—Τί τρέχει, λοιπόν; τὸν ρώτησε ὁ Σέρλοκ Χόλμς ἀνήσυχος.

—Λίγη ὑπομονὴ καὶ θὰ τὸ μάθετε, τοῦ ἀπάντησε ὁ Πίφ, παίρνοντας μιὰ βαθειὰ ἀναπνοή.

Κι' ὀρθώνοντας κατόπιν περήφανα τὸ κορμί του, συνέχισε μ' ἕνα θριαμβευτικὸ τόνο:

—Ἀνακάλυψα τὸ κρησφύγετο τοῦ Μαορί... Ἔχει καὶ τὴ Ζαΐρα μαζύ του. Βεβαιώθηκα ἀκόμη ποὶν ἀνακαλύψω τὴ φωλιά του, ὅτι μιὰ φορὰ μονάχα εἶχε θγῆ ἔξω ἀπ' αὐτήν. Φοβᾶται φαίνεται νὰ κυκλοφορῆ ἔξω ἐλεύθερα. Κι' αὐτὴ τὴ φορὰ ποὺ θγῆκε ἔξω, πῆγε ἀσφαλῶς στὸ σπίτι τοῦ παληανθρώπου τοῦ Λαμάρκ. Δὲν ἔχω καμμιὰ ἀμφιβολία γι' αὐτό. Τὸν ξέρω τόσο καλά... Σκέφτηκα ἀκόμη ὅτι, κι' ἂν ἀκόμα δὲν συμφώνησε στὴν τιμὴ μὲ τὸν Λαμάρκ γιὰ τὴ μικροῦλα, πάλι θὰ ξαναπῆγαινε νὰ τὸν ἐπισκεφθῆ, γιὰ νὰ τοῦ πουλήση τὴ Ζαΐρα. Ἔτσι, ἀποφάσισα νὰ περιμένω ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι του, ὥσπου νὰ ξαναθγῆ. Καὶ πραγματικὰ ἔγινε αὐτὸ ποὺ περίμενα, δυὸ ὁλόκληρες ὧρες. Τὸν εἶδα νὰ θγαίνη ἀπ' τὴν κρυψῶνα του κι' ἔτσι μοῦρθε νὰ ριχτῶ ἀμέσως ἀπάνω του καὶ νὰ τὸν πνίξω. Κρατήθηκα ὅμως καί, κουμμένος καθὼς ἤμουνα, τὸν εἶδα νὰ προχωρῆ γρήγορα πρὸς τὸ κέντρο τῆς πόλεως. Τὸν πῆρα τότε ἐοπίσω. Πολλὲς φορὲς νόμισα πὼς μὲ κατάλαβε ὅτι τὸν παρακολουθοῦσα, γιατί, ὁ ἄθλιος, πότε πήγαινε σιγὰ σὰν νέρος καὶ πότε σὰν νὰ τὸν κυνηγοῦσαν. Κάθε τόσο μάλιστα, κάνοντας τάγα πὼς ξεσκόνιζε τὸν ὦμο του, γύριζε τὸ κεφάλι του κι' ἔριχνε καμμιὰ ματιὰ πρὸς τὰ πίσω. Τέλος, σταμάτησε μπροστὰ στὴν ἐξώπορτα τοῦ Λαμάρκ καὶ σήκωσε τὸ χέρι του γιὰ νὰ χτυπήση τὸ κουδοῦνι ἀλλ' ἀμέσως τὸ κατέβασε καὶ μὲ γρήγορα βήματα πῆγε καὶ κρύφτηκε κάτω ἀπὸ μιὰ διπλανὴ πόρτα. Σχεδὸν τὴν ἴδια στιγμὴ εἶδα ν' ἀνοίγη ἡ πόρτα τοῦ Λαμάρκ καὶ νὰ θγαίνετε σεῖς, κ. Χόλμς.

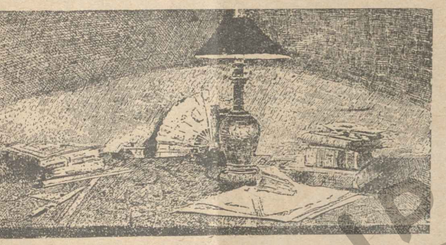

—Καὶ τότε τί ἔγινε, Πίφ; τὸν ρώτησε ὁ Σέρλοκ Χόλμς, καταταραγμένος. Μὲ ἀναγνώρισες;

—Βέβαια, κ. Χόλμς. Μόλις σᾶς εἶδε νὰ μπαίνετε μέσα σ' ἐμᾶς, ἐτρύπωσε ἀπ' τὴν πόρτα ποὺ ἦταν κρυμμένος κι' ἀντὶ νὰ ἐπιχειρήση τὸν Λαμάρκ, ἔφυγε σὰν νὰ τὸν δάγκασε λυσσάρικο σκυλί. Εἶμαι μάλιστα σίγουρος ὅτι παραιτήθηκε ἀπὸ τὸ σχέδιό του νὰ πουλήση τὴν Ζαΐρα, γιατὶ φοβᾶται καμμιὰ ἔνδρα σας.

—Καὶ τί λὲς τώρα, Πίφ; Τί θὰ τὴν κάνη τὴν Ζαΐρα; τὸν ρώτησε ὁ Σέρλοκ Χόλμς.

—Εἶμαι βέβαιος, ὅτι μιὰ καὶ δὲν μπορεῖ πιὰ νὰ τὴν πουλήση στὸν Λαμάρκ, θὰ τὴν ξεφορτωθῆ μ' ἄλλον τρόπο.

—Δηλαδή;... Λὲς νὰ τὴν σκοτώση! φώναξε ὁ Χάρρυ κατάκτηνος στὸν Πίφ.

—Ναί, ἀπάντησε ὁ κακοποιός, μὲ βεβαιότητα.

—Μὰ δὲν μᾶς εἴπες πὼς εἶνε δεισιδαίμων; τὸν ξαναρώτησε ὁ Χάρρυ.

Βέβαια... Ἀλλὰ πάντα βρίσκει τρόπο νὰ ξεμπερδεύη τὰ θύματά του. Ξεχνᾶς τί μοῦκανε ἐμένα;

Ὁ Σέρλοκ Χόλμς ποὺ στὸ μεταξὺ αὐτὸ εἶχε μεταμφιεσθῆ σὲ παραγγελιοδόχο, πλησίασε τὸν Πίφ τὸν Γαλάζιο καὶ τὸν διέκοψε, φωνάζοντας τοῦ μ' αὐστηρὸ τόνο:

—Ἀσ' τὶς ἱστορίες, Πίφ, καὶ πὲς μου γρήγορα, ποῦ κάθεται ὁ Μαῦρος!...

—Στὴν ὁδὸν Μοντεμπέλλο 13, κ. Χόλμς.

(Ἀκολουθεῖ)

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ "ΑΣΤΕΡΩΝ,, ΤΟΥ ΧΟΛΛΥΓΟΥΝΤ

Η ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΑ ΤΖΟΑΝ ΚΡΑΟΥΦΟΡΝΤ

["Ενα πολύκροτο άρθρο γιά την άγνωστη ζωή της μεγάλης γόησσας, γραμμένο άπό έναν παλιό φίλο της]

Ν θέλετε νά μάθετε ὅλη τὴν ἀπόκρυφη ζωὴ τῆς Τζόαν Κράουφορντ, ρωτῆστε τὸν Τόμμυ.

Ὁ Τόμμυ εἶνε ἕνας νεαρὸς Ἰρλανδὸς μὲ ραῦσσα μαλλιά καὶ μὲ γελαστὸ πάντα πρόσωπο. Τί δουλειὰ κάνει; Εἶνε ἠλεκτρολόγος στὰ «στούντιο» τῆς «Μέτρο»...

Ὁ Τόμμυ γνώρισε τὴν Τζόαν Κράουφορντ τὴν πρώτη μέρα ποὺ ἡ μεγάλη, μὰ ἄσκημη τότε, θεντέττα, ἔφτασε στὸ Χόλλυγουντ. Ἀπὸ τὴ στιγμὴ ἐκείνη μέχρι σήμερα παρακολούθησε ὅλες τὶς φάσεις τῆς σταδιοδρομίας της, γνώρισε ὅσο κανεὶς τὴν ἀπόκρυφη ζωή της κι' ἔγινε ὁ...φύλακας τῶν μυστικῶν της.

Ὁ Τόμμυ μέχρι χθὲς δίσταζε νὰ μιλήσῃ γιὰ τὸ εἰδωλό του. Σήμερα ὅμως, ποὺ γίνεται τόσος λόγος γιὰ τὶς τρέλλες τῆς «χωρισμένης» Τζόαν, ὁ νεαρὸς Ἰρλανδὸς πῆρε τὴν ἀπόφαση ν' ἀποκαλύψῃ τὴν ἀληθινή, τὴν πραγματικὴ Τζόαν Κράουφορντ. Ἔγραψε λοιπὸν ἕνα ἄρθρο, ποὺ δημοσιεύτηκε σ' ὅλες τὶς ἐφημερίδες τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν κι' ἔκανε πάταγο. Τὸ ἄρθρο αὐτὸ πρέπει νὰ τὸ διαβάσουν ὅλοι οἱ θαυμασταὶ τῆς μεγάλης θεντέττας τοῦ κινηματογράφου. Εἶνε τὸ ἀκόλουθο:

«"Οταν ἡ Τζόαν ἔφτασε στὸ Χόλλυγουντ ἀπὸ τὴ Νέα Ὑόρκη—γράφει ὁ Τόμμυ—ἔλαβα ἐντολὴ ἀπὸ τὸν Σὰμ Γκόλντουϊν νὰ συνοδεύσω τοὺς φωτογράφους καὶ τ' ἄλλα πρόσωπα ποὺ θὰ πήγαιναν νὰ τὴν παραλάβουν ἀπὸ τὸν σταθμό. Τί ἀξέχαστη μέρα γιὰ μένα ἡ ἄφιξις τῆς Τζόαν στὸ Χόλλυγουντ! Μά, θὰ τὸ πιστέψετε; Κανεὶς μας δὲν μάντεψε τὸν μέλλοντα «ἀστέρα» σ' ἐκεῖνο τὸ δειλὸ κορίτσι μὲ τὰ τρελλὰ μαλλιὰ κάτω ἀπὸ ἕνα φτηνὸ καπελλάκι ποὺ ἦταν ντυμένο μ' ἕνα ταγιὲρ μοδιστρούλας καὶ ποὺ κατέβηκε φοβισμένα ἀπὸ ἕνα βαγόνι. Κανεὶς μας δὲν φαντάστηκε ὅτι αὐτὴ ἦταν ἡ νεαρὴ χορεύτρια Λουσὶλ Λὲ Συὲρ (ἔτσι ὀνομαζόταν τότε ἡ Κράουφορντ) ποὺ εἴχαμε πάει γιὰ νὰ τὴν παραλάβουμε καὶ τότε μόνο τῆς μιλήσαμε, ὅταν εἶχε φύγει πειὰ ὅλος ὁ κόσμος ἀπὸ τὸν σταθμό. Αὐτὴ ἦταν ἡ πρώτη συνάντησίς μου μὲ τὴν Τζόαν Κράουφορντ.

Τὴν ξαναεῖδα ὕστερα ἀπὸ τρεῖς μέρες. "Ημουν στὸ «στούντιο» κι' ἑτοίμαζα τοὺς προβολεῖς γιὰ τὴν πρώτη δοκιμή της. Ὁ "Εντμοντ Γκούλντιγκ, ὁ ἄνθρωπος ποὺ ἀνεκάλυψε τὸ ταλέντο τῆς μὶς Κράουφορντ, ἦταν τότε ὁ σκηνοθέτης ποὺ διηύθυνε τὴ δοκιμή της. Τὴν ὡδήγησε λοιπὸν στὴ μέση τοῦ «στούντιο» μπροστὰ στοὺς φακοὺς καὶ τὴν ἄφησε μόνη ἐκεῖ πέρα γιὰ ν' ἀποτραβηχτῇ στὴν ἄκρη, στὴ σκιά... Ἡ Τζόαν ἐκείνη τὴν μέρα φορεῖ ἕνα μπλὲ φόρεμα ἀπὸ σκωτσέζικο ὕφασμα, μαῦρες κάλτσες καὶ μαῦρα παπούτσια. Ἐκείνη τὴν ἐποχὴ ἦταν κάπως παχύσαρκη καὶ τὰ μαλλιά της, κοντὰ καὶ πυκνά, δὲν εἶχαν τὴ μετάξινη γοητεία ποὺ ἔχουν σήμερα. Ἡ Τζόαν ἦταν τόσο ταραγμένη, ποὺ ἔτρεμε σύγκορμη. Φαντασθῆτε, ὅτι δὲν κατάφερνε ν' ἀνοίξῃ τὸ στόμα της καὶ ν' ἀρθρώσῃ μιὰ λέξι! Κι' ὡστόσο φαινόταν καθαρὰ ὅτι ἤθελε μὲ κάθε τρόπο ν' ἀρέσῃ στὸν Γκούλντιγκ. Ἐκεῖνος ὅμως στὸ τέλος ἔχασε πειὰ τὴν ὑπομονή του κι' ἐβγῆκε ἀποθαρρυμένος ἀπὸ τὸ «στούντιο». Ἡ Τζόαν ξέσπασε ἀμέσως, ἀπαρηγόρητη σὲ γοερὰ ἀναφυλλητά. Θεέ μου! Πῶς μποροῦσα νὰ τὴν ἀφήσω νὰ κλαίῃ ἔτσι, σὰν μικρὸ κορίτσι, στὴ μέση τοῦ «στούντιο». Ἔτρεξα λοιπὸν κοντά της, ἄρχισα ν' ἀστειεύωμαι μαζύ της, νὰ τῆς λέω ἕνα σωρὸ κωμικὲς ἱστορίες γιὰ τοὺς «ἀστέρες» καὶ νὰ τῆς δίνω θάρρος μὲ τὴν εὐθυμία μου. Ἐκείνη σιγὰ-σιγὰ ἔχασε τὴ λύπη της κι' ἄρχισε νὰ χαμογελᾷ. Ἐγὼ τότε ἔβαλα μιὰ πλάκα στὸ γραμμόφωνο καὶ τὴν παρέσυρα ἀμέσως σ' ἕνα ἐξωφρενικὸ «φὸξ-τρότ». Μὰ φαίνεται ὅτι δὲν χόρευα καλά, γιατὶ ἡ Τζόαν ἄρχισε νὰ γελᾷ ἀπ' τὴν καρδιά της καὶ νὰ μοῦ βγάλῃ ὑπομονετικὰ τὶς «φιγοῦρες» ποὺ ἔπρεπε νὰ κάνω.

Ἔ, λοιπόν! "Οταν ξαναγύρισε ὁ Γκούλντιγκ, γούρλωσε τὰ μάτια του ἀπὸ τὴν κατάπληξι κι' ἀπόμεινε μ' ἀνοιχτὸ στόμα μπροστὰ σ' αὐτὸ τὸ ἀπρόοπτο θέαμα. Τόση ἐντύπωσι τοῦ ἔκανε ἡ ζωηρότης, τὸ κέφι, ἡ εὐκινησία, ὁ χορὸς τῆς Τζόαν, ὥστε τὴν προσέλαβε ἀμέσως δίχως νὰ ζητήσῃ νὰ τὴν ὑποβάλῃ σὲ καμμιὰ ἄλλη δοκιμή.

Ἀπὸ κείνη τὴ μέρα, ἡ Τζόαν κι' ἐγὼ γίναμε οἱ πιὸ ἀχώριστοι φίλοι τοῦ κόσμου.

Ἡ Τζόαν τότε δούλευε σκληρά. Ἦταν δειλὴ καὶ δὲν ἔβγαινε κανένα στὸ Χόλλυγουντ. Κάθε βράδυ, ὅταν ἔφευγε ἀπὸ τὸ «στούντιο», γύριζε στὸ ξενοδοχεῖο της, κλειδωνόταν στὴν κάμαρά της κι' ἐξακολουθοῦσε ἐκεῖ πέρα νὰ προβάρῃ τὸν ρόλο της. Αὐτὴ τὴ συνήθεια τὴν ἔχει καὶ σήμερα ἡ Τζόαν. "Οταν ἔχει νὰ μελετήσῃ ἕνα ρόλο, ἐγκλείεται τὰ πάντα, ἀκόμη καὶ τὸ φαγητό της καὶ γίνεται ἄφαντη. Ποῦ πάει; Κλειδώνεται στὸ πιὸ ἀπόμερο καμαρίνι τοῦ «στούντιο» ἢ στὸ πιὸ θορυβῶδες καὶ στὸ πιὸ κρυφὸ δωμάτιο τῆς βίλλας της...

Ἡ Τζόαν Κράουφορντ
(Τελευταία φωτογραφία της)

Ἔκεῖνο τὸν καιρό, οἱ ρόλοι της ἦσαν μικροί. Ἡ Τζόαν πρὶν παίξει σὲ κανένα φίλμ, πήγαινε ταχτικὰ ἐπὶ ὁλόκληρες μέρες καὶ πόζαρε στοὺς φωτογράφους τῆς κινηματογραφικῆς ἑταιρείας. "Οταν δὲν ἦταν ἡ πόζες αὐτὲς ποὺ παρουσίαζαν ὅλες τὶς ἐκφράσεις τοῦ προσώπου της θεωρήθηκαν ἀπὸ τοὺς ἱκανοποιητικὲς ἀπὸ τὸν μαέστρο Σὰμ Γκόλντουϊν καὶ τὸν "Εντμοντ Γκούλντιγκ, ἡ Τζόαν ἔπαιξε ἕνα μικρὸ ρόλο σὲ τρία ἢ τέσσερα φίλμ.

Αὐτὴ ἦταν ἡ πρώτη φάσις τῆς «καρριέρας» της. Ἀπὸ ἐκεῖ καὶ πέρα ἄρχισε ἡ δεύτερη, μὲ τὴν ἀλλαγὴ τοῦ ὀνόματός της. Ἡ Λουσὶλ Λὲ Συὲρ ἔγινε Τζόαν Κράουφορντ, ἡ νεαρὴ καλλιτέχνις σ' αὐτὸ τὸ μεταξὺ εἶχε χάσει τὴ δειλία της κι' εἶχε πειὰ ἐμπιστοσύνη στὸν ἑαυτό της. Σ' αὐτὴ τὴν ἀλλαγὴ τὴν ἐβοήθησε ἡ φίλη της ἡ καλὴ Σάλλυ Ὀ' Νέϊλ. Ἡ Τζόαν ἔβγαινε ἀπὸ τὸ ξενοδοχεῖο, νοίκιασε ἕνα μικρὸ διαμέρισμα σὲ μιὰ ἔπαυλι κι' ἄρχισε νὰ βγαίνῃ πιὸ συχνὰ τὴ νύχτα, νὰ χορεύῃ καὶ νὰ κερδίζῃ ὅλα τὰ βραβεῖα τοῦ χοροῦ σ' ὅλα τὰ νυχτερινὰ τοῦ Χόλλυγουντ.

Τὸ μικρὸ διαμέρισμα τῆς Τζόαν ἦταν ἐπιπλωμένο μὲ μεγάλη ἁπλότητα. Τὸ σαλονάκι της ἦταν γεμᾶτο ἀπὸ χρυσὰ κι' ἀργυρὰ κύπελλα, ἔπαθλα τῶν διαφόρων χορευτικῶν διαγωνισμῶν. "Ολοι οἱ νέοι τοῦ Χόλλυγουντ ἦσαν τότε θαμῶνες τοῦ μικροῦ της σαλονιοῦ καὶ ἡ Τζόαν ἔπαιζε ἀκατάπαυστα γραμμόφωνο καὶ χόρευε μὲ ὅλους μὲ τὴν ἴδια ἀφοσίωσι καὶ τὸν ἴδιο ἐνθουσιασμό. Ἔτσι ἔμαθε νὰ χορεύῃ ὅλους τοὺς χορούς, ἀπὸ τὸ ταγκὸ ὡς τὸ ρούμπα καὶ ἀπὸ τὸ βαλς ὡς τὸ τσάρλεστον.

Ἡ τρίτη φάσις τῆς «καρριέρας» της ἦταν ἡ μεγάλη ἐπιτυχία της στὸ περίφημο φίλμ «Ἡ Σάλλυ, ἡ Εἰρήνη καὶ ἡ Μαίρη».

Ἐκείνη τὴν ἐποχὴ ἡ Τζόαν ἐγκατέλειψε τὸ μικρὸ διαμέρισμά της καὶ ἐγκατεστάθη σὲ μιὰ κομψὴ βίλλα στὸ Μπέβερλυ Χίλλς. Ἡ Σάλλυ Ὀ'Νέϊλ κι' ἡ Ντόροθυ Σεμπαστιὰν ἦσαν ἡ καλύτερες φίλες της.

Ἡ τέταρτη φάσις τῆς «καρριέρας» της ἦταν τὸ εἰδύλλιό της μὲ τὸν Ντούγκλας Φαίρμπανκς, υἱό.

—Τί ἀτίθασσο κορίτσι! ἔλεγε μὲ θαυμασμὸ ὁ νεαρὸς Φαίρμπανκς. Εἶνε τὸ γκὲρλ τῶν ὀνείρων μου. "Αν δὲν παντρευτῶ τὴν Τζόαν, θὰ μείνω ἐλεύθερος σ' ὅλη μου τὴ ζωή. Μὰ ἡ Τζόαν ἦταν τότε ἐρωτευμένη μαζύ του. Κανεὶς πειὰ δὲν τὴν ἔβλεπε στὰ νυχτερινὰ κέντρα. Τὰ χορευτικὰ τρόπαιά της χάθηκαν ἀπὸ τὸ σαλόνι της. Ἡ Τζόαν ντυνόταν μὲ ἁπλότητα καὶ διάλεγε ὅσο μποροῦσε λιγώτερο χτυπητὰ χρώματα. "Οταν δὲν ἦταν μὲ τὸν Ντούγκ, ἦταν μὲ τὴν Ντόροθυ Σεμπαστιάν. "Οταν ὅμως ἔκαναν συντροφιὰ κι' οἱ τρεῖς τους, ἦταν τὸ πιὸ εὔθυμο «τρίο» τοῦ Χόλλυγουντ!

Ἡ ἑπομένη φάσις τῆς «καρριέρας» της ἄρχισε μὲ τὴν ἀνακήρυξή της ὡς «θεντέττας» καὶ μὲ τὸν γάμο της μὲ τὸν Ντούγκ. Ἡ Τζόαν τότε ἔγινε ἡ πιὸ φρόνιμη γυναῖκα τοῦ κόσμου. Χάθηκε τρεῖς ὁλόκληρους μῆνες ἀπὸ τὸ Χόλλυγουντ κι' ὅταν ξαναφάνηκε ἦταν μιὰ ἀπὸ τὶς πιὸ κομψὲς γυναῖκες τοῦ Χόλλυγουντ. Ἐκείνη τὴν ἐποχὴ «ἐλάνσαρε» τὴν μόδα τοῦ ἡλιοψημένου προσώπου κι' ἔγινε ἔτσι πασίγνωστη σ' ὅλη τὴν Ἀμερική. Κάθε φορὰ ποὺ μὲ συναντοῦσε, μοῦ φώναζε ὁλόχαρη:

—Εἶμαι τόσο εὐτυχισμένη, Τόμμυ! Τόσο εὐτυχισμένη!...

Αὐτὴ ἡ ζωὴ της κράτησε ἕνα ὁλόκληρο χρόνο. Ἡ Τζόαν σιγὰ-σιγὰ ἄρχισε πάλι νὰ χορεύῃ μὲ τρέλλα, νὰ διασκεδάζῃ στὰ νυχτερινὰ κέντρα καὶ νὰ ξοδεύῃ κολοσσιαῖα ποσὰ γιὰ πολυτελεῖς τουαλέττες καὶ γιὰ κοσμήματα ἀπὸ πλατίνα. "Επειτα ἦρθαν οἱ μῆνες τῆς ἀπογοητεύσεως, τῆς μελαγχολίας τοῦ πολύκροτου διαζυγίου της. Ἡ Τζόαν πέρασε μιὰ ἐπικίνδυνη κρίσι. "Ολοι μας εἴχαμε τρομοκρατηθῇ μήπως κλονιστῇ γιὰ πάντα ἡ ὑγεία της. Μὰ ἡ Τζόαν ἀνθεξε σ' ὅλες τὶς πίκρες καὶ μιὰ μέρα παρουσιάστηκε πάλι στὸ Χόλλυγουντ. Τί τυχερὸς ποὺ ἤμουν! Ἐγὼ τὴν ὑποδέχτηκα πρῶτος στὸ σταθμό. Μὰ δὲν ἀντίκρυσα τὴν Τζόαν Κράουφορντ. Εἶδα κατάπληκτος ὅτι στεκόμουν μπροστὰ στὴ Λουσὶλ Λὲ Συέρ!

Ἡ Τζόαν εἶχε ξαναγίνει τὸ δειλὸ καὶ συμπαθητικὸ ἐκεῖνο κορίτσι τῶν πρώτων χρόνων τῆς «καρριέρας» της, ἡ νεαρὴ χορεύτρια, ποὺ φοροῦσε ἕνα ἁπλὸ ταγιὲρ καὶ ποὺ ἐργόταν νὰ κατακτήσῃ τὸ Χόλλυγουντ.

Αὐτὴ εἶνε ἡ σημερινὴ Τζόαν Κράουφορντ. "Ας περιμένουμε λοιπὸν νὰ δοῦμε τί ἐκπλήξεις θὰ μᾶς παρουσιάσουν ἡ καινούργιες φάσεις τῆς ζωῆς της.»

Ἀλήθεια, ποιὰ θὰ εἶνε ἄραγε ἡ καινούργια Τζόαν Κράουφορντ; Ἡ μεγάλη «θεντέττα» εἶνε τόσο παράξενη! Σὲ μιὰ τέτοια ἐρώτησι δὲν θὰ μποροῦσε ν' ἀπαντήσῃ οὔτε ὁ παληὸς φίλος της, ὁ Τόμμυ.

ΤΑ ΠΑΡΑΔΟΞΑ

ΜΑΚΑΒΡΙΕΣ ΡΕΚΛΑΜΕΣ

Τὸ καὶ μιὰ ἐλκυστικότατη ρεκλάμα, ποὺ δημοσιεύτηκε τελευταῖα σὲ μιὰ Γερμανικὴ ἐφημερίδα :

«Ἡ ἑταιρεία μας διαθέτει τὰ κομψότερα φέρετρα καὶ τὶς πολυτελέστερες νεκροφόρους.

»Ἔχουμε τριῶν τάξεων νεκροφόρους. Ἡ πρώτη ἱκανοποιεῖ καὶ τὰ πιὸ καλλιτεχνικὰ γοῦστα. Τὴν στολίζει ἕνας χρυσὸς ἄγγελος καὶ τὴν σέρνουν ἓξ μεγαλοπρεπῆ ἄλογα. Ὁ ὁδηγός της φορεῖ μιὰ ὁλόγρυση στολή. Ἡ δευτέρα κ.λ.π.»

Ἐλπίζουμε λοιπόν, ὅτι τὸ κοινὸν θὰ ἐκτιμήσῃ τὶς θυσίες μας καὶ θὰ τρέξῃ νὰ χρησιμοποιήσῃ τὰ φέρετρά μας καὶ τὶς ὡραῖες νεκροφόρες μας»!

JOHN DANIELS PHOTO

ΑΠΟ ΠΑΝΤΟΥ

ΠΟΛΛΑ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑ

Τὸ Ἑλβετικὸ χωριὸ Ἔλμ εἶνε τὸ μόνο χωριὸ τῆς Εὐρώπης ποὺ δὲν τὸ βλέπει ὁ ἥλιος, οὔτε μιὰ φορὰ τὸ χειμῶνα. Εἶνε χτισμένο στὸ βάθος μιᾶς κοιλάδος καὶ γύρω του ὑψώνονται μεγάλα βουνὰ ποὺ τὸ κρύβουν ἐντελῶς ἀπ' τὸν ἥλιο.

* * *

Ἂν τὴν καπνιὰ τῶν ἐργοστασίων μὲ τὴν ὁποίαν εἶνε σκεπασμένο καθημερινῶς τὸ Λονδῖνο, τὴν μεταβάλλαμε σὲ πίσσα, θὰ κερδίζαμε 500 λίρες τὴν ἡμέρα.

* * *

Ὁ ἥλιος ἀπορροφᾶ κάθε μέρα ἀπ' τοὺς ὠκεανοὺς τῆς γῆς 164 κυβικὰ μίλλια νερό.

* * *

Ὑπολογίζεται, ὅτι ἡ μέση θερμοκρασία τοῦ Βορείου Πόλου εἶνε 22 βαθμοὶ κάτω ἀπ' τὸ μηδέν.

* * *

Στὰ θερμὰ κλίματα τὸ κρέας ἀποσυντίθεται γρηγορώτερα ὅταν τὸ βάλουμε σὲ μέρος ποὺ τὸ βλέπει τὸ φεγγάρι, παρὰ ὅταν τὸ βάλουμε σὲ μέρος σκοτεινό.

* * *

Οἱ χωρικοὶ τῆς Ἰσλανδίας πεταλώνουν τ' ἄλογά τους μὲ χοντρὰ δέρματα. Ἐπίσης οἱ κάτοικοι τοῦ Σουδὰν τοὺς φοροῦν κάλτσες ἀπὸ καμηλόδερμα.

* * *

Ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ της ἡ Ἀγγλία εἶνε ὁ μεγαλείτερος καταναλωτὴς βουτύρου τοῦ κόσμου. Κάθε Ἐγγλέζος τρώει 15 λίτρες βούτυρο τὸ χρόνο.

* * *

Στὸ Περού, μιὰ φορὰ τὸ χρόνο, τὴν Ἡμέρα τῶν Ψυχῶν, οἱ ἄνθρωποι ποῦχουν ζῶα, τὰ πηγαίνουν στὴν ἐκκλησία γιὰ νὰ τὰ εὐλογήσῃ ὁ παπᾶς.

* * *

Οἱ ἀρχαῖοι Αἰγύπτιοι θεωροῦσαν ὡς ἀρχὴ τοῦ ἡμερονυκτίου τὸ μεσουράνημα τοῦ ἡλίου. Σήμερα ὅλα τὰ πολιτισμένα ἔθνη μετροῦν τὴ μέρα τους ἀπὸ τὰ μεσάνυχτα.

* * *

Ὁ σκύλος ἔχει ἐξαιρετικὰ ἀνεπτυγμένο τὸ αἰσθητήριο τῆς ἀκοῆς κι' ἡ γάτα τὸ αἰσθητήριο τῆς ὁράσεως. Τὸ περίεργο δὲ εἶνε σχετικῶς ὅτι τὶς πρῶτες μέρες τῆς ζωῆς τους τὰ γατάκια εἶνε κουφὰ καὶ τὰ σκυλάκια τυφλά.

* * *

Τὰ προϊστορικὰ πουλιὰ εἶχανε δόντια. Ὁ βασιλικὸς ἐσπερόριος, π.χ., ποὺ ἦταν 5 μέτρα ψηλός, εἶχε κάτι δόντια ποὺ τὸ μέγεθός τους μπορεῖ νὰ παραβληθῇ μὲ τὸ μέγεθος τῶν δοντιῶν ἑνὸς μικροῦ κροκοδείλου!..

* * *

Οἱ Κινέζοι ὑποστηρίζουν, ὅτι οἱ πρῶτοι ἄνθρωποι ποὺ βρῆκανε τὴν λήθη τῶν πόνων τους στὸ κρασί, ἦσαν οἱ πρόγονοί τους. Τὸ κρασὶ αὐτὸ ἦταν ἀπὸ ρίζι καὶ τὸ πρωτόφτιαξε ὁ θὰ σιληᾶς τους Ταὶν-Γιάν, κατὰ τὸ 1998 πρὸ Χριστοῦ.

* * *

Ὁ χρόνος τοῦ πλανήτη Ἑρμῆ διαρκεῖ 88 μέρες, τῆς Ἀφροδίτης 224, τοῦ Ἄρη 687 καὶ τοῦ Ποσειδῶνος 60.127 μέρες.

* * *

Τό...ζωηρότερο ἀπ' ὅλα τὰ ἡφαίστεια ποὺ βρίσκονται σ' ἐνέργεια, εἶνε τὸ Σαγκάϊ, στὸν Ἰσημερινό. Συνήθως δὲν περνάει ὥρα χωρὶς νὰ συμβοῦν καὶ τέσσερες-πέντε ἐκρήξεις. Κάποτε ἔγιναν 267 ἐκρήξεις μέσα σὲ μιὰ ὥρα.

* * *

Ἕνας Ἄγγλος γιατρὸς ἰσχυρίζεται ὅτι τὰ μαλλιὰ τῆς κεφαλῆς μας μεγαλώνουν γρηγορώτερα τὸ καλοκαίρι παρὰ τὸν χειμῶνα.

* * *

Στὸν πυθμένα τῆς θάλασσας, στὸ δρόμο ποὺ ἀκολουθοῦν τὰ πλοῖα γιὰ νὰ πᾶνε ἀπ' τὶς Ἰνδίες στὴν Ἀγγλία, ὑπολογίζεται ὅτι ἔνουν σωσπιστῇ κατὰ καιροὺς χρυσάφι καὶ κοσμήματα ποὺ ἡ ἀξία τους εἶνε ἀνώτερα τοῦ ἑνὸς δισεκατομμυρίου λιρῶν. Ὁ θησαυρὸς αὐτὸς προῆλθε ἀπὸ διάφορα ἱστορικὰ ναυάγια.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΝΟΣ ΠΑΙΔΙΟΥ

ΤΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ κ. ΠΑΥΛΟΥ ΝΙΡΒΑΝΑ

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΗΣ ΓΙΑΓΙΑΣ ΜΟΥ

('Απ' τὰ χειρόγραφα ἑνὸς ἀγνώστου)

Ἡ γιαγιά μου ἐπέθανε ἀνήμερα τὸ Πάσχα. Ἂν ἐπέθαινε δυὸ ἡμέρες, μιὰ ἡμέρα προτήτερα, ἀκόμη καὶ τὸ Μεγάλο Σάββατο, θὰ ἤμουν πηγαιμένος μαζύ της. Δὲν θὰ ζοῦσα μιὰ ὥρα ὕστερα ἀπὸ τὴ γιαγιά μου. "Ημουν πολὺ μικρὸς τότε, δὲν θυμοῦμαι πόσο, ξέρω μόνο πὼς σηκωνόμουνα στὶς μύτες τῶν ποδαριῶν μου γιὰ νὰ κυττάζω τὸ χρυσὸ κωνσταντινάτο ποὺ κρεμότανε ἀπὸ τὴν ἁλυσίδα τοῦ πατέρα μου. Εἶχα πολλὰ παιχνίδια καὶ πολλὰ πράγματα στὸ συρταράκι μου, σιδηροδρόμους μὲ ἀληθινὸ ἀτμό, μουσικές, ἀσημένια καὶ χρυσᾶ νομίσματα καὶ κοντὰ στὰ ἄλλα καὶ ἕνα ρούσσικο πεντόλιρο. Τὰ ἄλλα παιδιὰ μ' ἔλεγαν ἑκατομμυριοῦχο καὶ τὸ ντουλαπάκι μου ἦτανε τὸ μουσεῖο τῆς γειτονιᾶς, ἀνοιχτὸ κάθε Κυριακὴ ἀπὸ τὶς 2—4 μ.μ. Καὶ ὅμως ἀπὸ ὅλα μου τὰ πλούτη ἀγαποῦσα περισσότερο τὴ γιαγιά μου. "Αν μοῦλεγαν νὰ δώσω ὅλα τὰ πλούτη γιὰ νὰ σώσω τὴ γιαγιά μου, θὰ τἄδινα ὅλα, κι' ἄλλα τόσα ἀκόμη, καὶ τὸ ρούσσικο πεντόλιρο. "Οταν ἐπέθαινε καμμιὰ γρηὰ στὴ γειτονιὰ μ' ἔπιανε τρεμούλα, νόμιζα πὼς ὁ θάνατος ἐτριγύριζε τὴ γιαγιά μου.

Δὲν ἠμποροῦσα νὰ φανταστῶ πὼς θὰ ἔζοῦσα μιὰ μέρα χωρὶς αὐτήν. Τελείωσε! Τὴ μιὰ μέρα θὰ πέθαινε ἡ γιαγιά, τὴν ἄλλη ἐγώ. "Ημουν ἕτοιμος νὰ τὴν ἀκολουθήσω ὅπου κι' ἂν ἐπήγαινε.

Μιὰ στιγμὴ δὲν τὴν ἄφηνα ἀπὸ τὸ φουστάνι.

Καμμιὰ φορὰ ἐγύριζε καὶ μοῦλεγε:

—Καϋμένο παιδί, ὅλο μὲς στὰ πόδια μου βρίσκεσαι. Καμμιὰ ὥρα θὰ σὲ πατήσω.

Καὶ ἐγελοῦσε μέσα στὸ θυμό της.

Καμμιὰ φορὰ πάλι μοῦλεγε στενάζοντας:

—Πρέπει νὰ γίνῃς ἄνδρας. Αὔριο θὰ μείνῃς μοναχός σου. Σὰν φύγω ἐγὼ γιὰ κανένα μακρυνὸ ταξεῖδι, τί θὰ γίνῃς: Δὲν θἄχῃς πειὰ τὸ φουστάνι μου νὰ σέρνεσαι ἀπὸ πίσω.

Ἐγὼ ἐκαταλάβαινα τὰ πικρὰ λόγια τῆς γιαγιᾶς. Ἐννοοῦσα μὲ τὸ μικρό μου μυαλὸ τί ἤθελε νὰ πῇ μὲ τὸ μακρυνὸ ταξεῖδι. Μὰ δὲν ἀπελπιζόμουν. Γιατί τάχα; Δὲν ἠμποροῦσα νὰ τὴν ἀκολουθήσω στὸ μακρυνὸ ταξεῖδι; Καὶ μιὰ εἰκόνα θαμπὴ καὶ λυπητερὴ περνοῦσε ἐμπρὸς ἀπὸ τὰ μάτια μου.

—Γιατί τάχα νὰ τὴν ἀποχωρισθῶ. Πιασμένος ἀπὸ τὸ σάβανό της θὰ τὴν ἀκολουθοῦσα ἀπαρἀλλακτα, ὅπως πρῶτα. ὅπου καὶ ἂν ἐπήγαινε. Ἡ γιαγιὰ ἤτανε καλή, δὲν μοῦ ἐχαλοῦσε ποτὲ τὸ χατίρι μου. Δὲν θὰ τῆς βαστοῦσε ἡ καρδιὰ τῆς νὰ μὲ διώξῃ...

Καὶ ὅμως ἀνήμερα τὸ Πάσχα ἐπέθανε ἡ γιαγιά μου. Κι' ἐγὼ ἔμεινα μονάχος, ὁλομόναχος. Καὶ δὲν τὴν ἀκολούθησα, κι' ἔζησα καὶ ζῶ ἀκόμη χωρὶς τὴ γιαγιά. Πῶς ἔγινε αὐτὸ τὸ θαῦμα κι' ἐγὼ καλὰ-καλὰ δὲν ξέρω. Δηλαδὴ τὸ ξέρω μὰ δὲν εἶπα ποτὲ κανενὸς τίποτε. Τώρα θὰ σᾶς τὸ πῶ, μεταξύ μας. Πέρασε τόσος καιρός, ποὺ μπορῶ νὰ ξεμολογηθῶ τὴν ἁμαρτία μου.

Τὶς ἡμέρες ἐκεῖνες ποὺ ἐπέθανε ἡ γιαγιά, καθόμαστε στὴν ἐξοχή. Κοντὰ στὸ σπίτι μας, ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος τῆς ρεματιᾶς μὲ τὰ μεγάλα πλατάνια, ἤρθε καὶ κάθησε μιὰ ἄλλη οἰκογένεια. Εἶχαν ἔρθει ἀπὸ τὴν Πόλι. Θυμᾶμαι ποὺ τὶς ἐλέγαμε: ἡ Πολίτισσες. Κάθε πρωῒ κατέβαιναν στὴ ρεματιά, κάτω ἀπὸ τὰ δένδρα, ἕνας γέρος μὲ μεγάλη γενειάδα καὶ χρυσᾶ γυαλιά, τρία κορίτσια, ἡ "Ολγα, ἡ Ἑλένη καὶ ἡ Πόπη, ἡ μικροῦλα, καὶ ἕνα ἀγόρι στὴν ἡλικία μου, ὁ Μιχαλάκης. Ὁ γέρος, καθισμένος κάτω ἀπὸ τὸν πλάτανο, ξετύλιγε μιὰ μεγάλη ἐφημερίδα, σὰν σεντόνι, κι' ἐδιάβαζε ὅλη τὴν ὥρα. Ἡ "Ολγα ἐκαθότανε κοντά του κι' ἔκανε ἕνα ἐργόχειρο. Τὰ ἄλλα παιδιά, τὰ μικρότερα, εἶχανε ἕνα σωρὸ ἐργαλεῖα, φτυάρια, καρροτσάκια, ἀξίνες κι' ἔσκαβαν τὴν ἄμμο τῆς ρεματιᾶς, κουβαλοῦσαν τὰ χώματα μὲ τὰ καρροτσάκι, ἄνοιγαν τρόλακια γιὰ νὰ περνάῃ τὸ νερό, ἐχαλοῦσαν τὸν κόσμο μὲ τὶς φωνές. Ἐγὼ τοὺς ἐκύτταζα ἀπὸ μιὰ κρυά, μὰ δὲν ἐτολμοῦσα νὰ πλησιάσω. Μιὰ μέρα μὲ πῆρε ἡ γιαγιὰ ἀπὸ τὸ χέρι καὶ μ' ἐπῆγε κοντά.

Ὁ κ. Παῦλος Νιρβάνας
(Σκίτσο τοῦ κ. Βικάτου)

—"Ελα, μὴν εἶσαι ἀγρίμι, ἔλα νὰ σὲ πάω νὰ γνωρίσῃς τὰ θέλα παιδάκια.

Καὶ πήγαμε. Ἐγὼ εἶχα χάσει τὴ φωνή μου ἀπὸ τὴν ντροπή. "Οταν ἐπλησιάσαμεν, ὁ γέρος ἐκατέβασε τὰ χρυσᾶ γυαλιά του τὴ μύτη καὶ μ' ἐπῆρε στὰ πόδια του.

—Καλῶς τον, τὸν σοβαρὸ κύριο, (μοῦ εἶπε, τὸ θυμοῦμαι σὰν νὰ ἦταν σήμερα). Ἐσὺ κάνεις πὼς δὲν μᾶς βλέπεις. Τόρα θὰ σὲ πάρωμεν ὅμως ἀπὸ τὴ γιαγιά σου. Τελείωσε...

Καὶ γυρίζοντας στὴν γιαγιά μου, εἶπε χαμογελῶντας:

—Δὲν εἶνε ἔτσι, κυρία; Μᾶς τὸν χαρίζετε...

Τὰ παιδιὰ ἄφησαν τὴ δουλειά τους κι' ἐμαζεύτηκαν ὅλα γύρω μου. Ἡ μεγάλη, ἡ "Ολγα, ἔπιασε ἀπὸ τὴν πόδιά της μιὰ φούχτα ἀνεμῶνες ποὺ εἶχε καὶ μοῦ τὶς ἐχάρισε, γαϊδεύοντας τὰ μαλλιά μου. Τὰ ἄλλα παιδιά, μ' ἐκύτταζαν περίεργα ἀπὸ πάνω ὡς κάτω, σὰν νὰ ἤθελαν νὰ ἐκτιμήσουν τὸν νέο τους φίλο, σὰν νὰ ἤθελαν νὰ καταλάβουν τί ἀξίζω γιὰ τὴ συντροφιά τους. Ἐγὼ τὰ εἶχα χαμένα. Τότε ὁ μικρὸς ὁ Μιχαλάκης μὲ ἄρπαξε ἀπὸ τὸ χέρι καὶ μὲ τράβηξε στὴ ρεματιά.

—"Ελα ν' ἀνοίξωμε τὸ αὐλάκι, γιατὶ θὰ μᾶς φύγῃ τὸ νερὸ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος, ἔλα πάμε.

Σὲ λίγο βρέθηκα κι' ἐγὼ μ' ἕνα φτυάρι στὸ χέρι, χωρὶς νὰ τὸ καταλάβω. Ἐδουλέψαμε ὡς τὸ μεσημέρι. "Οταν χωρισθήκαμε, εἴμαστε πλέον φίλοι. Τὴν ὥρα ποὺ ἔφευγε ὁ γέρος, ἄφησε τὴν ἐφημερίδα του καὶ μοῦ εἶπε:

—Αὔριο σὲ περιμένουμε, κύριε. Μὴ ταξε καλά. Τὸ αὐλάκι πρέπει νὰ τελειώσῃ...

"Εφυγα. Κάθε πρωῒ ἤμουν πρῶτος στὴ ρεματιά. Ἡ γιαγιά μοῦ ἔλεγε:

—Δόξα σοι ὁ Θεός. Τὸ ἀγρίμι μας ἡμέρεψε λιγάκι.

Τὸ ἐκαταλάβαινα κι' ἐγὼ πὼς ἔχω ἡμερέψει. Δὲν ξέρω. Ἐκεῖνο τὸ χέρι ποὺ ἐπέρασε ἐλαφρὰ-ἐλαφρὰ ἐπάνω ἀπὸ τὰ μαλλιά μου, μὲ εἶχε κάμει ἄλλον ἄνθρωπο. Ἐπερνοῦσαν ὧρες καὶ δὲν ἤθελα ταλάβαινα πὼς μοῦ ἔλειπε ἡ γιαγιά μου, στὴν ἀρχὴ μάλιστα μοῦ φαινότανε πὼς ἔκανα ἁμαρτία, πὼς δὲν ἤτανε στὸ νὰ ξεχάνω ἔτσι τὴ γιαγιά. Ἔπειτα συνήθισα. Μοῦ φαινότανε ἔτσι φυσικὸ πρᾶγμα. Τὰ ἄλλα παιδιὰ μήπως ἔτρεχαν πάντα πίσω ἀπὸ τὴ μαμά τους;

Σὲ λίγες μέρες εἶχα πάρει τόσο θάρρος, ποὺ ἐνόμιζα πὼς εἶχα μεγαλώσει μαζὺ μὲ τ' ἄλλα παιδιά. Εἴμαστε σὰν ἀδέλφια. Μόνο μὲ τὴ μεγάλη, τὴν "Ολγα, δὲν μποροῦσα νὰ ἔχω θάρρος. Καὶ ὅμως, ἤταν ἡ καλύτερη ἀπὸ ὅλους μαζύ μου. Μοῦ ἐχάριζε λουλούδια, μ' ἐχάϊδευε, μ' ἐπροστάτευε, ὅταν μ' ἔπιαναν τ' ἀδέρφια της. "Οσο καλύτερη ὅμως ἤταν μαζύ μου, τόσο ἐγὼ ἐγινόμουν δειλότερος. Καμμιὰ φορὰ ἔλεγε:

—Παράξενο παιδὶ ποὺ εἶνε. Τοῦ κάνω τόσα πράγματα κι' αὐτὸ δὲν ἔχει μάτια νὰ μὲ ἰδῇ. Θαρρεῖς πὼς μὲ φοβᾶται. "Οταν πλησιάσω ἐγώ, φεύγει ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος.

Περίεργο πρᾶγμα. Οὔτε ἐγὼ δὲν ἠμποροῦσα νὰ καταλάβω τὸν ἑαυτό μου. "Ο,τι ἔλεγε, εἶχε δίκηο. "Οταν τὴν ἐνοικοντά μου, ἤθελα νὰ φύγω. "Οταν ἔκανε νὰ μὲ χαϊδέψῃ, ἔτρεμα θιόμουν. Μοῦ μιλοῦσε καὶ δὲν τῆς ἀπαντοῦσα. Μέσα μου ἔλεγα:

—Τί κακοαναθρεμμένο ποὺ θὰ μὲ παίρνῃ.

Καὶ ὅμως δὲν ἠμποροῦσα νὰ κάμω ἀλλοιῶς. "Ημουν πάντα ἄγριος καὶ κακὸς μαζύ της. Κ' ἐκείνη ἐξανάλεγε πάντα ὅτι μ' ἀγαποῦσαν γιὰ μένα.

—Δὲν εἶδα πιὸ παράξενο παιδὶ ἀπ' αὐτό. Μοῦ ἔχει μιὰ ἀπαθεία ἀνεξήγητη.

Κ' ἐγελοῦσε μὲ τόση καλωσύνη γιὰ τὴν κακία μου.

Σὲ λίγες μέρες ἦλθε τὸ Πάσχα. Ἡ «Πολίτισσες» ἤλθαν νὰ μᾶς ἰδοῦν μαζὺ μὲ τὸν πατέρα τους καὶ νὰ μᾶς ποῦν τὸ «Χριστὸς Ἀνέστη». Ἡ "Ολγα ἀνέβηκε πεταχτὴ τὶς σκάλες, ἀνέβηκε πρώτη-πρώτη. Μὲ πέτυχε στὸ ἐπάνω σκαλοπάτι. "Εκαμα νὰ κρυφθῶ, μὰ δὲν ἦτο πειὰ καιρός.

—Α! κύριε! Τώρα σ' ἔπιασα. Δὲν μοῦ φεύγεις, ἂν δὲν σὲ φιλήσω. «Χριστὸς Ἀνέστη».

Μοῦ ἔπιασε σφιχτὰ μὲ τὰ δυό της χέρια τὸ κεφάλι καὶ μ' ἐφίλησε στὰ δυὸ μάγουλα. "Ενοιωσα τότε κάτι παράξενο μέσα μου. Τί ἐνοιωσα οὔτ' ἐγὼ ξέρω σήμερα. Ἐκεῖνο ποὺ θυμοῦμαι μόνον, εἶνε ἕνα φρικτὸ πρᾶγμα ποὺ μὲ κάνει νὰ τρέμω ἀκόμα σήμερα. Κάτι τι σὰν τὴ φοβερώτερη ἁμαρτία ποὺ ἔκαμα ὡς τώρα. Κάτι εἶπα μέσα μου. Μήπως ἤθελα νὰ τὸ πῶ, μήπως ἤθελα νὰ τὸ σκεφθῶ; Μήπως ἠμπορεῖ κανεὶς νὰ ἐμποδίσῃ τὴ σκέψι ποὺ περνᾶ ξαφνικὰ σὰν ἀστραπὴ ἀπὸ τὸ μυαλό του; Δὲν τὸ εἶπα πειὰ κανενός, μὰ τώρα θὰ σᾶς τὸ ἐξομολογηθῶ· πέρασαν τόσα χρόνια ἀπὸ τότε.

—Ἡ καϋμένη ἡ γιαγιά! Τώρα θὰ μποροῦσε ν' ἀναπαυθῇ...

Αὐτὴ ἦταν ἡ σκέψι ποὺ πέρασε ἀπὸ τὸ μικρό μου μυαλό. Τὴν ἐδιώξα γρήγορα τὴν κακὴ σκέψι ἀπὸ τὸ κεφάλι μου, ἐζήτησα συγχώρεσι ἀπὸ τὸ Θεό, μὰ μέσα στὴν ψυχή μου μοῦ ἔμεινε ἀκόμη μιὰ θαμπὴ ἰδέα, πὼς ἂν ἔφευγε ἐξάφνα ἡ γιαγιὰ ἀπὸ τὸν κόσμο, δὲν θὰ ἤθελα νὰ πάω μαζύ της.

Τί ἤθελα νὰ συλλογισθῶ τέτοιο πρᾶγμα. Τὸ θράδυ μιὰ ζαλάδα τῆς ἦλθε τῆς γιαγιᾶς μου.

—Γιαγιάκα μου, γιαγιάκα μου, μὴ φεύγεις... ἔπεσα στὸ κρεββάτι καὶ φώναζα πνιγμένος στὰ δάκρυα. Σὲ θέλω, γιαγιάκα, σὲ θέλω... Μὴ μᾶς φεύγεις...

Ἡ γιαγιὰ δὲν ἄκουγε πειά. Εἶχε κλείσει τὰ μάτια της γιὰ πάντα. Μὰ στὸ πρόσωπό της, στὸ γλυκὸ της πρόσωπο εἶχε ἀπομείνει ἕνα χαμόγελο, σὰν νὰλεγε:

—Μὴν κλαῖς, παιδάκι μου. Ἐγὼ πάω εὐχαριστημένη. Δὲν σ' ἀφίνω μονάχο στὸν κόσμο.

Πολὺν καιρὸ ἔμεινα ἀπαρηγόρητος.

Πέρασαν τόσα χρόνια ἀπὸ τότε καὶ ζῶ ἀκόμα χωρὶς τὴν καϋμένη τὴν γιαγιά. Καὶ ὅμως, νὰ μὲ πιστέψετε, ἂν ἡ γιαγιά μου ἐπέθαινε τρεῖς ἡμέρες προτήτερα, ἂν ἐπέθαινεν ἀκόμα τὸ Μεγάλο Σάββατο, δὲν θὰ ζοῦσα οὔτε μιὰ ὥρα ὕστερ' ἀπ' αὐτήν. Θὰ τὴν ἀκολουθοῦσα στὸ μεγάλο ταξεῖδι, βαστῶντας τὸ σάβανό της, ὅπως ἐβαστοῦσα τὸ φουστάνι της ὅταν ἐζοῦσε καὶ μοῦλεγε μὲ τὸν γελαστό της θυμό:

—Καϋμένο παιδί, ὅλο μὲς στὰ πόδια μου βρίσκεσαι. Θὰ σὲ πατήσω καμμιὰ ὥρα...

Π. ΝΙΡΒΑΝΑΣ

ΣΟΦΑΛΟΓΙΑ

ΜΕΓΑΛΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

Κάθε δοκιμασία τοῦ ἀνθρώπου εἶνε «κι' ἕνα βῆμα πρὸς τὸν Παράδεισο.

Φρανσουά

* * *

Ἡ μεγάλη καρδιὰ εἶνε πηγὴ πικρίας καὶ θλίψεως. Νὰ γιατὶ τόσοι ἄνθρωποι εἶνε εὐχαριστημένοι ποὺ ἔχουν μικρὴ καρδιά.

Σέλλευ

* * *

Τ' ἄσπρα μαλλιὰ μοιάζουν μὲ τὸν ἀφρὸ ποὺ σκεπάζει τὴν θάλασσα ὕστερα ἀπὸ μιὰ τρικυμία.

Κάρμεν Σύλβα

* * *

Πιὸ εὔκολο εἶνε νὰ κάνῃς ἕνα μωρὸ ἔξυπνο, παρὰ νὰ τὸν πείσῃς ὅτι εἶνε μωρός.

Ρομπινέ

* * *

Εἶνε εὐκολώτερο νὰ μὴν κάνῃς ἕνα σφάλμα, παρὰ νὰ τὸ διορθώσῃς.

Ναπολέων

* * *

Ἐκεῖνος ποὺ δὲν ἀγάπησε τοὺς ἀνθρώπους πρὶν νὰ τοὺς γνωρίσῃ, κινδυνεύει νὰ μὴν τοὺς ἀγαπήσῃ ποτέ.

Β. Οὐγκὼ

* * *

Ποτὲ δὲν ὑπῆρξε γυναῖκα τόσον ἐνάρετη καὶ ἁγία, ὥστε νὰ μὴν αἰσθάνθηκε τὸ γλυκὸ γαργάλισμα τοῦ θελκτικοῦ πειρασμοῦ τῆς ἁμαρτίας.

Βολταῖρος

ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΝΘΑΝΕΤΕ ΚΑΙ ΝΑ ΔΙΑΣΚΕΔΑΖΕΤΕ

—Στὴν Οὐγγαρία ὑπῆρχε, ὡς προχθὲς ἀκόμα, ἕνας Σύλλογος Γελώντων.

—Τὰ μέλη του, ἄνθρωποι ἀνήκοντες σ' ὅλες τὶς κοινωνικὲς τάξεις, γιατροί, δικηγόροι, φουγνάρηδες, μπακάληδες κλπ., συνήρχοντο στὴ λέσχη τους μιὰ φορὰ τὴν ἑβδομάδα καὶ γελοῦσαν μὲ τὴν καρδιά τους.

—Μὰ ἔκαναν τόσο θόρυβο, ὥστε οἱ περίοικοι παραπονέθηκαν στὶς ἀρχές, ἡ ὁποῖες ἀνέθεσαν σ' ἕναν καθηγητὴ τῆς Ἰατρικῆς νὰ μελετήσῃ αὐτὸ τὸ φαινόμενο.

—Ὁ κ. καθηγητὴς ἀπεφάνθη ὅτι ναὶ μὲν τὸ γέλιο εἶνε ὠφέλιμο στὴν ὑγεία, ἀλλ' ὅταν γελάει κανεὶς ἀδιάκοπα καὶ μὲ τὸ τίποτε, μπορεῖ νὰ πάθῃ...

—Καὶ ἔτσι ἡ ἀστυνομία ἔκλεισε τὴ Λέσχη τῶν Γελώντων, τὰ δὲ μέλη της....κλαῖνε πειὰ ἀπαρηγόρητα !....

—Σ' ἕνα χωριὸ τῆς Ἀγγλίας ἀπειλεῖται ἐμφύλιος πόλεμος ἐξ αἰτίας τῶν.....γουρουνιῶν !

—Τὸ χωριὸ αὐτὸ εἶνε χτισμένο σὲ μιὰ θαυμασία τοποθεσία, ἀλλὰ εἶνε φτωχὸ καὶ πολλοὶ κάτοικοι, γιὰ νὰ ζήσουν, ἀπεφάσισαν νὰ τρέφουν γουρούνια.

—Οἱ ἄλλοι ὅμως χωρικοὶ σηκώθηκαν στὸ πόδι, φωνάζοντας ὅτι τὰ γουρουνοστάσια καταστρέφουν τὴν ποιητικὴ ὡραιότητα τοῦ χωριοῦ, ποὺ πηγαίνουν τόσοι ἀπὸ ξένα μέρη νὰ τὸ ἰδοῦν.

—Καϋμένο παιδί, ὅλο μέσ' στὰ πόδια μου βρίσκεσαι!...
(Γελοιογραφία Γ. Γρηγόρη)

—Ἔτσι, οἱ κάτοικοι τοῦ χωριοῦ αὐτοῦ εἶνε σήμερα χωρισμένοι σὲ δυὸ στρατόπεδα κι' ὁ Θεὸς ξέρει τί θ' ἀπογίνῃ μὲ τὸν καυγὰ ποὺ ἄνοιξαν.

—Ὅλη ἡ γῆ ἔχει 1.849.500.500 κατοίκους.

—Ἡ Εὐρώπη 475.000.000, ἡ Ἀσία 1.013.000.000, ἡ Ἀφρικὴ 143.000.000, ἡ Βόρειος Ἀμερικὴ 146.000.000, ἡ Νότιος Ἀμερικὴ 64.000.000 καὶ ἡ Ὠκεανία 8.500.000.

—Μεταξὺ τῶν συλληφθέντων στὴ Γαλλία ὡς συνενόχων τοῦ καταχραστοῦ Σταβίσκυ, εἶνε κι' ἕνας Ρῶσσος ἐξόριστος, Σίμων Σιμώνοβιτς ὀνομαζόμενος.

—Ὁ Σίμων Σιμώνοβιτς εἶνε γιὸς τοῦ Ἀρὸν Σιμώνοβιτς, ποὺ χρημάτισε ἰδιαίτερος γραμματεὺς τοῦ Ρασπούτιν καὶ βοηθὸς σ' ὅλες τὶς βρωμοδουλειὲς τοῦ μυστηριώδους καλογήρου.

—Ὁ πάγκαλος Σίξτος τῆς Πάρμας ἔγραψε τελευταῖως τὴν ἱστορία τοῦ ἡγεμονικοῦ οἴκου τῆς Πάρμας.

—Σχετικῶς μὲ τὴν ἱστορία αὐτή, τὸ φιλολογικὸ κουτσομπολιὸ τοῦ Παρισιοῦ ἀναφέρει τὸ ἑξῆς ἀνέκδοτο :

—Ὁ πατέρας τοῦ πάγκαλου Σίξτου, ὁ Ρομπέρτος τῆς Πάρμας, τοῦ εἶπε μιὰ μέρα :

—Κατὰ τὸν Μπρωντιέρο, ὁ καλύτερος τρόπος νὰ μάθῃ κανεὶς ἕνα πρᾶγμα, εἶνε νὰ τὸ διδάξῃ. Ἐπειδὴ λοιπὸν δὲν ξέρεις τὴν ἱστορία τοῦ ἡγεμονικοῦ μας Οἴκου τῆς Πάρμας, γράψε την γιὰ νὰ τὴν μάθῃς...».

Κι' ἔτσι γράφτηκε ἡ «Ἱστορία τοῦ Οἴκου τῆς Πάρμας» ...

Στὸ Παρίσι ἀνοίξε μιὰ ἔκθεσις ἔργων τοῦ μεγάλου Γάλλου σκιτσογράφου καὶ ζωγράφου Ντομιέ, ποὺ ἔχει πεθάνει πρὸ ὀλίγων ἐτῶν.

—Ὁ Ντομιέ, ὅπως ὁ Βαττὼ κι' ἄλλοι μεγάλοι καλλιτέχνες, πούλησε σὲ φτηνότατες τιμὲς τοὺς ἴδιους τοὺς πίνακες τοὺς ὁποίους σήμερα πληρώνονται μὲ ἑκατομμύρια !

—Οἱ νάνοι τῆς Οὐγγαρίας θὰ ὀργανώσουν προσεχῶς συνέδριο στὴ Βουδαπέστη.

—Σκοπὸς τοῦ συνεδρίου αὐτοῦ θὰ εἶνε ἡ προετοιμασία ἑνὸς διεθνοῦς συνεδρίου νάνων.

—Στὸ διεθνὲς αὐτὸ συνέδριο θ' ἀντιπροσωπευθοῦν οἱ νάνοι ὅλων τῶν χωρῶν, ὄχι ὅμως καὶ τῶν βραχυσώμων λαῶν.

—Πρόκειται δηλαδὴ περὶ νάνων ποὺ γεννιοῦνται ἀπὸ γονεῖς κανονικοὺ ἀναστήματος καὶ ὄχι περὶ νάνων ἐκ κατωγωγῆς καὶ φυλῆς, ὅπως οἱ Πυγμαῖοι καὶ ἄλλοι βραχύσωμοι λαοί.

—Στὰ παληὰ χρόνια οἱ νάνοι ἦσαν.....περιζήτητοι, ἰδίως ἂν συνέπιπτε νάναι καὶ καμπούρηδες, γιατὶ οἱ βασιλεῖς τοὺς ἐπαίρναν γιὰ γελωτοποιούς (τζουτζέδες).

Ο ΣΥΛΛΕΚΤΗΣ

ΓΑΛΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ ΖΑΝ ΜΩΚΛΕΡ

ΟΙ ΓΑΜΟΙ ΤΗΣ ΦΡΑΝΣΕΛΙΝ

Ἕνα ἀνοιξιάτικο πρωΐ—ἡ ἱστορία αὐτὴ ἔγινε τὸ Μάϊο τοῦ 1748—ἡ δεσποινὶς Ἐλεονώρα ντὲ Μοντανιάκ, μεγαλείτερη κόρη τοῦ στρατηγοῦ ντὲ Μοντανιάκ, ἰδιοκτήτου ἑνὸς μεγάλου πύργου στὸ χωριὸ Ζιμέλ,—μπαίνοντας στὸ δωμάτιο τῆς Φρανσελίν, τῆς μικρῆς ἀδελφῆς της, τὴν βρῆκε, καθισμένη στὴν ἄκρη τοῦ κρεββατιοῦ της, νὰ κλαίη μὲ δυνατὰ ἀναφυλλητά.

Ἡ Ἐλεονώρα εἶχε λείψει ὅλη τὴν περασμένη μέρα ἀπὸ τὸν πύργο, προσκαλεσμένη σὲ μιᾶς φίλης της, σ' ἕνα γειτονικὸ χτῆμα. Μόλις, λοιπόν, εἶδε τὴν ἀδελφή της σὲ κείνη τὴν κατάσταση, κατάλαβε ὅτι στὸ διάστημα τῆς ἀπουσίας της θὰ συνέβη κάτι δυσάρεστο στὴν Φρανσελίν. Δὲν ἀνησύχησε ὅμως καὶ πολύ, γιατὶ ἤξερε ὅτι ἡ τρελλὴ καὶ ἄμυαλη Φρανσελίν,—παιδοῦλα ἀκόμα δεκάξη χρόνων, ἄρχιζε τὰ κλάματα μὲ τὴν παραμικρὴ ἀφορμή.

Πλησίασε, λοιπόν, τὴν ἀδελφή της, τῆς χάϊδεψε τὸ ξανθὸ κεφάλι καὶ τὴν ρώτησε:

—Τί ἔχεις, Φρανσελίν, καὶ κλαις ἔτσι ἀπαρηγόρητα;

—Τί ἄλλο θέλεις νὰ κάνω, ἀποκρίθηκε ἡ Φρανσελίν, ἀφοῦ ὁ μπαμπᾶς μοῦ εἶπε ὅτι μοῦ βρῆκε ἕναν ἄνδρα;

—Αὐτὸ δὲν τὸ βρίσκω καὶ τόσο τραγικό! εἶπε ἡ Ἐλεονώρα, χαμογελῶντας πονηρά. Μὰ ποιὸς εἶνε αὐτὸς ὁ τυχερὸς ποὺ θὰ σὲ πάρη γυναίκα;

—Ὁ μαρκήσιος ντὲ Σαὶν Μαιξάν, ποὺ ἔχει τὸν μεγάλο πύργο στὸ γειτονικὸ χωριό! ψιθύρισε ἡ ἀδελφή της.

—Ὢ!... Τὰ πράγματα ἀρχίζουν νὰ γίνωνται σοβαρά!... Μὰ ὁ μαρκήσιος εἶνε γέρος πειά, ὀγδόντα χρόνων!...

—Κι' ὅμως ὁ μπαμπᾶς ζήτησε νὰ μὲ καθησυχάση, λέγοντάς μου πὼς ὁ μέλλων σύζυγός μου εἶνε μονάχα ἑβδομήντα ἕξη χρόνων... Καταλαβαίνεις τώρα γιατὶ κλαίω ἀπαρηγόρητα;

—Σὲ καταλαβαίνω καὶ σὲ δικαιολογῶ γιὰ τὰ κλάματά σου!: ψιθύρισε λυπημένη ἡ Ἐλεονώρα.

—Τί νὰ τὸν κάνω ἕνα ἄντρα ἑβδομῆντα ἕξη χρόνων! φώναξε ἡ Φρανσελίν, μὲ ἀγανάκτησι τόσο χαριτωμένη, ὥστε ἡ ἀδελφή της δὲν μπόρεσε νὰ μὴ χαμογελάση. Εἶπα στὸν πατέρα, ὅτι δὲν θέλω νὰ παντρευτῶ ἕνα κύριο ποὺ θὰ μποροῦσε ἀξιόλογα νὰ εἶνε παπποῦς μου... Μὰ ὁ μπαμπᾶς μοῦ ἀποκρίθηκε, ὅτι ἔδωσε πειὰ τὸν λόγο του στὸ μαρκήσιο καὶ ὅτι εἶνε ἀδύνατο νὰ τὸν πάρη πίσω! Καὶ ὅταν ἐγὼ ἄρχισα νὰ κλαίω, μὲ πληροφόρησε ὅτι ἂν ἀρνηθῶ νὰ πάρω τὸ μαρκήσιο, θὰ μὲ κλείση σ' ἕνα μοναστῆρι!...

—Αὐτὸ λέγεται τυραννία! φώναξε ἡ Ἐλεονώρα, τοέμοντας ἀπὸ θυμό. Ἂς εἶνε, ἀδελφοῦλα μου,—πρόσθεσε σὲ λίγο, μαλακώνοντας τὸν τόνο τῆς φωνῆς της,—εἴμαστε δυστυχισμένες, πολὺ δυστυχισμένες καὶ ἡ δυό...

—Τί θέλεις νὰ πῆς; τὴν ρώτησε μ' ἐνδιαφέρον ἡ Φρανσελίν, λησμονῶντας ἀμέσως τὸν δικό της πόνο. Μήπως καὶ σύ;...

—Δὲν σοῦ εἶπα τίποτα μέχρι σήμερα, γιατὶ σὲ θεωροῦσα πολὺ μικρή... Τώρα ὅμως κατάλαβα ὅτι εἶσαι γυναίκα καὶ ὅτι μπορῶ νὰ σοῦ μιλήσω ἄφοβα... Ξέρεις καλὰ ὅτι αἰσθάνομαι κάποια συμπάθεια γιὰ τὸν κύριο ντὲ Λαντιλάκ...

—Ποιόν; Τὸ γυιὸ τοῦ γείτονά μας;...

—Ἀκριβῶς!

—Περίεργο, πῶς δὲν τὸ πρόσεξα ὡς τώρα! ψιθύρισε ἀφελέστατα ἡ Φρανσελίν. Καί, δὲν μοῦ λές, σ' ἀγαπᾶ καὶ κεῖνος;

—Πολύ!

—Τότε γιατί εἶσαι δυστυχισμένη, ἀφοῦ ὁ κύριος ντὲ Λαντιλὰκ εἶνε νέος καὶ ὡραῖος;...

—Περίμενε ν' ἀκούσης τὴ συνέχεια... Ὁ κύριος ντὲ Λαντιλὰκ μίλησε στοὺς γονεῖς του γιὰ μένα...

—Καὶ κεῖνοι, φυσικά, ἔδωσαν ἀμέσως τὴν συγκατάθεσή του, τὴν διέκοψεν ἡ Φρανσελίν. Ποῦ θὰ βροῦν καλύτερη νύφη...

Ἡ Ἐλεονώρα ἄρχισε νὰ δείχνη σημεῖα ἀνυπομονησίας.

—Μὴ μὲ διακόπτης σὲ κάθε φράσι μου, ἄμυαλο κορίτσι! εἶπε στὴν ἀδελφή της. Ἄφησέ με νὰ τελειώσω... Οἱ γονεῖς του κυρίου ντὲ Λαντιλὰκ δὲν μὲ θέλουν γιὰ νύφη τους!

—Τί ἔκανε λέει; φώναξε ἡ Φρανσελίν, σφίγγοντας ἀπελπισμένα τὶς μικρὲς γροθιές της.

—Μάλιστα! ψιθύρισε μελαγχολικά, ἡ Ἐλεονώρα. Ἀποκρίθηκαν στὸ γυιό τους, ὅτι δὲν θὰ τοῦ ἐπιτρέψουν νὰ πάρη γυναίκα μιὰ νέα, ἂν δὲν τοῦ δώση προῖκα τριάντα τουλάχιστον χιλιάδες λίρες... Ὁ πατέρας μας ὅμως ἔχει διαθέσει τριάντα χιλιάδες λίρες προῖκα καὶ γιὰ τὶς δυό μας... Δηλαδή, μᾶς πέρτουν στὴ καθεμιὰ ἀπὸ δεκαπέντε μονάχα χιλιάδες λίρες.. Ἄρα, δὲν μᾶς μένει καμμιὰ ἐλπίδα νὰ γίνω γυναῖκα τοῦ κυρίου ντὲ Λαντιλάκ, ἀφοῦ δὲν ἔχω νὰ τοῦ δώσω τὶς τριάντα χιλιάδες ποὺ θέλουν οἱ γονεῖς του...

—Καὶ τί σοῦ εἶπε ὁ ἴδιος;

—Εἶνε ἀπαρηγόρητος... Μὲ τὴ διαφορά, ὅτι σέβεται πολὺ τὸν πατέρα του καὶ δὲν μπορεῖ νὰ τὸν παρακούση... Καταλαβαίνεις τώρα γιατί εἶμαι καὶ γὼ δυστυχισμένη.

—Ναί, καταλαβαίνω! ψιθύρισε ἡ Φρανσελίν, σκύβοντας τὸ ξανθὸ κεφαλάκι της, γιὰ νὰ μὴν ἀντιληφθῆ ἡ ἀδελφή της τὰ δάκρυα ποὺ ἄρχισαν καὶ πάλι νὰ κυλᾶνε στὰ μάγουλά της.

* * *

Πέρασαν πέντε περίπου μέρες ἀπὸ τότε. Ἕνα μεσημέρι, ὁ μαρκήσιος ντὲ Σαὶν Μαξάν, τὸν ὁποῖο ὁ κύριος ντὲ Μοντανιὰκ προώριζε γιὰ σύζυγο τῆς μικρότερης κόρης του, τῆς Φρανσελίν, καθότανε στὸ γραφεῖο του περίλυπος καὶ σκεπτικός. Συλλογιζότανε καὶ πάλι τὴ Φρανσελίν, μὲ τὴν ὁποία ἤταν τρελὰ ἐρωτευμένος ἀπὸ τὴ μέρα ποὺ τὴν εἶδε σ' ἕνα πανηγύρι. Ἡ ἀλήθεια θέβαια εἶνε ὅτι ὁ πατέρας τῆς μικρῆς εἶχε δώσει τὴν συγκατάθεσί του γι' αὐτὸ τὸ γάμο. Μὰ ὅταν ὁ μαρκήσιος συναντήθηκε μὲ τὴν Φρανσελίν, πρὶν ἀπὸ δυὸ μέρες, στὴν ἐκκλησία, ἐκείνη τοῦ ἔδωσε ἕνα καταλάθη μὲ μιὰ ματιὰ τῆς ὁποίας τι τῆς ἦταν τελείως ἀδιάφορος... Καὶ ὁ μαρκήσιος ἀποφάσισε τώρα μὲ τὴ σκέψι, ὅτι ἴσως ἡ Φρανσελὶν νὰ μὴ βρισκότανε στὸ τέλος νὰ γίνη γυναῖκα του... Πρέπει νὰ ὁμολογήσουμε ὡστόσο, ὅτι ὁ κύριος ντὲ Σαὶν Μαξὰν ἦταν λογικὸς ἄνθρωπος καὶ δικαιολογοῦσε καὶ ὁ ἴδιος τὴν ἀρνησι τῆς Φρανσελίν. Ἡ ἀνθισμένη ἀκόμα τῆς κοπέλλας αὐτῆς δὲν μποροῦσε νὰ ταιριάξη μὲ τὴν βαρυχειμωνιὰ τῶν γηρατειῶν του. Ὡστόσο, ὁ μαρκήσιος ἀποφασίσθηκε νὰ ἐπιδιωξη τὸν γάμο του μὲ τὴν Φρανσελίν.

Ξαφνικά, μπῆκε στὸ γραφεῖο ἕνας θαλαμηπόλος καὶ εἶπε στὸν πυργοδεσπότη:

—Ἡ δεσποινὶς Φρανσελὶν ντὲ Μοντανιὰκ περιμένει τὸν κύριο μαρκήσιο στὸ σαλόνι...

—Εἶνε μόνη; ρώτησε μὲ ἀνυπομονησία ὁ μαρκήσιος.

—Ὁλομόναχη, κύριε μαρκήσιε.

Ὁ Σαὶν Μαξὰν ἔτρεξε μὲ ἀναπνοὴ κτυποκάρδι, στὸ σαλόνι.

—Τί εὐχάριστα νέα ἔγεναν, ἀγαπητή μου δεσποινίς; ρώτησε τὴν Φρανσελίν, πιάνοντας καὶ τὰ δυὸ παγωμένα χέρια της.

Ἡ Φρανσελὶν δὲν μπόρεσε στὴν ἀρχὴ νὰ μιλήση, τόσο μεγάλη ἦταν ἡ ταραχή της. Πῆγε στὸν πύργο τοῦ Σαὶν Μαξὰν μ' ἕνα ὡρισμένο σχέδιο, ποὺ τὸ κατέστρωσε τὴν περασμένη νύχτα—μιὰ νύχτα ποὺ τὴν πέρασε ἄγρυπνη στὸ κρεββάτι της. Μόλις, ὅμως, βρέθηκε μπρὸς στὸ μαρκήσιο, τῆς κόπηκαν καὶ τὰ γόνατα καὶ ἡ ὁμιλία... Τέλος, ἀφοῦ κοκκίνισε καὶ χλώμιασε, πῆρε τὴν μεγάλη ἀπόφασι ν' ἀνοίξη τὸ στόμα της.

—Ὁ πατέρας μου, κύριε,—τραύλισε,—μοῦ εἶπε ὅτι θέλετε νά.. Δὲν ἀποτελείωσε τὴ φράσι της.

—Ναί, εἶνε ἀλήθεια! ἀποκρίθηκε ὁ μαρκήσιος, καταλαβαίνοντας ποῦ ἤθελε νὰ καταλήξη ἡ Φρανσελίν. Θέλησα, πράγματι, νὰ ζεστάνω τὰ γεράματά μου μὲ τὴν παρουσία σας.. Ἡ ἀλήθεια, ὅμως, εἶνε ὅτι τώρα ποὺ σᾶς βλέπω μπροστά μου, ἀντιλαμβάνομαι καὶ μόνος μου πόσο τρελλό, πόσο χιμαιρικὸ ἦταν αὐτὸ τ' ὄνειρό μου... Ξέρω τί ἤρθατε νὰ μοῦ πῆτε,—πρόσθεσε, ὕστερ' ἀπὸ λιγόστιγμη σιωπή, χαμογελῶντας μελαγχολικά. Μπορεῖτε νὰ μείνετε ἥσυχη, δεσποινίς. Θὰ λύσω τὸν κύριο πατέρα σας ἀπὸ τὸ λόγο ποὺ μοῦ ἔδωσε νὰ σᾶς στεφανώση μαζύ μου... Θὰ ἦταν ἔγκλημα νὰ γίνω ἀφορμὴ νὰ κλάψουν τὰ ὡραῖα αὐτὰ μάτια...

—Μὰ ὄχι, ὄχι! φώναξε, τρομαγμένη, ἡ Φρανσελίν. Δὲν ἤθελα νὰ πῶ αὐτό. Ἤρθα, ἀπεναντίας, νὰ σᾶς ἀνακοινώσω ὅτι δέχομαι νὰ γίνω γυναῖκα σας!...

—Δέχεστε νὰ γίνετε γυναῖκα μου; φώναξε κατάπληκτος ὁ μαρκήσιος, σὰν νὰ μὴ πίστευε στ' αὐτιά του.

—Μάλιστα... Θὰ γίνω ἡ πιστὴ καὶ ἀφοσιωμένη σύζυγός σας... μ' ἕνα δρο ὅμως!

—Ὢ! νὰ μὴ σᾶς μένη ἡ παραμικρὴ ἀμφιβολία, ὅτι θὰ τὸν δεχτῶ ἀμέσως, ὁποιος καὶ ἂν εἶνε αὐτὸς ὁ ὅρος.

—Θὰ σᾶς παντρευτῶ, ἐὰν μὲ θέλετε...χωρὶς προῖκα!

—Αὐτὸ μονάχα ἤγετε νὰ μοῦ ζητήσετε;...

—Αὐτὸ μονάχα... Δηλαδὴ θὰ πάσετε τὴν προῖκα μου ἀπὸ τὸν πατέρα μου, ἀλλὰ θὰ μοῦ τὶς δώσετε ἀμέσως τὶς δεκαπέντε αὐτὲς χιλιάδες λίρες γιὰ νὰ τὶς διαθέσω ὅπως θέλω ἐγώ...

Ὁ μαρκήσιος, ὁ ὁποῖος εἶχε τεράστια περιουσία καὶ γιὰ τὸν ὁποῖο δεκαπέντε χιλιάδες λίρες ἦσαν ἀσήμαντο ποσόν, δέχτηκε μὲ χαρὰ τὸν ὅρο τῆς Φρανσελίν:

Ἕνα φιλὶ στὸ μέτωπο ἐπεσφράγισε τὴ συμφωνία.

Καὶ ὕστερα ἀπὸ λίγο καιρό, γινόντουσαν, τὴν ἴδια μέρα οἱ γάμοι τῆς Φρανσελὶν ντὲ Μοντανιὰκ μὲ τὸν μαρκήσιο ντὲ Σαὶν Μαξὰν—καὶ τῆς Ἐλεονώρας ντὲ Μοντανιὰκ μὲ τὸν κύριο ντὲ Λαντιλάκ...

Ὁ ἀναγνώστης θὰ κατάλαβε βέβαια, ὅτι ἡ τρελλὴ καὶ ἄμυαλη Φρανσελὶν δέχτηκε νὰ γίνη γυναῖκα τοῦ γέρου μαρκησίου, ὄχι γιὰ κανένα ἄλλο λόγο, μὰ γιὰ νὰ προσθέση τὴν ποσῖκα της,—τὴν ὁποία εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ διαθέση ὅπως ἤθελε αὐτή,—στὸ μερίδιο τῆς ἀδελφῆς της καὶ γιὰ νὰ μπορέση ἔτσι ἡ Ἐλεονώρα νὰ δώση τὶς τριάντα χιλιάδες λίρες καὶ νὰ παντρευτῆ τὸν ἀγαπημένο της!

Ἡ Ἐλεονώρα δέχτηκε τὴ θυσία τῆς μικρῆς ἀδελφῆς της μὲ βακρυσμένα μάτια...

* * *

Τώρα, γιὰ νὰ ἱκανοποιήσουμε τὶς ἐδιαίσητες ἀναγνώστριές μας, ποὺ θὰ συγκινήθηκαν, χωρὶς ἀμφιβολία, μὲ τὴν αὐτοθυσία τῆς Φρανσελίν, τὶς πληροφορούμε, ὅτι ὁ μαρκήσιος ντὲ Σαὶν Μαξὰν ἔζησε εὐτυχισμένος κοντὰ στὴ νεαρὰ σύζυγό του τόν..ἕνα καὶ μοναδικὸ χρόνο ποὺ τοῦ ἦταν ἀκόμα γραστό νὰ ζήση!... Καὶ ὕστερ' ἀπὸ λίγο καιρό, ἡ Φρανσελὶν ξαναπαντρεύτανε μ' ἕνα νόστιμο παλληκάρι, ποὺ τὴ ἀνάπτυσε μ' ὅλη της τὴν καρδιά!...

JEAN MAUKLERE

ΙΣΤΟΡΙΟΥΛΕΣ

ΤΟ ΨΕΜΜΑ ΤΟΥ ΓΑΛΑΞΕΙΔΙΩΤΗ

Λένε ὅτι οἱ Γαλαξειδιῶτες ναυτικοὶ εἶνε οἱ μεγαλείτεροι ψεῦτες τοῦ κόσμου.

Ἀκοῦστε λοιπὸν τὴν διήγησι ἑνὸς γεροθαλασσόλυκου Γαλαξειδιώτη καὶ κρίνετε:

«Βγῆκα μὲ τὴν βάρκα ἔξω στὴν παραλία. Ἡ θάλασσα ἦταν τόσο καλή, ποὺ μοῦρθε ἡ ὄρεξι νὰ πέσω νὰ κολυμπήσω. Ἔβγαλα λοιπὸν τὰ ροῦχα μου καὶ προχώρησα μέσα στὴ θάλασσα. Ἄξαφνα, κατάλαβα πὼς πάτησα μιὰ ρουφήχτρα.

»Ὅταν λοιπὸν κατάλαβα τί ἔπαθα, μ' ἔπιασε κρύος φόβος. Ὅλο μου τὸ σῶμα πάγωσε, ἡ μασέλλες μου χτυπιόντουσαν ἡ μιὰ μὲ τὴν ἄλλη καὶ σὲ κάθε τρίξιμο τῶν δοντιῶν μου, ἔνοιωθα νὰ βυθίζωμαι περισσότερο μέσα στὸν κρύο φόβο μου...

»Ἄξαφνα κατάλαβα πὼς δὲν βούλιαζα πειά. Τί γίνηκε, λέτε; Εἶνε ἀδύνατο νὰ φαντασθῆ νοῦς ἀνθρώπου! Ἡ παγωνιὰ τοῦ κορμιοῦ μου εἶχε...παγώσει ὅλο τὸ νερὸ τῆς ρουφήχτρας!... Ἔτσι μπόρεσα νὰ σταθῶ στὰ πόδια μου καὶ νὰ σωθῶ!...»

Ἀσφαλῶς, οὔτε ὁ Μιγχάουζεν δὲν εἶπε ποτὲ τέτοια τερατολογία.

Ο ΣΤΙΧΟΣ

ΕΛΛΗΝΕΣ ΠΟΙΗΤΑΙ

ΣΤΗ ΒΡΥΣΗ

Μιὰ αὐγὴ καθὼς ἐξύπνησε μὲ στήθεια ὁλανοιγμένα
Καὶ μὲ τὰ ξέμπλεγα μαλλιά, στὶς πλάτες της χυμένα,
Ἤρθ' ἐκεῖ πέρα νὰ λουστῆ στῆς λαγκαδιᾶς τὴ βρύση
Μὰ πρὶν νὰ πλέξη τὰ μαλλιὰ καὶ πρὶν τὰ στήθη κλείση.
Ἔκοψε ἀπὸ μιὰ ἀγράμπελη χιονόανθο κλωνάρι
Καὶ τὸ 'πλεξε στὰ ὁλόξανθα μαλλάκια της μὲ χάρι.
Καὶ τὸ νεράκι πῶτρεχεν ἐκεῖ μέσα στὰ σκίνα
Ἐχάϊδευε τὰ πόδια της λευκότερ' ἀπ' τὰ κρίνα
Καὶ τ' ἀγεράκι ἀνάλαφρα φιλοῦσε τὰ μαλλιά της
Κι' ὁ ἥλιος ροδοχρύσωνε τὰ μαρμαρόστηθά της,
Καὶ γύρω ὁλόγυρα ἡ μυρτιὲς μὲ ζήλεια τὴ θωροῦσαν
Κι' ἐρωτευμένα τὰ πουλιὰ τῆς γλυκοτραγουδοῦσαν.

ΠΕΤΡΟΣ ΒΑΣΙΛΙΚΟΣ

ΤΕΤΡΑΣΤΙΧΟ

Ἂν ὅ,τι ἔσπερνε κανεὶς ἐρύτρωνε, στοχάσου,
Θὰ ἔσπερνα στὸν κῆπο σου ἕνα κοιλὸ ἁλάτι
Νὰ νοστιμίσουν ὡς κι' αὐτὰ τὰ κρύα χωρατά σου,
Ποὺ σὰν σοῦ πῶ τρελλαίνομαι, σὺ μοῦ γυρνᾶς τὴν πλάτη!

ΚΛ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΣ (Ραμπαγᾶς)

ΣΤΑ ΟΝΕΙΡΑ ΜΟΥ

Σὰν τὰ πουλιὰ ποὺ φτέρωσαν πετοῦνε ἕνα-ἕνα
Τὰ ὄνειρα τῆς νειότης μου τὰ μοσχοαναθρεμμένα.
Τοῦ κάκου ἁπλώνω μὲ στοργὴ τὴν ὀρφανὴ ἀγκαλιά μου,
Τώρα ποὺ τὰ μεγάλωσα, πετοῦνε μακρυά μου.

ΑΛΕΞ. ΜΩΡΑΪΤΙΔΗΣ

ΣΕ ΜΙΑ ΞΑΝΘΗ

Τὰ ὁλόξανθα μαλλιά σου, στὸ χρυσάφι βουτημένα,
Ποδν' στοὺς ὤμους σου, χρυσό μου, πλούσια, ξέπλεναν (ριγμένα,
Καὶ τὰ θεϊκά σου χείλια, φύλλα ρόδου μυρωδάτου,
Ποὺ ὁ ἔρωτας σὲ βαΰτα ἔχει γράψει τ' ὄνομά του,
Σὰν τὰ γλυκοκαμαρώνω, γείλια καὶ μαλλιὰ ξευγάρι,
Ἕνα πόθο τρέφω μόνο, ἕνα σοῦ ζητῶ γιὰ χάρι:
Ἂχ, χρυσό μου, νὰ μὲ πνίξης μὲ τ' ὁλόξανθα μαλλιά σου,
Καὶ ξανὰ νὰ μ' ἀναστήσης μὲ τὰ δροσερά φιλιά σου.

Δ. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΥΠΝΟΣ — ΘΑΝΑΤΟΣ

Τόσες φορές, μελαγχρονιά, σὲ βλέπω στ' ὄνειρό μου,
Ὅπου ἂν εἶνε ἀδελφός ὁ ὕπνος τοῦ θανάτου,
Ἤθελα καὶ σ' ἐμένανε ν' ἁπλώνε τὰ φτερά του,
Γιατί... γιατὶ παντοτεινὰ θὰ σ' εἶχα στὸ πλευρό μου.

Δ. ΚΟΚΚΟΣ

ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΕΙΣ

Σὰν ἤρθ' ἡ ὥρα ἡ ὑστερνή κ' εἶν' ἡ ζωή μου λίγη.
Πρὶν ἀσαλιάσουν τὰ χεῖλη μου, πρὶν ἡ ψυχή μου φύγει
Καὶ πάει ἐκεῖ ποὺ θὰ κριθῆ ἀπ' τὸν κριτὴ τοῦ κόσμου,
Στὰ λόγια αὐτὰ ποὺ θὰ σοῦ πῶ γενοῦ πνευματικός μου:
Ὅσοι μοῦ κάνανε κακὸ κι ὅσους μισοῦσα ὡς τώρα
Ὅλους αὐτοὺς τοὺς συγχωρῶ στὴν ὑστερνή μου ὥρα.
Μόνον σ' ἐσὲ τὴν ἄπονη, ποὺχα ἀγαπήσει τόσο,
Μόνον σ' ἐσὲ συγχώρεσι ποτὲ δὲν θὲ νὰ δώσω.

Γ. ΔΡΟΣΙΝΗΣ

ΜΙΣΟΣ

Στὴν ἀγκαλιά μου γέρνοντας τ' ὁλόχρυσο κεφάλι
Τὰ γαλανὰ τὰ μάτια της γιομίλωσε μὲ μιὰ
Ἀφοῦ τὸν κόσμο ἐμίσησες, μοῦλεγε ἀγαλι-αγαλί,
Πῶς θὰ πιστέψω ἡ δύστυχη πὼς μ' ἀγαπᾶς πιστά,
Ὅταν σὲ κλειῶ, τῆς ἔλεγα, στὴ φλογερὴ ἀγκαλιά μου.
Τὰ δάσανά μου, κόρη μου, γιὰ λίγο νὰ λησμονῶ
Φλόγα, μαυρίλα κρύβουνε τὰ μαῦρα σωθικά μου.
Ἐμίσησα κ' ἐμίσησα, γιατὶ πολὺ ἀγαπᾶς!

ΣΤΕΦ. ΜΑΡΤΖΩΚΗΣ

ΦΩΤΙΑ — ΔΡΟΣΙΑ

Τὰ δάκρυά μου τρέχουνε βροχή,
Καὶ μέσα θράζ' ἡ δόλια μου ψυχή
Ἂν ἔβρεχε ὁ Θεὸς μὲ τέτοιο δάκρυ
Θὰ ἔκαιγε τὴ γῆ ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη.
Κι' ὅμως, ἐνῶ τὰ δάκρυά μου τρέχουν
Ἐπάνω στὰ χρυσᾶ της τὰ μαλλιά,
Ὡσὰν δροσιὰ τῆς ἀνοιξης τὴν βρέχουν,
Κι' αὐτὴ ἀνθίζει σὰν τριανταφυλλιά.

Γ. ΣΤΡΑΤΗΓΗΣ

ΤΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

ΤΟΥ ΜΕ'ΙΝ ΡΙΝΤ

ΙΖΟΛΙΝΑ Η ΜΕΞΙΚΑΝΗ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

—Ἀπατᾶσαι, Ραφαὴλ Ἰχούρρα! φώναξε πεισματωμένη ἡ Ἰζολίνα. Ξεχνᾶς ὅτι τὰ χτήματα τοῦ πατέρα μου βρίσκονται ἐπὶ τῆς πρὸς τὸ Τεξὰς ὄχθης τοῦ Ρίο-Γκράντε, κι' ὅτι συνεπῶς, πρὶν φύγουν ἀπὸ δῶ οἱ Ἀμερικανοί, τὰ ἐδάφη αὐτὰ θὰ γίνουν Ἀμερικανικά. Ποιὸς θὰ τολμήση τότε νὰ δημεύση τὰ χτήματά μας ; Σύ ; Ἢ ὁ ἄνανδρος ἀρχηγός σου ;

Τὰ λόγια αὐτὰ τῆς Ἰζολίνας, ἔκαμαν τὸν Ἰχούρρα νὰ λυσσάξη ἀπ' τὸ θυμό του. Αὐτὸ ποὺ τοῦ εἶχε πῆ ἄλλωστε ὅτι τὰ χτήματα τοῦ πατέρα της θὰ περιλαμβανόντουσαν στὰ νέα Ἀμερικανικὰ σύνορα, ἦταν ἀληθινό.

—Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, φώναξε τότε ὁ Ἰχούρρα, οὔτε σεῖς θὰ κληρονομήσετε τὰ χτήματα αὐτά, Ἰζολίνα ντὲ Βάργας.

—Εἶστε ἀστεῖος, Ραφαήλ!

—Δὲν εἶμαι καθόλου ἀστεῖος. Κι' ἀκοῦστε καλά, ἀφοῦ τὸ θέλετε ἔτσι, τὸ μυστικὸ ποὖχω νὰ σᾶς πῶ, ποὺ μ' ἀναγκάζετε νὰ σᾶς πῶ : Μάθετε λοιπόν, σενιορίτα, ὅτι δὲν εἶσθε γνησία κόρη τοῦ δὸν Ραμών!..

Ἡ τρομερή, ἡ ἀπαισία αὐτὴ ἀποκάλυψις, ἔκαμε τὴν Ἰζολίνα νὰ γίνη χλωμὴ σὰν νεκρή. Τὰ χαρακτηριστικά της ἀλλοιώθηκαν.

Θέλησε νὰ πῆ κάτι, μὰ δὲν τὸ κατώρθωσε.

Ἔτρεμε σύγκορμη.

—Μάλιστα, σενιορίτα, συνέχισε ὁ ἄθλιος Ἰχούρρα. Ἔχω ἀποδείξεις τοῦ μυστικοῦ ποὺ σᾶς φανέρωσα. Κι' ἂν ἀκόμη λοιπὸν ἡ Ἀμερικὴ θριαμβεύσει κατὰ τοῦ Μεξικοῦ, οἱ νόμοι της δὲν θὰ μπορέσουν νὰ σᾶς προστατέψουν. Γιατὶ δὲν εἶστε κόρη τοῦ δὸν Ραμών, τὸ καταλαβαίνετε ;

Ἡ Ἰζολίνα δὲν μιλοῦσε.

Μὰ ἀπὸ τὸ ἀπότομο ἀνασήκωμα τῶν ὤμων της, φαινόταν ὅλη ἡ ταραχὴ ποὺ τὴν κατεῖχε, ὅλη τῆς ψυχῆς της ἡ τρικυμία.

—Καὶ τώρα, σενιορίτα, συνέχισεν ὁ ἄθλιος Ἰχούρρα, καταλαβαίνετε πόσο ἀφιλοκερδὴς εἶμαι, προτείνοντάς σας νὰ γίνετε γυναῖκα μου. Ἔτσι μονάχα, χάρις σὲ μένα, σώζετε τὰ χτήματά σας. Καὶ—γιὰ νὰ εἶμαι εἰλικρινὴς—σᾶς λέω καὶ τοῦτο ; Τὰ χτήματά σας εἶν' ἐκεῖνο ποὺ μ' ἐνδιαφέρει. Ὁ ἔρως σας μοῦ εἶνε ἀδιάφορος. Ναί, σενιορίτα, δὲν σᾶς ἀγαπῶ, δὲν σᾶς ἀγάπησα ποτέ...

Τὸν ἀχρεῖο! Κι' αὐτὴ τὴ φορὰ τὰ χείλη του ἐψεύδοντο. Ναί, δὲν ἔλεγε τὴν ἀλήθεια. Ἀγαποῦσε τὴν Ἰζολίνα. Τὴν ἀγαποῦσε μὲ πάθος, τρελλὸ καὶ παράφορο. Πάνω μάλιστα στὴν παραφορά του αὐτή, τῆς φώναξε μὲ μανία, μὲ λύσσα :

—Ἐγὼ ν' ἀγαπήσω ἐσᾶς!.. Τὴν κόρη μιᾶς φτωχῆς μιγάδος!..

Τὰ τελευταῖα αὐτὰ λόγια τοῦ Ἰχούρρα, ἔκαμαν τὴν Ἰζολίνα νὰ φρυάξη ἀπ' τὸ θυμό της. Τίναξε ψηλὰ τὸ ὡραῖο της κεφάλι, μὲ ὑπερηφάνεια καὶ φώναξε στὸν ξάδελφό της :

—Φτάνει!.. Φτάνει, ἄθλιε! Παραμέρισε ἀπ' τὸ δρόμο μου!..

—Ὄχι ἀκόμα, ἀπάντησε ὁ Ραφαὴλ Ἰχούρρα, σφίγγοντας τὰ χαλινάρια τοῦ ἀλόγου τῆς νέας. Ὄχι ἀκόμα, ξαδελφη. Ἔχω νὰ σοῦ πῶ κάτι τί... Ἄκουσε...

—Ἄνανδρε! φώναξε ἡ Ἰζολίνα, πνιγμένη ἀπ' τὴν ὀργή της. Ἄφησε τὰ χαλινάρια τοῦ ἀλόγου μου, ἄνανδρε!..

—Ὄχι ἀκόμα, μούγκρισε ὁ Ἰχούρρα. Θὰ μοῦ ὑποσχεθῆτε προηγουμένως κάτι.. θὰ μ' ὁρκισθῆτε...

– Πίσω, ἄθλιε, γιατὶ σοῦ φυτεύω μιὰ σφαῖρα στὸ κεφάλι!

Λέγοντας τὰ λόγια αὐτὰ ἡ Ἰζολίνα, ἔβγαλε ἀπ' τὴν ταπ της ἕνα μικρό, κομψὸ πιστόλι καὶ γύρισε τὴν κάνη του πρ τίον τοῦ Ἰχούρρα.

Ὁ ἄθλιος αὐτός, ἐκ φύσεως δειλός, μόλις ἀντίκρυσε τ πλο, παράτησε τὰ χαλινάρια καὶ πήδησε πρὸς τὰ πίσω.

Τὴν ἴδια στιγμὴ πήδησα κι' ἐγὼ ἀνάμεσα ἀπ' τοὺς θώμ ἕτοιμος νὰ τρέξω καὶ νὰ ὑπερασπισθῶ τὴν ἀγαπημένη μ

Μὰ ἡ ἀπόφασίς μου αὐτή, νὰ φανῶ ἱππότης, ἐλήφθη ἄργά, δυστυχῶς. Γιατὶ μόλις τὸ ἄλογο ἔμεινε ἐλεύθερο, ζολίνα ἐκάλπασε πρὸς τὰ ἐμπρός καὶ χάθηκε σὰν ἄστρ ἀνάμεσα στὰ δέντρα, χωρὶς ν' ἀντιληφθῆ καθόλου τὴν παρ σία μου.

Μὰ οὔτε καὶ ὁ Ἰχούρρα μὲ ἀντελήφθη. Εἶχε γυρίσει πί τὴν φεύγουσαν ἐξαδέλφη του, προτείνοντάς της τὴ γροθιά του γεμάτος λύσσα, ἐκστομίζοντας διάφορες φοβέρες.

Μὰ ἡ Ἰζολίνα δὲν τὸν ἄκουγε. Τρέχοντας πάνω στὸ γρασ τὸ ἄλογό της, εἶχε ἀπομακρυνθῆ ἀρκετά.

Κατώρθωσα ἔτσι νὰ πλησιάσω τὸν Ἰχούρρα, χωρὶς νὰ μ ἀντιληφθῆ.

Ἔφτασα ἀπὸ πίσω του, κι' αὐτὸς ἐξακολουθοῦσε τὰ κατ ζη τὴν Ἰζολίνα, βράζοντας ἀπὸ μανία καὶ πείσμα.

Κρατοῦσα τὸ ξίφος μου γυμνὸ στὰ χέρια μου καὶ μπορο νὰ τὸν σκοτώσω, ἂν ἤθελα, εὐκολώτατα. Ἂν ἦταν ὁ Ἰχούρ στὴ θέσι μου, θὰ τὸ ἔκανε αὐτό, χωρὶς τὸν παραμικρὸ δισ γμό. Σ' ἐμένα ὅμως ἔκαμε οἰκτρὴ ἐντύπωσι μιὰ τέτοια σκ Νὰ σκοτώσω ἕναν ἄνθρωπο ἀπὸ πίσω ; Αὐτὸ θὰ ἦταν ἡ φ τὴ ἀνανδρεία, ἔστω κι' ἂν ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἶχεν ἐπιδει τῆ τὴν εὐτυχία μου καὶ τὴ ζωή μου.

Σήκωσα λοιπὸν τὸ χέρι μου καὶ τὸν χτύπησα ἐλαφρὰ στὸν ὦ

Ὁ Ἰχούρρα γύρισε ἀμέσως πρὸς τὸ μέρος μου. Μόλις ἀντίκρυσε δὲ μὲ τὸ ξίφος στὸ χέρι, τὸ πρόσωπό του γέλασε καὶ τὰ χείλη του πάνιασαν ἀπ' τὸ φόβο.

Πρώτη φορὰ ἐβλεπα ἄνθρω τόσο φοβισμένο, τόσο ἄθλιο μως τρομαγμένο!..

Τὰ μάτια του γυαλόκοπτα ἀπ' τὴν ταραχή του.

Κύτταζε τὸ γυμνὸ ξίφος κρατοῦσα κι' ἀνατρίχιαζε πάγωνε ἀπὸ τρόμαρα.

Κι' ὅμως, ὁ ἄνθρωπος ἦταν ἕνας ληστής, ἕνας ἀπ της, συνηθισμένος στοὺς μους. Ἦταν δὲ ψηλότερος μένα στὸ ἀνάστημα καὶ μ ματος. Κι' ὅμως, ἔτρεμε με, σὰν γυναῖκα!

—Εἶσαι ὁ Ραφαὴλ Ἰχού τὸν ρώτησα.

—Ναί, σενιόρ, ἀπάντησε κάποιο δισταγμό. Τί μὲ θέλ

—Ἔχετε αὐτοί, τοῦ εἶπα, τοῦδειξα τὰ ἔγγραφα πο τοῦσε ἀκόμα στὸ χέρι του, τε αὐτοῦ μερικὰ χαρτιά, ποῖα μοῦ ἀνήκουν. Λάβετ τὸν τὸν κόπο νὰ μοῦ τὰ π δώσετε.

—Εἴσαστε ὁ λοχαγὸς Β φιλδ ; μὲ ρώτησε.

—Μάλιστα, εἶμαι ὁ λοχα Βάρφιλδ, ἀπάντησα, κα φαίνεται παράξενο πῶς θάλλετε γι' αὐτό. Δὲν μ

Τοὺς ὁδηγοῦσαν μπρός του σφιχτοδεμένους καὶ μὲ σκεπασμένο τὸ πρόσωπο...

πετε γιὰ πρώτη φορὰ ὑποθέτω...

Ὁ Ἰχούρρα δὲν ἀπάντησε στὸν ὑπαινιγμό μου αὐτόν. Ἔμεινε μερικὲς στιγμὲς σιωπηλὸς καὶ κατόπιν μοῦ εἶπε :

—Μάλιστα, λοχαγέ, ἔχω μιὰ ἐπιστολὴ τῆς ἐπιμελητείας τοῦ Ἀμερικανικοῦ στρατοῦ γιὰ σᾶς καὶ ἰδού, σᾶς τὴν παραδίδω. Ἰδὴ βρῆκα στὸ δρόμο καὶ καλὰ ἐκάματε νὰ μοῦ τὴ ζητήσετε.

Μιλῶντας ἔτσι, μοῦ ἔδωσε πράγματι τὸ σχετικὸ ἔγγραφο.

—Ἔχετε κι' ἕνα ἄλλο ἔγγραφο, τοῦ εἶπα, σχετικὸ μ' αὐτὸ ποὺ μοῦ δώσατε, τὸ ὁποῖο ἐπίσης μοῦ ἀνήκει.

—Ἐννοεῖτε τὸ ἔγγραφο, τὸ ἀπευθυνόμενο στὸν δὸν Ραμὸν δὲ Βάργας ; Τὸ ἔχω, μάλιστα, σενιόρ. Καὶ σᾶς τὸ δίνω κι' αὐτὸ εὐχαρίστως.

—Δὲν ἐτελειώσαμε, σενιὸρ Ἰχούρρα. Κατακρατεῖτε ἀκόμα μιὰ ἄδεια ἐλευθέρας κυκλοφορίας τοῦ Ἀμερικανικοῦ στρατηγείου πρὸς τὴν σενορίτα δὲ Βάργας. Οὔτε αὐτὴ σᾶς ἀνήκει καὶ πρέπει νὰ σταλῆ σ' ἐκείνη, γιὰ τὴν ὁποία ἐξεδόθη. Μοῦ τὴν δίδετε ;

Ὁ Ἰχούρρα ἔρριξε ἕνα γοργὸ βλέμμα γύρω του. Ἐπιθυμοῦσε ἀσφαλῶς νὰ τὸ βάλη στὰ πόδια. Κατάλαβε ὅμως πὼς δὲν θὰ μποροῦσε νὰ μοῦ ξεφύγη καὶ ἀναγκάστηκε νὰ μοῦ παραδώση καὶ τὴν ἄδεια.

—Ἰδού, πάρτε τὸ ἔγγραφο αὐτό, σενιόρ, μοῦ εἶπε. Δὲν ἔχει, πραγματικῶς, καμμιὰ ἀξία γιὰ μένα.

Καὶ συγχρόνως προσπάθησε νὰ χαμογελάση. Ἀλλὰ τὸ γέλιο του ἐκεῖνο ἦταν κρύο καὶ παγωμένο.

Τὸ λιξα τὰ ἔγγραφα γρήγορα-γρήγορα, τὰ ἔβαλα στὸν κόρφο μου καὶ κατόπιν φώναξα στὸν Ἰχούρρα :

—Καὶ τώρα, σενιόρ, ἑτοιμασθῆτε ν' ἀμυνθῆτε!

Εἶχα προσέξει ὅτι φοροῦσε κι' αὐτὸς τὸ ξίφος του. Ἦταν βέβαια μακρύτερο τοῦ δικοῦ μου, ἀλλὰ εἶχα ἀπόλυτη ἐμπιστοσύνη στὸν ἑαυτό μου. Ἤξερα νὰ ξιφομαχῶ περίφημα.

Παραδόξως ὅμως, ὁ Ραφαὴλ Ἰχούρρα ἔμεινε ἀκίνητος. Αὐτὸ με κατέπληξε καὶ τοῦ φώναξα ἀπότομα :

—Ἐπρὸς λοιπόν! Πρέπει νὰ χτυπηθῆτε μαζύ μου. Ἕνας ἀπὸ τοὺς δυό μας θὰ μείνη ἐδῶ νεκρός! Ἂν δὲν τραβήξετε τὸ ξίφος σας, θὰ σᾶς τρυπήσω μὲ τὸ δικό μου. Ἀνανδρε! Θέλεις λοιπὸν νὰ σὲ σκοτώσω, χωρὶς νὰ τραβήξης τὸ ξίφος σου ; Φοβᾶσαι λοιπὸν ν' ἀντικρύσης τὸ θάνατο, κατὰ πρόσωπον, ἐσὺ ποὺκαψες κι' ἐρήμωσες ὁλόκληρα χωριά ;

Ἐνόμιζα ὅτι τὰ λόγια μου αὐτὰ θὰ τὸν παρέφεραν, θὰ τὸν θύμωναν, θὰ τὸν ἐξαγρίωναν. Μὰ ὁ ἄθλιος αὐτὸς ἦταν πολὺ δειλὸς φαίνεται. Στεκόταν ἀκίνητος καὶ κύτταζε δεξιὰ κι' ἀριστερά.

Δὲν μποροῦσα νὰ κρατηθῶ πλέον.

—Ξιφοῦλκησε, τοῦ φώναξα, ἀλλοιῶς σὲ σκοτώνω σὰν σκύλο!

Ὁ Ἰχούρρα στυλώθηκε τώρα στὰ πόδια του, ἡ ὄψις του σκοτείνιασε, τὰ μάτια του σπιθοβόλησαν.

—Ἐπὶ τέλους! ψιθύρισα, βλέποντάς τον. Θὰ πληρώσης τώρα γιὰ τὴ ζωὴ ἐκείνων ποὺ σκότωσες, ἐκείνων ποὺ καταδίκασες σὲ θάνατο, γιὰ νὰ τοὺς παίρνης τὰ χτήματά τους. Ξέρω, ἄθλιε, ὅτι καὶ πρόχειρο δικαστήριο εἶχες συγκροτήσει γιὰ νὰ ξεκάνης τοὺς ἐχθρούς σου, τοὺς ὁποίους ὡδηγοῦσαν ἐμπρός σου σφιχτοδεμένους καὶ μὲ σκεπασμένο τὸ πρόσωπο! Θὰ πάψης ν' ἀπειλῆς καὶ νὰ ἐκβιάζης τὸν δὸν Ραμὸν δὲ Βάργας...

Ὁ Ἰχούρρα τράβηξε τὸ ξίφος του καὶ ἄρχισαμε νὰ χτυπιόμαστε.

Ἀποροῦσα ὡστόσο ἀκόμα γιὰ τὴν ξαφνικὴ του αὐτὴ ἀπόφασι νὰ χτυπηθῆ μαζύ μου.

Ξαφνικά, θέλοντας ν' ἀποφύγω ἕνα ἐπιδέξιο χτύπημα τοῦ ἀντιπάλου μου, ἔκανα ἕνα βῆμα δεξιά.

Ἡ ἀπότομη αὐτὴ κίνησίς μου, ὑπῆρξε γιὰ μένα σωτηρία. Γιατὶ καθὼς ἔστριψα, εἶδα δυὸ συντρόφους τοῦ Ἰχούρρα, νἄρχωνται κατεπάνω μου τρέχοντας.

Ἀπὸ ποῦ ξεφύτρωσαν ἔτσι ἄξαφνα ; Δὲν ἔξερα, δὲν μποροῦσα νὰ τὸ καταλάβω τὴ στιγμὴ ἐκείνη. Κατάλαβα ὅμως ἀμέσως γιατὶ ὁ Ἰχούρρα εἶχε ἀποφασίσει νὰ χτυπηθῆ μαζύ μου. Εἶχε δῆ τοὺς δυὸ ληστὰς καὶ εἶχε ἐλπίσει νὰ μὲ ξεμπερδέψη μὲ τὴ βοήθειά τους.

Ἡ θέσις μου ἦταν πραγματικῶς δεινή. Οἱ δυὸ λησταὶ δὲν ἀπεῖχαν, παρὰ ὀλίγα βήματα. Θὰ μὲ χτυποῦσαν ἀπὸ πίσω καὶ θὰ μὲ σκότωναν!...

Ὁ Ἰχούρρα μάλιστα, γιὰ νὰ τοὺς ἐμψυχώση, τοὺς φώναξε :

—Ἔ!.. Ζόρρο!.. Γιωσέ!.. Ἐλᾶτε γρήγορα!.. Θάνατος στὸν ἀχρεῖο αὐτὸν Ἀμερικανό!...

Οἱ δυὸ λησταὶ πλησίασαν, κρατῶντας τὰ ξίφη τους γυμνὰ καὶ μοῦ ἐπετέθησαν, μὲ λύσσα. Εἶχα νὰ κάμω μὲ τρεῖς κακοῦργους κι' ἔπρεπε νὰ πολεμήσω μαζύ τους ἀπεγνωσμένος. Ἄλλος τρόπος σωτηρίας δὲν ὑπῆρχε.

Ἀπέκρουσα τὰ χτυπήματά τους μὲ μανία. Δεχόμουν κι' ἔδινα πληγές. Καταλάβαινα τὸ αἷμα μου νὰ τρέχη ἄφθονο κάτω ἀπὸ τὰ ροῦχα μου. Ὁ ἱδρῶτας ποὔτρεχε ἀπ' τὸ μέτωπό μου, μὲ τύφλωνε. Ἡ δυνάμεις μου μ' ἐγκατέλειπαν. Ἤμουν χαμένος!...

Τὴ στιγμὴ αὐτὴ εἶδα τὸν Ἔλ Ζόρρο νὰ σηκώνη τὸ ξίφος του, τὸ βαμμένο στὸ αἷμα μου, γιὰ νὰ μοῦ καταφέρη ἰσχυρότατο χτύπημα καὶ νὰ μοῦ σχίση τὸ κρανίο...

Ἀλλοίμονο!.. Τὸ χτύπημα αὐτὸ θἄταν τὸ τελευταῖο, τὸ χτύπημα τοῦ θανάτου. Δὲν εἶχα δυνάμεις νὰ τὸ ἀποκρούσω...

Ἡ μορφὴ τῆς Ἰζολίνας πέρασε τὴ στιγμὴ αὐτή, ἀστραπιαίως ἀπὸ μπρός μου...

Μὰ—ἦταν ὄνειρο ἢ θαῦμα ;—ὁ Ἔλ Ζόρρο χλώμιασε ἄξαφνα, ἄφησε ἕνα μουγκρητὸ πόνου καὶ τὸ ξίφος ξέφυγε ἀπὸ τὸ χέρι του.

Τί εἶχε συμβεῖ λοιπόν ;

Τί κρότος, ὅμοιος μὲ κεραυνὸ ἦταν αὐτὸς ποὺ ἄκουσα ;

Γιατὶ τὰ πρόσωπα τῶν ἀντιπάλων μου χλώμιασαν ἔτσι ;

Γιατὶ τὰ μάτια τους γούρλωσαν ἔτσι, σὰν νὰ εἶδαν μπρός τους τὸν ἴδιο τὸ Χάρο ;

Γιατὶ δὲν μ' ἀποτελείωναν ;

Γιατί ;...

Νειρεύομουν τάχα ἢ ἤμουν ξυπνητός ;

Μὰ ὄχι, δὲν ἦταν ὄνειρο. Ἦταν πραγματικότης...

Οἱ τρεῖς ἀντίπαλοί μου μοῦ γύρισαν ξαφνικὰ τὶς πλάτες τους κι' ἄρχισαν νὰ τρέχουν σὰν δαιμονισμένοι...

Παρ' ὅλη τὴν ζάλη καὶ τὴν ἐξάντλησί μου, κύτταζα κατάπληκτος τοὺς τρεῖς ληστὰς ποὺ φεύγανε, φεύγανε πανικόβλητοι. Τέλος χάθηκαν πίσω ἀπ' τὰ πυκνὰ δέντρα.

Γύρισα τότε πρὸς τὸ μέρος ἀπ' τὸ ὁποῖο εἶχεν ἀκουστῆ ὁ κρότος τοῦ πυροβολισμοῦ, ὁ ὅμοιος μὲ κεραυνό, ὁ πυροβολισμὸς ἐκεῖνος ποὺ μὲ εἶχε σώσει ἀπὸ βέβαιο θάνατο. Ἀνάμεσα στὰ δέντρα καὶ στοὺς θάμνους εἶδα νὰ τρέχη πρὸς τὸ μέρος μου ἕνας ἄνθρωπος ψηλὸς καὶ σκελετώδης, μὲ τεράστια κανιά.

Ποιὸς ἦταν ὁ διάβολος αὐτός;

Δὲν τὸν ἀνεγνώρισα ἀμέσως. Πάντως δὲν μποροῦσε νὰ εἶνε Μεξικανὸς ἀντάρτης. Γιατὶ ἂν συνέβαινε αὐτό, δὲν θὰ πυροβολοῦσε ἐναντίον τῶν ληστῶν, δὲν θὰ τραυμάτιζε τὸν Ἔλ Ζόρρο, δὲν θὰ ἔτρεπον τὸ εἰς φυγὴν οἱ τρεῖς κακοῦργοι στὸ ἀντίκρυσμά του...

Ποιὸς ἦταν τότε;

Ἔτρεχε πρὸς τὸ μέρος μου μὲ τὴν καραμπίνα στὸ χέρι. Ἐγὼ καλὰ καλὰ καὶ γιὰ κακὸ ἔσφιξα τὸ ξίφος στὴ φούχτα μου, ἕτοιμος ν' ἀμυνθῶ.

Ἄξαφνα μιὰ φωνὴ χαρᾶς ξέφυγε ἀπ' τὰ χείλη μου:

—Κουακεμπού!...

Τὸν εἶχα ἀναγνωρίσει.

Ἦταν ὁ παράξενος στρατιώτης τοῦ σώματος τῶν ἀτάκτων ποὺ διοικοῦσα, ὁ περίφημος Ἠλίας Κουακεμπού, ὁ πολεμιστὴς καί... βοτανικὸς συγχρόνως.

—Κουακεμπού! ξαναφώναξα.

—Λοχαγέ μου! μοῦ ἀπάντησε καὶ στάθηκε ἐμπρός μου λαχανιασμένος ἀπὸ τὸ τρέξιμο.

(Ἀκολουθεῖ)

—Θὰ πάψης ν' ἀπειλῆς καὶ νὰ ἐκβιάζης τὸν δὸν Ραμὸν δὲ Βάργας....

ΔΡΑΜΑΤΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΡΟΜΠΕΡ ΓΚΑΠΑΡ

Ο ΑΣΥΛΛΗΠΤΟΣ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΑΣ

—Αὐτὴ εἶνε τουλάχιστον ἡ προσωπική μου γνώμη,—εἶπε, συμπερασματικά, ὁ ἀστυνομικὸς Νταρζὲς στὸ δικηγόρο Ἀνρὺ Ζωρζέ, ἕνα παληὸ του φίλο, ὁ ὁποῖος τὸν ἐπεσκέφθη ἐκεῖνο τὸ βράδυ στὸ δωμάτιό του. Ἡ πεῖσα ποὺ ἀπόκτησα ἀπὸ τὸ ἐπάγγελμά μου, μ' ἔκανε νὰ καταλήξω στὸ συμπέρασμα ὅτι ὅλοι οἱ ἐγκληματίαι συλλαμβάνονται στὸ τέλος ἀπὸ τὴν ἀστυνομία γιὰ τὸν ἁπλούστατο λόγο ὅτι εἶνε ἀνόητοι...

—Φαντάζεσαι, δηλαδή, ρώτησε ὁ δικηγόρος, ὅτι εἶνε δυνατὸν νὰ διαπραχθῇ ἕνα ἔγκλημα ὑπὸ τέτοιες συνθῆκες, ὥστε κανεὶς ἀπολύτως ἀστυνομικὸς νὰ μὴ μπορέσῃ ν' ἀνακαλύψῃ τὴν παραμικρὴ ἔνδειξι γιὰ τὴν ταυτότητα τοῦ δράστου;

—Δὲν τὸ φαντάζομαι ἁπλῶς. Τὸ πιστεύω... Ναί, τὸ πιστεύω μὲ πάθος... Μά, τί εἴδους ἔγκλημα μπορεῖ νὰ εἶνε αὐτό;... Ὁμολογῶ ὅτι, ἂν καὶ μ' ἀπασχολεῖ πολὺ αὐτὸ τὸ πρόβλημα, δὲν κατώρθωσα μέχρι σήμερα νὰ βρῶ μιὰ λύσι του...

Ἡ ὥρα ἦταν περασμένη. Ὁ δικηγόρος ἀπεχαιρέτησε τὸν ἀστυνομικὸ κ' ἔφυγε. Ὁ Νταρζὲς κάθησε στὸ γραφεῖο του κ' ἔπιασε τὸ κεφάλι του μὲ τὰ δυὸ χέρια του. Ἡ συζήτησι ποὺ ἔκανε μὲ τὸ φίλο του τοῦ ξαναθύμησε τὴν περίπτωσι τοῦ «τελείου ἐγκλήματος», ποὺ τὸν ἀπασχολοῦσε τόσο καιρό...

Ξαφνικά, μπῆκε στὸ δωμάτιο ὁ κύριος Ἀλπέρ, ἕνα συμπαθέστατο γεροντάκι, ποὺ κατοικοῦσε στὴ σοφίτα τῆς πολυκατοικίας, στὴν ὁποία ἔμενε καὶ ὁ ἀστυνομικός. Ὁ Νταρζὲς τοῦ ἔδινε κάτι κάθε μῆνα γιὰ νὰ τοῦ συγυρίζῃ τὸ διαμέρισμά του.

—Τί ὥρα θέλετε νὰ σᾶς ξυπνήσω αὔριο τὸ πρωΐ, κύριε Νταρζές; ρώτησε ὁ Ἀλμπέρ.

—Στὶς ἑφτά... Μὰ τί ἔχεις; Σὲ βλέπω κακόκεφο...

—Ἕνας τρομερὸς πονόδοντος δὲν μ' ἀφήνει νὰ κλείσω μάτι δυὸ νύχτες...

—Διάβολε! αὐτὸ εἶνε δυσάρεστο! ψιθύρισε ὁ ἀστυνομικός. Θὰ σοῦ δώσω ἕνα ναρκωτικό..

Ἄνοιξε ἕνα συρτάρι τοῦ γραφείου του, ἔβγαλε ἀπὸ μέσα ἕνα κουτάκι μὲ παστίλιες κ' ἔδωσε τρεῖς στὸν Ἀλμπέρ.

—Νὰ τὶς πάρω καὶ τὶς τρεῖς, κύριε Νταρζές; ρώτησε ὁ κύριος Ἀλμπέρ.

—Ναί, καλύτερα εἶνε... ἀποκρίθηκε ἀφηρημένος ὁ ἀστυνομικός.

Ὑπελόγισε τί ὥρα ἦταν κ' ἔκανε τὴ σκέψι ὅτι ὁ Ἀλμπὲρ θὰ κοιμόταν τουλάχιστον ὡς τὶς ὀχτὼ τὴν ἄλλη μέρα.

«Δὲν πειράζει ὅμως, συλλογίστηκε, ἂν κοιμηθῇ καὶ λίγο περισσότερο! Καλὸ θὰ τοῦ κάνῃ... Καὶ τὸ κυριώτερο εἶνε ὅτι... θὰ μὲ ξυπνήσῃ καὶ μένα λίγο ἀργότερα...»

Σὲ λίγο ὁ Νταρζὲς ἦταν καὶ πάλι μόνος στὸ δωμάτιό του... Τὸ ρολόϊ τοῦ τοίχου χτύπησε δέκα φορές...

* * *

Ὁ Νταρζὲς ὅμως δὲν μπόρεσε νὰ κλείσῃ μάτι κείνη τὴ νύχτα. Τὸν κατεῖχε παράξενη ταραχή. Ξημερώθηκε καθισμένος μπρὸς στὸ γραφεῖο του, γράφοντας διάφορες σημειώσεις, ξαναμελετῶντας ὡρισμένα παληὰ ἄρθρα του, ποὺ τὰ ἔβγαλε ἀπὸ ἕνα μυστικὸ συρτάρι. Τὴ νύχτα ἐκείνη, ἡ ἰδέα τοῦ «τελείου ἐγκλήματος», τοῦ ἐγκλήματος ποὺ δὲν θὰ μποροῦσε σὲ κανεὶς νὰ τὸ ἐξιχνιάσῃ, τὸν βασάνιζε περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλη φορά...

Στὸ διάστημα τῆς καρριέρας του, ὁ Νταρζὲς γνώρισε ἀπὸ κοντὰ λογῆς-λογῆς ἐγκληματίας. Ὁ περισσότεροι ἀπὸ αὐτοὺς ἦσαν δειλοὶ ἢ ἀνάνδροι. Εἶχαν συνετώσει ἢ γιὰ νὰ ἐκδικηθοῦν ἢ γιὰ νὰ κλέψουν ἢ σὲ στιγμὲς μανίας, τρέλλας, ἀναισθησίας. Καί, ἀργότερα, ὅταν τοὺς συνελάβαν, οἱ περισσότεροι ἀπὸ αὐτοὺς ἦσαν συντριμμένοι, πικραμένοι καὶ ἀπαντανομένοι γιὰ τὸ ἔγκλημά τους... Κανεὶς ἀπὸ αὐτοὺς δὲν ἐφάνηκε σοβαρὰ πῶς θὰ μποροῦσε ν' ἀποκρύψῃ τὸ ἔγκλημά του ἢ, τουλάχιστον, νὰ μὴ κινδυνεύσῃ νὰ συλληφθῇ... Καὶ αὐτὸ κριβῶς ἡ λεπτομέρεια βασάνιζε τόσα χρόνια τὸν ἀστυνομικὸ Νταρζές: Ἦταν δυνατὸ νὰ γίνῃ ἕνα ἔγκλημα χωρὶς ν' ἀνακαλυφθῇ ποτὲ ὁ δράστης του;

Δέκα ὁλόκληρα χρόνια ἀπασχολοῦσε τὸν Νταρζὲς αὐτὸ τὸ πρόβλημα! Μὲ τὸ θολὸ καὶ ταραγμένο μυαλό του εἶχε ὁπωσδήποτε—μὲ μαθηματικὴ ἀκρίβεια—τί κινήσεις πρέπει νὰ κάνῃ καὶ τί μέτρα πρέπει νὰ λάβῃ ἕνας κακοῦργος ποὺ θέλει νὰ παραμείνῃ ἀσύλληπτος. Ἀπ' ὅλα, ὅμως, τὰ ἐρωτήματα ποὺ γεννήθηκαν στὴ συνείδησι τοῦ ἀστυνομικοῦ, ἐκεῖνο ποὺ τὸν βασάνιζε περισσότερο ἦταν τὸ ἑξῆς: "Αν κατώρθωνε στὸ τέλος νὰ καταστρώσῃ τὶς λεπτομέρειες ἑνὸς ἐγκλήματος σὲ τρόπο ὥστε ὁ δράστης νὰ εἶνε ἀπόλυτα βέβαιος γιὰ τὴν ἀτιμωρησία του, θὰ εἶχε τὴ δύναμι νὰ τὸ διαπράξῃ ὁ ἴδιος ἐφαρμόζοντας πρῶτος τὴν θεωρία του περὶ «τελείου ἐγκλήματος»;

Κάθε φορὰ ποὺ ὁ Νταρζὲς ἔκανε αὐτὴν τὴν ἐρώτησι στὸν ἑαυτό του, ἔνοιωθε τὸ μυαλό του νὰ σαλεύῃ καὶ μιὰ ἀνυπόφορη ἀγωνία νὰ σφίγγῃ τὴν καρδιά του...

* * *

...Ξημέρωσε τέλος, χωρὶς νὰ τὸ καταλάβῃ ὁ ἀστυνομικός, ἀθισμένος στοὺς στοχασμούς του. "Οταν σήμανε ἡ ὥρα ἑφτά, ὁ Νταρζὲς τακτοποίησε τὰ βιβλία του χαρτιὰ ποὺ ἦσαν ἀποθετημένα μπροστά του, στὸ γραφεῖο του, καί, ἀφοῦ δρόσισε τὸ φλογισμένο μέτωπό του μὲ κρύο νερό, ἔβαλε τὸ παλτό του καὶ τὸ καπέλλο του, γιὰ νὰ πάῃ νὰ κάνῃ ἕνα περίπατο.

Τὴ στιγμὴ ἐκείνη, ἀκούστηκαν δυνατὰ χτυπήματα στὴν πόρτα.

Ἦταν ἡ θυρωρός.

—Ὁ κύριος Ἀλμπὲρ δὲν εἶνε σὲ σᾶς; ρώτησε τρομαγμένη ἡ ἀστυνομικό. "Οχι;... Μὰ τί ἔγινε λοιπόν; Μήπως πέθανε;... Μήπως τὸν σκότωσαν;...

Ὁ Νταρζὲς ἄπλωσε ἀπλωσιὰ τὴ θυρωρὸ ἀπὸ τὸ χέρι καὶ τῆς εἶπε μὲ τραχεῖα φωνή:

—Τί θέλεις νὰ πῆς; Ἐξήγησου καλύτερα!...

—Νά, ἡ κυρὰ Μουτέ, ἡ πλύστρα, ἀνέβηκε πρὶν ἀπὸ μιὰ ὥρα στὴ σοφίτα τοῦ κυρίου Ἀλμπέρ, γιὰ νὰ τοῦ δώσῃ μερικὰ ἐσώρουχά του... Χτυποῦσε ὅμως μισὴ ὥρα τὴν πόρτα, χωρὶς νὰ πάρῃ ἀπάντησι... "Ισως νὰ πέθανε ὁ κύριος Ἀλμπέρ...

Ὁ Νταρζὲς κύτταξε τὸ ρολόϊ του.

—Ἑφτὰ καὶ τέταρτο, εἶπε μὲ τὸ νοῦ του. Ὁ Ἀλμπὲρ θὰ κοιμᾶται ἀκόμα...

—Ὁ κύριος Ἀλμπὲρ εἶνε πάντοτε ξυπνητὸς ἀπὸ τὶς ἕξη ἡ ἑφτά, ἐπέμεινε ἡ θυρωρός.

—Σήμερα παρακοιμήθηκε, αὐτὸ εἶνε ὅλο! ψιθύρισε ὁ ἀστυνομικός.

—"Οχι, ὄχι, κύριε Νταρζές! ἐπέμεινε ἡ θυρωρός. Ξέρω δεκαπέντε χρόνια τώρα τὸν κ. Ἀλμπέρ. Ποτὲ δὲν ξύπνησε ἀργότερα ἀπὸ τὶς ἕξη... Ἔχω τὸ προαίσθημα ὅτι κάτι κακὸ τοῦ συνέβη...

Παράξενη ἔκφρασι ζωγραφίστηκε ξαφνικὰ στὸ πρόσωπο τοῦ ἀστυνομικοῦ—καὶ τὰ μάτια του πέταξαν μιὰν ἄγρια λάμψι. Πλησίασε πιὸ κοντὰ στὴ θυρωρὸ καὶ τῆς εἶπε μὲ ὑπόκωφη φωνή, τονίζοντας μιὰ-μιὰ τὶς συλλαβές:

—Ἴσως νὰ τὸν δολοφόνησαν!... Χτὲς τὸ βράδυ ἀκρι-βῶς μοῦ ἔλεγε ὅτι ἔχει ἕνα θανάσιμο ἐχθρό!...

—Τῆς ἴδιας γνώμης εἶμαι κ' ἐγώ! τραύλισε ἡ θυρωρός, κυτ-τάζοντας τρομαγμένη τὸν ἀστυνομικό. Καὶ κάτω, στὴν αὐλή, ὅλες ἡ νοικάρισσες τὸ ἴδιο λένε...

—Πηγαίνω νὰ δῶ τί συμβαίνει ἀπάνω! συνέχισε ὁ ἀστυνομικός.

Καὶ ὥρμησε στὴ σκάλα. Ἡ θυρωρὸς τὸν ἀκολούθησε ἀπὸ μακρυά.

Ἡ πόρτα τοῦ δωματίου ἦταν κλειστή. Ὁ Νταρζὲς τὴν χτύπησε δυνατὰ δυὸ-τρεῖς φορές, χωρὶς νὰ λάβῃ ἀπάντησι:

—Θὰ τὴν σπάσω! εἶπε στὴ θυρωρό, ἡ ὁποία εἶχε ἀνεβῇ στὸ μεταξὺ καὶ στεκότανε, κάτωχρη ἀπὸ κεφαλόσκαλο, δίχως νὰ τολμᾷ νὰ προχωρήσῃ...

Καὶ ὁ ἀστυνομικὸς ἔσπασε μὲ τὶς πλάτες του τὴν πόρτα. Καὶ μπῆκε στὸ δωμάτιο τοῦ Ἀλμπέρ, κλείνοντας τὴ θύρα ἀπὸ πίσω του...

Ὁ Ἀλμπὲρ κοιμότανε βαθειά, ὑπὸ τὴν ἐπίδρασι ἀκόμα τοῦ ναρκωτικοῦ. Τὸ ἕνα χέρι του ἦταν κρεμασμένο ἔξω ἀπὸ τὸ πάπλωμα. Τὸ στόμα του ἦταν μισάνοιχτο.

—Θὰ κοιμᾶται μισὴ ὥρα ἀκόμα! εἶπε μὲ τὸ ἰδιο του ὁ ἀστυνομικός.

Μά, συγχρόνως, καθὼς μουρμούριζε τὰ λόγια αὐτά, ἔτρεμε ὁλόκληρος ἀπὸ μιὰ νευρικὴ ταραχή... Χοντρὲς σταγόνες ἱδρῶτος ἄρχισαν νὰ στάζουν στὸ πρόσωπό του, κάτω ἀπὸ τὸ καπέλλο του... Στ' αὐτιά του ἀντηχούσανε διάφορα ὑπόκωφα ψιθυριστά, χωρὶς νὰ ξέρῃ οὔτε ὁ ἴδιος ἀπὸ ποῦ προέρχονται... Τὰ μάτια του εἶχαν πεταχθῇ ἔξω ἀπὸ τὶς κόγχες τους... Ἡ ἰδέα τοῦ «τελείου ἐγκλήματος», περνοῦσε ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἀπὸ τὸ μυαλό του, παντοδύναμη, κυριαρχική.

* * *

Πέρασαν ἔτσι λίγα δευτερόλεπτα, ποὺ φάνηκαν αἰῶνες στὸν Νταρζές. Ξαφνικά, ὁ ἀστυνομικὸς σήκωσε τὸ κεφάλι του μὲ ἀποφασιστικὸ κίνημα, ἐνῶ ἕνα παράξενο χαμόγελο ἦταν ζωγραφισμένο στὰ χείλη του, κ' ἔρριξε γύρω του ἕνα θλέμμα. Τὸ πρῶτο πρᾶγμα ποὺ εἶδε ἦταν μιὰ μεγάλη καὶ βαρειὰ τσιμπίδα, μπρὸς στὸ τζάκι... Πλησίασε στὸ παράθυρο, σκέπασε τὰ χέρι του μ' ἕνα μαντῆλι, ἄνοιξε τὰ παντζούρια, κύτταξε πρὸς τὰ κάτω καὶ βεβαιώθηκε ὅτι δὲν ἦταν δύσκολο νὰ μπῇ κανεὶς στὸ δωμάτιο τοῦ Ἀλμπὲρ ἀπὸ τὰ κεραμίδια τοῦ διπλανοῦ σπιτιοῦ, χρησιμοποιώντας μιὰ σκάλα...

Ἄφησε τὸ παράθυρο μισάνοιχτο, πλησίασε μὲ σταθερὸ βῆμα στὸ τζάκι, πῆρε τὴν τσιμπίδα μὲ τὸ χέρι ποὺ εἶχε ἀκόμα τυλιγμένο μὲς στὸ μαντῆλι του, γιὰ νὰ μὴν ἀφήσῃ δακτυλικὰ ἀποτυπώματα, σημάδεψε ἀπὸ κάποια ἀπόστασι τὸν ἀποκοιμισμένο Ἀλμπὲρ στὸ κεφάλι—καὶ πέταξε τὸ βαρὺ ἀντικείμενο μ' ὅλη τὴ δύναμί του ἀπάνω στὸ κεφάλι του, ἀφήνοντας τὸν νεκρό...

.....

Ὕστερ' ἀπὸ ἕνα περίπου μῆνα, σταματοῦσαν ἡ ἀνακρίσεις γιὰ τὴν ἀνακάλυψι τοῦ δολοφόνου τοῦ Ἀλμπέρ. Ἡ ἀνάκρισι ποτοποίησε ὅτι ὁ κακοῦργος μπῆκε στὸ δωμάτιο τοῦ γέρου ἀπὸ τὰ κεραμίδια τοῦ διπλανοῦ σπιτιοῦ καὶ ὅτι σκότωσε τὸν Ἀλμπὲρ μὲ τὴν τσιμπίδα... Ποιὸς ἦταν ὅμως αὐτὸς ὁ δολοφόνος; Κανένα λαγωνικὸ τῆς Παρισινῆς ἀστυνομίας—οὔτε καὶ ὁ Νταρζές, ὁ ὁποῖος κατέβαλε ὑπεράνθρωπες προσπάθειες γιὰ νὰ πιάσῃ τὸν δράστη...—δὲν μπόρεσε ν' ἀνακαλύψῃ τὴν παραμικρὴ ἔνδειξι γιὰ τὴν ταυτότητα τοῦ κακούργου...

—Ἐμεῖς κάναμε τὸ καθήκον μας! εἶπε ὁ ἀνακριτής. Ἂς ἀφήσουμε τώρα στὴν τύχη τὴν φροντίδα νὰ ρίξῃ μιὰ μέρα τὸν δολοφόνο στὰ χέρια μας...

Ὁ μυστηριώδης κακοῦργος, ὁ ἄνθρωπος ποὺ ἔκανε ἕνα «τέλειο ἔγκλημα» ἔπεσε, πράγματι μιὰ μέρα—ἕξη μῆνες μετὰ τὸν φόνο τοῦ Ἀλμπὲρ—ὄχι στὰ χέρια τῆς δικαιοσύνης, ἀλλὰ τῶν φρενολόγων, οἱ ὁποῖοι παρεκλήθησαν νὰ ἐξετάσουν τὴν μοναδικὴ περίπτωσι ἑνὸς ἀστυνομικοῦ, τοῦ Νταρζές, ποὺ σκότωσε χωρὶς λόγο, γιὰ νὰ ἐφαρμόσῃ μόσῃ στὴν πράξι μιὰ θεωρία του.

Τὸ ἔγκλημα τοῦ ἀστυνομικοῦ θὰ μποροῦσε νὰ παραμείνῃ ἀτιμώρητο ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, ἀφοῦ κανεὶς δὲν θὰ τολμοῦσε νὰ ὑποπτευθῇ τὸν Νταρζές. Τιμωρήθηκε ὅμως ἀπὸ μιὰ ἄλλη δύναμι—γιὰ ν' ἀποδειχθῇ, γιὰ μιὰ ἀκόμα φορά, ὅτι κανένα ἔγκλημα μέχρι σήμερα δὲν ἔμεινε χωρὶς νὰ λάβῃ τὴν ἀνάλογη τιμωρία του...

ΡΟΜΠΕΡ ΓΚΑΓΙΑΡ

Ὁ Ἀλμπὲρ κοιμόταν βαθειά, ὑπὸ τὴν ἐπίδρασι τοῦ ναρκωτικοῦ...

Χρησιμοποιῶν-τας μιὰ σκάλα...

ΓΝΩΜΙΚΑ, ΣΚΕΨΕΙΣ, ΑΞΙΩΜΑΤΑ

ΓΙΑ ΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΡΩΤΑ

Οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς ἔρωτες δὲν διαρκοῦν πολύ. Συμβαίνει καὶ μ' αὐτοὺς ὅ,τι συμβαίνει μὲ τὰ ξύλα, ποὺ γιὰ νὰ μᾶς ζεστάνουν καίγονται γρήγορα. Φρειδερίκος ὁ Μέγας

* * *

Ἔρωτας χωρὶς ἐγωϊσμό, κατρίτσια καὶ καυγαδάκια, δὲν εἶνε ἔρωτας. Μπουαλὼ

* * *

Δὲν μπορεῖ παρὰ ἡ ζήλεια νὰ ἔσπρωξε τὸν Ἀδὰμ νὰ ἐπιβάλῃ στὴν Εὔα τὴ κρύψῃ τὴ γυμνότητά της. Γκαῖτε

* * *

Γιὰ τὶς γυναῖκες μονάχα ἡ περιφρόνησι ἔχει ἀξία. Α. Γκινιῶν

* * *

Ὅταν ἀκούω μιὰ γυναῖκα νὰ μιλάῃ, φεύγω μακρυά, καθὼς ὅταν ἀκούω τὸ σφύριγμα μιᾶς ἐχιδνας. Ἀπόστολος Πέτρος

* * *

Μιὰ γυναῖκα ποὺ δὲν εἶνε ὄμορφη, δὲν μπορεῖ ποτὲ νὰ εἶνε καλή. Κυρία Γκέμπερ

* * *

Γυναῖκα καὶ χειμωνικό, ἡ τύχη τὰ διαλέγει. Ἑλληνικὴ Παροιμία

* * *

Βιαστικὸς γάμος, μακρυὰ μετάνοια. Γερμανικὴ

* * *

Τὸ μάτι κάνει τὴν ἀγάπη. Καταλανικὴ

* * *

Πάντρεψε τὸ παιδί σου ὅταν θέλεις καὶ τὸ κορίτσι σου ὅταν μπορεῖς. Βρεττανικὴ

* * *

Μὲ δυὸ πράγματα δὲν πρέπει νὰ παίζῃ κανείς : Μὲ τὴ φωτιὰ καὶ τὸν ἔρωτα. Γαλλικὴ

* * *

Οἱ ἄνδρες λένε γιὰ τὶς γυναῖκες ὅ,τι τοὺς ἔρθει κ' ἡ γυναῖκες κάνουν τοὺς ἄνδρες ὅ,τι θέλουν. Σεγκὺρ

* * *

Οἱ ἄνδρες δὲν εἶνε, παρὰ ἐκεῖνο ποὺ ἀρέσει στὶς γυναῖκες. Λαφονταίν

* * *

Ἡ γυναῖκα πάντα παραδίδεται στὸν ἄνδρα, γιὰ νὰ τὸ κάνῃ ὅμως αὐτό, πρέπει νὰ βρῇ καὶ κάποια πρόφασι. Ε. Παγιερὼν

* * *

Ἡ ἀναγκαιότερη καὶ σπουδαιότερη ἀρετὴ γιὰ τὴ γυναῖκα εἶνε ἡ μειλιχιότης. Ρουσσὼ

* * *

Ἐνάρετες μπορεῖ νάναι μονάχα ἡ γυναῖκες ἐκεῖνες, ποὺ ἡ φύσις δὲν τὶς προίκισε μὲ κανένα θέλγητρο. Κυρία Σιάφ

* * *

Ὁ ἔρωτας δὲν ἔχει κωμικὰ ἡλικία. Βρίσκεται διαρκῶς στὴ γένεσί του. Πασκάλ

* * *

Ἡ γυναῖκες κι' ἡ σαρδέλλες εἶνε μικροκαμωμένες. Ἱσπανικὴ Παροιμία

* * *

Πολλὲς φορὲς τὰ φιλιὰ ποὺ δίνονται ἀπὸ ἕναν κύριο σ' ἕνα παιδί, δὲν δίνονται, παρὰ γιὰ τὴν μητέρα του. Γερμανικὴ

* * *

Προτιμώτερο εἶνε νὰ σοῦ πονάῃ ἡ τσέπη, παρὰ ἡ καρδιά. Ἰταλικὴ

* * *

Ὁ ἔρωτας ταπεινώνει καὶ τοὺς πιὸ ἀτιθάσσευτους ἀκόμα. Ἱσπανικὴ

* * *

Ὑπάρχουν τρία πράγματα, ποὺ ἡ γυναῖκα εἶνε ἀδύνατον νὰ τὰ ἀποφύγῃ : Νὰ περάσῃ ἀπὸ τὴ βιτρίνα ἑνὸς καταστήματος γουστεριοῦμόν, χωρὶς νὰ σταματήσῃ, νὰ ἰδῇ ἕνα μικρὸ παιδὶ χωρὶς νὰ τὸ φιλήσῃ καὶ νὰ βαπτίσῃ μιὰ βάρκα, χωρὶς νὰ ρωτήσῃ : «Πόσο πουλιέται ὁ πήχυς ;» Λάϋτον

Η ΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΖΩΗ ΕΝΟΣ ΔΙΚΤΑΤΟΡΟΣ

ΜΙΑ ΝΕΑΝΙΚΗ ΕΡΩΤΙΚΗ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑ ΤΟΥ ΜΟΥΣΣΟΛΙΝΙ

Τὰ δυστυχισμένα χρόνια τῆς ζωῆς τοῦ Ντοῦτσε. Δημοδιδάσκαλος σὲ μιὰ μικρὴ πόλι τῆς Ριβιέρας. Ἡ μανία του μὲ τὰ βιβλία καὶ τὸ ἀτημέλητο ντύσιμό του. Ἡ ὡραία καὶ φιλάρεσκη Τζιοβάννα. Οἱ δυὸ κομψοὶ κι' ὡραῖοι ἀξιωματικοί.

Ὁ Μουσσολίνι, ὁ δικτάτωρ τῆς Ἰταλίας, πρὶν γίνει μιὰ ἀπὸ τὶς μεγαλείτερες φυσιογνωμίες τῆς ἐποχῆς μας, πέρασε πολλὰ χρόνια σκληρᾶς θιοπάλης, καὶ γιὰ νὰ ζήση, ἀναγκάστηκε νὰ ἐξασκήση πολλὰ ἐπαγγέλματα, γιὰ τὰ ὁποῖα δὲν αἰσθανότανε καμμιὰ ξεχωριστὴ κλίσι, γιὰ νὰ κερδίση τὸ ψωμί του.

Σὲ μιὰ μικρὴ πόλι τῆς Ριβιέρας, ζοῦν ἀκόμα πολλοὶ παληοὶ φίλοι τοῦ Μουσσολίνι, ποὺ τὸν θυμοῦνται ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ποὺ ὁ σημερινὸς ἀπόλυτος ἄρχων τῆς Ἰταλίας ἦταν ἕνας ἁπλὸς δημοδιδάσκαλος, ὑποχρεωμένος νὰ διδάσκη στοὺς μικροὺς μαθητάς του, μὲ μισθὸ ἑξῆντα λιρέττες τὸ μῆνα, τὴν ὡραία καὶ ποιητικὴ γλῶσσα τοῦ Δάντη.

Ἕνας ἀπὸ τοὺς παληοὺς αὐτοὺς φίλους τοῦ Ντοῦτσε, δικηγόρος σήμερα, ἀφηγήθηκε τελευταῖα στὸν συντάκτη μιᾶς ἐφημερίδος τῆς Βιέννης τὶς ἐντυπώσεις ποὺ τοῦ ἄφησε ἡ ἐπαφή του μὲ τὸν Μουσσολίνι.

—Ὁ Μπενίτο,—εἶπε,—ἤρε δίπλωμα διδασκάλου στὴν Ἑλβετία... Κυριώτερο χαρακτηριστικὸ του ἦταν ἀνέκαθεν ἡ βιβλιομανία του, ποὺ ἄγγιζε τὰ ὅρια τῆς τρέλλας... Μὲ τὰ βιβλία ντοιχιζαν ἀκριβᾶ καὶ γι' αὐτὸ τὸ λόγο ὁ Μουσσολίνι δὲν εἶχε ποτὲ δεκάρα στὴν τσέπη του.

»Μιὰ μέρα, ἐνῶ ὅλη ἡ τακτικὴ παρέα καθόμαστε στὸν πάγκο ἑνὸς μικροῦ κήπου καὶ συζητούσαμε γιὰ διάφορα ζητήματα, πολιτικὰ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, μᾶς πλησίασε ἕνας ζητιάνος καὶ μᾶς ζήτησε ἐλεημοσύνη. "Ὅλοι τοῦ δώσαμε κάτι. Ἔβαλε καὶ ὁ Μουσσολίνι τὸ χέρι του στὴν τσέπη... γιὰ νὰ τὸ θγάλη ἀδειανό!

»—Θὰ ἤθελα νὰ σοῦ δώσω κ' ἐγὼ κάτι,—εἶπε περίλυπος στὸ ζητιάνο,—δυστυχῶς ὅμως δὲν ἔχω πεντάρα ἐπάνω μου... Καὶ φαντάζομαι ὅτι πολὺ σύντομα θὰ βρεθῶ καὶ γὼ στὴ δική σου ἀπελπιστικὴ θέσι!...»

Καὶ αὐτὴ ἀκριβῶς ἡ μανία τοῦ Μουσσολίνι νὰ διαθέτη ὅλα τὰ χρήματά του γιὰ τὴν ἀγορὰ βιβλίων—ἀντὶ νὰ φροντίζη νὰ πάρη καὶ κανένα ζευγάρι παπούτσια ἢ ἕνα καινούργιο κοστούμι ροῦχα—ἔγινε ἀφορμὴ νὰ γνωρίση ὁ νεαρὸς δημοδιδάσκαλος μιὰ ὀνειρερὴ ἐρωτικὴ περιπέτεια μὲ κάποια ὡμορφη κοπέλλα. Ὁ δικηγόρος, γιὰ τὸν ὁποῖο σᾶς μιλήσαμε παραπάνω, ἔδωσε στὸν Αὐστριακὸ δημοσιογράφο ἀρκετὲς ἐνδιαφέρουσες πληροφορίες γιὰ τὸ νεανικὸ αὐτὸ εἰδύλλιο τοῦ Ντοῦτσε. Ἀπὸ τὶς πληροφορίες αὐτές, μποροῦμε ν' ἀναπαραστήσουμε ὁλόκληρη τὴν αἰσθηματικὴ ἱστορία τοῦ Μουσσολίνι.

* * *

Ἡ Τζιοβάννα ἦταν τ' ὡραιότερο κορίτσι τῆς μικρῆς πόλεως, στὴν ὁποία ἔμενε τότε ὁ Μουσσολίνι, μὲ τὴν ἰδιότητα τοῦ δημοδιδασκάλου. "Ὁλα τὰ παλληκάρια τοῦ τόπου ἦσαν τρελλὰ ἐρωτευμένα μαζύ της. Καὶ ὅταν ἡ Τζιοβάννα περνοῦσε, περήφανη καὶ λυγερή, ἀπὸ τὴν κεντρικὴ πλατεῖα, μ' ἕνα κατακόκκινο σάλι ριγμένο στοὺς ὤμους της καὶ μ' ἕνα ἄλικο τριαντάφυλλο τοποθετημένο πάντοτε στὸ αὐτί της, ἡ γυναίκες κιτρινίζαν ἀπὸ τὴ ζήλεια τους, οἱ νέοι κοκκινίζαν ἀπὸ τὴν ταραχή τους καὶ οἱ ἡλικιωμένοι περιοριζόντουσαν νά... θαρυναστενάζουν, κουνῶντας μελαγχολικὰ τὸ κεφάλι τους...

Ἡ Τζιοβάννα εἶχε δεχτῆ ὡς τότε, ὅπως ἦταν ἐπόμενο, ἄπειρες προτάσεις γάμου, καὶ ἀπὸ τοὺς πλουσιώτερους κτηματίες τῆς περιφερείας.

Ὡστόσο, δὲν ἀποφάσιζε νὰ παντρευτῆ...

Τῆς ἄρεσε μήπως νὰ βασανίζη τοὺς ἄνδρες; Ἢ μήπως περίμενε τὸ πριγκηπόπουλο τοῦ παραμυθιοῦ, τὸν ἱππότη ποὺ θὰ τὴν ἔπαιρνε μαζύ του στὸ ἄλογό του, γιὰ νὰ τὴν μεταφέρη σ' ἕνα ἐξωτικὸ βασίλειο καὶ νὰ τὴν ἀνεβάση σ' ἕνα θρόνο;...

Οὔτε τὸ ἕνα, οὔτε τὸ ἄλλο δὲν συνέβαινε στὴν προκειμένη περίπτωσι.

Ἡ Τζιοβάννα δὲν πρόσεχε τοὺς ἄντρες γιὰ τὸν ἁπλούστατο λόγο, ὅτι ἦταν τρελλὰ, παράφορα ἐρωτευμένη...

Καὶ ὁ τυχερός, ποὺ κατώρθωσε νὰ κατακτήση τὴν «ὑβρεως τῆς ὡραίας αὐτῆς κοπέλλας, δὲν ἦταν ἄλλος ἀπὸ τὸν Μπενίτο Μουσολίνι!...

Ὁ αὐστηρὸς καὶ μελαγχολικὸς διδάσκαλος εἶχε πράξει ζωηρὴ ἐντύπωσι στὴν εὔθυμη καὶ πεταχτὴ Τζιοβάννα. Ἡ ἀπορία τῆς πόλεως εἶχε ἀγαπήσει τὸν κακοντυμένο ἐκεῖνο νέο τὸν παντὸς ἐπειδὴ ὁ Μουσσολίνι δὲν τὴν πρόσεξε ποτέ. Ἡ Τζιοβάννα, μαθημένη νὰ βλέπη ὅλους τοὺς ἄντρες νὰ στέκωνται ἐκστατικοὶ στὸ πέρασμά της καὶ νὰ γυρνοῦν τὸ κεφάλι τους γιὰ νὰ τὴν παρακολουθήσουν, παραξενεύτηκε στὴν ἀρχὴ ὅταν εἶδε πὼς ὁ Μπενίτο δὲν τῆς ἔδινε καμμιὰ σημασία. Καὶ, ἀπὸ μιὰ γυναικεία φιλαρέσκεια, ζήτησε νὰ προκαλέση τὴν προσοχή του. Ἀλλὰ δυσκολεύτηκε νὰ τὸ κατορθώση αὐτό, γιατὶ ὁ Μουσσολίνι, παρὰ ὅλη τὴ σοβαρότητά του, δὲν ἦταν ἀδιάφορος πρὸς τὰ θέλγητρα τοῦ ὡραίου φύλου...

Μὰ ἡ Τζιοβάννα ἔπεσε, στὸ τέλος, στὴν παγίδα ποὺ εἶχε στήσει γιὰ τὸν ἀκατάδεχτο δημοδιδάσκαλο... Ἀγάπησε δηλαδὴ ὁ Μουσσολίνι μὲ τὰ σωστά της. Καὶ ἡ ἀλήθεια εἶνε ὅτι ὁ Μπενίτο κολακεύτηκε γιὰ τὴν προτίμησι ποὺ τοῦ ἔδειξε ἡ ὡμορφώτερη κοπέλλα τοῦ τόπου καὶ φρόντισε νὰ τῆς ἀνταποδώση τὸν ἔρωτά της μὲ τὴν ἴδια θέρμη καὶ παραφορά...

Ἦσαν εὐτυχισμένοι κ' οἱ δυό...

Ἀλλ' ἂν ἡ Τζιοβάννα χαιρόταν τὴν ἀγάπη της μὲ μιὰ νικητὴ ἀμεριμνησία, ὁ Μουσσολίνι συλλογιζόταν συχνὰ τὰ μέλλοντα μὲ κάποια ἀόριστη ἀνησυχία...

—Τί θὰ γίνουμε, Τζιοβάννα; ρωτοῦσε τὴ φίλη του. Ἔνα βράδυ, ἀφοῦ φτωχός, καὶ δὲν διαβλέπω καμμιὰ πιθανότητα νὰ καλυτερέψη ἡ θέσι μου... Μοῦ εἶνε ἀδύνατο νὰ σὲ πάρω γυναῖκα ἐντὸς ὀλίγου ἀποφάσισης νὰ περάσης μαζύ μου μιὰ ζωὴ πολὺ περιορισμένη, χωρὶς λοῦσα καὶ περιττὲς πολυτέλειες!..

—Τὸ μόνο ποὺ μ' ἐνδιαφέρει αὐτὴ τὴ στιγμή, εἶνε ὅτι σ' ἀγαπῶ! τοῦ ἀπαντοῦσε ἡ Τζιοβάννα. Σ' ἀγαπῶ, Μπενίτο, καὶ θέλω νὰ σὲ χάσω! "Ολα τ' ἄλλα, μοῦ εἶνε ἀδιάφορα!

Ὁ Μουσσολίνι ἔσφιγγε τότε μὲ συγκίνησι στὴν ἀγκαλιά του τὸ «θησαυρό» του, λησμονῶντας ὅτι τὰ παπούτσια του ἦσαν τρύπια καὶ οἱ ἀγκῶνες του κόντευαν νὰ φγοῦν ἀπὸ τὰ σακάκι του!...

* * *

Οἱ ὅρκοι ὅμως, καὶ ἡ ὑποσχέσεις τῆς Τζιοβάννας ἦσαν ὅσο συνήθως διαρκοῦν ὅλοι οἱ ὅρκοι τῶν γυναικῶν... Ἔτσι δηλαδὴ φτερὰ μὲ τὴν πρώτη ἀσήμαντη καιρία.

"Ενα πρωῒ, δυὸ νεαροί, ὡραῖοι καὶ πολὺ ψυντυμένοι ἀξιωματικοὶ ἐγκαταστάθηκαν στὴ μικρὴ πόλι. Ἡ ἀφίξι τῶν δυὸ αὐτῶν λεοντιδέων ἀναστάτωσε ὅπως ἦταν ἐπόμενο, τὴν καρδιὰ ὅλων τῶν κοριτσιῶν... καὶ οἱ ἀξιωματικοὶ δὲν ἄφησαν νὰ περάσουν χαμένος ὁ καιρός τους. Ὕστερ' ἀπὸ λίγες μονάχα μέρες, ὁ ἕνας ἀπὸ αὐτοὺς κατώρθωνε νὰ ξελογιάση τὴν Ζαΐρα, τὸ πιὸ ἀχώριστο φίλη τῆς Τζιοβάννας.

Ἡ Ζαΐρα ἦταν, φυσικά, περήφανη γιὰ τὴν κατάκτησί της. Καὶ ἐξεθείαζε πολὺ στὴν Τζιοβάννα τὸν ἀξιωματικό της, ὥστε τὴν ἔκανε στὸ τέλος νὰ ἀργήση συγκρίνη τὸν λεοντιδέα μὲ τὸν νεαρὸ δημοδιδάσκαλο...

Καὶ ἡ σύγκρισι αὐτὴ δὲν στάθηκε βέβαια εὐνοϊκὴ γιὰ τὸν Μουσσολίνι.

Ἡ Τζιοβάννα ἀναγκάστηκε τότε νὰ κάνη λογήση στὸν ἑαυτό της ὅτι ὁ Μπενίτο ἦταν ἀδικαιολόγητος ζοβεύοντας ὅλο τὸ χρόνο τὰ πόδια του σὲ βιβλία, ἐνῶ θὰ μποροῦσε νὰ ριποιηθῆ περισσότερο τὴν περιποίησι τῆς ἐμφανίσεώς του.

—Ἐκεῖνο ποὺ μοῦ χρειάζεται, ἀπάντησε τῆς ἀποκρίθηκε ὁ Μουσσολίνι, εἶνε ἡ τύχη θάννα ἀποφάσισε νὰ τοῦ κάνη μερικὲς παρατηρήσεις γιὰ τὸ ἀτημέλητο ντύσιμό του, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴν ἀπαράδεκτη συνήθεια νὰ ἀφήνη τὰ νύχια του νὰ μακραίνουν ὑπερβολικά, ὥστε νὰ μοιάζουν μὲ νύχια ἀρπακτικοῦ πουλιοῦ.

Ὁ Μουσσολίνι ἔκανε τὸ χατήρι τῆς ἀγαπημένης του καὶ ἄρχισε νὰ κόβη τὰ νύχια του μὲ ψαλιδάκι, ἀλλὰ δὲν ἔκανε τὴν παραμικρὴ προσπάθεια νὰ ἀλλάξη τὸ ἀπαράδεκτο ντύσιμό του.

Ἡ Τζιοβάννα ἔχασε τὴν ὑπομονή της καὶ ἄρχισε νὰ τὸν κατηγορῆ ὅτι τὴν ἀγαποῦσε λιγώτερο ἀπὸ τὰ βιβλία του.

—Τί κρίμα νὰ μὴν εἶμαι κοντός. Θὰ μοῦ στοιχίζανε λιγώτερο τὰ ροῦχα μου!...»

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

ΤΑ ΕΞΥΠΝΑ ΚΑΙ ΤΑ ΚΟΥΤΑ

Μεταξὺ τριῶν φοιτητῶν:

—Ἐγὼ προτείνω, φίλοι μου, νὰ παντρευτοῦμε τρεῖς ἀδερφές;

—Γιατί;

—Γιατὶ ἔτσι, κι' οἱ τρεῖς μας ἐνωμένοι, θὰ μπορέσουμε νὰ ἀμυνθοῦμε ἐπιτυχῶς στὸν πόλεμο ποὺ θὰ μᾶς κάνη ἡ πεθερά μας!

* * *

Ὁ γιατρός.—Μά, κυρία μου, ἂν σᾶς πονεῖ τὸ στομάχι σας, σεῖς φταῖτε. Σᾶς εἶπα χίλιες φορὲς νὰ μασᾶτε, νὰ μασᾶτε καλὰ τὸ φαγί σας. Κι' ἐπιτέλους, δὲν μοῦ λέτε, γιατί νομίζετε πὼς ὁ Θεὸς σᾶς ἔδωσε τὰ δόντια σας;

Ἡ ἄρρωστη.—Ἔχετε λάθος, γιατρέ μου. Τὰ δόντια μου δὲν μοῦ τὰ ἔδωσε ὁ Θεός... Τ' ἀγόρασα!

* * *

Διάλογος μεταξὺ φιλενάδων:

—Νὰ σοῦ πῶ, ἀγαπητή μου, ἐγὼ πιστεύω ὅτι ὅλοι οἱ ἄνδρες χαρίζουν τὴν εὐτυχία στὰ σπίτια τους. Μὲ τὴν διαφορὰ ὅτι τὴν προσφέρουν μὲ διαφορετικὸ τρόπο ὁ καθένας.

—Πῶς συμβαίνει αὐτό;

—Ἀ, εἶνε ἁπλούστατο: "Αλλοι χαρίζουν τὴν εὐτυχία μὲ τὴν παρουσία τους κι' ἄλλοι μὲ τήν... ἀπουσία τους!

* * *

—Τί κάνει ὁ φίλος σου ὁ τραπεζίτης ποὺ ἐπτώχευσε;

—Ἔγινε συγγραφεύς.

—Ἀ, καταλαβαίνω! Βάλθηκε νὰ καταστρέψη τὰ χαρτιά, ἐπειδὴ αὐτὰ τὸν κατεστρέψανε!

* * *

Ὁ διδάσκαλος.—Πότε εἶνε κατάλληλος καιρὸς νὰ κόβουμε μῆλα;

Ὁ μαθητὴς (μὲ κάποιο δισταγμό).—"Οταν λείπει ὁ περιβολάρης!

* * *

Ὁ γιατρός.—Καὶ ντυπήσατε στὰ σφυρά:

Ἡ νεόπλουτος.—"Οχι! Στὴν πλατεῖα Συντάγματος!

* * *

Σκέψεις νεκροθάπτου:

—Ἂν οἱ ἄνθρωποι ἦσαν διπλάσιοι στὸ μάκρος, θὰ κερδίζαμε διπλάσια ἀπ' ὅσα κερδίζουμε τώρα».

* * *

Σκέψεις φιλαργύρου:

—Τί κρίμα νὰ μὴν εἶμαι κοντός. Θὰ μοῦ στοιχίζανε λιγώτερο τὰ ροῦχα μου!...»

ΤΑ ΕΥΘΥΜΑ

ΣΑΤΥΡΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Ο ΛΑΖΑΡΟΣ

Κι' ὁ Λάζαρος ἐκεῖνος, ποὺ πάλαι ἀνεστήθη,
—δὲν ξέρουμε γιὰ τοῦτο ἐὰν εὐχαριστήθη—
μὰ 'γώ, ποὺ ν' ἀμφιβάλλω δι' ὅλα ἐγεννήθηκα,
γιὰ τὴν ἀνάστασί του στ' ἀλήθεια τὸν λυπήθηκα.

'Εφ' ὅσον ζῶ καὶ ὅσο ἐδῶ κι' ἂν τυραννοῦμαι,
καὶ μ' ὅσα κι' ἂν παθαίνω στὸν κόσμο τὸν χαζό,
τὸ θάνατο δὲν ξέρω κι' ἐγὼ γιατί φοβοῦμαι,
καὶ νὰ σᾶς πῶ μ' ἀρέσει καλύτερα νὰ ζῶ.

'Αλλ' ὅταν τέλος πάντων, μιὰ μέρα θὰ πεθάνω,
ἂς γίνει ὅ,τι θέλει ὁ κόσμος ὁ ἐπάνω,
κι' ὅταν ἡ παρουσία θὰ ἔρθη ἡ δευτέρα,
ὁ διάβολος θὰ πάρη καὶ μάνα καὶ πατέρα,
ἐκεῖνου τοῦ ἀτόμου, ὁποὺ θὰ τοῦ καπνίση,
νάρθῃ ἀπὸ τὸν τάφο καὶ μένα νὰ ξυπνήση!

ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΑΠΡΙΛΙΑ

"Α! ἦρθες τέλος πάντων, καλὴ Πρωταπριλιά;
μωρὲ καὶ τί μοῦ γένεσαι;...
Μὰ δὲν μοῦ λές, ἀλήθεια, ποιὰ ἡ αἰτία; Ποιά;
ποὺ κάθε χρόνο φαίνεσαι;

'Εμεῖς δῶ πέρα ὅλοι μας, πολὺ σὲ λαχταροῦμε·
τόσο πολὺ μᾶς ἄρεσες
ποὺ κάθε μῆνα ψάχουμε καὶ μέρα νὰ σὲ βροῦμε·
μὲς στὴν καρδιά...μᾶς βάρεσες.

Τώρα θὰ χαίρεσαι γι' αὐτό· θὰ διπλοκαμαρώνῃς·
ποὺ φέρνεις δῶ τὴν ἄνοιξι,
κι' ὅλους μας μὲ τὰ ἄνθη σου, καὶ μυρωδιὲς μυρώνεις·
καὶ φέρνεις σὲ κατάνυξι.

Καλέ, μὴ σεκλετίζεσαι...γιὰ τὴν πολλὴ λατρεία μας·
καί...σοῦ κοποῦν τὰ αἵματα!...
Σὲ θέλουμε παντοτεινά... διὰ τὴν εὐκολία μας...
νὰ λέμε πάντα...ψέμματα!...

ΠΡΟΣ ΜΕΘΥΣΟΝ

Κι' ἂν δουλεύεις σὰν χαμάλης
τί σὲ ὠφελεῖ αὐτό;
νὰ προκόψῃς δὲν σ' ἀφίνει
κακομοίρη τὸ πιστό!...

...ΚΟΥΣΜΑΤΑ !...

Κόβουν στὸ Ὑπουργεῖον
τῶν Οἰκονομικῶν
κόβουν καὶ περικόβουν
τὸν προϋπολογισμόν.

Κόβουν μὲ τὰ μαχαίρια
μέσα στὰ καπηλειά·

κόβουν καὶ ξεκοιλιάζουν
μὲ μία μαχαιριά.

Κόβουν καὶ περικόβουν
καὶ ἔτσι πάμε φίνα·
καί, ὅπερ σπουδαιότερον,
μᾶς κόβει καὶ ἡ πείνα!

ΒΑΓΙΑ

Λάζαρε, κὺρ Λάζαρε,
ποὺ σὲ σαβανώσανε
καὶ στὴ γῆ σὲ χώσανε;
Λάζαρε, κὺρ Λάζαρε,
ποὺ σὲ ἀναστήσανε
καὶ νὰ ζῇς σ' ἀφίσανε
δὲν μᾶς λὲς παρακαλῶ·

Σὺ ποὺ εἶδες καὶ τὰ δυό
Γῆς καὶ Οὐρανοῦ τὸ διό
ποῦν' τὸ γλέντι πιὸ καλό;
Εἶνε καὶ ἐκεῖ ψευτιά;
προσποιήσεις, κομπλιμάν·
εὐγένειες, ἀριστοκράτες;
καὶ τὰ τζάκια θριαμβεύουν;
ξερριζώνουν 'κεῖ τ' αὐτιά;
Ἔχουνε καφὲ ἀμάν;
φωταψίες καὶ παράτες;
ἀποτσίγαρα μαζεύουν;

Στὸν παράδεισό μας μέσα.
κόβει κάθε εἷς ἱππότης

μὲ τὸ αὐτοκίνητο;
Εἶνε τεμπελιὰ ἐκεῖ,
σ' ὅσους ἔχουν κάποια θέσι;
'Εχουν πέρασι τὰ μέσα;
κι' ὁ καθένας πατριώτης
τρώει, πίνει, κατοικεῖ
τσαμπᾶ, ὅπου τοῦ ἀρέσει
σ' ἔθνος ἀουγκίνητο;

Καλέ...σὰν ν' ἀδημονῆς
δι' αὐτὰς τὰς ἐρωτήσεις
καὶ ἀντὶ νὰχῃς χαρὲ
ποὺ ζωντανεψες... σὺ κλαῖς...
τί νὰ πῇ γι' αὐτὸ κανείς!

Λάζαρέ μου...φουκαρᾶ...
δὲν θὰ ἤθελες νὰ ζήσῃς!
γιὰ νὰ μὴν τὰ ξαναδῇς
τὰ παράξενα τῆς γῆς...
Τὸ 'φωσα...μὴ μοῦ τὸ λές.
Κι' ἄντε χῶσ' τὴ μούρη σου
μέσα στὸ κιδοῦρι σου!...

ΣΤΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Τὰ παθήματα τοῦ ἀνακτόρου τῶν Βερσαλλιῶν. Ἡ ἀδιαφορία τοῦ Μεγάλου Ναπολέοντος. Ἕνας περίεργος ἀρχιτέκτων. Ἡ λατρεία του πρὸς τὸν βασιλέα κ' ἡ αὐθάδειές του πρὸς αὐτόν. Ὁ καπνὸς καὶ ὁ βασιλεύς, κτλ.

Πολλὰ εἶδε κι' ἔπαθε τὸ περίφημο ἀνάκτορο τῶν Βερσαλλιῶν, τὸ καύχημα καὶ τὸ καμάρι τοῦ Ἱδρυτοῦ του βασιλέως Λουδοβίκου ΙΔ' ἀπὸ τότε ποὺ ἔπαψαν νὰ κατοικοῦν σ' αὐτὸ οἱ βασιλεῖς τῆς Γαλλίας.

Στὴν ἐποχὴ τοῦ Μεγάλου Ναπολέοντος, παραμελημένο καθὼς ἦταν ἐπὶ τόσα χρόνια, κόντευε νὰ ἐρειπωθῇ. Τότε ὁ ἀρχιτέκτων Γκοντουέν, ἐπιμελητὴς τῶν δημοσίων κτιρίων, ἔκανε ἔναν προϋπολογισμὸ ἐπισκευῆς του καὶ μετατροπῆς του συγχρόνως σὲ Μουσεῖο. Ἀλλὰ μόλις ὁ Ναπολέων εἶδε τὸν προϋπολογισμὸ αὐτό, ἀνατρίχιασε: Οὔτε πολλὰ οὔτε λίγα, μονάχα... πενῆντα (ἀριθ. 50) ἑκατομμύρια γαλλικὰ φράγκα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, χρειαζόντουσαν γιὰ τὴ δουλειὰ αὐτή!

Τότε κι' ὁ Ναπολέων, ἁρπάζοντας μιὰ πέννα, ἔγραψε ἐπάνω στὸν προϋπολογισμὸ αὐτὸν τὰ ἑξῆς ἱστορικά:

«Γιατί ἡ Ἐπανάστασις, ἡ ὁποία δὲν ἄφησε λίθον ἐπὶ λίθου, δὲν κατεδάφιζε κι' αὐτὸ τὸ ἀνάκτορο ; Ἔτσι δὲν θὰ ἤμουν τώρα ὑποχρεωμένος νὰ ἐπισκευάσω ἕνα αἴσχος τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ'.».

Καταλαβαίνετε βέβαια πὼς ἔπειτα ἀπὸ μιὰ τέτοια ἀπάντησι τοῦ αὐτοκράτορος, ἡ ἀράχνες τοῦ δυστυχισμένου ἀνακτόρου ἔμειναν ἀνενόχλητες! Ἄλλωστε βρισκόμαστε τότε στὸ 1811, κι' ὁ Ναπολέων εἶχε ἀρκετοὺς σοβαρώτερους μπελάδες στὸ κεφάλι του.

Δὲν σκεπτόταν ὅμως ἔτσι, κατὰ τὸ 1832, ὁ τότε βασιλεὺς τῆς Γαλλίας Λουδοβίκος-Φίλιππος. Φιλότεχνος, φιλόκαλος καὶ λάτρης τῶν παρελθόντων μεγαλείων τῆς πατρίδος του, φόντισε γιὰ ὅλα τὰ παλαιὰ μνημεῖα, καὶ εἰδικώτερα γιὰ τὸ ἀνάκτορο τῶν Βερσαλλιῶν.

"Οσοι σήμερα ἐπισκέπτονται τὶς Βερσαλλίες καὶ βλέπουν στὴν «Πλατεῖα τῶν "Οπλων» νὰ καταλήγῃ ἡ «Λεωφόρος Νεπβέ», ἀσφαλῶς δὲν ξέρουν καλὰ-καλὰ γιὰ ποιὸν «Νεπβὲ» πρόκειται... Ἂς τοὺς φωτίσουμε λοιπὸν λίγο, σχετικὰ μὲ τὸ ἀξιοπερίεργο αὐτὸ πρόσωπο.

Ἕνα πρωῒ τοῦ Ἰανουαρίου τοῦ 1833, ὁ Λουδοβῖκος Φίλιππος ἐκάλεσε ἐπειγόντως στὰ ἀνάκτορα τοῦ Κεραμεικοῦ—ἐκεῖ ἔμενε συνήθως—τὸν ἰδιαίτερό του ἀρχιτέκτονα Φρειδερῖκο Νεπβέ. Του ἐξέθεσε τὶς σκέψεις του γιὰ τὴν ἐπισκευὴ τῶν Βερσαλλιῶν καὶ τὴν μετατροπή των σὲ Μουσεῖο, κι' ὁ Νεπβὲ ἐνεθάρρυνε ὅσο μποροῦσε τὸν βασιλέα στὸ σχέδιό του αὐτό.

Ὁ Λουδοβῖκος Φίλιππος ἀγαποῦσε ἐξαιρετικὰ τὸν Νεπβέ. Κοντόχονδρος ὁ ἀρχιτέκτων αὐτός, στρογγυλὸς σὰν βαρελάκι, μὲ πελωρία κεφάλα καὶ μὲ μάτια γεμάτα ἀπὸ ἐξυπνάδα καὶ ζωή, ἦταν ἕνας ἀπ' τοὺς πιὸ ἐνδιαφέροντας τύπους τῆς ἐποχῆς του.

Ἄρεσαν μάλιστα τόσο στὸν βασιλέα ἡ ἑτοιμολογίες του καὶ τὰ ἄστεῖα του, ὥστε εἶχε ἐλεύθερη εἴσοδο νύχτα καὶ ἡμέρα, ὄχι μόνον στὰ ἀνάκτορα τοῦ Κεραμεικοῦ, ἀλλὰ καὶ στὰ ἰδιαίτερα ἀκόμη διαμερίσματα τοῦ βασιλέως.

Ἡ ἐργασίες τῆς διαρρυθμίσεως καὶ ἐπισκευῆς τοῦ ἀνακτόρου τῶν Βερσαλλιῶν ἄρχισαν τὸν Μάρτιο τοῦ 1833. Ὁλόκληρο τὸ ἀνάκτορο ἀναστατώθηκε ἀπ' τὰ θεμέλιά του, καὶ πολλὰ καλλιτεχνικώτατα γλυπτὰ κουφώματα ἀπὸ ξύλο πολύτιμο θυσιάστηκαν στὴν σκοπιμότητα.

Κατηγόρησαν γι' αὐτὴ τὴν ἱεροσυλία τὸν Νεπβέ. Ἀλλὰ οἱ συνεργάται του, καὶ μάλιστα ὁ βοηθός του ἀρχιτέκτων Φαβιέ, βεβαίωσαν ἀργότερα κατηγορηματικά, ὅτι ὁ κύριος ὑπαίτιος αὐτῶν τῶν βανδαλισμῶν ἦταν ὁ ἴδιος ὁ βασιλεὺς Λουδοβῖκος Φίλιππος.

Καὶ τοῦτο, γιατὶ ὁ κορυφαῖος τότε ἀρχιτέκτων θαντάζε τὴν ἐπιπολαιότητα νὰ χαρακτηρίσῃ τὰ ξυλόγλυπτα ἐκεῖνα ὡς ριστουργήματα—σὲ μιὰ συνομιλία του μὲ τὸν βασιλέα—ὡς πτάλληλα μόνον γιὰ τὸ...τζάκι!...

Ἡ ἐπεμβάσεις αὐτὲς τοῦ βασιλέως στὶς ἐργασίες τῆς ἐπισκευῆς, δυσαρεστοῦσαν συχνὰ τὸν Νεπβέ. Πρῶτα-πρῶτα, γιατὶ ὁ Λουδοβῖκος Φίλιππος ἐννοοῦσε νὰ χώνῃ τὴ μύτη του παντοῦ. "Αρπαζε ὁ ἴδιος πριόνια ἢ τσεκούρια ἀπ' τὰ χέρια τῶν ἐπιστῶν κ' ἔκοβε ἢ πριόνιζε κάτι ποὺ δὲν τοῦ ἄρεσε ἢ τὸ ἔβλεπε διαφορετικό.

Κι' ἔπειτα, ἐχθρὸς μέχρις ὑπερβολῆς τοῦ καπνοῦ, δὲν βαστοῦσε νὰ χόνῃ τὴ μυρωδιὰ του καθόλου, κι' εἶχε ἀπαγορεύσει αὐστηρὰ τὸ κάπνισμα κατὰ τὴν ὥρα τῆς ἐργασίας καὶ στὸν Νεπβὲ καὶ στοὺς ἐργάτες!

Καπνιστὴς ὅμως μανιώδης ὁ Νεπβέ, μποροῦσε νὰ χωνέψῃ μιὰ τέτοια ἀπαγόρευσι;

Μόνον ὁ πρίγκηψ Ζουανβίλ, γυιὸς τοῦ βασιλέως καὶ ἀξιωματικὸς τοῦ ναυτικοῦ, εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ καπνίζῃ μπροστὰ στὸν πατέρα του. Τὴν ἰδιαίτερη αὐτὴ ἄδυναμία του γιὰ τὸν γυιό του δικαιολογοῦσε ὁ Λουδοβῖκος Φίλιππος, λέγοντας μὲ ἀπὸθὸ χαμόγελο τὰ ἑξῆς:

—Χμ... Χμ.. Ὁ Ζουανβίλ εἶνε, βλέπετε, θαλασσινός κι' οἱ θαλασσινοὶ εἶνε κακομαθημένοι... Ἀφῆστε του λοιπὸν τὴν τσιμπουκιὰ ἡσυχη καὶ βουλῶστε τὴ μύτη σας ὅπως κάνω κι' ἐγώ!...

Αὐτὴ τὴν ἐξαίρεσι ὅμως δὲν τὴν χώνευε ὁ Νεπβέ, καὶ μιὰ ἡμέρα ἡ θύελλα ξέσπασε. Ἀπ' τὸ πρωῒ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὁ βασιλεὺς βρισκόταν—ὅπως συχνὰ—στὰ ἀνάκτορα καὶ παρακολουθοῦσε τὶς ἐργασίες.

Ἀσβεστωμένος, κατασκονισμένος κι' αὐτὸς σὰν τοὺς ἐργάτες, ἔπαιρνε ἀπ' τὸ πρωῒ ξοπίσω τὸν ἄμοιρο Νεπβέ, κι' ὅπου νὰ τὸν ἐμπόδιζε μὲ τὴν παρουσία του νὰ καπνίσῃ, ἀλλὰ καὶ τοῦ εἶχε γίνει τσιμποῦρι μὲ τὰ διάφορα ἐξοφρενικὰ του σχέδια, πότε γιὰ τὴ μιὰ ἐργασία καὶ πότε γιὰ τὴν ἄλλη.

"Εξω φρενῶν πειὰ ὁ Νεπβὲ σὲ μιὰ στιγμή, ἐχτυπώντας μὲ ποιόν μιλοῦσε, ξεφώνισε ἀπότομα:

—Ἡ ἐπιδιόρθωσι, γιὰ τὴν ὁποία μοῦ μιλᾶτε, Μεγαλειότατε, φανερώνει πὼς δὲν ξέρετε τί σᾶς γίνεται... Ἀδειάστε μου λοιπὸν τὴ γωνιὰ (fichez-moi la paix) κι' ἀφῆστε με νὰ καπνίσω!...

Ὁ βασιλεὺς ἔμεινε ἔκθαμβος, ἀκούγοντας τὰ λόγια αὐτά. Κατάχλωμος, δὲν βοῆκε τίποτε νὰ πῇ, παρὰ τρέχοντας στὸ μάξι του ἀνέβηκε διαστικὰ κι' ἔφυγε γιὰ τὸ Παρίσι.

Μόλις ἔμεινε μόνος ὁ Νεπβέ, τότε ἔνοιωσε τὸ μέγεθος τῆ

Ὁ Νεπβὲ στὰ ἀνάκτορα τῶν Βερσαλλιῶν

ἀνευλαβείας του. Ζαλισμένος, κεραυνωμένος ἀποσύρθηκε στὸ σπίτι του κι' ἔμεινε κλεισμένος ἐντελῶς ἐπὶ 10 ἡμέρες.

Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη κυριαρχοῦσε στὸ Παρίσι ἡ ὁμορφιά, ἡ χάρις καὶ ἡ σπανία διπλωματικὴ σύνεσις τῆς πριγκηπίσσης Ἀδελαΐδος, ἀδελφῆς τοῦ βασιλέως. Τὴν εἶχαν ὅλοι ἐπωνομάσει ἡ ἀνύμφη 'Υγεία τοῦ Λουδοβίκου Φιλίππου» γιὰ τὶς σοφὲς συμβουλὲς τὶς ὁποῖες σὲ κάθε στιγμὴ καὶ σὲ κάθε ζήτημα ἔδινε στὸν ἐστεμμένο ἀδελφό της.

Σ' αὐτὴν λοιπὸν σκέφθηκε νὰ καταφύγῃ κι' ὁ Νεπβέ, γιὰ νὰ ἐκλιπαρήσῃ τὴν συγνώμη τοῦ βασιλέως. Πραγματικά, τὸ πρωῒ τῆς ἐνδεκάτης ἡμέρας τράβηξε σὰν βρεμμένη γάτα στὰ ἀνάκτορα τοῦ Κεραμεικοῦ καὶ ζήτησε ἀπ' τὴν πριγκήπισσα Ἀδελαΐδα ἰδιαιτέρα συνέντευξι. Μόλις ἔγινε δεκτός, ψιθύρισε μὲ συντριβή:

—Ὑψηλοτάτη, εἶμαι δυστυχισμένος... Φέρθηκα στὴ Μεγαλειότητά του βάναυσα καὶ σᾶς ἱκετεύω νὰ μεσολαβήσετε στὴν ἐπείκειά του... Εἶμαι ἔνοχος χωρὶς κανένα ἐλαφρυντικό...

Ἡ καλόκαρδη πριγκήπισσα, ξέροντας ἀπὸ πρὶν ὅλη τὴν ἱστορία, τοῦ εἶπε μὲ εὐμένεια:

—Κύριε Νεπβέ, βασισθῆτε σὲ μένα... Βοηθῆστε με μόνον, γράφοντας στὴ Μεγαλειότητά του μιὰ εὐλαβῆ ἐπιστολὴ ἐκφράζοντας τὴ θλῖψι σας καὶ ζητῶντας συγνώμην...

Ἡ ἐπιστολὴ ἐγράφη κι' ἡ πριγκήπισσα ἐθαυματούργησε. Τὴν ἐπομένη ὁ Λουδοβῖκος Φίλιππος κάλεσε τὸν ἀγαπημένο του ἀρχιτέκτονα καὶ σφίγγοντάς του τὸ χέρι, φώναξε ἀνοιχτόκαρδα:

—Ἀπ' τὴν ἐπιστολή σας εἶδα, κύριε Νεπβέ, ὅτι τὸ γραπτό σας ὕφος εἶνε καλύτερο ἀπ' τὸ προφορικό!...

Κι' ὁ ἀθεόφοβος Νεπβὲ—ὁ ὁποῖος σημειῶστε ὅτι μιλοῦσε ἀπαίσια μὲ τὴ μύτη—διάστηκε νὰ ἀπαντήσῃ:

—Αὐτὸ συμβαίνει, Μεγαλειότατε, διότι γράφω μὲ τὸ χέρι μου κι' ὄχι μὲ τὴ...μύτη μου!...

Ἀκράτητα γέλια ὑποδέχτηκαν τὴν πνευματώδη ἀπάντησί του καὶ τὸ λυπηρὸ παρελθὸν ξεχάσθηκε ἀμέσως.

Ἡ ἐργασίες εἶχαν τελειώσει πειά, ὅταν κατὰ τὸ 1848 ἐξερράγη ἡ 'Επανάστασις στὸ Παρίσι, ἡ ὁποία ἀνέτρεψε τὸν Λουδοβῖκο Φίλιππο.

Μιὰ ἡμέρα ἔσθασε στὰς Βερσαλλίας ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς ἐπαναστατικῆς κυβεονήσεως καὶ γνωστὸς δραματικὸς συγγραφεὺς Φελισιὲν Μαλλεφίγι. Μάζεψε τὸ προσωπικὸ τοῦ ἀνακτόρου στὴν «αὐλὴ τῶν Τιμῶν» γιὰ νὰ τὸ προσφωνήσῃ καὶ ζήτησε τὸν Νεπβὲ ἐπειδὴ πρόσεξε τὴν ἀπουσία του.

Ὁ Νεπβέ, δυστυχισμένος γιὰ τὴν ἐκθρόνισι τοῦ λατρευτοῦ του φίλου καὶ βασιλέως, παρουσιάστηκε δίχως νὰ διάζεται καὶ μὲ περιφρονητικὸ ὕφος. Καὶ πρῶτος, διακόπτοντας τὸν κυβερνητικὸ ἀπεσταλμένο, εἶπε:

—Δὲν μᾶς λέτε καλύτερα, πῶς εἶνε στὴν ὑγεία της ἡ Μεγαλειότης του ὁ βασιλεύς;

Σαφνιασμένος ὁ Μαλλεφίγι ἀποκρίθηκε ξερά:

—Τί μοῦ ψάλλετε δωπέρα;... Τὸν βασιλέα σας τὸν γράφω στὰ παληά μου παπούτσια!

—Κι' ἐγὼ ἐσᾶς στὰ δικά μου!... ἦταν ἡ τολμηρὴ ἀπάντησι τοῦ Νεπβέ, ὁ ὁποῖος ἔκανε παρευθὺς περιφρονητικὴ μεταβολὴ κι' ἔφυγε ὅπως ἦλθε.

Ἐννοεῖται ὅτι ὁ Μαλλεφίγι, μεγαλόψυχος, δὲν θεώρησε προσβολὴ τὴν προσβολὴ αὐτή, ἀλλὰ εἶδε στὸν Νεπβὲ τὸν πόνο ἀφοσιωμένου ὑπηκόου γιὰ τὴν ἀτυχία τοῦ ἐστεμμένου φίλου του. Γιαυτὸ καὶ στὴν ἔκθεσί του πρὸς τὴν κυβέρνησι, ὄχι μόνο παραιώπησε τὴν ὑβριστικὴ ἀπάντησι τοῦ Νεπβέ, ἀλλὰ συνέστησε καὶ τὴ διατήρησί του στὴ θέσι του.

Ὁ Νεπβὲ πέθανε στὶς Βερσαλλίες τὴν 1ην 'Οκτωβρίου 1862. Κάθε χρόνο δὲν παρέλειπε νὰ ἐπισκέπτεται στὸ Λονδῖνο τὸν ἐξόριστο βασιλέα, κι' ὅταν πέθανε ἐκεῖνος, ἐξακολουθοῦσε μέχρι τοῦ θανάτου του νὰ ἐπισκέπτεται τὴν βασιλικὴ οἰκογένεια.

Καὶ μιὰ περίεργη λεπτομέρεια: Στὰ 1814 ὁ Νεπβέ, ἀρχιτέκτων τῶν βασιλικῶν ἀνακτόρων, παραστάθηκε στὸν ὄστατο χαιρετισμὸ τοῦ Μεγάλου Ναπολέοντος πρὸς τὴ Φρουρά, τὴ στιγμὴ τῆς ἀναχωρήσεώς του γιὰ τὴν ἐξορία τῆς 'Αγίας 'Ελένης.

Στὰ 1830, ἀρχιτέκτων τῶν ἀνακτόρων τοῦ Γαμπουγιέ, παραστάθηκε στὴν ὁριστικὴ ἀναχώρησι τοῦ βασιλέως Καρόλου 10ου.

Καὶ στὶς 24 Φεβρουαρίου 1848 εἶδε γιὰ τελευταία φορὰ στὰ ἀνάκτορα τοῦ Τριανὸν τὸν τρίτο ἐκθρονισθέντα βασιλέα του, τὸν Λουδοβῖκο Φιλίππο, τὸν ὁποῖο τόσο ἀγαποῦσε!...

ΤΑ ΕΚΤΑΚΤΑ ΤΟΥ «ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ»

ΤΟ ΣΤΟΙΧΗΜΑ ΤΟΥ ΛΑΓΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΜΑΪΜΟΥΣ

('Αφρικανικὸ παραμῦθι)

"Ενας λαγὸς καὶ μιὰ μαϊμοῦ ἀνταμώθηκαν μιὰ μέρα σ' ἕνα δρόμο καὶ πήγαιναν μαζὶ παρέα, κουβεντιάζοντας.

Ὁ λαγὸς κύτταζε τὴ μαϊμοῦ πῶς φερνόταν, πῶς περπατοῦσε, πῶς στεκόταν. "Αμα περπάτησαν λίγο, γυρίζει καὶ λέει χαμογελῶντας τῆς μαϊμοῦς :

—Τί κακὴ συνήθεια ποὺ ἔχεις, καϊμένη, νὰ ξύνεσαι ὅλη τὴν ὥρα. Τί διάβολο, κασίδα ἔχεις ; Στοιχηματίζω πὼς εἶνε ἀδύνατον νὰ κρατηθῇς μιὰ ὥρα, χωρὶς νὰ ξυσθῇς.

Τῆς μαϊμοῦς τῆς κακοφάνηκε γιὰ τὴν προσβολὴ αὐτή. Κι' ἀπὸ ποιὸν νὰ ντροπιασθῇ ; 'Απὸ τὸν Κῦρ - Λαγό ! Τὸν ἔβλεπε δὰ κι' αὐτὸν τί ἀνατροφὴ εἶχε, ποὺ χορσηδοῦσε σὰν τσαλαπετεινὸς ὅλη τὴν ὥρα, γυρίζοντας δεξιὰ κι' ἀριστερὰ τὸ κεφάλι του, ὁ φοβιτσιάρης !...

Γυρίζει λοιπὸν καὶ τοῦ λέει τοῦ καλοῦ σου :

—Ἐμένα λὲς πὼς ξύνομαι, καὶ δὲν κυτιᾶς τὴν ἀφενταμουτσουνάρα σου, ποὺ δὲν περνάει στιγμὴ χωρὶς νὰ πηδήξῃς πότε δῶ, πότ' ἐκεῖ, καὶ νὰ στρίψῃς ἀριστερὰ καὶ δεξιὰ τὸ κεφάλι σου !...

—"Αστα αὐτά ! τὴν διέκοψε ὁ λαγός. Τὰ λὲς γιατὶ δὲν σὲ συμφέρει νὰ στοιχηματίσῃς....

—Ἐμένα δὲν μὲ συμφέρει νὰ στοιχηματίσω ; ἐμένα ; ρώτησε πεισματωμένη ἡ μαϊμοῦ.

—Ἐσένα, βέβαια... "Αν σοῦ βαστάει, βάζοιμε στοίχημα...

—Βάζοιμε ! εἶπε ἡ μαϊμοῦ. Μὰ νὰ στοιχηματίσῃς καὶ τοῦ λόγου σου ὅτι ἐπὶ μιὰ ὥρα δὲν θὰ πηδήξῃς καὶ δὲν θὰ γυρίσῃς οὔτε δεξιὰ οὔτε ἀριστερὰ τὸ κεφάλι σου...

—Στοιχηματίζω ! ἀπάντησε πεισματωμένος ὁ λαγός.

—Τόκα !

—Τόκα !

'Εστοιχημάτισαν λοιπὸν ἡ μαϊμοῦ νὰ μὴν ξυστῇ καθόλου στὸ διάστημα μιᾶς ὥρας καὶ ὁ λαγὸς οὔτε νὰ πηδήξῃ, οὔτε νὰ γυρίσῃ τὸ κεφάλι του ξερὸδδεξα.

Κατόπιν ξανατράβηξαν τὸ δρόμο τους, ἐπιβλέποντας ὁ ἕνας τὸν ἄλλο.

Μὰ σὲ λίγο κι' οἱ δυὸ ἄρχισαν νὰ ἱτοφέρουν. Μπορεῖ ἡ μαϊμοῦ νὰ μὴν ξυστῇ κι' ὁ λαγὸς νὰ μὴν πηδήξῃ; Τί νὰ κάμουν, ὥστόσο ; Καὶ οἱ δυὸ ντροπόντουσαν νὰ ὁμολογήσουν τὸ ἐλάττωμά τους καὶ τὴν ἀδυναμία τους. Οὔτε ὁ ἕνας οὔτε ὁ ἄλλος ἤθελε νὰ χάσῃ τὸ στοίχημα.

Μὰ ἡ μαϊμοῦ, ὅσο περισσότερο σφιγγότανε καὶ κρατιότανε νὰ μὴν ξυστῇ, τόσο πιὸ πολὺ φαγοῦσα ἔνοιωθε στὸ κορμί της. "Ηταν ἀληθινὸ μαρτύριο. Μὰ πονηρή, καθὼς εἶνε, βρῆκε τέλος τρόπο νὰ μὴ χάσῃ τὸ στοίχημα καὶ νὰ ἱκανοποιήσῃ τὴ φαγοῦρα της.

Σὲ κάποια στιγμή, λοιπόν, γυρίζει καὶ λέει στὸ λαγό:

—Βλέπεις ἐκεῖ πέρα αὐτὴ τὴ ραχοῦλα ;

—Τὴν βλέπω, εἶπε ὁ λαγός.

—Λοιπόν, πέρυσι πάνω σ' αὐτὴ τὴ ράχη, κόντεψε νὰ μὲ σκοτώσουν.

—'Αλήθεια ; Πῶς ἔγινε αὐτό ; ρώτησε ὁ λαγός, χοιθῶντας κι' αὐτὸς μεγάλη στεναχώρια ποὺ δὲν πηδοῦσε καὶ στριφογύριζε τὸ κεφάλι του καὶ ἐλπίζοντας πὼς μὲ τὴν κουβέντα θὰ τοῦ περνοῦσε ἡ ἐνόχλησις, ποὺ ἔνοιωθε, συγκρατῶντας τὸν ἑαυτό του.

—Λοιπόν, ἀγαπητέ μου φίλε, ἄρχισε νὰ διηγεῖται ἡ μαϊμοῦ, μιὰ μέρα περισυλλογισμένη ἀπὸ κινηγούς. Κάνω νὰ φύγω.... ποῦ νὰ φύγω ; 'Ολοῦθε ἦταν σημωμένα ντουφέκια ἀπάνω μου καὶ μὲ σημαδεύανε. Σὲ λίγο ἡ σφαῖρες ἀρχισαν νὰ πέφτουν σὰν βροχή. Μὲ ἔκαναν κόσκινο. Μιὰ μὲ πῆρε δῶ... ἄλλη ἐκεῖ, ἄλλη ἐδῶ παρακάτω, ἄλλη ἐκεῖ παραπάνω...

Καὶ ἡ μαϊμοῦ, δείχνοντας τώρα σὲ ποιὰ μέρη τοῦ κορμιοῦ της τὴν εἶχαν πάρει ἡ σφαῖρες, ξυνότανε μὲ τρόπο...

—Αμ δὲν κόντεψε νὰ τὴν πάθω κι' ἐγὼ τὶς προάλλες... εἶπε τότε ὁ λαγός. Ἐβγῆκα τὸ βραδάκι νὰ βοσκήσω κι' μπῆκα σ' ἕνα περιβόλι. Οἱ κινηγοὶ ὅμως μὲ περισκύλωσαν καὶ μὲ ντουφέκιαν. Μὰ τὴ γλύτωσα χάρις στὴν εὐκινησία μου. Ἅμα εἶδα πὼς μοῦρριχναν, δὲν στέκουμαι στὸ ἴδιο μέρος, παρὰ ἔτρεχα πότ' ἐδῶ, πότ' ἐκεῖ...

Καὶ γιὰ νὰ δείξῃ τάχα πῶς ἔκανε, πηδοῦσε καὶ γύριζε τὸ κεφάλι του δεξιὰ κι' ἀριστερά...

Ἡ μαϊμοῦ καταλάβε πὼς ὁ λαγὸς τὴν κορόιδευε κι' αὐτὸς μὲ τὴ σειρά του, γιὰ νὰ ἱκανοποιήσῃ τὸ ἐλάττωμά του, καὶ γύρισε καὶ τοῦ εἶπε :

—Βέρει ἕνα πρᾶμα, κουμπάρε ; Οὔτ' ἐγὼ ἔπεσα μέσα σὲ κινηγούς, οὔτ' ἐσὺ γλύτωσες ἀπὸ τὰ τουφέκια τους... Καταλαβαινόμαστε... Ἂς μένει λοιπὸν κατὰ μέρος τὸ στοίχημα, γιατὶ δὲν μπορεῖμε ν' ἀφήσοιμε τὸ φυσικό μας. Πήδα λοιπὸν καὶ στριφογύριζε τὸ κεφάλι σου δεξιὰ κι' ἀριστερά, ὅπως συνήθισες ἀπ' τὴν κούνια σου, κι' ἄσε με καὶ μένα νὰ ξύνωμαι ὅσο θέλω... Τὸ πλιὸ τὸ χοιᾶ, κουμπάρε, δὲν ξεχνιέται εὐκολα...

Ο ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΣ ΤΩΝ ΙΠΠΟΤΩΝ

ΤΟΥ κ. ΦΩΤΟΥ ΓΙΟΦΥΛΛΗ

Η ΖΩΗ ΚΑΙ Τ' ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΤΟΥ Γ. ΜΟΥΡΟΥΖΗ

(Η μόνη αύθεντική βιογραφία τοῦ γενναίου Ἕλληνος πρίγκηπος)

ΚΙ'.

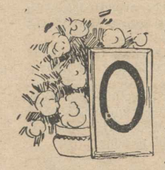

Ο Μουρούζης ἀγαποῦσε πολὺ τὴν Ἑλλάδα. Καὶ σὲ κάθε περίστασι ὑποστήριζε τὴν καλή της φήμη.

Ἐκτὸς ἀπὸ τὸ ἀνέκδοτο ποὺ διηγηθήκαμε, ἔκαμε καὶ κάτι ἄλλο παραπλήσιο στὸ Παρίσι, γιὰ τὴν καλὴ φήμη τῆς Ἑλλάδος.

Ἐκείνη τὴν ἐποχὴ ὁ «Φίγκαρω»—ἡ μεγάλη ἀριστοκρατικὴ Παριζιάνικη ἐφημερίδα—ἐδημοσίευσεν ἕνα ἄρθρο τοῦ Γκολάρ, τοῦ πολιτικοῦ της συντάκτου, στὸ ὁποῖο ἔβριζεν ἄγρια τοὺς πολιτικοὺς ἀντιπάλους τῆς ἐφημερίδας,—ἀποκαλῶντας τους «Γκρέκ», ποὺ Γαλλικὰ δὲν θὰ πῆ μόνον «Ἕλληνας», μὰ «κλέφτης»—«κλέφτης στὰ χαρτιά», ἰδίως.

Ὁ Μουρούζης μόλις ἐδιάβασε τὸ ἄρθρο αὐτό, ἐπῆρε ἕνα ἀμάξι καὶ ἔτρεξε νὰ ἐπισκεφθῆ τὸν Γκολάρ.

Μόλις ἀντίκρυσε τὸν Γάλλο δημοσιογράφο, τὸν ἐχαιρέτησε καὶ τοῦ εἶπε:

—Κύριε, σᾶς παρουσιάζω τὸν ἑαυτό μου. Εἶμαι ἕνας Γκρέκ!

Ὁ Γκολάρ τὸν ἐκύτταξε περίεργα.

Δὲν μποροῦσε νὰ καταλάβη τί συμβαίνει.

—Ναί, ξαναεῖπεν ὁ Μουρούζης, εἶμαι κ' ἐγὼ ἕνας Γκρέκ.

—Τί θὰ πῆ αὐτό, κύριε; ρώτησεν ὁ Γκολάρ.

—Θὰ πῆ ὅτι εἶμαι Γκρέκ, δηλαδὴ Ἕλληνας. Καὶ βέβαια θὰ θυμᾶστε, ὅτι σήμερα τὸ πρωῒ στὸ ἄρθρο σας βρίζετε τοὺς ἐχθρούς σας ὡς κλέφτες, μὲ τὴ λέξι αὐτή. Εἶμαι λοιπὸν ἀπὸ ἐκείνους ποὺ βρίζετε μὲ τὴν λέξι «Γκρέκ». Εἶμαι ἕνας Γκρὲκ πραγματικός. Μὲ καταλαβαίνετε;

Ὁ Γάλλος δημοσιογράφος παρακάλεσε τότε τὸν Μουρούζη νὰ καθήση.

—Ὁρίστε, καθῆστε, κύριε ταγματάρχα, νὰ μοῦ πῆτε τί θέλετε... τοῦ εἶπε.

—Εὐχαριστῶ, ἀπάντησε ὁ Μουρούζης θυμωμένος. Τὰ πόδια μου εἶνε ἀρκετὰ γερά. Δὲν θέλω νὰ καθήσω. Θέλω ὅμως κάτι ἄλλο.

—Πές τε μου, τί θέλετε;

—Θέλω αὔριο τὸ πρωῒ νὰ δημοσιεύσετε στὴν ἴδια θέσι τοῦ σημερινοῦ ἄρθρου σας, ὅτι μὲ τὴν λέξι Γκρὲκ δὲν ἐννοούσατε νὰ προσβάλετε τοὺς Ἕλληνας. Ἂν μοῦ δώσετε τὸ λόγο σας ὅτι θὰ γίνη αὐτὴ ἡ διόρθωσι, τότε θὰ καθήσω. Νομίζω, ὅτι σεῖς, ἕνας μορφωμένος ἄνθρωπος, θὰ κάμετε αὐτὴ τὴν δίκαιη διόρθωσι.

—Αὐτὸ εἶνε ἀδύνατον! εἶπεν ὁ Γάλλος δημοσιογράφος.

Ὁ Μουρούζης τὸν ἐκύτταξε τότε ἄγρια καὶ περιφρονητικά.

—Εἶπατε ἀδύνατον; ρώτησε.

—Ναί, ἀπάντησεν ὁ Γάλλος ἀρθρογράφος.

—Ὅπως θέλετε. Μὰ ἐγὼ θὰ σᾶς ἀναγκάσω νὰ μοῦ δώσετε ἱκανοποίησι.

Καὶ ὁ Μουρούζης ἔφυγε καταθυμωμένος ἀπὸ τὸ γραφεῖο τοῦ Γκολάρ, ἀφοῦ τοῦ ἄφησε τὸ μπιλλιέτο του.

* * *

Ἀμέσως κατόπιν ὁ Μουρούζης ἐπῆγε νὰ ὁρῆ φίλους του ἀξιωματικούς, στοὺς ὁποίους διηγήθηκε τὸ ἐπεισόδιο. Ἔπειτα ἀνέθεσε σὲ δυὸ ἀπὸ τοὺς ἀξιωματικοὺς αὐτοὺς νὰ τοῦ χρησιμεύσουν ὡς μάρτυρες μονομαχίας μὲ τὸν Γκολάρ. Αὐτοὶ ἐδέχθησαν τὴν ἐντολὴ καὶ σὲ λίγο ἐπῆγαν στὸν Γάλλο δημοσιογράφο καὶ τοῦ ἀνεκοίνωσαν τὸν λόγο τῆς ἐπισκέψεώς τους.

Ὁ Γκολὰρ τοὺς ἐδέχθηκε μὲ ἐξαιρετικὸ θυμό. Τὸ πρᾶγμα τοῦ ἐφάνηκε περίεργο. Μάλιστα μὲ κάποιον εἰρωνικὸ τόνο τοὺς εἶπε:

—Ἂν ἀρχίσουμε ἔτσι, δὲν νομίζετε πὼς ὑπάρχει φόβος νὰ μονομαχήσω μὲ ὅλους τοὺς Ἕλληνας ποὺ φθάνουν τὰ δέκα ἑκατομμύρια;

Μὰ οἱ δύο μάρτυρες τοῦ Μουρούζη δὲν ἄφησαν νὰ προχωρήση ἡ εἰρωνεία τοῦ Γάλλου δημοσιογράφου.

—Ὄχι, τοῦ εἶπαν. Ἀρκεῖ ὁ Μουρούζης. Θὰ μονομαχήσετε μὲ αὐτόν. Εἶνε ἀρκετὸς ἀντιπροσωπεύση τοὺς συμπατριῶτες του.

Ὁ Γκολὰρ κατάλαβε, ὅτι δὲν μποροῦσε νὰ ξεφύγη. Καὶ ἀναγκάστηκε νὰ διορίση καὶ αὐτὸς τοὺς μάρτυρές του. Ἐντὸς τῆς ἡμέρας οἱ μάρτυρες συναντήθηκαν κ' ἐκανόνισαν τὰ πράγματα. Ἡ μονομαχία ὡρίσθη νὰ γίνη τὴν ἄλλη μέρα σ' ἕνα κῆπο, στὰ περίχωρα τοῦ Παρισιοῦ.

Ἐκεῖ ἔφθασαν τὸ ἄλλο πρωῒ οἱ ἀντίπαλοι καὶ οἱ μάρτυρές τους. Μὰ ὁ Γκολὰρ ἐπροσπάθησε καὶ πάλιν ν' ἀποφύγη τὴν μονομαχία καὶ εἶπε στοὺς μάρτυρές του:

—Δὲν θλέπω γιατὶ ὁ κύριος Μουρούζης ἐπιμένει νὰ μονομαχήση.

Μὰ ὁ ἕνας ἀπὸ τοὺς μάρτυρες τοῦ Μουρούζη τοῦ εἶπε τότε αὐστηρά:

—Στὴν Ἑλλάδα, κύριε, ὅταν ἀποφασίσουν νὰ μονομαχήσουν, μονομαχοῦν. Δὲν προσπαθοῦν ν' ἀποφύγουν...

Ἡ μονομαχία ἔγινε. Οἱ ἀντίπαλοι ἀντήλλαξαν μιὰ σφαῖρα μὲ περίτροφο καθένας. Μὰ ὁ Γάλλος δημοσιογράφος ἔφάνη τυχερός. Ἐπλήγωσε τὸν Μουρούζη στὸ ἀριστερὸ μπράτσο, Αἷμα ἔτρεξεν ἀμέσως ἀπὸ τὸ τραῦμα. Κι' οἱ γιατροὶ ἐπλησίασαν καὶ τοῦ ἔδεσαν τὴν πληγή.

Τότε ὁ Γάλλος δημοσιογράφος ἔδωσε τὸ χέρι του στὸ Μουρούζη. Ὁ τραυματισμένος Μουρούζης τοῦ ἔδωσε τὸ δεξὶ του χέρι καὶ τοῦ εἶπε:

—Μὲ συγχωρεῖτε ποὺ σᾶς δίδω αὐτὸ τὸ χέρι. Δὲν σᾶς δίδω, δπως θἄθελα, τὸ χέρι τῆς καρδιᾶς. Εἶνε πληγωμένο.

Ἕνας ἀπὸ τοὺς μάρτυρας εἶπε τότε στὸν Γκολάρ:

—Τὸ ἄρθρο σας ἐσβύστηκε μὲ τὸ αἷμα τοῦ κ. Μουρούζη!...

* * *

Μιὰ ἀπὸ τὶς πιὸ περίεργες καὶ περίφημες περιπέτειες τοῦ πρίγκηπος Μουρούζη εἶνε καὶ τὸ σοβαρό του ἐπεισόδιο στὰ Παρίσι, μὲ τὸν κατόπι βασιλέα Πέτρο τῆς Σερβίας.

Βασιλεὺς τῆς Σερβίας τότε ἦταν ὁ Ἀλέξανδρος, ποὺ λίγα χρόνια κατόπιν ἐβολοφονήθη στὸ Βελιγράδι, μαζὶ μὲ τὴν ἐννοουμένη του Δράγα. Ὁ κατόπιν βασιλεὺς Πέτρος Καραγεώργεβιτς, πατέρας τοῦ σημερινοῦ βασιλέως τῆς Γιουγκοσλαβίας Ἀλεξάνδρου, βρισκόταν τὴν ἐποχὴ ἐκείνη στὸ Παρίσι. Ἐκπατρὸς καὶ διωγμένος ἀπὸ τὴ Σερβία, περνοῦσε τὸν καιρὸ του στὸ Παρίσι, ὅπου γλεντοῦσε βρίσκοντας παρηγοριὰ στὶς διασκεδάσεις τῶν νυκτερινῶν κέντρων, στὰ ὁποῖα ἐσύχναζε ἄγνωστος καὶ ἀγνώριστος.

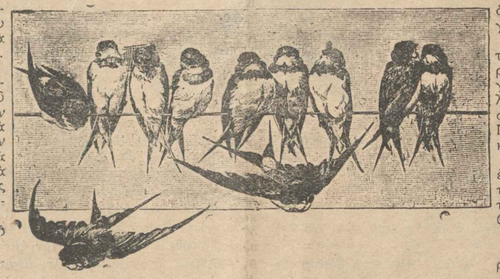

Μιὰ νύχτα ὁ Μουρούζης συναντήθηκε σ' ἕνα καμπαρὲ τοῦ Παρισιοῦ μὲ τὸν Πέτρο Καραγεώργεβιτς. Δὲν ἐγνωρίζοντο καθόλου. Μὰ ὁ Μουρούζης ἔκανε τὶς συνηθισμένες του τρέλλες καὶ ὁ Πέτρος τὸν ἐκύτταζε μὲ προσοχὴ καὶ περιέργεια.

Αὐτὴ ἡ περιέργεια τοῦ Πέτρου ἐπείραξε τὸν Μουρούζη, ποὺ ἦταν καὶ πιωμένος ἀρκετά. Ἐκύτταξε λοιπὸν κ' ἐκεῖνος τὸν Σέρβο πρίγκηπα καὶ τοῦ εἶπε:

—Τί κυττάζετε; Τί συμβαίνει;

—Δηλαδὴ τί θέλετε νὰ πῆτε; ρώτησε ἀδιάφορα ὁ Πέτρος.

—Γιατὶ μὲ κυττάζετε ἔτσι περίεργα;

Ὁ Πέτρος ἐχαμογέλασε καὶ εἶπε:

—Γιατί σᾶς κυττάζω; Ἀπαγορεύεται νὰ σᾶς κυττάζω;

—Τὸ ἀπαγορεύω ἐγώ! εἶπεν ὁ Μουρούζης.

—Καὶ ποιὸς εἶσθε σεῖς; ἔκαμεν ἀπότομα ὁ Πέτρος.

Ὁ Μουρούζης ἐσηκώθηκε ἀμέσως ἐπάνω καὶ ἔδωσεν ἕνα γερὸ χαστοῦκι στὸν πρίγκηπα Πέτρο. Κατόπιν τοῦ ἐπέταξε καὶ τὸ μπιλλιέτο του ἀπάνω στὸ τραπέζι του καὶ ξανακάθησε στὴ θέσι του.

Ὁ διευθυντὴς τοῦ καμπαρὲ ἀντελήφθη τὸ ἐπεισόδιο καὶ ἐπλησίασε τὸν Μουρούζη.

—Τί σᾶς συνέβη; τὸν ρώτησεν.

—Ἐσυγύρισα αὐτὸν τὸν ἀναιδῆ! ἀπάντησε ὁ Μουρούζης.

—Τὴν Αὐτοῦ Ὑψηλότητα τὸν Πέτρο τῆς Σερβίας.

Ἡ πληροφορία ὅτι τὸ πρόσωπον ποὺ εἶχε χαστουκίσει ἦταν πρίγκηπας τῆς Σερβίας, δὲν ἐτάραξε καθόλου τὸν Μουρούζη.

—Εἶνε συνηθισμένο γιὰ μένα αὐτό, εἶπε στὸ διευθυντὴ τοῦ καμπαρέ. Μὴν ἀνησυχεῖτε...

Στὸ μεταξὺ ὁ Πέτρος ἔφυγεν ἀπὸ τὸ καμπαρὲ καὶ τὸ ἐπεισόδιον ἔληξε.

Τὴν ἄλλη μέρα τὰ Παρισινὰ φύλλα ἐδημοσίευσαν τὸ ἐπεισόδιο μὲ πολλὰ σχόλια.

Ὁ Μουρούζης ἐνόμιζε ὅτι ὁ Πέτρος θὰ τοῦ ἔστελνε τοὺς μάρτυράς του γιὰ μονομαχία.

Μὰ ἐπέρασαν ἡ εἰκοσιτέσσαρες ὧρες, χωρὶς νὰ φανῶν οἱ μάρτυρες, ἂν καὶ ὁ Μουρούζης τοῦ εἶχεν ἀφήσει τὸ μπιλλιέτο του, μὲ τὴν διεύθυνσί του.

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Ἡ συνέχεια.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΠΟΚΡΥΦΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΧΟΛΛΥΓΟΥΝΤ

ΤΑ ΕΞΟΔΑ ΤΩΝ "ΑΣΤΕΡΩΝ,,

("Ενα ἀπὸ τὰ πιὸ περίεργα καὶ τὰ πιὸ ἀποκαλυπτικὰ ἄρθρα τῆς Γαλλίδος δημοσιογράφου Jeanne Roudot γιὰ τὶς σπατάλες τῶν «ἀστέρων»)

ΑΡΑΓΕ, πόσο κοστίζει ἡ ζωὴ στὶς γόησσες καὶ στοὺς γόητες τῆς ὀθόνης; Πόσα εἶνε τὰ ἔξοδά τους; Οἱ θαυμασταί τους θ' ἀναρωτήθηκαν πολλὲς φορὲς γι' αὐτὸ τὸ ζήτημα, καί, φυσικά, ἡ περιέργειά τους ἔμεινε ἀνικανοποίητη. Ἐλᾶτε, λοιπόν, τώρα μαζύ μου νὰ ρίξουμε μιὰ ματιὰ στὴν ἰδιωτική τους ζωὴ καὶ στὰ καθημερινά καὶ γενικὰ ἔξοδά τους.

Πρῶτα ἀπ' ὅλα, θὰ ἐκπλαγῆ κανεὶς, βλέποντας ὅτι οἱ ἀστέρες δὲν ξοδεύουν πολλὰ χρήματα γιὰ τὸ σπίτι τους καὶ τὸ φαγητό τους. Τὸ ἴδιο μπορεῖ νὰ πῆ κανεὶς καὶ γιὰ τὰ ἔξοδα τοῦ προσωπικοῦ. Μὰ τότε, θὰ πῆτε ὅτι θησαυρίζουν διαρκῶς καὶ ὅτι ἔχουν ὅλοι αὐτοὶ μεγάλες περιουσίες! Ἔ, λοιπόν, ὄχι... Ὑπάρχουν δυὸ γενικὰ ἔξοδα, ποὺ καταστρέφουν κυριολεκτικὰ οἰκονομικῶς τὶς γόησσες καὶ τοὺς γόητες τῆς ὀθόνης. Τὸ ἕνα εἶνε τὸ ἔξοδο τῶν φωτογραφιῶν καὶ τὸ ἄλλο εἶνε τὸ ἔξοδο τῆς ἀλληλογραφίας. Νὰ ἕνας μικρὸς πίνακας τῶν μεγαλυτέρων ἀστέρων τοῦ Χόλλυγουντ, στὸν ὁποῖο βλέπει κανεὶς πόσα χιλιάρια ξοδεύουν κάθε μῆνα γιὰ τὴν ἀλληλογραφία τους καὶ τὶς φωτογραφίες τους:

Ἀστέρες	Φωτογραφίες	Ἀλληλογραφία
Κόνστανς Μπέννετ	1000 Δολ.	500 Δολ.
Γκρέτα Γκάρμπο	1500 »	1200 »
Τζὶν Χάρλοου	600 »	400 »
Μάρλεν Ντήτριχ	1000 »	1500 »
Τζόαν Κράουφορντ	800 »	300 »
Νόρμα Σήρερ	2000 »	600 »
Μάριον Ντάϊβις	700 »	200 »
Κλάρκ Γκέϊμπλ	500 »	300 »
Γκάρυ Κούπερ	800 »	1000 »
Ραμὸν Νοβάρρο	1500 »	1000 »
Τζόννυ Βαϊσμοῦλλερ	1000 »	300 »
Φρεντερὶκ Μάρς	300 »	200 »
Φρανσὸ Τὸν	400 »	300 »
Γκάρυ Γκράντ	500 »	200 »
Τὸμ Μπράουν	300 »	200 »
Ρόμπερτ Μοντγκόμερυ	600 »	1000 »

* * *

Ἀπὸ τὰ ἔξοδα αὐτὰ βλέπουμε τὶς τεράστιες προσπάθειες τῶν ἀστέρων νὰ διατηρήσουν τὴν δημοτικότητά τους μὲ προσωπικὴ πειὰ διαφήμιση, ἐκτὸς ἀπὸ ἐκείνη ποὺ τοὺς κάνει ἡ κινηματογραφικὴ τους ἑταιρεία. Εἶνε ὑποχρεωμένοι, δηλαδή, νὰ ἐξαποστέλλουν σ' ὅλες τὶς γωνίες τοῦ κόσμου τὴ φωτογραφία τους καὶ ν' ἀπαντοῦν μὲ δυὸ φιλικὲς λέξεις στοὺς ἀναρίθμητους θαυμαστάς τους. Πολλὲς φορὲς ἡ ἐπιστολὲς αὐτὲς συνοδεύονται κι' ἀπὸ δυὸ ἢ τρεῖς φωτογραφίες, ἀναλόγως τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ θαυμαστοῦ, κι' αὐτό, φυσικά, αὐξάνει τὰ ταχυδρομικὰ ἔξοδα...

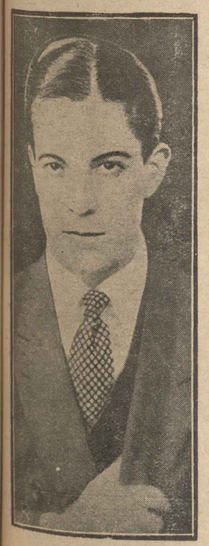

Ὁ Ραμὸν Νοβάρρο

Ἀλλὰ καὶ στὸ τραπέζι τους οἱ ἀστέρες δὲν μποροῦν ν' ἀποφύγουν τὰ μεγάλα ἔξοδα, γιατί ἂν καὶ κάνουν δίαιτα γιὰ νὰ διατηροῦν τὴν «φόρμα» τους, ἔχουν ὅλοι πολλὲς ἰδιοτροπίες καὶ...λιχουδιές!..

Ἡ Γκρέτα Γκάρμπο, παραδείγματος χάριν, πρέπει νὰ ἔχη κάθε μέρα στὸ τραπέζι της ροδάκινα. Τὰ ροδάκινα αὐτὰ ἔρχονται πολλὲς φορὲς κι' ἀπὸ τὴν Εὐρώπη, καὶ καταλαβαίνετε πόσο ἀκριβὰ πληρώνονται, ὅταν δὲν εἶνε ἡ ἐποχή τους.

Ἡ Μαὶη Γουέστ, πάλι, δὲν μπορεῖ νὰ καταλάβη ὅτι ἔφυγε, ἂν δὲν πῆ μερικὰ ποτήρια ἐκλεκτῆς σαμπάνιας. Ἔτσι κάθε γεῦμα της τῆς κοστίζει μιὰ ὁλόκληρη περιουσία.

Ἡ Λίλιαν Χάρβεϋ στὸ φαγητό της εἶνε ἰδιότροπη τόσο πολύ, ὥστε ὁ μάγειρός της εἶνε ὑποχρεωμένος νὰ τῆς ἑτοιμάζη ἕνα σωρὸ ἐκλεκτὰ καὶ σπάνια φαγητά, μήπως τυχὸν καὶ καταφέρει νὰ τῆς ἀναίξη τὴν ὄρεξι!...

Ὅσο γιὰ τὴν Ἐλίσσα Λάντι, ἡ «πριγκήπισσα τοῦ Χόλλυγουντ» ἀγαπάει ἐξαιρετικὰ τὸ μαῦρο χαβιάρι καὶ τὸ τραπέζι της εἶνε τόσο πλούσιο σὲ λιχουδιές, ποὺ στοιχίζει πάνω ἀπὸ ἑκατὸ δολλάρια!

Οἱ γόητες, ὡστόσο, τῆς ὀθόνης δὲν ξοδεύουν καὶ τόσα πολλὰ γιὰ τὸ φαγητό τους. Ἔχουν ὅμως τὰ περίφημα ἔξοδα παραστάσεως. Τί εἶνε αὐτὰ τὰ ἔξοδα παραστάσεως; Μά, ἕνα σωρὸ κοστούμια!....

Ὁ Φρανσὸ Τόν, παραδείγματος χάριν, ὁ πρίγκηψ τῆς Ὀυαλλίας τῆς ὀθόνης», ὅπως τὸν λένε στὸ Χόλλυγουντ, γιατὶ αὐτὸς λανσάρει τὴν ἀνδρικὴ μόδα, θέλει εἴκοσι χιλιάδες δολλάρια τὸ μῆνα γιὰ τὰ κοστούμια του!...

Ὁ Κλὰρκ Γκέϊμπλ πάλι πληρώνει κι' ἐκεῖνος στὸ ράφτη του λέντε χιλιάδες δολλάρια τὸ μῆνα!...

Ὁ Ραμὸν Νοβάρρο ἐπίσης εἶνε ὁ πιὸ σπάταλος στὸ ντύσιμό του γόης τῆς ὀθόνης.

Τὸ ντύσιμο, λοιπόν, γιὰ τοὺς ἀστέρες εἶνε ἕνα ἀπὸ τὰ μεγαλείτερα ἔξοδά τους.

Ὁρίστε τώρα καὶ τὰ ἔξοδα τῶν γυναικῶν:

Ἡ Νόρμα Σήρερ, ἡ «βασίλισσα τῆς κομψότητος», ἔχει μιὰ περίφημη ἰδιοτροπία: Δὲν φοράει ποτὲ δεύτερη φορὰ τὶς τουαλέττες της. Γι' αὐτὸ πληρώνει 100.000 δολλάρια στοὺς διάφορους οἴκους μόδας.

Ἡ Τζὶν Χάρλοου, ἐπίσης κι' ἡ Κοντσίτα Μοντενέγκρο, ποὺ εἶνε δυὸ ἀπὸ τὶς κομψότερες γόησσες τῆς ὀθόνης, θέλουν τὸ χρόνο 78.000 δολλάρια γιὰ τὶς τουαλέττες τους. Ὅσο γιὰ τὴν Μάριον Νταΐβις, τὴν Λοῦπε Βελές, τὴν Τζόαν Κράουφορντ καὶ τὴν Μὰτζ Ἤβανς, αὐτὲς πληρώνουν κάθε ἑβδομάδα στὶς μοδίστρες τους δυὸ ἢ τρεῖς χιλιάδες δολλάρια, δηλαδὴ 30 — 35.000 δολλάρια κάθε ἐποχή....

* * *

Ἀλλὰ τὰ ἔθοδα τῶν ἀστέρων δὲν σταματοῦν ἐδῶ πέρα. Ἡ γόησσες τῆς ὀθόνης ἔχουν μιὰ μοναδικὴ φροντίδα: Νὰ διατηροῦν πάντα δροσερὴ τὴν ὁμορφιά τους. Καταφεύγουν λοιπὸν στὰ διάφορα Ἰνστιτοῦτα Καλλονῆς.

Ἡ Τζὶν Χάρλοου, παραδείγματος χάριν, γιὰ νὰ διατηρήση τὸ χρῶμα τῶν μαλλιῶν της, πληρώνει κάθε μέρα πενῆντα δολλάρια, δηλαδὴ 1500 δολλάρια τὸ μῆνα, στὸν κομμωτή της! Τὸ ἴδιο κι' ἡ Μαὶη Γουέστ.

Τὰ ἔξοδα αὐτὰ τῶν Ἰνστιτούτων Καλλονῆς γιὰ ἕναν ἀστέρα εἶνε πάνω ἀπὸ τρεῖς ἢ τέσσερες χιλιάδες δολλάρια τὸ μῆνα!

Ὑπάρχουν ἀκόμα κι' ἡ μεγαλοπρεπεῖς γιορτές, ποὺ εἶνε ὑποχρεωμένοι νὰ δίδουν οἱ ἀστέρες στὴ βίλλα τους, γιὰ νὰ διατηροῦν τὴν λάμψη τους καὶ τὴν δημοτικότητά τους στὸ Χόλλυγουντ. Κι' ἡ γιορτὲς αὐτὲς ἀναστατώνουν, φυσικά, τὴν ζωὴ τοῦ κινηματογράφου μὲ τοὺς ἐξωφρενισμούς τους.

Κάθε τέτοια γιορτὴ τῆς Μαὶη Γουέστ στοιχίζει πάνω ἀπὸ 15.000 δολλάρια. Ἂν ὑπολογίσει τώρα κανεὶς ὅτι εἶνε ὑποχρεωμένη νὰ δίνη τὸ χρόνο δέκα παρόμοιες γιορτές, ἡ γόησσα αὐτὴ τῆς ὀθόνης προσθέτει 150.000 δολλάρια ἀκόμη στὰ διάφορα ἄλλα ἔξοδά της!

Ὅσο τώρα γιὰ τὶς γιορτὲς τῆς Λίλιαν Χάρβεϋ, αὐτὲς ἀφήνουν ἐποχή, γιατὶ ἡ ὄμορφη μεντέττα, ὡς γνωστόν, δὲν ἔχει βάσεη ἀκόμη τοὺς ἐξωφρενισμούς καὶ τὶς ἐκκεντρικότητες. Ἡ γιορτὲς αὐτὲς τῆς Λίλιαν Χάρβεϋ κοστίζουν εἴκοσι ὡς τριάντα χιλιάδες δολλάρια ἡ κάθε μία καὶ ἀποτελοῦν τὸ «κοσμικὸ γεγονὸς» στὸ Χόλλυγουντ, γιατὶ συγκεντρώνουν ὅλους τοὺς μεγάλους καὶ διάσημους ἀστέρας.

Τὰ ἔξοδα ὅμως τῶν διαφόρων βεντετῶν τῆς ὀθόνης εἶνε ἀτέλειωτα. Πληρώνουν ἀκόμη ἑβδομαδιαίως καὶ τὰ ἑξῆς ἀπαραίτητα κονδύλια στὸ προσωπικό τους:

Δικηγόρος 65 δολλ., γραμματεὺς 75, σωφὲρ 50, γκουβερνάντα 50, καμαριέρα 40, ὑπηρέτης 40, κηπουρὸς 40, παραμάνα 40, μενεῖρος 60, σωματοφύλακας 120 καὶ ἀστυνομικὸς 65 δολλάρια.

Ἂν λογαριάσει τώρα κανεὶς καὶ ὅλα τὰ ἄλλα ἔξοδα, ποὺ γίνονται ἀζουνὰ ἡ γόησσες κι' οἱ γόητες τῆς ὀθόνης, βλέπει ὅτι ἡ χιλιάδες δολλάρια τῶν μισθῶν τους πάνε κατακρυθόνουν νὰ ἐξασφαλίσουν μιὰ...κινηματογραφικὴ ζωή.

Ὁ Κλὰρκ Γκέϊμπλ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΡΟΥΤΑΝΟΥ

ΤΟΥ κ. ΧΑΡΗ ΣΤΑΜ.

Αθηναϊκό Μυθιστόρημα

ΦΛΩΡΑ ΜΠΡΙΛΛΑΝΤΗ

(ΑΛΗΘΙΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ)

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Μετὰ τὸ γεῦμα, ἐβγήκαμε κι' ἐπήραμε τὸν καφὲ στὴ βεράντα.

Ὁ Ἀρτέμης φαινόταν ἐξαιρετικὰ εὐχαριστημένος. Ἦταν βέβαιος πὼς ὅλα εἶχαν κανονιστῆ πειὰ καὶ πὼς τὸν περίμενα μ' ἀνοιχτὴ ἀγκαλιά, ἀρκεῖ νὰ ἐξεδήλωνε τὴν ἐπιθυμία νὰ ἀπολαύσῃ τὰ χάδια μου.

"Ολη αὐτὴ ἡ κατάστασις καὶ πρὸ πάντων ἡ χαρά του, μ' ἐνοχλοῦσε ἐξαιρετικά. Εὐτυχῶς εἶχε δουλειὲς στὴν Ἀθήνα, ὅπως εἶπε, κι' ἔφυγε ἐνωρίς. "Εμεινα ἔτσι μόνη μου, μὲ τὴ μητέρα μου.

—Καλύτερα ποὺρθαν ἔτσι τὰ πράγματα, εἶπε ἡ μητέρα μου, ἀναστενάζοντας μ' ἀνακούφισι.

—Τί ἐννοεῖς, μαμᾶ ; τὴ ρώτησα.

—Θέλω νὰ πῶ, παιδί μου, ὅτι μ' εὐχαριστεῖ καὶ μὲ ἠσυχάζει τὸ γεγονὸς ὅτι θὰ κατέβῃς στὴν Ἀθήνα. Θὰ εἶσαι κοντά μας πειά, θὰ βλεπόμαστε... Δὲν θάσαι μόνη κι' ἔρημη σ' αὐτὴν ἐδῶ τὴν ἐρημιά.

Ἀναστέναξα καὶ χαμογέλασα πικρά, χωρὶς ν' ἀπαντήσω.

Ἡ μητέρα μου, ποὖχε τὸ βλέμμα της καρφωμένο ἀπάνω μου, εἶδε τὸ λυπημένο χαμόγελό μου καὶ μοῦ εἶπε :

—Γιατί, Φλώρα ; Δὲν εἶσαι εὐχαριστημένη, κόρη μου ;

Τὴν κύτταξα στὰ μάτια καὶ δὲν κρατήθηκα πειά.

—Ὄχι, μαμᾶ, τῆς ἀπάντησα, δὲν εἶμαι εὐχαριστημένη.

—Ἔστω, παιδί μου, τὸ καταλαβαίνω καὶ σὲ δικαιώνω. Κάμε ὡστόσο ὑπομονή...

—Δὲν μπορῶ! Δὲν μπορῶ πειά!..

—Εἶσαι ἐκνευρισμένη, Φλώρα. Ἡσύχασε. Καὶ νὰ δῆς ποὺ ὅλα θὰ πᾶνε καλά. Ὁ Ἀρτέμης σ' ἀγαπᾶ τόσο! Σοῦ φέρνεται τόσο τρυφερά!..

—Αὐτὸ λοιπὸν εἶν' ἐκεῖνο ποὺ μ' ἐκνευρίζει, ποὺ μὲ σκοτώνει. Τὸ ὅτι μ' ἀγαπᾶ, τὸ ὅτι μοῦ φέρνεται τρυφερά...

—Μὴ λὲς τέτοια λόγια, Φλώρα!.. Μὴ μιλᾶς ἔτσι γιὰ τὸν ἄνθρωπο αὐτόν, ποὺ—καλὸς ἢ κακὸς—εἶνε πειὰ ὁ ἄνδρας σου.

—Ἐγὼ ὅμως δὲν τὸν ἀγαπῶ!

—Ἔστω, παιδί μου, Φλώρα. Δὲν τὸν ἀγαπᾶς τώρα, θὰ τὸν συμπαθήσῃς ὅμως ἀργότερα.

—Ποτέ! Ἀκοῦς, μαμᾶ ; Ποτέ!

—Φλώρα, κόρη μου, εἶν' ἀργὰ πειά, καὶ τίποτα δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ. Εἶσαι γυναῖκα τοῦ Ἀρτέμη. Γιατὶ λοιπὸν καὶ σὺ στενοχωριέσαι καὶ τοὺς ἄλλους πικραίνεις μὲ τὰ λόγια σου ;

—Γιατὶ ἔχω πάρει τὴν ἀπόφασί μου.

—Τὴν ἀπόφασί σου ;

—Ναί, μαμᾶ, τὴν ἀπόφασί μου.

—Δὲν σὲ καταλαβαίνω, παιδί μου.

—Θὰ μὲ καταλάβῃς, ἀρκεῖ νὰ θελήσῃς νὰ μ' ἀκούσῃς.

Ἡ μητέρα μου στήριξε ἀπάνω μου τὰ μάτια της ἔντρομη. Τὰ λόγια μου τὴν εἶχαν ἀνησυχήσει. Τὴ λυπήθηκα, μὰ ἔπρεπε νὰ τελειώνῃ ἡ ἱστορία αὐτή.

—Λέγε, παιδί μου, σ' ἀκούω, μοῦ εἶπε, βλέποντάς με νὰ διστάζω, γιὰ μιὰ στιγμή.

—Ἄκουσε, μαμᾶ, τῆς εἶπα, καὶ θὰ μὲ δικαιολογήσῃς, ἂν μ' ἀγαπᾶς.

—Ἀμφιβάλλεις γιὰ τὴν ἀγάπη μου, Φλώρα ;

—Ὄχι, δὲν ἀμφιβάλλω καθόλου. Μὰ πρέπει νὰ μὲ καταλάβῃς, μαμᾶ. Δὲν τὸν ἀγαπῶ τὸν ἄνθρωπο αὐτόν. Δὲν τὸν ἀγάπησα ποτέ.

—Κι' ὅμως τὸν παντρεύτηκες, Φλώρα μου.

—Ναί, τὸν παντρεύτηκα. Μὰ τὸ ἔκαμα γιὰ νὰ σώσω τὸν πατέρα, ἀπ' τὴν καταστροφή. Τώρα ὅμως...

—Τώρα ;..

Ἡ μητέρα μου ἀγωνιοῦσε, μὰ δὲν ἐδίστασα πλέον.

—Τώρα, συνέχισα, θέλω νὰ λυτρωθῶ, θέλω νὰ γλυτώσω ἀπὸ τὴ σκλαβιά αὐτή. Θέλω νὰ φύγω ἀπὸ κοντά του καὶ θὰ φύγω.

—Παιδί μου, τί λόγια εἶν' αὐτὰ ποὺ λές! Ἂν τὸ κάμεις αὐτό, ὁ Ἀρτέμης θὰ νομίσῃ, καὶ πολὺ δίκαια, πὼς τὸν ἀπατήσαμε.

—Μοῦ εἶν' ἀδιάφορο. Δὲν μπορῶ νὰ ζήσω πειὰ κοντά του. Θέλετε νὰ τρελλαθῶ ἀπ' τὴν ἀπελπισία μου ;

Ἡ μητέρα μου εἶχε σκύψει τὸ κεφάλι της καὶ δὲν μιλοῦσε.

Ἡ λύπη της ἦταν μεγάλη.

Πλησίασα κοντά της καὶ προσπάθησα νὰ τὴν καθησυχάσω.

—Εἶνε τρομερό... τρομερό!.. ψιθύριζε, μὲ πνιγμένη φωνή.

—Μὴν κάνεις ἔτσι, μαμᾶ, τῆς εἶπα. Ἂν ὁ Ἀρτέμης μ' ἀγαπᾶ πραγματικά, δὲν θὰ θυμώσῃ μαζύ μου, θὰ μοῦ δώσῃ πρόθυμα τὴν ἐλευθερία μου.

—Φλώρα... Φλώρα, ψιθύρισε ἡ μητέρα μου, κουνώντας τὸ κεφάλι της, σκέπτεσαι σὰν μικρὸ παιδί. Δὲν σκέπτεσαι σωστά. Δὲν λαμβάνεις ὑπ' ὄψιν σου τὸν κόσμο. Τί θὰ πῇ ὁ κόσμος γιὰ ὅλ' αὐτά ;

—Θὰ βροῦν τὴν πρᾶξι μου δίκαιη καὶ λογική.

—Κι' ὁ Ἀρτέμης ; Ξεχνᾶς πὼς σ' ἀγαπᾶ ; Ξεχνᾶς πὼς ὅ,τι ἔκαμε, τὸ ἔκαμε πρὸς χάριν σου, γιὰ τὴν ἀγάπη σου ; Ἂν δὲν σ' ἀγαπᾶ, καὶ σ' ἀγαπᾶ ἀσφαλῶς, πῶς θὰ σ' ἀφήσῃ νὰ φύγῃς ἀπὸ κοντά του ; Κι' ἂν δὲν σ' ἀγαπᾶ, πῶς θὰ δικαιολογήσῃ τὴ στάσι σου καὶ δὲν θὰ θυμώσῃ καὶ δὲν θὰ ἐξαγριωθῇ ;

—Ἴσως νὰ ἔχῃς δίκηο, μαμᾶ, ἀλλὰ δὲν μπορῶ ν' ἀνεχθῶ πειὰ αὐτὴ τὴν κατάστασι. Δὲν μπορῶ νὰ ζῶ μ' ἕναν ἄνθρωπο τὸν ὁποῖο μισῶ, κατὰ βάθος, καὶ μὲ τὸν ὁποῖο δὲν μὲ συνδέει τίποτε. Δὲν μπορῶ νὰ δώσω στὸν ἄνθρωπο αὐτὸν οὔτε τὴν καρδιά μου, οὔτε τὸ σῶμα μου. Μ' ἐννοεῖς ;

Ἡ μητέρα μου στύλωσε πάνω μου τὸ λυπημένο της βλέμμα, μὲ κύτταξε καλὰ-καλὰ καὶ τὸ ἴσιωσε κάθε της λέξι, μοῦ εἶπε :

—Φλώρα, θὰ σοῦ κάμω μιὰ ἐρώτησι.

—Σ' ἀκούω, μαμᾶ.

—Θέλω νὰ μοῦ πῇς τὴν ἀλήθεια.

—Δὲν σοῦ εἶπα ποτὲ ψέματα.

—Πές μου....

—Λέγε, μαμᾶ, γιατὶ διστάζεις ;

—Πές μου, μήπως ἀγαπᾶς κανέναν ἄλλο ;

Περίμενα τὴν ἐρώτησι αὐτὴ τὴν εἶχα μαντέψει κι' ὅμως κατάλαβα ὅτι τὰ μάγουλά μου κοκκίνισαν.

Ἡ μητέρα μου μὲ κύτταξε πίμονα.

—Λοιπόν ; μὲ ξαναρώτησε.

Μποροῦσα νὰ τῆς ἀπαντήσω μ' ἕνα ξερὸ καὶ κατηγορηματικὸ ὄχι. Μὰ δὲν τὸ ἔκαμα ἀπότομα.

Δὲν ἤθελα νὰ τῆς πῶ ψέματα.

—Λοιπόν, παιδί μου ;

—Ναί, μαμᾶ, τῆς εἶπα μὲ βάρος. Ἀγαπῶ ἄλλον.

Ἡ μητέρα μου κούνησε τὸ κεφάλι της ἀπελπισμένα. Κι' ἔπειτα, σηκώνοντας τὰ μάτια της πρὸς τὰ οὐρανά, ψιθύρισε :

—Θεέ μου!.. Θεέ μου!.. Φώς μου παιδί, τί θὰ γίνουμε τώρα ;

Ζήτησα νὰ τὴν καθησυχάσω καὶ πάλι, μὰ στάθηκε ἀδύνατον. Ἦταν πολὺ ταραγμένη, ἀπελπισμένη, ἔντρομη. Καὶ πάνω στὸ ξέσπασμα τῆς λύπης καὶ τοῦ πόνου της, μοῦ εἶπε αὐστηρά :

—Εἶμαι μητέρα σου, σ' ἀγαπῶ, μὰ δὲν μπορῶ νὰ σὲ δικαιολογήσω, κόρη μου. Δὲν ἔπρεπε νὰ δεχτῆς νὰ παντρευτῆς τὸν Ἀρτέμη, ἀφοῦ εἶχες δοσμένη τὴν καρδιά σου.

—Μὴ μ' ἀδικῆς, μαμᾶ, τῆς ἀποκρίθηκα, ἐνῶ τὰ μάτια μου βούρκωναν. Μὴ μ' ἀδικῆς, σὲ παρακαλῶ. Τὰ λόγια σου μὲ πληγώνουν. Ὅταν ὁ Ἀρτέμης ζήτησε τὸ χέρι μου ἀπ' τὸν πατέρα, ἡ καρδιά μου ἦταν ἐλεύθερη.

—Ἐλεύθερη!

—Ναί, μαμᾶ.

—Ὥστε ;... Ὥστε ἔδωσες τὴν καρδιά σου σ' ἕναν ἄλλον, ἀμέσως ὕστερα ἀπ' τὸ γάμο σου!..

Ἡ παρατήρησί της αὐτὴ ἦταν λογικὴ καὶ δίκαιη. Αὐτὸ δὲν τὸ εἶχα σκεφθῆ πράγματι. Καὶ δὲν εἶχα τί ν' ἀπαντήσω. Ἡ γλῶσσα μου εἶχε δεθῆ.

—Τί ἔκαμες, παιδί μου! συνέχισε ἡ μητέρα μου. Γιατὶ νὰ τὸ κάμῃς αὐτό ; Καὶ τώρα ; Τί θὰ γίνῃ τώρα ;

Δυστυχῶς δὲν μποροῦσα νὰ τῆς ἀνοίξω περισσότερο τὴν καρδιά μου. Δὲν μποροῦσα νὰ ἐξηγήσω τί εἶχε συμβῆ. Δὲν τολμοῦσα οὔτε ν' ἀναφέρω τὸ ὄνομα τοῦ Λεάνδρου.

Ἔτρεξα καὶ γονάτισα μπροστά της...

Ἡ δύστυχη μητέρα μου εἶχε σκύψει τὸ κεφάλι της, ἀνάμεσα στὰ χέρια της κι' ἔκλαιγε. Τὸ κλάμα της αὐτὸ μὲ σπάραζε. Τὰ δάκρυα ποὖχυνε, πέφτανε σὰν ἀναλυμένο μολύβι πάνω στὴν καρδιά μου. Τί ἔπρεπε νὰ κάμω ; Τί ἔπρεπε νὰ τῆς πῶ ;

Ἔτρεξα κοντά της, γονάτισα ἐμπρός της, πῆρα τὰ χέρια της μέσα στὰ δικά μου καὶ φιλῶντάς τα, μὲ τὰ μάτια γεμάτα δάκρυα, τῆς εἶπα :

—Μαμᾶ, καλή μου μαμᾶ, σὲ παρακαλῶ, σὲ ἱκετεύω, μὴν κλαῖς. Μὴ μ' ἀδικεῖς, σὲ ἱκετεύω. Θὰ 'ρθῇ στιγμὴ ποὺ θὰ σοῦ ἐξηγήσω τὰ πάντα, θὰ σοῦ ἀνοίξω τὴν καρδιά μου διάπλατη καὶ τότε θὰ δῆς πὼς ἔχω δίκηο, πὼς δὲν ἔκαμα τίποτε τὸ ἀνήθικο. Ναί, μαμᾶ, πίστεψέ με, σὲ παρακαλῶ...

Σήκωσε τὰ δακρυσμένα της μάτια, μὲ κύτταξε καὶ μοῦ ψιθύρισε, μὲ φωνὴ πολὺ σιγανή, ποὺ τρεμε :

—Πές μου τ' ὄνομά του.

—Τ' ὄνομά του ;

—Ναί, θέλω νὰ μάθω τ' ὄνομά του.

—Ὄχι, μαμᾶ, δὲν μπορῶ, δὲν μπορῶ, μὴν ἐπιμένεις, ἀργότερα ἴσως.

—Ὥστε μοῦ ἀρνεῖσαι ;

—Δὲν σοῦ ἀρνοῦμαι, μαμᾶ. Σὲ παρακαλῶ μόνον νὰ μ' ἀφήσῃς νὰ σοῦ τὰ πῶ ὅλα μόνη μου, ὅταν θὰ πρέπει νὰ μιλήσω.

Ἡ μητέρα μου χαμογέλασε λυπημένα.

—Τί ἀφελὴς ποὺ εἶμαι! εἶπε. Ἀπ' τὴν ἡμέρα τοῦ γάμου σου ὡς σήμερα δὲν εἶδες κανένα, κανένα ἀπολύτως. Ἡ μᾶλλον εἶδες ἕνα μονάχα πρόσωπο καὶ τὸ πρόσωπο αὐτό...

Σταμάτησε ἀπότομα.

Κι' ἄρχισε νὰ τρέμῃ ὅλη της ἡ ὕπαρξις.

Κι' ἄρχισε νὰ τρέμῃ ὅλη της ἡ ὕπαρξις.

Κι' ἄφαντα, πιάνοντας τὸ κεφάλι της, μὲ τὰ δυό της χέρια. ξεφώνισε :

—Ἄ, Θεέ μου, Θεέ μου, εἶνε φρικτό... φρικτό!..

—Μαμᾶ!..

—Παιδί μου, τί ἔκανες ;

—Μαμᾶ, σὲ παρακαλῶ, λυπήσου με!

—Ναί, ναί, αὐτὸ εἶνε!.. Δὲν κάνω λάθος. Τὸ μόνο πρόσωπο ποὺ σ' ἐπισκέφθηκε ἐδῶ, μετὰ τὸ γάμο σου, εἶνε ὁ Λεάνδρος, τὸ παιδί σου!

Μιὰ πνιγμένη κραυγὴ ξέφυγε ἀπ' τὰ χείλη μου, τὸ βλέμμα μου σκοτίστηκε καὶ σωριάστηκα κάτω λιπόθυμη.....

.....

(Ἀπ' τὸ Ἡμερολόγιο τῆς Φλώρας Μπριλλάντη)

Ὑστερα ἀπὸ τρεῖς ἡμέρες.—Βρισκόμαστε στὴν Ἀθήνα. Κατεβήκαμε χτὲς τὸ ἀπόγευμα. Ἡ μητέρα μου βρίσκεται ἀκόμα μαζύ μου. Ὅταν κατεβήκαμε, ἤρθε καὶ μᾶς συνάντησε ὁ Λεάνδρος.

Δὲν ἄλλαξα μαζύ του, παρὰ λίγες λέξεις.

Ἡ παρουσία τῆς μητέρας μου μὲ στενοχωροῦσε, μ' ἔκανε νὰ ντρέπωμαι.

Ὁ Λεάνδρος δὲν μποροῦσε νὰ ἐξηγήσῃ τὴ σιωπή μου καὶ τὴ θλίψι μου. Σὲ μιὰ στιγμὴ μὲ ρώτησε σιγανά :

—Τί ἔχετε ; Γιατὶ δὲν μιλᾶτε ;

—Τίποτε, ἀπάντησα. Εἶμαι λίγο κουρασμένη.

Δὲν μὲ πίστεψε ἀσφαλῶς. Ἀλλὰ καὶ δὲν μὲ ξαναρωτησε.

Τώρα ζοῦμε κάτω ἀπ' τὴν ἴδια στέγη.

Ἡ μητέρα μου εἶνε ἀμίλητη καὶ λυπημένη.

Θεέ μου, πῶς θὰ τελειώσῃ ἡ θλιβερή, ἡ τραγικὴ αὐτὴ ἱστορία ;..

Εὐτυχῶς, μέχρι τῆς στιγμῆς, ὁ Ἀρτέμης εἶνε πολὺ τυπικός —μπορεῖ νὰ πῇ κανεὶς—μαζύ μου. Ἀρκεῖται νὰ μὲ φιλῇ στὰ μαλλιά, ὅταν φεύγει κι' ὅταν γυρίζει στὸ σπίτι.

Τὸ φίλημά του αὐτό, τὸ πατρικὸ ἔστω, μοῦ φέρνει μιὰ ἐλαφριὰ ἀνατριχίασι, ἀλλὰ δὲν μπορῶ νὰ τὸ ἀποφύγω...

Φτάνει νὰ μὴ ζητήσῃ περισσότερα.

Ἐκεῖνο ποὺ μὲ στενοχωρεῖ περισσότερο, εἶνε ἡ στάσις τῆς μητέρας μου ἀπέναντι τοῦ Λεάνδρου. Ὅσο κι' ἂν βιάζει τὸν ἑαυτό της νὰ φαίνεται καλὴ μαζύ του, δὲν μπορεῖ ὡστόσο νὰ κρύψῃ τὴν ψυχρότητά της.

Ὁ Λεάνδρος δὲν ξέρει τί συμβαίνει ἀκριβῶς, ἀλλὰ κάτι ὑποψιάζεται καὶ μὲ κυττάει διαρκῶς στὰ μάτια, σὰν νὰ ζητάη νὰ τοῦ διαφωτίσω τὸ μυστήριο αὐτό.

Χθὲς μάλιστα μοῦ ἔκανε μιὰ πλάγια ἐρώτησι, σὲ μιὰ στιγμὴ ποὺ ἡ μητέρα μου ἀπουσίαζε. Λέω σὲ μιὰ στιγμὴ ποὺ ἡ μητέρα μου ἀπουσίαζε, γιατὶ τὶς τρεῖς αὐτὲς τελευταῖες ἡμέρες, φροντίζει νὰ μὴ μ' ἀφήνῃ μόνη μὲ τὸ Λεάνδρο.

Αὐτὸ μὲ θίγει καὶ μὲ πικραίνει, ἀλλὰ προσποιοῦμαι πὼς δὲν ἀντιλαμβάνομαι τίποτε.

Ἔτσι λοιπόν, σὲ μιὰ στιγμὴ ποὺ εἴχαμε ἀπομείνει μόνοι στὸ σαλόνι, ὁ Λεάνδρος μὲ ρώτησε :

—Ἡ μαμᾶ σας φαίνεται κουρασμένη πολύ, ἴσως εἶνε ἄρρωστη...

—Δὲν τὸ πιστεύω. Δὲν ἐπρόσεξα τίποτε τέτοιο, τοῦ ἀπάντησα.

—Κι' ὅμως εἶνε τόσο ἀκέφη!

Ἐκτός...

—Ἐκτός ;

—Ἐκτὸς ἂν τῆς συμβαίνει τίποτε ἄλλο.

—Τί ἐννοεῖς, Λεάνδρε ;

—Τίποτε τὸ συγκεκριμένο, μαμᾶ. Μά, πῶς νὰ σᾶς τὸ πῶ ; Ἡ τόσο καλόκαρδη μητέρα σας, εἶν' αὐτὲς τὶς ἡμέρες ἀλλόκοτη.

—Εἶνε φυσικό, αὐτό, Λεάνδρε.

—Γιατί, μαμᾶ ;

—Γιατί ; Τὸ ρωτᾶς ; Τῆς εἶνε εὐχάριστη νομίζει ὅλη αὐτὴ ἡ κατάστασις ;

—Ναί, ἴσως νάχῃς δίκηο, μαμᾶ...

Ὁ Λεάνδρος πίστεψε στὰ λόγια μου μ' ἔτσι τοὔφυγε κάθε ὑποψία. Τόσο τὸ καλύτερο. Θὰ ἦταν κρίμα νὰ μάθῃ τὴ συμφορά.

—Πάντως, μαμᾶ, μοῦ εἶπε, τώρα τὰ πράγματα πηγαίνουν καλύτερα. Ἔτσι δὲν νομίζετε καὶ σεῖς ;

Ἀναστέναξα, χωρὶς ν' ἀπαντήσω.

—Γιατὶ ἀναστενάζετε ;

—Γιατί, Λεάνδρε, παιδί μου, εἶσαι πολὺ αἰσιόδοξος. Ποῦ βλέπεις ὅλη αὐτὴ τὴν καλωσύνη ;

—Ἔτσι εἶνε, μαμᾶ. Ζοῦμε ὅλοι μαζὶ τώρα. Δὲν εἶσαι ὁλομόναχη, στὴ διάθεσι τοῦ πατέρα...

—Λάθος παιδί.

—Γιατὶ τὸ λὲς αὐτό ;

—Γιατὶ ἡ ἐκκρεμότης αὐτὴ δὲν μπορεῖ, δυστυχῶς, νὰ κρατήσῃ πολὺ ἀκόμα. Φοβοῦμαι πὼς πολὺ γρήγορα θὰ συμβοῦν δυσάρεστα πράγματα καὶ...

Ὁ Λεάνδρος μὲ κύτταξε στὰ μάτια.

—...καὶ θὰ φύγω ἀπὸ δῶ μέσα συμπληρωσα.

Τὰ λόγια μου αὐτὰ τὸν κατατάραξαν.

—Μαμᾶ, γιατὶ τὸ λέτε αὐτό ; τραύλισε.

—Γιατὶ τὸ φοβοῦμαι, τὸ φοβοῦμαι πολύ, καλό μου παιδί.

(Ἀκολουθεῖ)

ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΑΡΧΕΙΟΝ

«Ο ΕΡΩΣ ΠΕΤΑΞΕ.... Η ΦΙΛΙΑ ΜΕΝΕΙ!»

ΤΟ ΘΛΙΒΕΡΟ ΕΙΔΥΛΛΙΟ ΤΗΣ ΠΟΛΑΣ ΝΕΓΚΡΙ ΜΕ ΤΟΝ ΤΣΑΡΛΙ ΤΣΑΠΛΙΝ

('Από τ' 'Απομνημονεύματα τῆς διάσημης Πολωνίδες πρωταγωνίστριας τοῦ κινηματογράφου)

2ον (τελευταῖον)

ΤΟ προηγούμενο τεῦχος σταματήσαμε τὸ ἄρθρο αὐτὸ τῆς Πόλας Νέγκρι — ἕνα κεφάλαιο ἀπὸ τὴν Αὐτοβιογραφία της — στὸ σημεῖο ποὺ ἡ μεγάλη Πολωνὶς πρωταγωνίστρια τοῦ κινηματογράφου, μετὰ τὴν ἐξιστόρησι τῆς γνωριμίας της μὲ τὸν Σαρλῶ στὸ Χόλλυγουντ καὶ τῶν ἀραβώνων της μαζύ του, μᾶς περιγράφει κατόπιν τὰ πρῶτα νέφη, ποὺ παρουσιάστηκαν στὸν ὁρίζοντα τῆς εὐτυχίας τους, λόγῳ τῆς μεγάλης ἀσυμφωνίας χαρακτῆρος, ποὺ ὑπῆρξε μεταξύ τους. Καὶ τώρα, ἂς μείνουμε στὴν Πόλα Νέγκρι τὸ λόγο, γιὰ νὰ μᾶς ἀφηγηθῇ τὸ θλιβερὸ τέλος τοῦ εἰδυλλίου της μὲ τὸν μεγάλο κωμικό :

«Κάθε μέρα, λοιπόν, μαλώναμε μὲ τὸν Τσάρλι καὶ κάθε μέρα τὰ ξαναφτειάχναμε... Τὸ ἀποτέλεσμα ὅμως τῶν ἀλλεπαλλήλων θλιβερῶν αὐτῶν σκηνῶν ποὺ τὶς δημιουργούσαμε χωρὶς καμμιὰ σοβαρὰ ἀφορμὴ τὶς περισσότερες φορές,—ἦταν νὰ μὴν ἔχουμε πειὰ ὥρεξι γιὰ δουλειά. Εἴχαμε ἀφήσει καὶ οἱ δυὸ μισοτελειωμένα τὰ φίλμ ποὺ γυρίζαμε τότε, ἀνίκανοι νὰ συγκεντρωθοῦμε στὸν ἑαυτό μας γιὰ μιὰ καλλιτεχνικὴ προσπάθεια.

"Ενας ἀπὸ τοὺς κυριώτερους λόγους ποὺ μ' ἔκαναν νὰ ἐκνευρίζωμαι μὲ τὸν Τσάπλιν, ἦταν ἡ ἀφάνταστη, ἡ ἐξωφρενικὴ φιλαργυρία του. 'Η ἀλήθεια εἶνε ὅτι ὁ φίλος μου ἦταν οἰκονόμος γιατὶ φοβόταν πάντοτε μήπως ξαναγνωρίσῃ μιὰ μέρα τὴ δυστυχία ποὺ τὸν συντρόφευσε στὰ πρῶτα του θήματα στὴ ζωή...

'Ωστόσο, εἶχε σχηματίσει κιόλας μιὰ περιουσία ποὺ θὰ τοῦ ἐπέτρεπε τὰ περάσῃ ἄνετα τὴν ὑπόλοιπη ζωή του, καὶ δὲν ὑπῆρχε κίνδυνος νὰ χρεωκοπήσῃ ἂν θὰ μοῦ ἀγόραζε κάπου-κάπου δυὸ-τρία τριαντάφυλλα!

"Υστερ' ἀπὸ ὅλα αὐτά, ἦταν φανερὸ ὅτι περιμέναμε κ' οἱ δυὸ μιά...εὐκαιρία γιὰ νὰ διακόψουμε κάθε δεσμό μεταξύ μας, ἀν καὶ κατὰ βάθος δὲν πάψαμε νὰ εἴμαστε τρελλὰ ἐρωτευμένοι ὁ ἕνας μὲ τὸν ἄλλον...

Καὶ ἡ «εὐκαιρία» αὐτὴ δὲν ἄργησε νὰ παρουσιαστῇ.

***

"Οταν πρωτογνωριστήκαμε, ὁ Τσάρλι μοῦ εἶχε κάνει δῶρο ἕνα ἐξαίσιο διαμάντι—ποὺ τὸ εἶχε ὡστόσο ἀγοράσει σὲ τιμὴ εὐκαιρίας. 'Επειδή, ὅμως, δὲν ἀποφάσιζε νὰ κάνῃ ποτὲ τὸ ἔξοδο νὰ δέσῃ τὸν πολύτιμο αὐτὸ λίθο σ' ἕνα κόσμημα, δὲν μπόρεσα νὰ τὸν χρησιμοποιήσω...

Μιὰ μέρα, ὕστερ' ἀπὸ μιὰ θυελλώδη σκηνὴ μὲ τὸ Σαρλῶ, τοῦ ἔδωσα πίσω, θυμωμένη, τὸ διαμάντι του. 'Εκεῖνος, ἀρνήθηκε νὰ τὸ πάρῃ. Κ' ἐγώ, ἀπὸ ἕνα πεῖσμα, τὸ χάρισα στὸν ἠθοποιὸ Γκρίτσκο, μαζὺ μὲ τὸν ὁποῖο εἶχα παίξει στὸ φίλμ «Τσαρίνα» καὶ τὸν ὁποῖον συμπαθοῦσα ἰδιαιτέρως. 'Ο Γκρίτσκο ἔδωσε ἀμέσως τὸ διαμάντι νὰ τοῦ τὸ δέσουν σὲ μιὰ πλατινένια θέρα καὶ τὸ φόρεσε ὁ ἴδιος, ἐπιδεικνύοντάς το μὲ περηφάνεια σ' ὅλους τοὺς γνωστούς...

"Ενα βράδυ, σὲ μιὰ φιλικὴ συγκέντρωσι, ὁ Τσάρλι Τσάπλιν εἶδε τὸ διαμάντι του στὸ χέρι τοῦ Γκρίτσκο. Καταλαβαίνετε βέβαια καὶ μόνοι σας τί θυμὸς τὸν ἔπιασε. Καὶ μὴ μπορῶντας νὰ συγκρατηθῇ, τρελλὸς ἀπὸ τὴ ζήλεια του, πλησίασε τὸν ἠθοποιὸ καὶ τοῦ εἶπε μὲ ἀπότομο ὕφος καὶ μὲ ἀπειλητικὲς διαθέσεις:

—Τὸ δαχτυλίδι αὐτὸ μοῦ ἀνήκει καὶ νὰ μοῦ τὸ δώσῃς πίσω!

'Ο Γκρίτσκο κύτταξε προσεκτικὰ τὸν Τσάρλι γιὰ νὰ βεβαιωθῇ ἂν ὁ συνομιλητής του ἦταν στὰ καλά του.

"Οταν, ὅμως, ἐπείσθη ὅτι ὁ Σαρλῶ τοῦ μιλοῦσε σοβαρά, τοῦ ἀποκρίθηκε στὸν ἴδιο τόνο, ὅτι εἶχε κάνει καὶ αὐτὸς ἔξοδα γιὰ νὰ δέσῃ τὸ διαμάντι καὶ ὅτι δὲν ἦταν διατεθειμένος νὰ δώσῃ πίσω τὸ δαχτυλίδι. 'Ο Τσάρλι ἔγινε ἔξω φρενῶν κ' ἦταν ἕτοιμος νὰ ἐπιτεθῇ κατὰ τοῦ συναδέλφου του, ἀδιαφορῶντας γιὰ τὸ περιβάλλον. Τὴν τελευταία ὅμως στιγμὴ πρόφτασα καὶ τὸν τράβηξα μαζύ μου ἔξω, γιὰ ν' ἀποφύγουμε τὸ σκάνδαλο...

'Από τὴ μέρα κείνη, ὁ Γκρίτσκο, κάθε φορὰ ποὺ μᾶς ἔβλεπε, τὸν Τσάπλιν κ' ἐμένα, μᾶς γυρνοῦσε τὶς πλάτες.

"Υστερ' ἀπὸ λίγο καιρό, ὁ Γκρίτσκο ἀρραβωνιάστηκε μὲ μιὰ καλλιτέχνιδα. Κ' ἐπειδὴ δὲν εἶχε λεπτὰ νὰ τῆς ἀγοράσῃ ἕνα δῶρο, τῆς χάρισε τὸ δαχτυλίδι του, μὲ τὴν διαμαντόπετρα τοῦ Τσάρλι Τσάπλιν.

Ο Σὰμ Γκόλντουϊν, ὁ γνωστότατος κινηματογραφικὸς ἐπιχειρηματίας, ἔδωσε τότε, πρὸς τιμὴν τῶν ἀρραβωνιασμένων, ἕνα δεῖπνο, στὸ ὁποῖο προσκάλεσε ὅλες τὶς διασημότητες τοῦ Χόλλυγουντ. 'Ο Τσάρλι Τσάπλιν δὲν μποροῦσε, βέβαια, νὰ λείψῃ ἀπὸ μιὰ τέτοια καλλιτεχνικὴ συγκέντρωσι. Στὸ σαλόνι τοῦ Γκόλντουϊν τὸν ὑποδέχθηκε ἡ ἴδια ἡ μνηστὴ τοῦ Γκρίτσκο, ἡ ὁποία τοῦ εἶπε ἀφελέστατα, χωρὶς νὰ ξέρῃ ὅτι ἔρριχνε λάδι σὲ μιὰ φωτιά:

—Κυττάτε, κύριε Τσάπλιν, τί ὡραῖο δαχτυλίδι μοῦ χάρισε ὁ Γρκίτσκο!... "Α! ὁ μνηστήρ μου μὲ καλομαθαίνει!...

'Ο Τσάπλιν ἀναγνώρισε τὴν διαμαντόπετρά του. Καὶ ὁ θυμός του στάθηκε τόσο μεγάλος, ὥστε τὸν ἔκανε νὰ λησμονήσῃ ὅτι μιλοῦσε μὲ μιὰ κοπέλλα.

—Δὲν πρέπει νὰ εὐγνωμονῆτε τὸν μνηστῆρα σας,—γρύλλισε ὁ μεγάλος κωμικὸς ἀνάμεσα στὰ δόντια του,—ἐπειδὴ τὸ δαχτυλίδι αὐτὸ δὲν τοῦ στοίχισε καὶ πολλά!...

"Οταν ἔμαθα τί ἀπάντησι ἔδωσε ὁ Τσάρλι στὴ φίλη μου, κατάλαβα ὅτι θὰ μοῦ ἦταν ἀδύνατο νὰ ζήσω μ' ἕναν ἄνθρωπο τόσο δόλιο, τόσο ἀπότομο. Καὶ ἕνα ἄλλο περιστατικό, ποὺ συνέβη σχεδὸν ἀμέσως, μ' ἔκανε νὰ καταλήξω ὁριστικὰ στὴν ἀπόφασι νὰ διαλύσω τὴν μνηστεία μου μὲ τὸ Σαρλῶ.

Μιὰ μέρα, εἶδα τὸν Τσάπλιν νὰ ἔρχεται ἐξάλλος στὸ σπίτι μου καὶ νὰ μοῦ λέῃ:

—Γιὰ τ' ὄνομα τοῦ Θεοῦ, Πόλα, βοήθησέ με νὰ βγῶ ἀπὸ μιὰ δύσκολη θέσι... Τὴ στιγμὴ αὐτὴ βρίσκεται στὴ βίλλα μου ἕνα παληοκόριτσο ποὺ μὲ ἀπειλεῖ ὅτι θὰ σκοτωθῇ μπροστά μου ἂν δὲν τὴν κρατήσω γιὰ πάντα μαζύ μου!...

'Αναγκάστηκα ν' ἀκολουθήσω τὸν μνηστῆρα μου ὡς τὴ βίλλα του. Μπῆκα στὴν κρεββατοκάμαρά του καὶ βρῆκα, πράγματι, ξαπλωμένη στὸ κρεββάτι, μιὰ χαριτωμένη παιδοῦλα, ποὺ κοιμόταν βαθειά, μ' ἕνα ἀγγελικὸ χαμόγελο ζωγραφισμένο στὰ χείλη της. Τὴν ξύπνησα καὶ τῆς ζήτησα ἐξηγήσεις...

Χωρὶς τὸν παραμικρὸ δισταγμό, μοῦ ἀποκρίθηκε ὅτι ἀνῆκε σὲ μιὰ ἀπὸ τὶς παληὲς καὶ πλούσιες οἰκογένειες τοῦ Μεξικοῦ καὶ ὅτι τὸ ἔσκασε ἀπὸ τὸ σπίτι της γιὰ νὰ βρῇ τὸν Σαρλῶ «της», μὲ τὸν ὁποῖο ἦταν τρελλὰ ἐρωτευμένη!...

Προσπάθησα νὰ τῆς δώσω νὰ καταλάβῃ, ὅτι αὐτὸ ποὺ ἔκανε ἦταν παραφροσύνη καὶ ὅτι ἤμουν ὑποχρεωμένη νὰ εἰδοποιήσω τοὺς γονεῖς της ὅτι μποροῦσαν νὰρθοῦν νὰ τὴν πάρουν πίσω... 'Η μικροῦλα φάνηκε σὰν νὰ θεβαιώθηκε ὅτι εἶχα δίκηο... Τὴν ἔβαλα νὰ ξαναπλαγιάσῃ καὶ κατέβηκα στὸ σαλόνι, ὅπου μὲ περίμενε ὁ Σαρλῶ. Τὸν καθησύχασα καὶ αὐτὸν ὅπως μποροῦσα καὶ καθήσαμε νὰ φᾶμε.

Ξαφνικά, ἀκούσαμε μιὰ ὑπηρέτρια νὰ φωνάζῃ:

—Θεέ μου! ἡ μικρὴ σκοτώθηκε!...

Ετρεξα πάνω καὶ βρῆκα τὴ θαυμάστρια τοῦ Τσάπλιν, ξαπλωμένη στὸ πάτωμα, νὰ σφαδάζῃ μ' ἀφρισμένο στόμα.

Εἶχε ἀδειάσει ἕνα μπουκαλάκι δηλητήριο, ποὺ τὸ ἔφερε μαζύ της!

Στὸ ἕνα χέρι της κρατοῦσε δυὸ γράμματα. Τὸ ἕνα ἦταν γιὰ τὸν Τσάπλιν, στὸν ὁποῖο ἔδινε τὴν ὑπόσχεσι ὅτι θὰ τὸν ἀγαπᾷ καὶ στὸν ἄλλο κόσμο!... Καὶ ἡ δεύτερη ἐπιστολὴ ἦταν γιὰ τοὺς γονεῖς της, ποὺ τοὺς ζητοῦσε νὰ τὴν συγχωρέσουν γιὰ τὸ κακὸ ποὺ τοὺς ἔκανε...

"Υστερ' ἀπὸ λίγο, ἡ δυστυχισμένη μικροῦλα μετεφέρετο σὲ μιὰ κλινική... Εὐτυχῶς, ἡ δόσι τοῦ δηλητηρίου ποὺ πῆρε, δὲν μπόρεσε νὰ τὴν σκοτώσῃ... Πρὶν περάσουν δεκαπέντε μέρες, ἡ νεαρὰ ἐρωτευμένη ἦταν τελείως καλὰ καὶ ξαναγυρνοῦσε στὸ πατρικό της σπίτι.

Σήμερα, εἶνε παντρεμένη μ' ἕνα Μεξικανὸ ἔμπορο, ἔχει τρία χαριτωμένα παιδάκια καὶ ζεγελᾶ ἀσφαλῶς καὶ ἡ ἴδια κάθε φορὰ ποὺ θὰ ξαναθυμᾶται τὴν νεανική της τρέλλα...

***

Μὰ ἡ ἀπόπειρα αὐτοκτονίας τῆς παιδοῦλας αὐτῆς εἶχε περίεργες συνέπειες γιὰ τὶς σχέσεις μου μὲ τὸν Τσάρλι. 'Ο μνηστήρ μου φαινόταν ἀδιάφορη, ἔστω καὶ χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ, τοῦ θανάτου μιᾶς νέας. 'Η νευρικὴ κατάστασί του χειροτέρεψε... Δὲν μποροῦσα πειὰ νὰ τοῦ πῶ λέξι, χωρὶς νὰ ξεσπάσῃ σὲ ὑβρισιὲς ἐναντίον μου...

...Τὸ σπίτι ποὺ χτίσαμε γιὰ νὰ κατοικήσουμε μετὰ τὸ γάμο μας, ἦταν ἕτοιμο, ἐπιπλωμένο ἀπὸ καιρό, ὅλοι οἱ γνωστοί μᾶς ρωτούσανε πότε θὰ παντρευτοῦμε—καὶ ὅμως ἐμεῖς, ἐγὼ δηλαδή, δὲν ἀποφασίζω ἀκόμα νὰ κάνω αὐτὸ τὸ...σάλτο μορτάλε. 'Η ἀλήθεια εἶνε ὅτι ὁ Τσάπλιν, παρ' ὅλα τὰ νεῦρα καὶ τοὺς θυμούς του, ἤθελε νὰ γίνουν οἱ γάμοι μας... Μὰ ἐγώ, ζητοῦσα διαρκῶς ἀναβολή...

"Ωσπου, μιὰ μέρα τοῦ ἀνεκοίνωσα ψυχρά, ἀποφασιστικὰ τὴν ἀπόφασί μου νὰ διαλύσω τὴ μνηστεία μαζύ του... Τοῦ κάνω ὁ Τσάπλιν προσπάθησε νὰ μὲ μεταπείσῃ... Τὸν ἄφησα καὶ ἔφυγα γιὰ τὴ Νέα 'Υόρκη, γιὰ νὰ μὴ βασανίζωμαι ἀπὸ τὴν παρουσία του, ἀπὸ τὶς ἀπελπισμένες παρακλήσεις του...

"Οταν τὸν ξανάδα, ὕστερ' ἀπὸ ἕνα χρόνο, εἴμαστε καὶ οἱ δυὸ γατρεμένοι ἀπὸ τὸ πάθος μας...

Καὶ μείναμε ἁπλῶς καλοὶ φίλοι...

'Ο ἔρωτας πέταξε...

Μὰ ἡ φιλία ἔμεινε.

"Ισως αὐτὸ νὰ ἦταν τὸ προτιμότερον...

ΠΟΛΑ ΝΕΓΚΡΙ

'Ο Σαρλῶ

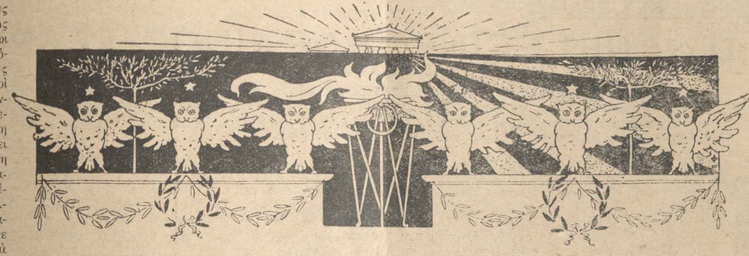

ΤΑ ΦΛΕΓΟΝΤΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

ΠΟΙΟΣ ΕΙΝΕ Ο ΜΕΓΑΛΕΙΤΕΡΟΣ ΕΛΛΗΝ ΠΟΙΗΤΗΣ;

(Συνέχεια καὶ τέλος τῆς ἀπαντήσεως τοῦ Ν. Κονεμένου)

Κι' ἂν τοὺς εἰπῆς πὼς εἶνε διφθογγοι τῆς σημερινῆς ὁμιλουμένης γλώσσας, αὐτοὶ σοῦ ἀποκρίνονται πὼς ἡ σημερινὴ ὁμιλουμένη γλῶσσα δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ ἔχῃ διφθόγγους διαφορετικὲς ἀπὸ ἐκεῖνες τῆς Ἑλληνικῆς γραμματικῆς, ποὺ εἶνε νὰ εἶνε μιὰ κι' ὄχι περισσότερες ἀπὸ μία. Κι' ἂν τοὺς εἰπῆς πὼς αὐτὲς τὶς νέες διφθόγγους τὶς προφέρουμε ὅταν μιλοῦμε κι' ἐμεῖς αὐτοί, χωρὶς νὰ τὸ καταλαβαίνουμε, σὲ μιὰ μοναχὴ συλλαβή, αὐτοὶ ἀποκρίνονται πὼς ἐκεῖνο ποὺ καταχρηστικῶς κάνουμε ὅταν μιλοῦμε, δὲν πρέπει νὰ τὸ κάνουμε ὅταν γράφουμε. Κι' ἔτσι κλειοῦν τὴ θύρα σὲ κάθε συζήτησι. Συμφωνῶ μὲ τὸν κ. Μαρκορᾶ, πὼς ἡ ψηφοφορία ποὺ ἤγινε ἀνοίξει, εἶνε παράκαιρη καὶ περιττή, ἐπειδὴ ἡ αἴσθησι τοῦ ὡραίου σ' ἐμᾶς δὲν εἶν' ἀκόμα μήτε καλὰ μορφοκλίνη, μήτε ἀρκετὰ ξαπλωμένη. 'Αν ἦταν ὁ λόγος νὰ ψηφίσουμε βουλευτὴ ἢ δήμαρχο ἢ κυβερνήτη, θὰ ἐκλέγαμε ἕναν, ὁποιον κι' ἂν ἦταν, ποὺ θὰ ἔκανε τὴ δουλειὰ τοῦ σὰν βουλευτὴς ἢ σὰν δήμαρχος ἢ σὰν κυβερνήτης, ἀδιάφορο ἂν δὲν ἦταν καὶ ὁ πλέον κατάλληλος. 'Αλλὰ νὰ ψηφίσουμε καὶ νὰ ἐκλέξουμε καὶ ἀναγνῶξουμε ποιητή, χωρὶς νὰ μποροῦμε νὰ ἤμαστε βέβαιοι ἡ ἐκλογή μας ἦταν δίκαιη καὶ ἦταν φρόνιμη, τοῦτο δὲν ἔχει κανένα νόημα. Καὶ στὴν ἐκλογὴ ἑνὸς βουλευτοῦ ἢ δημάρχου κλπ. οἱ ψῆφοι, ὡς πρὸς τὸ ἀποτέλεσμα, ἔχουν ὅλοι τὴν ἴδια ἀξία· ἀλλὰ στὴν ἐκλογὴ ἑνὸς ποιητῆ, ἡ ἀξία τῶν ψήφων διαφέρει, ἐπειδὴ εἶνε ψῆφοι ποὺ ἀξίζουν ποιὰ ἄλλοι ποὺ ἀξίζουν λιγώτερο κι' ἄλλοι ποὺ δὲν ἀξίζουν τίποτα. Θὰ ἀπορούσαμε νὰ δώσουμε καὶ ὅλους μας τοὺς ψήφους σὲ ἕναν ποιητή· ἀλλὰ τί μὲ τοῦτο ; 'Αφοῦ δὲν ἤμαστε ὅλοι ἀριόδιοι κι' ἀφοῦ δὲν μποροῦσαμε νὰ ξέρωμε ἂν ψηφίσαμε δίκαια ἢ φρόνιμα ; Θὰ ἔρθῃ, βέβαια, καιρός, ποὺ γιὰ τοῦτο θὰ βρισκόμαστε σὲ θέσι πολὺ καλύτερη, καὶ στὴ θέσι ποὺ βρίσκονται σήμερα τὰ φωτισμένα ἔθνη. "Οχι ὅμως ἀπὸ τώρα καὶ σὲ βαθμό, καθὼς ἐλπίζει καὶ λέει ὁ Μαρκορᾶς, ποὺ νὰ ἐννοοῦν τὴν ἀληθινὰ ὡραῖο καὶ ἡ γυναῖκες μας καὶ τὰ παιδιὰ λησμονῶντας νὰ προσθέσῃ καὶ τοὺς σκύλους μας καὶ τὶς γάτες. Κατὰ φυσικὸ λόγο, ὄχι μόνον μᾶς οἱ γυναῖκες καὶ τὰ παιδιά, ἀλλ' ὥς καὶ γιὰ τοὺς ἄνδρες ἀκόμα ὅλους, τοῦτο θὰ ἦταν πρᾶγμα ἀδύνατο καὶ ἕνα μεγάλο διδόμενο, ποὺ ἰσοδυναμεῖ μὲ ἀπόδειξι, εἶν' ἐκεῖνο ποὺ κανένα ἀπὸ τὰ φωτισμένα ἔθνη δὲν ἔχει φτάσει ποτὲ σὲ αὐτὸ τὸ σημεῖο τῆς ἀναπτύξεως. Σὲ κάθε τόπο, ἐκεῖνοι ποὺ ἐννοοῦν τὸ ἀληθινὰ ὡραῖο, ὡς καὶ μεταξὺ τῶν πλέον μορφωμένων ἀνθρώπων, εἶνε πάρα πολὺ λίγοι. Καὶ σὲ μᾶς ἀκόμα λιγώτεροι. Δὲν φτάνει γιὰ τοῦτο ὁ φωτισμὸς καὶ ἡ ἀναπτυξη, ἀλλὰ χρειάζεται καὶ μιὰ φυσικὴ ἐπιδεκτικότης, ποὺ λίγοι, πάρα πολὺ λίγοι, τὴν ἔχουν. 'Ο Βίσμαρχ, παραδείγματος χάριν, καθὼς λένε, δὲν ἐννοοῦσε τίποτε ἀπ' αὐτά. Κι' ἔφερα τὸ παράδειγμα τοῦ Βίσμαρχ σὰν ἀνθρώπου ἀπ' τοὺς πλέον νοήμονες καὶ μορφωμένους. "Ενας ἀπὸ τὰ πρῶτα νεώτερα ἔθνη, ἴσως τὸ πρῶτο ἀπ' ὅλα, ποὺ ἔχει διαφορὰ ἀπὸ αἰῶνες τώρα γιὰ τὴν καλλιέργεια τῶν ὡραίων γραμμάτων, εἶνε οἱ Ἰταλοί. 'Αλλὰ πόσοι εἶν' ἐκεῖνοι μεταξύ τους ποὺ ἐννοοῦν τὸ ἀληθινὰ ὡραῖο στὴν ποίησι ; "Ας ἀφήσω τὶς ἄλλες ὡραῖες τέχνες. "Ολοι σχεδὸν οἱ γραμματισμένοι ποὺ ἔχουν βγῆ ἀπὸ Γυμνάσια, ἐννοοῦν τὸν Δάντε. "Οτι ἴσως ὑπάρχει μέγα καὶ ἐξόχως ὡραῖο στὸν Δάντε, λίγοι τὸ ἐννοοῦν. "Ολοι, χωρὶς ἐξαίρεσι, ὁμολογοῦν πὼς ὁ Δάντες εἶνε ποιητὴς μεγάλος, ποιητὴς θεῖος· ἀλλὰ δὲν κάνουν παρὰ νὰ ἐπαναλαβαίνουν ἁπλῶς ἐκεῖνο ποὺ λένε οἱ ἄλλοι, καθὼς συμβαίνει μεταξὺ μας γιὰ τὸν Σολωμό. Καὶ ὁ Δάντες γιὰ πέντε περίπου αἰῶνες ἔζησε μείνει καταφρονεμένος καὶ σχεδὸν ἄγνωστος. "Εχει, βέβαια, καὶ τὰ ἐλαττώματά του· ἀλλὰ τοῦτο δὲν σημαίνει τίποτα. 'Ο Τάσσος, ὁ 'Αριόστος, ὁ Μεταστάσιος κλπ., ἐξαίρετοι κι' αὐτοὶ στὸ εἶδος τους, εἶχαν ἐννοηθῇ καὶ ἐκτιμηθῇ πολὺ περισσότερο. 'Η μετριότης (ποὺ κατ' ἐμὲ εἶνε ἴση σχεδὸν μὲ μηδέν), ἐννοεῖται καὶ ἐκτιμᾶται καλύτερα ἀπὸ τοὺς πολλούς. Γιὰ τοῦτο σ' ἐμᾶς ὁ Βαλαωρίτης, ποὺ σὰν στιχουργὸς ἦταν ἀρκετὰ καλός, ποὺ σὰν ποιητὴς ὅμως ἦταν μέτριος καὶ εἶχε βαρειὰ ἐλαττώματα, εἶχε ἐννοηθῇ καὶ εἶχε γίνει δημοφιλὴς περισσότερο κι' ἀπὸ τὸν Σολωμό... "Οπως κι' ἂν εἶνε, ἀφοῦ παρακαλώσατε σήμερα ἀπὸ μιὰ ἔγκριτη ἐφημερίδα νὰ δώσουμε μιὰ γνώμη, δὲν εἶνε καὶ κωμμιὰ ζημιὰ νὰ τὴν δώσουμε, ὁ καθένας μας καθὼς τὴν ἐννοεῖ, ἀπαλλάχτα καθὼς τὴν δίνουμε συνομιλώντας μὲ φίλους (καὶ δὲν διαφέρει τὸ ἕνα ἀπὸ τ' ἄλλο). ἔστω κι' ἂν αὐτὲς ἡ γνῶμες δὲν θὰ χρησιμεύουν σὲ τίποτ' ἄλλο, παρὰ γιὰ νὰ διασκεδάσουν καὶ νὰ γελάσουν οἱ μεταγενέστεροι καὶ γιὰ νὰ κρίνουν αὐτοὶ ποιὸς ἀπὸ μᾶς εἶχε περισσότερο δίκηο καὶ ποιὸς περισσότερο ἄδικο. 'Αλλὰ ὡς καὶ γιὰ μᾶς, πιστεύω πὼς ἀπ' αὐτὴ τὴν ἔκθεσι καὶ τὴ σύγκρουσι τῶν γνωμῶν, πάντα κάποια μικρὴ ὠφέλεια προκύπτει.

Τὸ λέω γ' ἄλλη μιὰ φορὰ καὶ νὰ μὴ τὸ λησμονήσῃ κανένας, πὼς ἂν ἔβαζα τὰ πρωτεῖα τοῦ Λασκαράτου καὶ κατόπιν τοῦ Μαρκορᾶ, τοὺς τὰ ἔβαζα ἐπειδὴ τοὺς θεωρῶ σὰν τοὺς τελειότερους ἀπὸ εἶδος τους· καὶ πὼς στιχουργοὺς ἢ ποιητάδες, ποὺ νὰ βρίσκονται ὕστερ ἀπὸ μιλιστα πολὺ μακρυὰ ἀπὸ τὴν τέχνη, δὲν ἔπρεπε νὰ τοὺς λάβω ὑπ' ὄψιν. Ποιητάδες ἡ στίχοι ἀπαντιῶνται συχνὰ καὶ σὲ ἔργα πεζὰ καὶ ποὺ στὸ πεζὸ εἶνε ἐκφρασμένες πολὺ καλύτερα καὶ τερνιώτερα παρ' ὅ,τι ἄλλες σὲ στίχους· καὶ ἂν λέμε «ποιητὴς», καὶ μάλιστα «καλὸς ποιητής», πρέπει νὰ ἐννοοῦμε ἐκεῖνον ποὺ, πραγματεύεται μὲ ὅλα τὰ ἀπαραίτητα ποιητικὰ προσόντα τοῦ εἴδους του, χωρὶς στὰ χέρια του καὶ τὸ ἀβίαστο τῆς τέχνης. Καὶ ἕνα στιχούργημα ἀτεχνο εἶνε σὰν ἕνα κομμάτι πεζὸ ἀσυντακτο καὶ ἀνορθόγραφο καὶ μόλις καταλήγτό, ποὺ καὶ κολὺ κατὰ βάθος καὶ στὴν οὐσία του ἂν εἶνε, ἀπὸ φιλολογικὴν ἔποψι, δὲν μπορεῖ ὅμως παρὰ νὰ ἔχῃ λίγην ἀξία ἢ καὶ καμμία.

Κορφοί, ... Γενναρίου 1899.

Ντκ. Κονεμένος

Στὸ μέρος αὐτό, κατόπιν τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἐνεκάτου ἐπιστολῆς τοῦ σοφοῦ 'Επτανησίου Ντκ. Κονεμένου, τελειώνουν ἡ ἀπαντήσεις τῶν 'Ελλήνων λογίων, ποὺ ἐρωτήσαμε στὸ «'Αστυ» πρὸ 35 ἐτῶν.

Σύμφωνα χοιπὸν μὲ τὴν ὑπόσχεσί μας, ἀρχίζομε τὴν δημοσίευσιν τῶν ἀπαντήσεων τῶν σημερινῶν λογίων μας ἐπὶ τοῦ φλεγόντος αὐτοῦ ζητήματος.

Πρῶτος εἶχε τὴν καλωσύνην ν' ἀπαντήσῃ στὸ ἐρώτημά μας ὁ διακεκριμένος ἱστοριοδίφης καὶ 'Ακαδημαϊκὸς κ. ΑΗΜ. ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥΣ :

—Ποιὸς εἶνε ὁ μεγαλείτερος σημερινὸς "Ελλην ποιητὴς ; ρωτήσαμε τὸν κ. Καμπούρογλου.

—Μὰ γνωρίζετε καὶ δεύτερη γνώμη ; μᾶς ἀπάντησε. 'Ο Παλαμᾶς εἶνε ἀκούσματος ἀπὸ ἐχεῖ ποὺ τὸν ἔχουμε στησέι ὅλοι μας, χρόνια τώρα. 'Ο Σικελιανὸς ἔχει ἐλπιτνευσι χειμαρρώδη, δὲν κατώρθωσε ὅμως νὰ ὑποτάξῃ τὴν ἐλπιτνεσί του, καὶ ἔτσι εἶνειγε ἐνὰς χείμαρρος. "Αν θέλετε τώρα νὰ σᾶς πῶ καὶ ποιὸν θεωρῶ ἐθνικώτερο ποιητή, ἡ γνώμη μου εἶνε ὅτι ὁ τίτλος αὐτὸς δικαιωματικώτερα ἀνήκει στὸν Στρατήγη.

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ' : Ἡ συνέχεια τῶν ἀπαντήσεων τῶν σημερινῶν λογίων μας.

ΠΕΡΙΦΗΜΕΣ ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

ΠΩΣ Ο ΛΕΝΙΝ ΕΓΙΝΕ "ΚΟΚΚΙΝΟΣ ΤΣΑΡΟΣ,,

«Γυρίζει τὸ κεφάλι μου!» Αὐτὰ εἶνε τὰ ἱστορικὰ λόγια ποὺ ἐπρόφερε ὁ Λένιν ὅταν κατέλαβε τὴν ἐξουσία. Ὁ Ἰταλὸς δημοσιογράφος Σ. Μαλαπάρτε, ὁ συγγραφεὺς τοῦ περιφήμου βιβλίου «Ἡ Τεχνικὴ τοῦ Πραξικοπήματος» μᾶς δίνει πιὸ κάτω μιὰ δραματικὴ ἀφήγησι τῶν ἐπαναστατικῶν ἡμερῶν στὴ Ρωσσία καὶ μιὰ ἀλησμόνητη εἰκόνα τοῦ «Κόκκινου Τσάρου».

ΠΟ τὶς 10 Ὀκτωβρίου μέχρι τὶς 24, ὁ Λένιν ἔβρισκόταν συγκεντρωμένος στὸν ἑαυτό του. Ἐπὶ δεκατέσσερες μέρες «ἐκτὸς τῶν γεγονότων», χλωμὸς καὶ πυρετώδης, περιμένοντας αὐτὸ ποὺ ὁ Τρότσκυ ἔλεγε «μιὰ γροθιὰ σ' ἕναν παράλυτο» τὴν ἐπανάστασι. Στὰ γράμματα, στὰ σημειώματα, στὶς εἰδήσεις ποὺ ἐστελνε τότε κάθε μέρα στὸν Τρότσκυ, στὸν Στάλιν, στὸν Ζηνόβιεφ, στὸν Καμένεφ, θλέπει κανεὶς τὴν ἀνυπομονησία καὶ τὴν ἀνησυχία του.

Εὐτυχῶς ποὺ ὁ Κερένσκυ δὲν ἦταν κανένας Ναπολέων. Κ' εὐτυχῶς ἀκόμα ὅτι ἀντίπαλος τοῦ Κερένσκυ ἦταν ὁ Τρότσκυ... Τί παράξενος ἄνθρωπος αὐτὸς ὁ Τρότσκυ!... Εἶνε πραγματικὰ ὅπως τὸν παρουσιάζουν οἱ ὀπαδοί του, ἕνας ἄνθρωπος μ' ἀτρόμητο θάρρος, ριψοκίνδυνος μέχρι τρέλλας ἢ μήπως εἶνε ἕνας φιλόδοξος, ἕνας φοβιτσιάρης ποὺ κρύβεται κάνοντας τὸν ὑπερήφανο, ἕνας τυχοδιώκτης ποὺ δὲν ὑποχωρεῖ μπροστὰ σὲ καμμιὰ ἀναν8ρεία;

«Εἶνε ἕνας ἀνανδρος ποὺ δὲν φοβᾶται τίποτα», συλλογίζεται γι' αὐτὸν ὁ Λένιν.

Τὴν νύχτα τῆς 23 πρὸς 24 Ὀκτωβρίου, ὁ Τρότσκυ εἰδοποιεῖ τὸν Λένιν νὰναι ἕτοιμος. «Τὸ πραξικόπημα θὰ γίνῃ αὔριο!» τοῦ παραγγέλνει. Στὶς δέκα ἡ ὥρα τὸ πρωῒ κυκλοφορεῖ ἡ φήμη ὅτι συμβαίνει κάτι ἐξαιρετικό. Ὁ Βλαδιμὴρ Ἴλιτς στέλνει κάποιον γιὰ νὰ μάθῃ τί γίνεται. Ἡ πόλις εἶνε ἀνάστατη. Θωρακισμένα αὐτοκίνητα μὲ κόκκινες σημαῖες καὶ καμιόνια γεμάτα ναῦτες κι' ἐργάτες διασχίζουν σφυρίζοντας μὲ τὶς σειρῆνες τὸ πλῆθος ποὺ ἔχει συγκεντρωθῇ στοὺς δρόμους. Τμήματα ἐρυθρῶν φρουρῶν κατέλαβαν τὸ Μέγαρο τοῦ Ταχυδρομείου, τὸ Τηλεφωνικὸ καὶ Τηλεγραφικὸ Κέντρο, τοὺς σταθμοὺς τοῦ σιδηροδρόμου, τὶς γέφυρες τοῦ Νέβα, τὸ ἐργοστάσιο τοῦ Ἀερίοφωτος, τὰ Δημοτικὰ Κέντρα Παραγωγῆς ἠλεκτρικοῦ ρεύματος, ὅλα τὰ τρωτὰ σημεῖα τῆς τεχνικῆς ὀργανώσεως τοῦ Κράτους.

Ὁ Τρότσκυ δὲν ἀσχολήθηκε καθόλου μὲ τὴν ἀνατροπὴ τῆς κυβερνήσεως: κατέλαβε τὸ ἴδιο τὸ Κράτος. Αὐτὸ εἶνε τὸ μυστικὸ τῆς ἐπαναστατικῆς τεχνικῆς τοῦ Τρότσκυ. "Ολα ἔγιναν μὲ μιὰ τρομαχτικὴ ταχύτητα καὶ μὲ μιὰ ἐκπληκτικὴ τάξι. Κανένα αἱματηρὸ γεγονὸς δὲν σημειώθηκε τὴν πρώτη μέρα τῆς ἐπαναστάσεως. "Επεσαν μονάχα μερικοὶ πυροβολισμοὶ στὸ προάστειο τοῦ Πουτίλωφ.

Τὸ ἀπόγευμα, ἡ κόκκινη σημαία κυμάτιζε σ' ὅλα τὰ δημόσια κτίρια. "Ενα ἀναρίθμητο πλῆθος εἶχε συγκεντρωθῇ κοντὰ στὸ Ναυαρχεῖο, μπροστὰ στὸ Χειμερινὸ Ἀνάκτορο ποὺ τὸ ὑπεράσπιζαν μερικὲς συντροφιὲς «γιούγκερς» (νέων) κι' ἕνας λόχος γυναικῶν. Τὰ μέλη τῆς προσωρινῆς Κυβερνήσεως, σαστισμένα ἀπὸ τὰ γεγονότα, εἶχαν καταφύγει στὸ ἀνάκτορο αὐτό. Ὁ Πρόεδρός τους Κερένσκυ εἶχε γίνει ἄφαντος. Λένε ὅτι πῆγε στὸ μέτωπο γιὰ νὰ μαζέψῃ τὸν στρατὸ καὶ νὰ βαδίσῃ κατὰ τῆς Πετρουπόλεως... Ὁ οὐρανὸς εἶνε γκρίζος, ὁ ἀέρας παγωμένος. Ἀπὸ τὶς λίμνες τοῦ Βορρᾶ, ἡ φθινοπωρινὴ ὁμίχλη κατεβαίνει πάνω στὰ κρύα νερὰ τοῦ Νέβα. Τὸ θῆμα τῶν ἐρυθρῶν φρουρῶν ἀντηχεῖ στὸ λιθόστρωτο τῶν δρόμων, ὅπως ἐπάνω σὲ μιὰ χάλκινη πλάκα. Τὴν νύχτα τῆς 24 πρὸς 25 Ὀκτωβρίου, οἱ ναῦτες τοῦ στόλου τῆς Βαλτικῆς ἑνώνονται μὲ τοὺς ἐργάτες τοῦ Τρότσκυ. Ἀρχηγός τους εἶνε ὁ Ντυμπένκο, ὁ ἀθλητικὸς ναύτης Ντυμπένκο, ὁ ἥσυχος καὶ γελαστός, ὁ σκληρὸς καὶ μελαγχολικὸς Ντυμπένκο.

Τὰ καταδρομικὰ «Ἀουρόρα» καὶ «Τσάρια Σομπόντυ» ἀγκυροβολημένα στὸ Νέβα ἀπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Ρασκολνίκωφ, ρίχνουν τοὺς προβολεῖς τους στὸ Χειμερινὸ Ἀνάκτορο.

«Ξαναείδα τὸν Λένιν, διηγεῖται ὁ Τρότσκυ, στὶς 25 Ὀκτωβρίου, στὸ Ἰνστιτοῦτο Σμόλνυ, τὸ Γενικὸ Ἐπιτελεῖο τῆς Ἐπαναστάσεως. Τί ὥρα; Δὲν θυμᾶμαι καλά. Μοῦ φαίνεται ὅτι ἦταν θράδυ».

Ὁ Τρότσκυ δὲν θυμᾶται τὴν ὥρα ποὺ ὁ Λένιν, ὁ ἀρχηγὸς τῆς ἐπαναστάσεως, μπῆκε στὸ Ἰνστιτοῦτο Σμόλνυ. Ἡ ἀφίξις τοῦ Βλαδιμὴρ Ἴλιτς εἶνε γι' αὐτὸν μιὰ λεπτομέρεια δίχως σημασία. Ὁ Τρότσκυ δὲν ἔχει τὸν καιρὸ ν' ἀσχοληθῇ μ' αὐτὴν τὴ μικρομερεια. Ἐκεῖνο ποὺ τὸν ἀπασχολεῖ αὐτὴ τὴ στιγμὴ εἶνε ἡ φόβος μιᾶς ἀντεπιθέσεως τῶν στρατευμάτων ποὺ ἐμειναν πιστὰ στὸν Κερένσκυ καὶ ποὺ συγκεντρώνονται ἀπὸ τὸν στρατηγὸ Κρασνώφ στὰ περίχωρα τῆς Πετρουπόλεως, στὸ Κολπίνο, στὸ Ὀμπούκωφ, στὸ Πουλκώβο. Πρέπει νὰ καταλάβῃ γρήγορα τὸ Χειμερινὸ Ἀνάκτορο. Ἡ ἐξέργερσις τελείωσε. Τώρα ἀρχίζει ἡ ἐπανάστασις. Ἀπὸ τὴν τακτική, ὁ Τρότσκυ περνάει στὴ στρατηγική. Ὁ ἐπαναστάτης γίνεται ἀξαφνα στρατηγός! Δὲν ἔχει τὸν καιρὸ νὰ προετοιμάσῃ μιὰ ἐπίσημη ὑποδοχὴ στὸν ἀρχηγό τῆς ἐπαναστάσεως. Ὁ Λένιν, μὲ μιὰ περούκα στὸ κεφάλι καὶ μεταμφιεσμένος σ' ἐργάτη ἀνεβαίνει ἀργὰ τὴ σκάλα τοῦ Ἰνστιτούτου Σμόλνυ, περνάει τοὺς διαδρόμους ποὺ εἶνε γεμάτοι ἀπὸ ἐρυθροὺς φρουροὺς, ἀνεβαίνει στὸ τελευταῖο πάτωμα καὶ χτυπάει στὴν πόρτα τοῦ γραφείου τοῦ Τρότσκυ:

—Ἐμπρός, φωνάζει ἐκεῖνος.

Ἡ ἄφιξις τοῦ Λένιν πέρασε ἀπαρατήρητη. Ὁ Βλαδιμὴρ Ἴλιτς, διηγεῖται ὁ Τρότσκυ, ἄρχισε νὰ μὲ ρωτάῃ μ' ἀγωνία γιὰ τὶς διαπραγματεύσεις ποὺ κάναμε μὲ τὸ ἐπιτελεῖο τῆς στρατιᾶς τῆς Πετρουπόλεως, σχετικὰ μὲ τὴν τύχη τῆς φρουρᾶς. Ἡ ἑφ' ἡμερίδες ἔγραφαν ὅτι ἡ διαπραγματεύσεις αὐτὲς κατέληξαν σὲ ἱκανοποιητικὴ λύσι.

—Προσπαθεῖτε νὰ ἐπιτύχετε συμβιβασμό; ρώτησε ὁ Λένιν.

Τοῦ ἀπάντησα ὅτι εἴχαμε διαθέσει ἐπίτηδες αὐτὴ τὴν καθησυχαστικὴ εἴδησι μὲ τὶς ἐφημερίδες κι' ὅτι δὲν ἦταν τίποτ' ἄλλο παρὰ μιὰ πολεμικὴ πανουργιά, τὴ στιγμὴ ἀκριβῶς ποὺ ἄρχιζε ἡ γενικὴ μάχη.

—Ἄ! Αὐτὸ εἶνε πολὺ καλό! φώναξε ὁ Λένιν μὲ τραγουδιστὴ κι' ἀρμονικὴ φωνή.

Κι' ἔπειτα, ζωηρός, ἄρχισε νὰ βαδίζῃ μὲ μεγάλα βήματα ἀπάνω-κάτω στὸ δωμάτιο, τρίβοντας τὰ χέρια του. Ὁ Βλαδιμὴρ Ἴλιτς φαίνεται ποῦσε τὰ τεχνάσματα. "Αξαφνα ὁ Λένιν εἶδε μιὰ προκήρυξι ποὺ μόλις εἶχε τυπωθῇ κι' ἡ ὁποία ἀπειλοῦσε μὲ τουφεκισμὸ ὅποιον θὰ ἐπιχειροῦσε σὲ μιὰ λεηλασία. Στὴν ἀρχὴ ἡ Βλαδιμὴρ Ἴλιτς φάνηκε σὰν νὰ παραξενεύθηκε. "Επειτα ὅμως εἶπε:

—Πολὺ καλά! Εἶνε σωστό!...

"Επεφτε μὲ τὰ μοῦτρα σ' ὅλες τὶς μικρολεπτομέρειες τῆς ἐπαναστάσεως. Κατὰ τὴ γνώμη του ἤθελε ἔχει πετύχει, εἴχαμε περάσει τὸν Ραμπκόνκα κι' ὅτι ἦταν ἀδύνατη μιὰ ἀντεπο χώρησις. Θυμᾶμαι τὴν τεραστία ἐντύπωσι ποὺ ἔκανε στὸν Λένιν τὸ γεγονὸς ὅτι εἶχα καλέσει μ' ἕνα τηλέφο διαταγὴ ἕνα λόχο τοῦ συντάγματος Παυλόφσκι γιὰ νὰ ἐξασφαλίσουν τὴν ἔκδοσι τῆς ἐφημερίδος μας.

—Λοιπόν, ἦρθε ὁ λόγος;

—Μὰ βέβαια, ἦρθε!

—Καὶ στοιχειωθετοῦν τώρα τὴν ἐφημερίδα.

—Ναί. "Ολα δουλεύουν σὰν ρολόϊ...

Ὁ Λένιν ἦταν κατειθουσιασμένος! Γελοῦσε καὶ ξεφώνιζε ἀπὸ τὴ χαρά του. "Ετριβε τὰ χέρια του καὶ περπατοῦσε ἀπάνω-κάτω. "Επειτα τὸ ὄφος του ἔγινε σοβαρό. Σύλλογι-

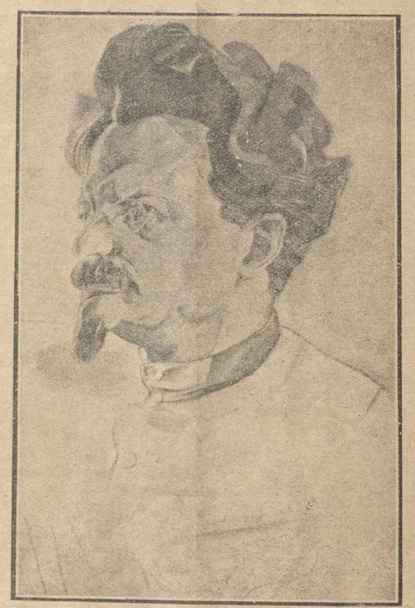

Ὁ Τρότσκυ
(Πορτραῖτο τοῦ Ἀνενιώφ)

στηκε μιὰ στιγμὴ κι' ὕστερα μοῦ εἶπε:

—Μποροῦμε λοιπὸν νὰ ἀκολουθήσουμε κι' αὐτὴ τὴ μέθοδο! Φτάνει μονάχα νὰ καταλάβουμε τὴν ἀρχή...

Ὁ Τρότσκυ προσθέτει ὅτι ὡς τὴν τελευταία στιγμὴ ὁ Λένιν δὲν ἔκρυβε τοὺς διστασμούς του καὶ τοὺς φόβους του γιὰ τὴν ἔκβασι τῆς ἐπαναστάσεως.

Ἐκεῖνο τὸ θράδυ, στὶς 25 Ὀκτωβρίου, ἡσύχασε καὶ παραδέχτηκε τελικὰ τὴν δόδ ποὺ ἀκολουθοῦσαν τὰ γεγονότα. Λέω ὅτι ἡσύχασε. Μὰ ξανάρχισε ὕστερα ἀπὸ λίγο ν' ἀνησυχῇ γιὰ ἕνα σωρὸ ζητήματα, μικρὰ καὶ μεγάλα, γενικὰ καὶ λεπτομερειακά.»

Κατὰ τὶς δέκα ἡ ὥρα τὸ θράδυ, ὁ Λένιν κι' ὁ Τρότσκυ κατέβηκαν ἀπὸ πρῶτο πάτωμα. Στὴ μεγάλη αἴθουσα τοῦ Ἰνστιτούτου Σμόλνυ θ' ἄρχιζε τὸ Δεύτερο Πανρωσσικὸ Συνέδριο τῶν Σοβιέτ. Ὁ ἀρχηγὸς τῆς ἐπαναστάσεως κι' ὁ «ὑπαρχηγός» του κάθησαν μπροστὰ σ' ἕνα μικρὸ τραπέζι, στὸν προθάλαμο καὶ κοίταζαν τὰ μέλη τοῦ συνεδρίου ποὺ περνοῦσαν ἀπὸ μπροστά τους.

Τὴ στιγμὴ ποὺ οἱ δυὸ ἀρχηγοὶ τῶν Μενσεβίκων, ὁ Ντὰν κι' ὁ Σκομπέλεφ περνοῦσαν μπροστὰ ἀπὸ τὸν Λένιν γιὰ νὰ μποῦνε στὴ αἴθουσα τοῦ συνεδρίου, ἀκούστηκαν ἀπὸ μακρυὰ κανονιὲς κι' ἡ ρυθμικὴ ἐκπυρσοκρότησι τοῦ πολυθόλου. Τὸ καταδρομικὸ «Ἀουρόρα» θομθάρδιζε τὸ Χειμερινὸ Ἀνάκτορο!

Ὁ Ντὰν στέκεται, κυττάζει τὸν ἄνθρωπο μὲ τὴν περροῦκα ποὺ κάθεται κοντὰ στὸν Τρότσκυ καὶ ψιθυρίζει, κατάχλωμος σὰν πεθαμένος, στὸν Σκομπέλεφ:

—Πάει πειά... τελείωσαν ὅλα. Ἀφοῦ ὁ Λένιν παράτησε τὸν ἀρμάτα του, ἀφοῦ τολμᾶ νὰ παρουσιάζεται στὸν κόσμο, δὲν ὑπάρχει πειὰ καμμιὰ ἐλπίδα!...

Μὰ ὁ Βλαδιμὴρ Ἴλιτς δὲν θγάζει τὴν περροῦκα του. Δὲν ἤρθε ἀκόμη ἡ στιγμὴ γιὰ ν' ἀποκαλυφθῇ. Τὸ Χειμερινὸ Ἀνάκτορο δὲν ἔπεσε ἀκόμη στὰ χέρια τῶν ἐρυθρῶν φρουρῶν.

Ὁ Λένιν δὲν παρουσιάστηκε στὴν πρώτη συνεδρίασι τοῦ συνεδρίου, διηγεῖται ὁ Τρότσκυ. Κάποιο παράμερα σ' ἕνα δωμάτιο, ὅπου δὲν ὑπῆρχε κανένα ἔπιπλο. Κάποιος πῆγε ἐκεῖ πέρα σὲ λίγο κι' ἔστρωσε στὸ πάτωμα μερικὲς κουβέρτες. Ὕστερα ἔρριξε καὶ δυὸ μαξιλάρια. Ξεκουραστῆκε ἐκεῖ πέρα, ξαπλωμένος ὁ ἴδιος δίπλα στὸν πολυθόλο, ὁ Βλαδιμὴρ Ἴλιτς κι' ἐγώ. Μὰ σὲ λίγο ἤθελα καὶ μὲ φώναξαν. Ὁ Ντὰν μιλοῦσε στὸ συνέδριο κι' ἔπρεπε νὰ τοῦ ἀπαντήσω. "Επειτα, ὅταν πάτησα στὸν Ντάν, γύρισα καὶ ξαπλώθηκα πάλι δίπλα στὸν Λένιν.

Κάθε πέντε ἢ δέκα λεπτὰ ἐρχόταν κάποιος τρέχοντας ἀπὸ τὴν αἴθουσα τοῦ συνεδρίου καὶ μᾶς ἔλεγε τί γινόταν ἐκεῖ πέρα. Ἀπὸ μακρυὰ ἀκούγαμε τὸ πολυθόλο. Ὁ ναύτης Ντυμπένκο τέλος, πρὶν τὴ νύχτα, μᾶς ἔφερε τὴν εἴδησι ὅτι ἡ κόκκινη σημαία κυμάτιζε πάνω στὸ Χειμερινὸ Ἀνάκτορο.

—Ἐπιτέλους! φώναξε ὁ Βλαδιμὴρ Ἴλιτς.

Ἔπειτα ἔβγαλε τὴν περροῦκα του καὶ σκούπισε τὸ μέτωπό του μὲ τὸ χέρι. Ἱδρωμένος, χλωμός, ἀδύνατος καὶ τρέμοντας ὁλόκληρος ὁ δειλὸς καὶ θίαιος ἄνθρωπος, αὐτὸς ὁ φανατικὸς μισαλλόδοξος, ἔρριξε γύρω του μιὰ ματιὰ κόκκινη ἀπὸ τὸν πυρετὸ τῆς ἀϋπνίας. Ὁ ἀρχηγός, ὁ δικτάτωρ, ὁ θριαμβευτής, ἦταν αὐτός, ὁ Λένιν! Τὸ Κράτος λοιπὸν ἦταν αὐτός!...

—Γυρίζει τὸ κεφάλι μου! εἶπε τότε Γερμανικά...

Καὶ μὲ τὸ δάχτυλό του διέγραψε ἕναν κύκλο γύρω ἀπὸ τὸ κρανίο του.

"Υστερ' ἀπὸ αὐτὰ τὰ λόγια ποὺ ἄκουσα ἀπὸ τὸ στόμα του, τὴ στιγμὴ ποὺ εἴχαμε καταλάβει τὴν ἐξουσία, γράφει ὁ Τρότσκυ, ἀρχίσαμε ν' ἀσχολούμεθα, σὰν νὰ μὴν εἶχε συμβῇ τίποτα, μὲ τὶς τρέχουσες ὑποθέσεις.»

Ζ. ΜΑΛΑΠΑΡΤΕ

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Η ΤΙΜΩΡΙΑ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ

Κάποιο καλοκαίρι, ἕνας χωριάτης κλείδωσε τὸ σπίτι του καὶ μὲ ὅλη τὴ φαμελιά του πῆγε κι' ἐμεινε κάμποσες μέρες στὸ χωριὸ τοῦ κουμπάρου του.

Ὅταν γύρισε ὅμως στὸ σπίτι του εἶδε πὼς μπῆκαν μέσα κλέφτες καὶ δὲν τοῦ ἀφῆσανε τίποτα, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ δυὸ εἰκονίσματα του, ποὺ στὸ ἕνα ἦταν ζωγραφισμένη ἡ Παναγία μὲ τὸ Χριστὸ στὴν ἀγκαλιά της καὶ στὸ ἄλλο κάποιος "Αγιος, γέροντας. Ὁ χωριάτης, ὅταν εἶδε τὴ συμφορά ποῦπαθε, γίνηκε ἔξω φρενῶν καὶ σὲ κάποια στιγμὴ ἅρπαξε τὸ εἰκόνισμα τοῦ "Αγίου κι' ἄρχισε νὰ τοῦ λέῃ:

—Βρὲ γέρο, καλὰ ἡ κυρὰ Παναγία ἀπὸ δῶ κράταγε τὸ παιδί της, μὰ σὺ γιατί δὲν φύλαξες τὸ σπίτι μου;... Γιατί δὲν ἔδιωξες τοὺς κλέφτες; Τζάμπα τόσα χρόνια ἄναβα τὴν καντήλα σου καὶ σὲ λιβάνιζα; "Αϊντε λοιπὸν στὸ καλό!

Καὶ τὸν ἔρριξε σ' ἕνα σεντοῦκι.

ΤΑ ΛΗΣΜΟΝΗΜΕΝΑ — ΤΟΥ Δ. ΓΑΛΑΝΗ

ΠΑΣΧΑ ΕΝ ΠΟΛΕΜΩ

(Πολεμικὴ Ἀνάμνησις)

(Ὁ διάσημος σήμερα στὸ Παρίσι Ἕλλην καλλιτέχνης κ. Δ. Γαλάνης, πρὶν φύγει ἀπὸ τὴν Ἀθήνα, σπάνια, πολὺ σπάνια, ἔγραφε πεζογραφήματα. Μία ἀπὸ τὶς σπανιώτατες αὐτὲς φιλολογικὲς του σελίδες εἶνε καὶ ἡ παρακάτω. Πασχαλινὴ Πολεμικὴ Ἀνάμνησις, ἀπὸ τὸ 97, τὴν ὁποία ἀνακαλύψαμε καὶ δημοσιεύουμε στὸ Πασχαλινὸ «Μπουκέτο» χάριν τῶν ἀναγνωστῶν μας καὶ θαυμαστῶν τοῦ μεγάλου Ἕλληνος ζωγράφου.

"Ητανε ἡ νύχτα τῆς ἑπομένης τοῦ πανικοῦ τῆς Λαρίσσης. Ὁ Βόλος ἦταν ἀνάστατος, γιατὶ λέγανε πὼς ὅπου νάναι θὰμπαιναν οἱ Τοῦρκοι. Ἀφοῦ κι' ἡ Λάρισσα ἐγκατελείφθη, οἱ κάτοικοι τοῦ Βόλου, μὲ τὶς γυναῖκες τους καὶ τὰ παιδιά τους, ἔντρομοι κατέβηκαν στὴν παραλία, ἡ ὁποία γέμισε ἀπὸ κόσμο φοβισμένο, κόσμο ποὺ μιὰ ἀπορία ἦταν ζωγραφισμένη στὰ πρόσωπά του : Πῶς θὰ ξέφευγε τὸν κίνδυνο. Καὶ ἄλλοι μὲν ἐναύλωναν καΐκια, ἄλλοι δὲ ἔμπαιναν σὲ βάρκες καὶ ἀνοίγονταν στὸ πέλαγος. Τὰ καφενεῖα ἦσαν γεμάτα κόσμο, ὁ ὁποῖος μιλοῦσε σιγὰ καὶ φοβισμένα. Τὸ ντάμνιο, τὸ τάβλι καὶ ἡ πρέφα εἶχαν τεθῇ εἰς ἀποστρατείαν καὶ τὰ δυὸ μπιλάρδα τοῦ καφενείου τοῦ Γιαννοπούλου ἦσαν σκεπασμένα, σὰν ἐπιτάφιοι ! Τὴ μονοτονία τῆς σιωπῆς διέκοπταν κατὰ διαλείμματα τὰ σφυρίγματα τοῦ σιδηροδρόμου, ὁ ὁποῖος κουβαλοῦσε ἀδιακόπως γυναικόπαιδα ἀπὸ τὰ γειτονικὰ χωριά.

Κατὰ τὰ μεσάνυχτα ἕνας σαλπιγκτὴς σάλπισε συνάθροισι. Ἀμέσως τότε ὅλο ἐκεῖνο τὸ σιωπηρὸ τῶν ἀνθρώπων τριγύρισε τὸν σαλπιγκτή, μὲ τὴν ἀπορία καὶ τὸ φόβο ζωγραφισμένο στὰ πρόσωπά τους. Ἀνέθηκε τότε σὲ μιὰ καρέκλα ὁ ἀστυνόμος τοῦ Βόλου καὶ τοὺς εἶπε πὼς ὁ Βόλος δὲν ἔχει κανένα φόβο, γιατί ὁ Συμβούλιος κατέλαβε τὸ Βελεστῖνο καὶ νὰ πᾶνε νὰ ἡσυχάσουν στὰ σπίτια τους. Ἀμέσως ἕνα ἄχ ! παρατεταμένο βγῆκε ἀπ' τὰ στόματα ὅλων ἐκείνου τοῦ κόσμου, ὁ ὁποῖος ἄρχισε νὰ διαλύεται σιγὰ - σιγά, σὰν σύννεφο. Τὴ παραλία ἄρχισε νὰ παίρνῃ τὴ συνηθισμένη ὄψι της, τὰ καφενεῖα ἄρχισαν ν' ἀδειάζουν καὶ νὰ κλείνουν τὸ ἕνα μετὰ τὸ ἄλλο καὶ σὲ λίγο ὅλη ἡ πόλις βυθίστηκε σὲ βαθὺ ὕπνο, λὲς κι' ἐκεῖνα ποὺ εἶπε ὁ ἀστυνόμος ἦσαν....ναρκωτικό !....

—"Ε, δὲν πᾶμε καὶ μεῖς νὰ κοιμηθοῦμε ; εἶπα στὸ φίλο μου, ἀφοῦ ἔρριξα ἕνα βλέμμα στὸ καφενεῖο ποὺ καθόμαστε καὶ εἶδα ὅτι ἦταν σχεδὸν ἀδειανό.

Ἡ λάμπες εἶχαν ἀρχίσει νὰ σβύνουν, τὰ γκαρσόνια εἶχαν κι' αὐτὰ πέσει τὰ μπρούμυτα πάνω στὰ τραπέζια καὶ κοιμόντουσαν, ἀκουγόταν δὲ ἀπ' τὸν μπεζαχτὰ καὶ τὸ ροχαλητὸ τοῦ καταστηματάρχου.

—Πᾶμε...

Καὶ πήγαμε στὸ ξενοδοχεῖο μας, ὅπου κοιμόμαστε στὸ ἴδιο δωμάτιο.

Δὲν πρόφτασα νὰ πέσω καλὰ - καλά, καὶ ἀποκοιμήθηκα.

. . . . . .

—Τοῦρκοι !... Τοῦρκοι !....

Αὐτὲς ἡ δυὸ λέξεις μὲ ξύπνησαν ἀπ' τὸν θαυμάσιο αὐτὸν ὕπνο μου. Τινάχτηκα πάνω καὶ εἶδα τὸ φίλο μου καθισμένο στὸ κρεββάτι, κάτω χου, νὰ προφέρῃ μηχανικῶς τὶς δυὸ αὐτὲς λέξεις :

—Τοῦρκοι !... Τοῦρκοι !...

Καὶ πράγματι, πιστολισμοὶ ἀδιάκοπα συνετάραξαν τὴν πόλι, τότε μακρυά, πότε πλησιέστερα, ἄλλοτε κάτω ἀπὸ τὸ παράθυρό μας καὶ ἔπειτα πάλι ἀπεμακρύνοντο. Δὲν ὑπῆρχε καμμιὰ ἀμφιβολία : Οἱ Τοῦρκοι εἶχαν μπῆ στὴν πόλι καὶ εἶχαν ἀρχίσει τὸ καταστρεπτικό τους ἔργο. Ἀμέσως, μηχανικῶς, ἁρπαξα ἕνα χαρτί, ποὺ βρισκόταν στὸ δωμάτιο, ἔδωσα στὸ φίλο μου ἕνα μολύβι, ἔπιασε ἐκεῖνος τὴν πόρτα καὶ ἐγὼ τὸ παράθυρο, τὸ ἀτοῦπα δὲν τολμήσαμε ν' ἀνοίξω, καὶ μείναμε ἄφωνοι ἐκ' αὐτὴ τὴ θέσι. Οἱ πιστολισμοὶ ἔξω ἐξακολουθοῦσαν ἰσχυρότεροι :

—Μπάμ !... Μπούμ !...

—Μπάμ !.. Μπάμ !..

Πότε μακρυά, ἄλλοτε κάτω ἀπὸ τὸ παράθυρό μας, καὶ ἔπειτα πάλι μακρύτερα. Φαντασθῆτε πὼς ἂν ἄνοιγα τὸ παράθυρο, θὰ βρισκόμουν πρὸ ἀπαισίου θεάματος : Πὼς θὰβλεπα τὸ δρόμο γεμάτο πτώματα....

—Χά, χά, χά !...

Γέλια παρατεταμένα τοῦ φίλου μου, μοῦ διέκοψαν τὸ φρικῶδες αὐτὸ πλάσμα τῆς φαντασίας μου. Γύρισα καὶ τὸν εἶδα καὶ μοῦ φάνηκε σὰν τρελλός.

—Χί, χά.....άπαπα ...

Ἐξακολουθοῦσε νὰ γελᾶῃ καὶ μοῦδειχνε στὸν τοῖχο τὸ Ἡμερολόγιο. Πλησίασα καὶ διάβασα :

13
ΑΠΡΙΛΙΟΥ
ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΠΑΣΧΑ

ΔΗΜ. ΓΑΛΑΝΗΣ

Ὁ κ. Δ. Γαλάνης
(Παλαιὸ σχέδιο)

ΕΘΝΙΚΟΝ ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΜΟΥΣΕΙΟΝ

ΕΝΑ ΑΘΑΝΑΤΟ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑ

ΚΑΤΑ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗΝ ΕΚΛΑΪΚΕΥΣΙΝ

Ο "ΦΑΟΥΣΤ„ ΤΟΥ ΓΚΑΙΤΕ

(Ὁ ἄνθρωπος ποὺ πούλησε στὸν Διάβολο τὴν ψυχή του)

Δ΄.

Ο μέρος στὸ ὁποῖο ὡδήγησε τὸν Φάουστ ὁ Μεφιστοφελῆς, ἦταν μιὰ καλύβα στημένη μέσα σὲ μιὰ σπηλιά. Μακρυὰ ἀπὸ τὶς συνοικίες, στὶς ὁποῖες κατοικοῦσαν οἱ ἄνθρωποι, ξεμονιασμένη, ἀφορισμένη ἀπὸ τοὺς παπάδες, κατατρεγμένη ἀπὸ τὴν ἐξουσία, μιὰ φοβερη μάγισσα κατοικοῦσε ἐκεῖ μέσα.

Ἔφτασαν μπρὸς σὲ μιὰ σαρακοφαγωμένη πόρτα, πίσω ἀπὸ τὴν ὁποία διακρινόταν ἕνα ἀδύνατο φῶς. Ὁ Μεφιστοφελῆς τὴν ἄνοιξε μὲ μιὰ σπρωξιὰ καὶ τράβηξε μέσα τὸν Φάουστ. Ὁ σοφὸς δὲν μπόρεσε νὰ διακρίνη τίποτε μὲ τὴν πρώτη ματιά. Τὸ χαμηλὸ καλύβι ἦταν σκοτεινό, γεμάτο καπνὸ κι' εἶχε μιὰ βαρειὰ μυρουδιὰ μούχλας. Μὰ σὲ μιὰ γωνιά, διακρινόντουσαν μερικὲς ἀδύνατες φλόγες, κι' ἔπειτα, καθὼς τὰ μάτια του ἄρχισαν νὰ συνηθίζουν, εἶδαν καθαρὰ ἕνα τζάκι, ὅπου ἦταν ἀναμένη φωτιά, καὶ μιὰ χύτρα ποὺ ἔβραζε ἐκεῖ ἐπάνω.

Σὲ λίγο, τὰ μάτια τοῦ Φάουστ διέκριναν πλάϊ στὸ τζάκι δυὸ μαϊμοῦδες, ἀπὸ τὶς ὁποῖες ἡ μιά, ἡ θηλυκή, ἀνακάτευε καὶ ξάφριζε τὴ χύτρα, γιὰ νὰ μὴ ξεχειλίση, κι' ἡ ἄλλη, ἡ ἀρσενική, καθόταν στὴν ἄκρη, μὲ δυὸ μαϊμουδάκια...

Σωριασμένα ἐδῶ κι' ἐκεῖ, ὑπῆρχαν λογῆς-λογῆς μαγικὰ ἐργαλεῖα καὶ σκεύη, κουρέλλια, μπουκάλια, χύτρες, κόκκαλα ζώων, ἑρπετὰ μπαλσαμωμένα, σιδερικὰ σὲ πολυποίκιλα σχήματα καὶ διάφορα ἄλλα μαγικὰ σύνεργα.

Μόλις οἱ δυὸ ἐπισκέπται μπῆκαν μέσα, τὰ ζῶα ἔτρεξαν κοντὰ στὸν Σατανᾶ, ἄρχισαν νὰ κάνουν ἀλλόκοτες κινήσεις καὶ νὰ ξεφωνίζουν διαπεραστικά. Αὐτὸς ὅμως τοὺς ἔδωσε μιὰ κλωτσιὰ κι' ἀμέσως ἔτρεξαν καὶ ζάρωσαν πλάϊ στὸ τζάκι.

—Εἶναι ἀνάγκη νὰ περιμένουμε λίγο, εἶπε τότε ὁ Μεφιστοφελῆς στὸν Φάουστ. Τὰ ὡραῖα αὐτὰ ζῶα μοῦ ἐξήγησαν ὅτι ἡ κυρία τους βγῆκε ἔξω, καὶ δὲν θ' ἀργήση νὰ γυρίση... Μπορεῖς, ἂν θέλεις, νὰ καθήσης στὸ μεταξὺ σ' αὐτὸ ἐδῶ τὸ σκαμνί.

—"Ολ' αὐτὰ μὲ ἀηδιάζουν ὑπερβολικά, ἀπάντησε ὁ Φάουστ. Μοῦ ὑποσχέθηκες πὼς αὐτὴ ἡ στρίγγλα θὰ μοῦ ἀφαιρέση τριάντα χρόνια ἀπὸ τὴ ράχη μου, καὶ πὼς θὰ μοῦ ξαναδώση τὴν ὁρμὴ τῆς νειότης ποὺ ἔχω χάσει...

—Καὶ θὰ ἰδῆς ὅτι θὰ τὸ κάνη!

—Θὰ μποροῦσες ὅμως, μοῦ φαίνεται, νὰ τὸ κάνης μόνος σου αὐτό, εἶπε μὲ ὀργὴ ὁ Φάουστ. Πῶς μπορεῖ ἡ βρωμογυναῖκα αὐτὴ νὰ κάνη περισσότερα ἀπὸ σένα, τὸν ἀξιοσέβαστο δάσκαλό της;

Ὁ Μεφιστοφελῆς γέλασε, χωρὶς νὰ τοῦ δώση καμμιὰ ἀπάντηση. Μὰ καὶ ὁ Φάουστ ἦταν τόσο ἀηδιασμένος, ὥστε δὲν ξαναμίλησε. Γύρισε ἀλλοῦ τὴν προσοχή του, κι' ἄρχισε νὰ περιεργάζεται τὰ ἀντικείμενα ποὺ ἦσαν γύρω του.

Ἔξαφνα, τὸ βλέμμα του σταμάτησε κάπου. Ἦταν ἕνας παληός, μεγάλος καθρέφτης, ἀκουμπισμένος ἐκεῖ, σὲ μιὰ γωνιά. Αὐτὸς ὁ καθρέφτης τράβηξε τὴν προσοχή του. Ἄρχισε νὰ τὸν κυττάζη περίεργα καὶ ἐρευνητικά, σὰν νὰ ζητοῦσε νὰ συλλάβη κάποια φευγαλέα μορφὴ στὰ θολά του βάθη. Ὁ Μεφιστοφελῆς τὸν ἀντελήφθη.

—Αὐθέντα, τοῦ εἶπε εἰρωνικά, μπορῶ νὰ μάθω, γιατὶ αὐτὸς ὁ παληὸς καθρέφτης τραβᾶ τόσο πολὺ τὴν προσοχή σου;

Ὁ Φάουστ δὲν τοῦ ἀπάντησε. Μὰ τότε ἔξαφνα, σὰν νὰ τὸν εἶχε σαγηνεύσει κάποιο μάγο δραμα, ἔπεσε στὰ γόνατα ἔμπρὸς στὸν καθρέφτη, καὶ φώναξε σὰν συνεπαρμένος:

—Τί βλέπω ἐδῶ;... Τί οὐράνια ὠμορφιὰ παρουσιάζεται μέσα σ' αὐτὸν τὸν μαγικὸ καθρέφτη; "Ω, "Ερωτα! Δός μου τὰ πιὸ γρήγορα φτερά σου καὶ ὁδήγησέ με στὴ σφαῖρα, ὅπου αὐτὴ κατοικεί!.. "Α! ἡ πιὸ ὡραία γυναικεία μορφὴ εἶνε ἐδῶ μπροστά μου! Μπορεῖ τάχα νὰ ὑπάρχη γυναῖκα τόσο ὥμορφη; Τὸ ἀπόσταγμα ὅλων τῶν θαυμάτων τοῦ οὐρανοῦ βλέπω σ' αὐτὸ ἐδῶ τὸ ὁλόγυμνο σῶμα, ποὺ εἶνε ἐαπλωμένο ἐμπρός μου! Παρόμοιο πλᾶσμα βρίσκεται τάχα ἀπάνω στὴ γῆ;..

"Ενα πλατύ, χυδαῖο γέλιο σαρκασμοῦ διεγράφη στὴν ὄψι τοῦ Μεφιστοφελῆ, καθὼς ἄκουσε αὐτὰ τὰ λόγια. Μὰ τὴν ἴδια στιγμή, ἡ μεγάλη χύτρα ἄρχισε νὰ ξεχειλίζη καὶ φλόγες ὑψώθηκαν στὸ τζάκι. Καὶ ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὶς φλόγες αὐτές, φάνηκε ἡ μάγισσα νὰ κατεβαίνη ἀπὸ τὴν καπνοδόχο, βγάζοντας κάτι φοβερὰ ξεφωνητά.

Ἡ στρίγγλα ὥρμησε στὴν ἀρχὴ ἐπάνω στὴ μαϊμοῦ, τὴν ὁποία ἄρχισε νὰ κλωτσοπατᾶ σὰν λυσσασμένη. "Επειτα ὅμως, μόλις διέκρινε τὸν Μεφιστοφελῆ καὶ τὸν Φάουστ, ρίχτηκε ἐπάνω σ' αὐτούς.

—Ποιοὶ εἶσαστε σεῖς; φώναξε. Τί ζητᾶτε; Φωτιὰ νὰ πάρη καὶ νὰ σᾶς κάψη!

"Αρπαξε τὸ ξαφριστῆρι ἀπὸ τὴ μαϊμοῦ, τὸ βούτηξε στὴ χύτρα καὶ πέταξε τὸ φλόγινο ὑγρὸ ποὺ περιεῖχε αὐτὴ ἀπάνω στοὺς ἀπροσδόκητους ἐπισκέπτες. "Εμειναν ὅμως ἐκστατικοί, ὅταν εἶδε ὅτι ἡ φλόγες της δὲν εἶχαν πειράξει οὔτε τὸν ἕνα οὔτε τὸν ἄλλον. Συγχρόνως, ὁ Μεφιστοφελῆς ἔγινε κατακόκκινος ἀπὸ τὸ θυμό του, ἄρχισε νὰ χτυπᾶ δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τὶς χύτρες καὶ τὰ γυαλικά, καὶ ἡ στρίγγλα ὀπισθοχώρησε, γεμάτη ὀργὴ συγχρόνως καὶ φρίκη.

—Μὲ γνωρίζεις τώρα, σκέλεθρο; οὔρλιαξε ὁ Σατανᾶς. Πῶς γνωρίζεις, τέρας; Γνωρίζεις τὸν Κύριο καὶ τὸν Αὐθέντη σου; Δὲν σέβεσαι τὸ κόκκινο φόρεμά μου, τὸ φτερὸ τοῦ κόκορα ποὺ βλέπεις στὸ σκοῦφο μου;

Ἡ μάγισσα κατάλαβε πειὰ τότε, μὲ ποιὸν εἶχε νὰ κάνη, κι' ἔπεσε στὰ γόνατα, ζητῶντας συγχώρεσι. Ὁ Σατανᾶς τῆς ἔδωσε ἕνα λάκτισμα.

—Ἐμπρός! εἶπε. "Ενα ποτῆρι ἀπ' τὸ πιστὸ ποὺ ξέρεις, καὶ γρήγορα! Εἶνε γιὰ τὴν ἐξοχότητά του. Πρέπει νὰ γίνη τριάντα χρόνια πιὸ νέος!

Τρομαγμένη ἀκόμη ἡ μάγισσα, ἄρχισε νὰ ἐκτελῆ ἀμέσως τὴν παραγγελία τοῦ κυρίου της. Μὲ ἀλλόκοτες χειρονομίες, ἔγραψε στὴν ἀρχὴ ἕναν κύκλο, κάτω στὸ δάπεδο. Ἔπειτα στὸν κύκλο αὐτόν, τοποθέτησε διάφορα παράδοξα πράγματα. Σ' αὐτὸ τὸ μεταξύ, τὰ ποτήρια καὶ τὰ ἄλλα γυαλικὰ ἄρχισαν νὰ κουδουνίζουν καὶ ἡ κατσαρόλες καὶ τὰ σιδερικὰ νὰ χτυποῦν. Ἡ στρίγγλα ἔφερε ἕνα χοντρὸ βιβλίο, ἔβαλε τὶς μαϊμοῦδες νὰ κλο, καὶ τοὺς ἔδωσε νὰ κρατοῦν ἀπὸ ἕνα ἀνοιγμένο βαδί. "Επειτα, ἔγνεψε στὸν Φάουστ νὰ πλησιάση.

Ὁ δόκτωρ συμμορφώθηκε μὲ βαρυθυμία, γιατὶ αὐτὴ ἡ ἀλλόκοτη σκηνὴ τὸν ἀποσποῦσε ἀπὸ τὸ ἡδονικὸ ὅραμά του. Μπῆκε μέσα στὸν κύκλο ποὺ διέγραψε ἡ μάγισσα, καὶ τότε ἐκείνη ἄρχισε νὰ ἀπαγγέλλη μέσα ἀπὸ τὸ βιβλίο τὰ ξόρκια της. Μά, ὁ Μεφιστοφελῆς ἄρχισε νὰ δίνη στὶς μαγικὲς διαδικασίες αὐτὲς τὶς μαγικὲς διαδικασίες.

Φτάνει, φτάνει, Σίβυλλά μου, φώναξε. Φέρε ἐδῶ τὸ πιστό σου, καὶ τὸ ποτῆρι νὰ εἶνε ἕτοιμο στὰ χεῖλη γεμάτο!

Ἡ μάγισσα ἄδειασε τὸ ὑγρὸ σ' ἕνα ποτῆρι καὶ ὁ Φάουστ τὸ πῆρε στὸ χέρι. Τὴ στιγμὴ ποὺ τὸ ἔφερε στὸ στόμα του, βγῆκε ἀπὸ μέσα μιὰ ἔλαφρη φλόγα.

—Μιὰ καὶ κάτω! τοῦ φώναξε ὁ Μεφιστοφελῆς. Μὴν τὸ φοβᾶσαι!

Καὶ ὁ Φάουστ ἄδειασε τὸ ποτῆρι, ἐνῶ ἡ μάγισσα μάζευε τὰ μυστηριώδη πράγματά της καὶ ἔσβυνε τὸν ἀλλόκοτο κύκλο της.

—Δρόμο τώρα! φώναξε ὁ Σατανᾶς. Πρέπει νὰ ἰδρώσης, γιὰ νὰ σὲ διαπεράση μέσα κι' ἔξω ἡ δύναμις τοῦ πιστοῦ. Σὲ λίγο, θὰ νοιώσης μιὰ κρυφὴ χαρά, ἀνεξήγητη, ἀλλὰ ἔντονη μέσα σου καὶ γι' αὐτὸ ταράσσωνται τοῦ ἔρωτος οἱ πόθοι...

Καὶ προχώρησε πρὸς τὴν πόρτα, μὰ ὁ Φάουστ κοντοστάθηκε μπροστὰ στὸν καθρέφτη.

—Στάσου, εἶπε, νὰ ρίξω μιὰ ἀκόμη ματιὰ ἐδῶ πέρα. "Α! ἦταν τόσο ὡραία ἡ μορφὴ τῆς γυναίκας ἐκείνης!

Ὁ Μεφιστοφελῆς τὸν τράβηξε ἀπὸ τὴν πλάτη ρίνα του.

—Ναί! τοῦ εἶπε. Τὸ πρότυπο τῆς γυναικὸς ποὺ τῆς θὰ σοῦ φέρω ἐγὼ ζωντανὸ μπροστά σου.

Καὶ πρόσθεσε, χαμηλώνοντας πολὺ τὴ φωνή του, σὰν νὰ μιλοῦσε μονάχος του, ἐνῶ τὸ πανδώνειο γέλιο του διεγράφετο καὶ πάλι πλατὺ στὴ χυδαία μορφή του:

—Μ' αὐτὸ τὸ πιστὸ ποὺ σὲ πότισα, κάθε γυναῖκα ποὺ θὰ βγῆ μπροστά σου, θὰ σοῦ φανεται πὼς εἶνε ἡ ὡραία 'Ελένη!..

ΑΙΘΗΜΑΤΙΚΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ MICHEL MORPHY

Ο ΚΑΫΜΟΣ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ

I

Θερμὸς ἀέρας τοῦ 'Ιουνίου ἔμπαινε ἀπὸ τὶς τρεῖς μπαλκονόπορτες, μέσ' στὸ μεγάλο σαλόνι ποὺ τὸ σκίαζαν ἀπ' ἔξω ἡ κατασνιὲς τοῦ πάρκου. Ὁ ἴσκιος τῶν φυλλωμάτων χόρευε ἐπάνω στὰ ἔπιπλα, ἐπάνω στὸ τραπέζι, ποὺ ἦταν γεμάτο κομμάτια ἀπὸ ὑφάσματα, ψαλλίδια, νήματα κι' ἀπάνω στὰ πρόσωπα τῶν γυναικῶν ποὺ ἐργαζόντουσαν ἐκεῖ καὶ στὰ μαῦρα, ξανθά, καστανὰ καὶ γκρίζα μαλλιά τους.

Ἦσαν καμμιὰ δωδεκαριὰ γυναῖκες μέσ' στὸ σαλόνι—μερικὲς ἡλικιωμένες, ὅπως ἡ κ. Μερλιὲ ποὺ κόντευε πειὰ τὰ ὀγδόντα χρόνια, ἄλλες πολὺ νέες, ὅπως ἡ 'Αλίκη Βιλάν, τῆς ὁποίας ἡ ἀνάρμοη καστανόχρυση κόμη πλαισίωνε ἕνα στρογγυλὸ καὶ γεμάτο πρόσωπο κοπέλλας δεκαοχτὼ χρόνων. Χῆρες, παντρεμένες γεροντοκόρες καὶ γέες κοπέλλες συγκεντρωνόντουσαν κάθε Σάββατο ἐκεῖ κ' ἐργαζόντουσαν γιὰ τοὺς φτωχούς, ὑπὸ τὴν προεδρεία τῆς κ. Βιλάν, τῆς γυναίκας τοῦ συμβολαιογράφου.

Ἡ κ. Μάρθα Βιλὰν καθόταν στὴν ἄκρη τοῦ τραπεζιοῦ. Τὰ πενήντα της χρόνια δὲν εἶχαν ἀγγίξει σχεδὸν καθόλου τὰ λεπτὰ χαρακτηριστικὰ της κ' εἶχαν ἀφήσει στὸ σῶμα της ὅλη του τὴν κομψότητα, ὅλη του τὴν νεανικὴ λυγεράδα. Ἡ γυναῖκα αὐτὴ εἶχε πὶν ζεχωριστὴ ἐκείνη γοητεία ποὺ ὁμορφαίνει μερικὲς γυναῖκες στὸ φθινόπωρό τους γιὰ νὰ τὶς ἀποζημιώση, ἐπειδὴ ἔφυγαν ἀπαρατήρητες στὴ νεότητά τους. "Ολα στὴ Μάρθα Βιλὰν ἦσαν τὰ τρία κυριώτερα χαρακτηριστικά της. Σ' ὅλες τὶς ἑβδομαδιαῖες συγκεντρώσεις ποὺ γινόντουσαν στὸ ἐπίσημο ἐνὸς περιπτέρου τοῦ σπιτιοῦ τοῦ συμβολαιογράφου, ἡ κυρία ἐξασκοῦσε μεγάλη ἐπίδρασι σὲ ὅσες μαζευόντουσαν ἐκεῖ καὶ οἱ λεπτοὶ τρόποι της ἔκοβαν σὲ ὅλες τὴ φυσικὴ τους ἀφέσει γιὰ κακολωσσιές....

—Τά μάθατε; εἶπε ἔξαφνα ἡ κ. Μερλιέ. Τὸ «Σπίτι μὲ τὶς Παπαρμὲς θὰ κατοικηθῆ...

—Πῶς... Μήπως πρόκειται νὰ ἐγκατασταθοῦν σ' αὐτὸ οἱ κληρονόμοι τοῦ καλοῦ ἐκείνου κ. ντὲ Ρομπέν;

—Ναί, οἱ Κερβάλ, ἀπὸ τὸ Παρίσι. Ἡ ἐγκατάστασις τους ἐδῶ θὰ δώση κάποια κίνησι στὸν τόπο... Λένε πὼς εἶνε πολὺ κοσμικοί...

Ἐκείνη τὴ στιγμή, ἡ δροσερὴ φωνὴ τῆς 'Αλίκης Βιλὰν ἀκούστηκε:

—Ὁ κ. Κερβὰλ ἔγραψε στὸν πατέρα μου ὅτι θὰ φτάσουν σὲ ὀχτὼ μέρες...

—Καὶ νέα γυναῖκα εἶπε τότε:

—Κάποια φίλη μου ἀπὸ τὸ Παρίσι, ποὺ γνώρισε τοὺς Κερβάλ, μοῦ ἔγραφε πὼς ἔχουν μετρία περιουσία, μὰ ξοδεύουν πολλά... Τὰ κορίτσια τους ἐπιδείχνονται μὲ τοὺς ἐλεύθερους τρόπους τους...

Ἡ κ. Βιλὰν διέκοψε μιὰ στιγμὴ τὴν ἐργασία της καὶ διεύθυνε τὸ γαλήνιο βλέμμα της πρὸς αὐτὴν ποὺ μιλοῦσε...

—Ἂς περιμένουμε πρῶτα νὰ τοὺς δοῦμε γιὰ νὰ τοὺς κρίνουμε, ἀγαπητὴ μου Ρόζα. Μὰ καὶ ἂμα τοὺς δοῦμε, ἂς μὴ βιαστοῦμε στὶς κρίσεις μας...

—Ἀσφαλῶς, Μάρθα, παρατήρησε ἡ κ. Μερλιέ. Θὰ δεχθῆτε σεῖς πρώτη τὴν ἐπίσκεψή τους...

—Ἴσως... Ἂν καὶ θὰ ἤθελα νὰ μὴ βιαστοῦν πολύ, γιατὶ δὲν μ' ἐνθουσιάζουν οἱ νέες γνωριμίες... Ἡ γνωριμία μὲ τοὺς ἄλλους θὰ εἶνε περαστική.

—Πράγματι... Εἶνε ἀδύνατον νὰ μείνουν ἐδῶ καὶ τὸν χειμῶνα... Ἐκτὸς ἂν τὸ κάνουν γιὰ οἰκονομία...

—Ὁ κ. ντὲ Κερβὰλ τοὺς ἄφησε ἀρκετὴ περιουσία, εἶπε μιὰ ζωηρὴ μελαχροινούλα, ἡ κ. Πέφτ, ἡ γυναῖκα τοῦ πρώτου γιατροῦ τοῦ Σαρζέ. Σχεδὸν ἕνα ἑκατομμύριο, καθὼς λένε...

—Ναί, ὁ λαμπρὸς αὐτὸς ἄνθρωπος ἔκανε οἰκονομίες γιὰ τοὺς ἐξαδέλφους του αὐτούς, οἱ ὁποῖοι ἐντούτοις ἐλάχιστα ἐνδιαφερόντουσαν γι' αὐτόν, ἀφοῦ δὲν ἔβρισκαν ποτὲ στὸ «Σπίτι μὲ τὶς Παπαρμὲς».

Ἡ συζήτησις στὸ σημεῖο αὐτὸ ἔπαψε. "Ολες συνέχισαν τὴ δουλειά τους καὶ στὶς πέντε ἀποχαιρέτησαν τὴν κ. Βιλὰν κ' ἔφυγαν. Μιὰ ψηλὴ ξανθὴ νέα ἔφυγε τελευταία, ἀφοῦ προηγουμένως ἐφίλησε στοργικὰ τὴν κ. Βιλὰν καὶ τὴν 'Αλίκη. "Ηταν ἡ 'Ελένη Ρουσσέλ, σύζυγος τοῦ Φιλίππου Βιλάν, τοῦ μεγαλειτέρου παιδιοῦ καὶ μέλλοντος κληρο.όμου τοῦ συμβολαιογράφου.

Ἡ μητέρα κ' ἡ κόρη ἔμειναν τότε μόνες μέσ' στὸ σαλόνι, ἀπ' τὸ ὁποῖο ὁ ἥλιος πειὰ ἀποτραβιόταν κι' ἄρχισαν νὰ ταχτοποιοῦν τὰ διάφορα ἀντικείμενα.

Ἡ 'Αλίκη μονάχα στὴν ἀπόχρωσι τῶν ματιῶν ἔμοιαζε μὲ τὴ μητέρα της. Ἡ 'Αλίκη ἦταν ζωηρὴ κ' εὐθυμη καὶ δὲν εἶχε τὸ βαθὺ καὶ γαλήνιο χαρακτῆρα τῆς μητέρας της.

Βήματα ἀκούστηκαν ἔξαφνα στὴν εἴσοδο. Ἡ δυὸ γυναῖκες γύρισαν τὸ κεφάλι τους κ' ἡ 'Αλίκη φώναξε:

—"Α! Εἶνε ὁ Ροβέρτος...

—Ναί...Εἶμαι ὁ Ροβέρτος, ἀδελφοῦλα, ἀπάντησε μι' ἀρρενωπὴ φωνή.

Ἡ κ. Βιλὰν χαμογέλασε στὸ νεοφερμένο καὶ τρέχοντας πρὸς αὐτὸν τὸν φίλησε...

—Δὲν φανταζόμουν πὼς θὰ τελείωνες τόσο γρήγορα τὶς ἐπισκέψεις σου στὸ 'Ανζέρ, παιδί μου, τοῦ εἶπε.

—Τὶς τελείωσα γρήγορα, μαμᾶ, γιὰ νὰ γυρίσω νωρίς...

Τὸ δίλεμμα τῆς κ. Βιλὰν ἔλαμπε ἀπὸ στοργὴ καθὼς τὸν κύτταζε καὶ τοῦ ἔφτιαχνε, σὰν νὰ τὸν χάιδευε, τὸν φιόγκο τοῦ κολλάρου του... Στὸ πρόσωπο τοῦ νέου, ξανάβρισκε τὰ ἴδια της χαρακτηριστικά. Μόνο τὰ μάτια του διέφεραν. Τὰ μάτια τοῦ Ροβέρτου ἦσαν γαλάζια, πολὺ ὡραῖα καὶ καθρεφτίζαν σ' αὐτὰ μιὰ ψυχὴ ἀγνή, ἀγαθὴ καὶ λίγο ὀνειροπόλος.

—Βλέπω πὼς ἐργαστήκατε πολὺ σήμερα, εἶπε χαμογελῶντας στὴ μητέρα του καὶ στὴν ἀδελφή του καὶ δείχνοντάς τους τ' ἀπρόροιχα που ἦσαν ἁραδιασμένα στὸ τραπέζι.

—Ναί... Οἱ φτωχοί σου ἔχουν πάντα ἀνάγκη..

—Οἱ φτωχοὶ ἔχουν πάντοτε ἀνάγκη, καλή μου 'Αλίκη.

Κ' ἐνῶ ἡ 'Αλίκη ταχτοποιοῦσε τὶς καρέκλες, ἡ κ. Βιλὰν πῆρε τὸ μπράτσο τοῦ γυιοῦ της καὶ διευθύνθηκε πρὸς τὴν πόρτα.

—"Εφερα μαζύ μου ἀπὸ τὸ 'Ανζὲρ τὸν ἐξάδελφό μου Λουί... Διασταυρωθήκαμε μπροστὰ στὴν ἐπισκοπή, ἀπ' τὴν ὁποία ἔβγαινε... Θὰ δεχθῆτε τὴν ἐπίσκεψί του σὲ λίγο..

—Ὡραῖα... Καὶ ἀκριβῶς ἔχω μιὰ πληροφορία νὰ τοῦ ζητήσω.

Κατέβηκαν ἀργὰ τὰ δυὸ πέτρινα σκαλοπάτια ποὺ ἀπὸ τὸ ἰσόγειο ὡδηγοῦσαν στὸν κῆπο. Ἡ μητέρα κι' ὁ γυιὸς εἶχαν τὸ ἴδιο ἀνάστημα καὶ εἶχαν ἀκόμα τὸ ἴδιο κομψὸ περπάτημα.

Τὸ περίπτερο ἦταν κοντὰ στὸ σπίτι, ὡς τὴν εἴσοδο τοῦ ὁποίου ἡ καστανὲς σχημάτιζαν θόλο. Διευθύνθηκαν πρὸς μιὰ ἀπὸ τὶς τζαμωτὲς πόρτες τοῦ ἰσογείου, τὴν ὁποία ἡ κ. Βιλὰν ἄνοιξε. Μέσα στὸ μικρὸ σαλόνι, στὸ ὁποῖο δὲν δεχόντουσαν παρὰ μόνο τοὺς πιὸ στενούς τους φίλους, ὁ κ. Πὼλ ντὲ Φὸρζ, κ' ἡ γυναῖκα του, δυὸ πυργοδεσπόται τῶν περιχώρων, τοὺς περίμεναν καυβεντιάζοντας μὲ σιγανὴ φωνή. Ὁ Πὼλ, ποὺ ἦταν καμμιὰ τριανταρια χρόνων, παρουσίαζε τὸν πιὸ τέλειο τύπο εὐπατρίδου παληᾶς ράτσας ποὺ εἶνε διατηρημένη ἀλλες τὶς παραδόσεις τῆς εὐγενείας του. Ἡ γυναῖκα του, κόρη ἑνὸς Γάλλου καὶ μιᾶς 'Ελληνίδας, ἦταν μόλις εἴκοσι χρόνων. Εἶχε μάτια μαῦρα, μὲ βλεφαρίδες ξανθές, ὅπως καὶ τὰ μαλλιά της ποὺ ἔδιναν μιὰ γλυκεῖα λάμψι στὸ λεπτὸ καὶ λευκὸ πρόσωπό της. Ἦταν τόσο ταιριασμένη μὲ τὸ σύζυγό της, ὥστε ὁ Πὼλ εἶχε πῆ κάποτε: "Εχουμε μιὰ σκέψι καὶ μιὰ ψυχή».

"Ενῶ ὁ κ. ντὲ Φὸρζ κουβέντιαζε μὲ τὴν κ. Βιλάν, ὁ Ροβέρτος εἶχε ἀνοίξει φιλολογικὴ συζήτησι μὲ τὴν νέα γυναίκα, ἡ ὁποία του μιλοῦσε γιὰ τὸ ἔργο του (Η Σκιὰ πὼς ἔρχεται», ποὺ μόλις τὸ εἶχε ἐκδόσει καὶ τοῦ ὁποίου ἡ ἐπιτυχία ἦταν μεγάλη.

—Αὐτὸ τὸ ἔργο τοῦ ἔλεγε, προαναγγέλλει μιὰ μεγάλη σας φιλολογικὴ δόξα.

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἡ 'Αλίκη μπῆκε μέσα φέρνοντας ἀναψυκτικὰ κ' ἡ συζήτησις γενικεύθηκε. "Επειτα ἔφτασε κι' ὁ ἀδελφὸς Λουὶ Τρεμάρ, ἕνας ἀνεψιὸς τῆς κ. Βιλάν, ποὺ ἦταν πρὸ ἑνὸς ἔτους ἐφημέριος στὴν Αγία Κατκιλία τὴν κυριώτερα ἐνορία τοῦ Σαρζέ. Ὁ κ. ντὲ Φὸρζ τὸν ἐπῆρε παράμερα γιὰ νὰ τοῦ ἐμπιστευθῆ πληροφορίες γιὰ κάποιο προ-

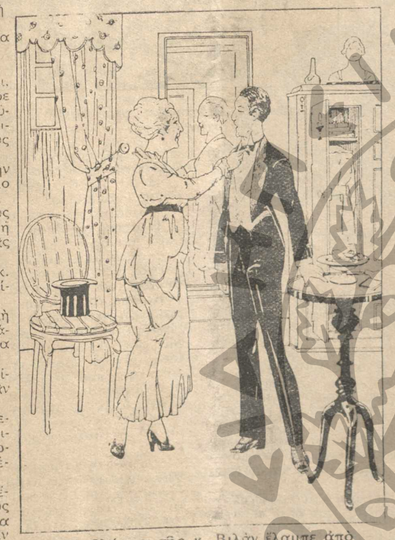

Τὸ βλέμμα τῆς κ. Βιλὰν ἔλαμπε ἀπὸ στοργή...

ὁτατευόμενό του. Τὸ κεφάλι τοῦ ἀββᾶ ἔφτανε μόλις ὡς τὸν ὦμο τοῦ Πώλ, ποὺ ἦταν παληὸς συμμαθητής του καὶ μὲ τὸν ὁποῖο τὸν συνέδεε πάντοτε μιὰ σταθερὴ φιλία. Στὸ μελαχροινό του πρόσωπο τὰ μάτια του ἔλαμπαν ἀπὸ ζωὴ κ' ἐξυπνάδα. Αὐτὸς ὁ κοντὸς ἄνθρωπος φαινόταν ἀκούραστος καὶ τίποτε δὲν τὸν σταματοῦσε στὸ ζῆλο του.

Ὁ Ροβέρτος πλησίασε τὸν ἀββᾶ καὶ τὸν Πώλ. Νεώτερος ἀπ' αὐτούς, ἔλεγε πὼς ἦταν μαθητής τους. Καὶ πράγματι, ὁ Πὼλ κι' ὁ Λουῒ εἶχαν προσανατολίσει τὴν ψυχή του, ἀπὸ τὴ νεανική του ἡλικία, πρὸς τὰ ἔργα τῆς φιλανθρωπίας καὶ τῆς ἀγάπης τῶν τσπεινῶν.

Πήγαινε κ' ἐπισκεπτόταν τοὺς δυστυχισμένους, ἔκανε ἠθικὲς διαλέξεις στοὺς νέους, ζοῦσε μιὰ ζωὴ ὑποδειγματική. Πολλοὶ μάλιστα ἔλεγαν γι' αὐτόν: «Θὰ θαφτῇ σὲ κανένα μοναστῆρι». Μὰ εἶχε φτάσει τὰ εἰκοσιπέντε του χρόνια καὶ τίποτε τέτοιο δὲν εἶχε συμβῆ.

—Δὲν σὲ βλέπουμε πειὰ συχνὰ στὸ Βαρλωμόν παρατήρησε ὁ κ. ντὲ Φὸρς.

—Ἤμουν πολὺ ἀπασχολημένος μὲ ἀναζητήσεις στ' ἀρχεῖα γιὰ τὸ νέο ἔργο ποὺ ἑτοιμάζω...

—Μήπως θὰ εἶνε ἱστορικό;

—Ναί, θὰ περιέχῃ διάφορα ἐπεισόδια σχετικὰ μὲ τὴν ἐπαρχία μας...

—Πολὺ ὡραῖα!... Πρέπει ὁ καθένας νὰ φροντίζῃ νὰ κάνῃ γνωστὴ τὴν ἐπαρχία του, νὰ τραγουδάῃ τὶς παληὲς δόξες τῆς Γαλλίας μας καὶ νὰ ὑπερασπίζεται τὶς παραδόσεις μας. Θὰ γίνῃς ἕνας ἀπὸ τοὺς ἱππότες αὐτοὺς τῆς πέννας, ἀγαπητέ μου Ροβέρτε...

Ἡ ὡραία ἀνδρικὴ φυσιογνωμία τοῦ κ. ντὲ Φὸρζ φωτιζόταν ἀπὸ ἕνα χαμόγελο. Ὁ Ροβέρτος ἀπάντησε μὲ κάποιο ἐνθουσιασμὸ στὴ φωνή του:

—Εἶνε τ' ὄνειρό μου!

Ὁ ἀββᾶς τὸν χτύπησε στὸν ὦμο καὶ τοῦ εἶπε:

—Μπορεῖς νὰ τὸ πραγματοποιήσῃς, ἐξάδελφε... Ἔχεις ἀρκετὸ τάλαντο γι' αὐτό!.. Χρησιμοποίησέ το γιὰ καλό, γιατὶ ἀλλοιῶς προτιμώτερο εἶνε νὰ μὴ γράφῃς καθόλου..

Ὁ Ροβέρτος τοῦ ἀπάντησε σοβαρά:

—Ξέρεις καλά, ὅτι δὲν πρέπει νὰ φοβᾶσαι τίποτε ἀπ' αὐτῆς τῆς ἀπόψεως...

Ἐντωμεταξύ, ἡ τρεῖς γυναῖκες κουβεντιάζαν γιὰ τὸ «Σπίτι μὲ τὶς Πασχαλιὲς» καὶ ἡ Ἄννα ντὲ Φὸρζ δὲν ἔκρυβε τὴν στενοχώρια της ποὺ θὰ ἔγκαθίσταντο ξένοι σ' αὐτὴ τὴν κατοικία ποὺ ἦταν κοντὰ στὴν ἰδιοκτησία τους...

—...Ὁ λαμπρὸς κ. ντὲ Ρομπέν, ἔλεγε, ἦταν ἕνας τόσο εὐχάριστος γείτονας. Ξέρετε, ἀγαπητὴ φίλη, τίποτε σχετικῶς μ' αὐτοὺς τοὺς Κερβάλ;

—Ἐλάχιστα πράγματα. Ὁ πατέρας εἶχε δημιουργήσει μιὰ λαμπρὴ ὑ[illegible] βιομηχανία. Μὰ μιὰ σοβαρὴ νευραθένεια τὸν ἔκανε νὰ ἐγκαταλείψῃ τὰ πάντα γιὰ νὰ θεραπευθῇ. Ἔχει δυὸ κόρες, τὴ μιὰ πολὺ λεπτὴ ὑγείας, κ' ἕνα γυιὸ δικηγόρο στὸ Παρίσι. Λένε πὼς εἶνε πολὺ κοσμικοί... Μὰ δὲν ξέρω τίποτε περισσότερο σχετικῶς..

—Θὰ μάθουμε μόνοι μας ὅταν θὰ φτάσουν ἐδῶ... Πώλ, μοῦ φαίνεται πὼς εἶνε ὥρα νὰ γυρίσουμε στὸ Βαρλωμόν... Τὸ παιδάκι μας θὰ μᾶς περιμένῃ ἀνυπόμονα.

—Καὶ σεῖς, κυρία, ἀνυπομονεῖτε πολὺ νὰ τὸ ξαναδῆτε, παρατήρησε ὁ ἀββᾶς Τρεμάρ, χαμογελῶντας. Ξέρουμε πόσο τὸ λατρεύετε...

Ἡ Ἄννα τοῦ ἀπάντησε μὲ θέρμη:

—Εἶνε τόσο ὡραῖο νὰ δίνῃ κανεὶς ὅ,τι μπορεῖ ἀπ' τὸν ἑαυτό του στὸ παιδί του...

—Ναί, εἶνε πολὺ ὡραῖο... εἶπε κ' ἡ κ. Βιλάν. Εἶνε μιὰ ἀπὸ τὶς εὐτυχίες μας.

Καὶ τὸ καθαρό της θέλεμμα, καθὼς ἔλεγε τὰ λόγια αὐτά, χαϊδεψε τὴν Ἀλίκη κ' ἔπειτα, γιὰ περισσότερη ὥρα, τὸν Ροβέρτο. Ὁ νέος αὐτὸς εἶχε ἄλλοτε πολὺ λεπτὴ κράσι κ' ἡ μητέρα του τοῦ εἶχε δώσει τὸ μεγαλύτερο μέρος τοῦ ἑαυτοῦ της, τοῦ καιροῦ της, τῆς ὑγείας της—καὶ ἴσως τῆς καρδιᾶς της...

Ἡ Ἀλίκη κι' ὁ Ροβέρτος συνώδευσαν τοὺς ξένους τους ὡς τὸ ἀμάξι τους ποὺ τοὺς περίμενε στὴν εἴσοδο τοῦ σπιτιοῦ. Ὁ Ροβέρτος ξαναγύρισε μόνος στὸ σαλόνι, ὅπου ἡ μητέρα του συνδεύτιαζε μὲ τὸν ἀββᾶ Τρεμάρ, ποὺ ἦταν ἕτοιμος κι' αὐτὸς νὰ φύγῃ.

—Εἶνε ὑπέροχοι οἱ νεαροὶ αὐτοὶ πυργοδεσπόται, ἔλεγε ὁ κληρικός. Ἡ κ. ντὲ Φὸρζ ποὺ εἶνε τόσο ἀφοσιωμένη στὰ καθήκοντά της ὡς μητέρας καὶ συζύγου, δίνει τὸ λαμπρότερο παράδειγμα στὸν τόπο...

Ἡ κ. Βιλὰν τὸν ἐπεδοκίμασε μὲ μιὰ κίνησι καὶ πρόσθεσε:

—Ναί, ἀποτελεῖ ἕνα ζωντανὸ παράδειγμα γιὰ ὅλες τὶς νέες γυναῖκες...

Ὁ Ροβέρτος εἶπε κι' αὐτὸς σκεφτικός:

—Ναί, εἶνε ὑπέροχη ἀποστολὴ γιὰ ἕνα σύζυγο νὰ φέρνῃ ἔτσι τὴ γυναίκα του στὴ γνῶσι τῆς ἀληθείας.

Καὶ κυττάζοντας τὴ μητέρα του, ἐπρόσθεσε:

—Μὰ τὸ καλύτερο εἶνε νὰ βρίσκῃ κανεὶς μιὰ σύζυγο, ὅπως ἐσεῖς, μαμᾶ.

Ἡ κ. Βιλὰν γύρισε καὶ τὸν κύτταξε ὀρθιο μπροστά της μὲ καὶ γοητευτικό, μὲ τὸ ὡραῖο ἀθόλωτο θλέμμα του. Τὰ μάτια τοῦ φωτίστηκαν ἀπὸ ἕνα τρυφερὸ χαμόγελο, ποὺ βρῆκε ἀμέσως ἀνταπόκρισι στὰ μάτια τοῦ Ροβέρτου.

—Ἐπιθυμεῖς νὰ παντρευτῇς, παιδί μου; τὸν ρώτησε.

—Μὰ ὄχι... Οὔτε τὸ σκέφτηκα κάν...

—Εἶσαι εἰκοσιπέντε χρόνων... Ἔχεις καιρὸ ἀκόμα...

—Ὦ! ναί, ἔχω καιρό! ἐπανέλαβε ὁ Ροβέρτος μ' ἕνα γοητευτικὸ χαμόγελο.

II

Ἡ ὥρα σήμαινε πέντε στὸ ρολόϊ τῆς Ἁγίας Καικιλίας. Τώρα ποὺ ὁ ἥλιος ἔγερνε πρὸς τὴ δύσι του, τὸ φῶς ἀπλωνόταν γλυκύτερο. Ὁ Ροβέρτος ἔκανε τὸν περίπατό του ἀνάμεσα στὶς λευκὲς ἐξοχικὲς βίλλες καὶ γύριζε πρὸς τὸ σπίτι του, ὅταν ἔξαφνα μπροστὰ στὴν εἴσοδό του εἶδε σταματημένο ἓν' ἀμάξι.

Ὁ Ροβέρτος, ὁ ὁποῖος ἤξερε ὅλα τ' ἀμάξια τοῦ τόπου, σκέφτηκε: «Δὲν εἶδα ποτέ μου αὐτὸ τὸ ἀμάξι. Θὰ εἶνε ξένο ἴσως...»

Μπαίνοντας μέσα, ρώτησε μιὰ καμαριέρα.

—Ποιοὶ εἶνε κάτω, Εὐγενία;

—Οἱ νέοι ἔνοικοι τοῦ σπιτιοῦ μὲ τὶς Πασχαλιές..

—"Α! Οἱ Κερβάλ! ἔκανε ὁ Ροβέρτος μ' ἀδιαφορία..

Ἔπειτ' ἀπὸ δέκα λεπτά, ὁ Ροβέρτος, ἀφοῦ ἄλλαξε ροῦχα, βγῆκε στὸ παράθυρο τοῦ δωματίου του γιὰ ν' ἀναπνεύσῃ λίγο καθαρὸ ἀέρα... Σαφνικὰ ὅμως ἔμεινε ἄφωνος μπροστὰ στὸ θέαμα ποὺ παρουσιαζόταν κάτω στὸν κῆπο... Ποιὰ νὰ ἦταν τάχα...

Μὰ σὲ λίγο ἀποτραβήχτηκε ἀπὸ τὸ παράθυρο, ξεχνῶντας ὁλωσδιόλου τὴν ἀγνωστη... Αὐτὸ τὸ βράδυ, ἐνοιωθε μεγάλη διάθεσι νὰ ἐργαστῇ... Τὸ δωμάτιο τοῦ φαινόταν πολὺ πνιγηρό.. Κατεβῆκε λοιπὸν στὸν κῆπο καὶ κατέφυγε σὲ μιὰ γωνιὰ ποὺ τοῦ ἄρεσε νὰ γράφῃ... Ὁ Ροβέρτος ἔμεινε ταστάθηκε ἐκεῖ, πῆρε τὰ χειρόγραφά του κι' ἀφοσιώθηκε σ' αὐτά..

Ἀνάμεσα ἀπ' τὰ κλαδιὰ τῶν κλημα-δων, ὁ ἥλιος γλυστροῦσε, ρίχνοντας τὶς λευταῖες του ἀχτῖνες ἐπάνω στὰ μαλλιὰ του. Ὁ ἀέρας ἦταν γεμάτος ἀπὸ τ' ἄρωμα τῶν λουλουδιῶν κι' ὁ Ροβέρτος τ' ἀνέπνεε μ' εὐχαριστησι...

Ἔξαφνα, ἕνα γυναικεῖο γέλιο, δροσερὸ καὶ γλυκύ, ἀκούστηκε μέσα στὸν σιωπηλὸ κῆπο. Ὁ Ροβέρτος τέντωσε τ' αὐτιά του. Δὲν ἦταν τὸ γέλιο τῆς ἀωλεφης τοῦ Ἀλίκης. Οὔτε κ' ἡ φωνή της ἦταν αὐτή ἡ ραία καὶ μελωδικὴ φωνὴ ποὺ ἄκουε συχνὰ ὡς μετὰ τὰ γέλια.

Ὁ Ροβέρτος σήκωσε τὸ κεφάλι του καὶ εἶδε τὴν Ἀλίκη. Κοντὰ της ὅμως στεκόταν μιὰ ἄλλη νέα, πιὸ ψηλή, μὲ μοδ ροῦχα. Ἦταν ἡ ἴδια νέα ποὺ εἶχε δῆ προηγουμένως ἀπὸ τὸ παράθυρο.

—"Α! συγνώμην! τοῦ φώναξε ἡ Ἀλίκη. Δὲν ἤξερα πὼς εἶσαι ἐδῶ, Ροβέρτε... Σὲ δειχνα στὴ δεσποινίδα Κερβὰλ τὰ ἐδάφη μας...

Καὶ γυρίζοντας πρὸς τὴ νέα, ἐπρόσθεσε:

—Δεσποινίς, σᾶς παρουσιάζω τὸν δεύτερο ἀδελφό μου Ροβέρτο...

Ἡ δὶς Κερβὰλ ἔκανε μερικὰ βήματα πρὸς τὸ Ροβέρτο, ὁ ὁποῖος ὑποκλίθηκε.

—Λυπᾶμαι πολὺ ποὺ σᾶς ἀνησύχησα, χωρὶς νὰ τὸ θέλω, κύριε... Ἡ φωνή της ἦταν γλυκειά, ἀλλόκοτα συναρπαστική, μιὰ βροντερὴ μουσικὴ γιὰ τ' αὐτιά...

—...Λυπᾶμαι ἀκόμα περισσότερο, ἐπρόσθεσε, γιατὶ κατὰ τὸ θλέπω, σᾶς διέκοψα στὸ γράψιμο τῶν ὡραίων σας σκέψεων, τὶς ὁποῖες τόσο ἀπήλαυσα στὴ «Σκιὰ ποὺ ἔρχεται».

Καθὼς τοῦ μιλοῦσε, τὸν κύτταζε στὸ πρόσωπο, χωρὶς τὴν παραμικρὴ στενοχώρια. Τὰ μάτια της εἶχαν μιὰ ἀόριστη ἀπόχρωσι μαύρη; πράσινη;—ποὺ δὲν μποροῦσε κανεὶς νὰ τὴν καθορίσῃ. Μακρυὲς καστανὲς θλεφαρίδες τὰ θόλωναν μὲ τὸν κινούμενο σκιο τους... Μιὰ ζωὴ γεμάτη φλόγα φαινόταν μέσα στὶς φλέβες της, ποὺ χάϊδευαν τὸν συνομιλητή της καὶ ποὺ ἔδιναν μιὰ ἐξαιρετὴ γοητεία στὴ φυσιογνωμία της, μιὰ γοητεία ποὺ ἔκανε ἀμέσως μεγάλη ἐντύπωσι στὸ Ροβέρτο.

—Πῶς, δεσποινίς, τῆς εἶπε χαμογελῶντας μοῦ κάνετε τὴν τιμὴ νὰ ἐκτιμᾶτε κάπως τὸ πρῶτο φιλολογικό ἔργο ἑνὸς ἀρχαρίου;

—Ἑνὸς ἀρχαρίου ποὺ θὰ γίνῃ σὲ λίγο διδάσκαλος, τοῦ ἀπάντησε ἡ Ἰσαβέλλα Κερβάλ. Βρῆκα χτὲς τὸ βιβλίο σας στὴ βιβλιοθήκη τοῦ «Σπιτιοῦ μὲ τὶς Πασχαλιὲς» καὶ τὸ διάβασα μιὰ μιὰν ἄκρη στὴν ἄλλη χωρὶς νὰ σταθῶ οὔτε στιγμὴ στὰ ἐντοῦτοις, ὅτι δὲν συμφερίζομαι τὶς θρησκευτικὲς τεσεις ποὺ διατυπώνετε σ' αὐτό... Προτιμῶ νὰ σᾶς τὸ πῶ αὐτὸ μέσως μὲ ὅλη μου τὴν εἰλικρίνεια, ἀφοῦ, ἐλπίζω, θὰ συναντιόμεθα συχνά, τώρα ποὺ εἴμαστε γείτονες... Ἡ ἀδελφή μου κ' ἐγὼ

Ξαφνιάστηκε, βλέποντας μιὰ ξανθὴ νέα στὸν κῆπο...

ἤμαστε ἐντελῶς ἀνεξάρτητες ἀπὸ θρησκευτικῆς ἀπόψεως...

Ἔλεγε τὰ λόγια αὐτά, χωρὶς νὰ θέλῃ νὰ κάνῃ ἐπίδειξι. Κ' ἡ ἀπολύτη της εἰλικρίνεια ἔκανε ἐντύπωσι στὸ Ροβέρτο, ὁ ὁποῖος ἀντιπαθοῦσε πάντοτε στὶς γυναῖκες μὲ τὶς ἐλεύθερες ἰδέες...

—Ὅσο γι' αὐτό, λυποῦμαι γιὰ σᾶς, δεσποινίς... Αὐτὸ ὅμως δὲν εἶναι ἕνα ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον στὴν κρίσι σας γι' αὐτὸ τὸ βιβλίο, ποὺ εἶνε ἔργο ἑνὸς πιστοῦ, ἑνὸς καθολικοῦ πεπεισμένου.

Ὁ Ροβέρτος εἶπε αὐτὰ τὰ λόγια γιὰ νὰ καταλάβουν μιᾶς ἐξ ὁλοκλήρου οἱ Κερβάλ, ὅτι ὑπῆρχε μιὰ ἄβυσσος μεταξὺ τῶν ἰδεῶν τους καὶ τῶν ἰδεῶν τῆς οἰκογενείας Βιλάν.

Ἕνα πολὺ λεπτὸ καὶ γοητευτικὸ χαμόγελο μισάνοιξε τὰ φυσταφυλλένια χεῖλη τῆς Ἰσαβέλλας, ποὺ ἦσαν ἐντελῶς ἀνοιχτά...

—Κι' ὅμως, τοῦ εἶπε, ἐλπίζω, ὅτι θὰ συνεννοηθοῦμε... Ὁ πατέρας μου μᾶς ἔμαθε νὰ σεβόμαστε ὅλες τὶς γνῶμες... Μέσα στὸ φιδάλιο σας, ἀναπτύξατε τὶς δικές σας, μ' ἕνα τέτοιο ἰδεώδη ὕφος, ὥστε ἀναρωτιέμαι ἂν ὑπῆρξαν ποτὲ ψυχὲς ποὺ νὰ σκεφτήκανε ἔτσι...

—Μάλιστα, δεσποινίς... Ἡ ψυχὲς τῶν ἁγίων...

—Ὑπάρχουν ἀκόμα καὶ σήμερα τέτοιες ψυχές;...

—Μάλιστα, χάρις στὸ Θεό!...

—Ἐσεῖς, ἴσως...

Καὶ, καθὼς ἔλεγε τὰ λόγια αὐτά, ἡ Ἰσαβέλλα γελοῦσε καὶ τὰ μάτια της ἔλαμπαν ἀπὸ ἕνα φῶς πρόσχαρο, θαμβωτικό..

—Ἀλλοίμονο, ὄχι! ἀπάντησε ὁ Ροβέρτος. Εἶμαι τόσο μακρυὰ ἀπὸ τὸ νὰ διεκδικῶ αὐτὸ τὸν τίτλο... Δὲν εἶμαι παρὰ ἕνας ταπεινὸς ἄνθρωπος ἀτελής...

—Μὰ ὁ ὁποῖος ξέρει νὰ περιγράφῃ περίφημα πράγματα τόσο τέλεια... "Οταν θάρρεψε στὸ «Σπίτι μὲ τὶς Πασχαλιὲς» θὰ κουβεντιάσουμε γιὰ ὅλ' αὐτά. Ἡ δεσποινίς ἀδελφή σας μοῦ εἶπε, ὅτι δὲν σᾶς ἀρέσει τὸ ὕφος κι' ὅτι προτιμᾶτε τὴ μουσικὴ καὶ τὴ φιλολογία... Ἐπειδὴ κ' ἐγὼ ἔχω τὰ ἴδια γούστα, θὰ συνεννοηθοῦμε πολὺ καλά...

—Μὲ λύπη μου, θεωρῶ καθῆκον μου νὰ σᾶς πῶ, δεσποινίς, ὅτι ἡ ἀσχολίες μου δὲν μοῦ ἀφίνουν καιρὸ διαθέσιμο γιὰ τὴν κοσμικὴ κίνησι...

—Μὰ δὲν θὰ ἔχουμε κοσμικὴ κίνησι στὸ σπίτι μας! φώναξε γελῶντας ἡ Ἰσαβέλλα. Ἐξ αἰτίας τῆς ὑγείας τῆς ἀδελφῆς μου, ἡ ὁποία ἀπαιτεῖ γαλήνην, θὰ ζήσουμε πολὺ ἁπλᾶ... Στὸ «Σπίτι μὲ τὶς Πασχαλιὲς» δὲν θὰ γίνουν παρὰ μερικὲς μικρὲς συγκεντρώσεις, χωρὶς ἀξιώσεις κοσμικῆς κινήσεως στὶς ὁποῖες καθένας θὰ εἶνε ἐλεύθερος νὰ διασκεδάζῃ κατὰ τὴ διάθεσί του... Ὑπολογίζουμε ὅτι θὰ ἔχουμε σ' αὐτὲς ὅλη τὴν οἰκογένεια Βιλάν, χωρὶς ἐξαίρεσι...

Τὸ θλέμμα τῆς Ἰσαβέλλας γύρισε πρὸς τὴν Ἀλίκη, ἔπειτα ξαναγύρισε στὸ Ροβέρτο καὶ προσηλώθηκε σ' αὐτὸν μὲ ἕνα εἶδος πρωτοφανοῦς ἱκεσίας.

Ἡ Ἀλίκη εἶπε αὐθόρμητα:

—Εἶστε πολὺ ἀξιαγάπητη, δεσποινίς... Θὰ εἶμαι πολὺ εὐτυχὴς νὰ δεχτῶ τὴν πρόσκλησί σας...

Ὁ Ροβέρτος ἐδίσταζε. Ὁ ἐγωϊσμός του ἱκανοποιεῖτο ἀπὸ τὴ μεγάλη ἐπιθυμία ποὺ ἐξέφραζε τόσο ζωηρὰ τὸ θλέμμα τῆς δίκης Κερβάλ. Καταλάβαινε, πὼς σ' αὐτὸν ἰδιαιτέρως ἀπευθυνόταν ἡ πρόσκλησις. Ἤθελαν νὰ ἔχουν στὸ «Σπίτι μὲ τὶς Πασχαλιὲς» ἕνα νεαρὸ ἡμισμένο συγγραφέα, ποὺ θὰ γινόταν ἴσως πολύκαλος αὔριο. Καὶ αὐτὴ ἡ νεαρὴ Παρισινὴ τοῦ τὸ ζητοῦσε κατὰ ὡς χάρι.

«Δὲν μπορῶ ν' ἀρνηθῶ», σκέφτηκε.

Καὶ μὲ τὴ σειρά του, ἀπάντησε:

—Θὰ κάνω ὅ,τι μπορῶ γιὰ νὰ συνοδεύσω τὴ μητέρα μου καὶ τὴν ἀδελφή μου στὸ σπίτι σας, δεσποινίς...

—Α! πολὺ καλά!... Θὰ κουβεντιάσουμε γιὰ χίλια πράγματα... Καὶ τώρα ἀποσύρομαι γιατὶ θλέπω πὼς σᾶς ἀνησύχησα πολύ...

Ὁ Ροβέρτος διαμαρτυρήθηκε μ' εὐγένεια:

—Μὰ ὄχι... Ἡ ἀδελφή μου, εἰπατε, σᾶς ἔδειχνε τὰ λουλούδια...

—Μάλιστα... Δὲν εἶδα ποτέ μου τόσο ὡραῖα τριαντάφυλλα, ὅπως τοῦ κήπου σας... Γί' ἀποχρώσεις θαυμάσιες...

—Θὰ σᾶς κόψω ἕνα, εἶπε ἡ Ἀλίκη.

Καὶ ἁπλωσε τὸ χέρι της γιὰ νὰ φτάσῃ ἕνα ὡραῖο λευκὸ τριαντάφυλλο...

Μὰ ἡ Ἰσαβέλλα τὴν σταμάτησε μὲ μιὰ κίνησι.

—Ἂν μοῦ ἐπιτρέπεται νὰ σᾶς πῶ τὸ γοῦστο μου, εἶπε, θὰ προτιμοῦσα μᾶλλον αὐτὸ ἐκεῖ... Ναί... Αὐτὸ τὸ κρὲμ τριαντάφυλλο εἶνε ὑπέροχο...

Καὶ τῆς ἔδειξε ἕνα μεγάλο τριαντάφυλλο, ποὺ βρισκόταν ἀκριβῶς πάνω ἀπ' τὸ κεφάλι τοῦ Ροβέρτου.

Ἡ Ἀλίκη ἐπειδὴ δὲν μποροῦσε νὰ τὸ φτάσῃ, εἶπε στὸν ἀδελφό της:

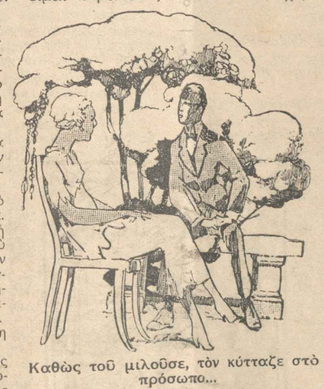

Καθὼς τοῦ μιλοῦσε, τὸν κύτταζε στὸ πρόσωπο...

—Τὸ κόβεις, σὲ παρακαλῶ...

Ὁ Ροβέρτος ὕψωσε τὸ χέρι του, ἔκοψε τὸ τριαντάφυλλο καὶ τὸ προσέφερε στὴν Ἰσαβέλλα. Ἐκείνη τὸν εὐχαρίστησε μὲ χάρι, χαμογελῶντας θελκτικά. Κ' ἔπειτα, μὲ τὰ λεπτὰ δάχτυλά της τὸ κάρφωσε πλάϊ στὸ ντεκολτέ της ποὺ ἄφηνε νὰ φαίνεται μιὰ σατινένια ἐπιδερμίδα. Ἡ κινήσεις της ἦσαν ζωηρές, μὰ τὸ λεπτὸ καὶ λυγερὸ κορμί της διατηροῦσε μιὰ χάρι λίγο νωχελική...

—Εἶνε καλὰ ἐδῶ... εἶπε.

Ἡ ἐρώτησις ἀπευθυνόταν στὸ Ροβέρτο.

—Εἶνε κάπως μεγάλο γι' αὐτὸ τὸ σκοπό, μοῦ φαίνεται, τῆς ἀπάντησε.

—Καθόλου.. "Ετσι μεγάλα τὰ θέλει ἡ μόδα... Ἐξ ἄλλου, εἶνε πολὺ χαριτωμένο... Δὲν βρίσκετε;

Μὶ' ἀχτίδα ἡλίου ἔπεσε ἐκείνη τὴ στιγμὴ στὸ πρόσωπο τῆς Ἰσαβέλλας. Ἡ ἐπιδερμίδα της παρουσιάστηκε τότε μὲ ὅλη τὴν ὑπέροχη λευκότητά της καὶ τὰ κόκκινα χεῖλη της φάνηκαν νὰ ζωηρεύουν ἀκόμη πιὸ πολύ... Ἡ νέα κόρη εἶχε γείρει ἐλαφρὰ τὸ κεφάλι της πρὸς τὰ πίσω καὶ τὰ μάτια της ἔλαμναν κάτω ἀπ' τὴν ξανθὴ λάμψι ποὺ τὰ φώτιζε...

Ὁ Ροβέρτος ἀπάντησε μὲ κάποια μηχανικὴ ζωηρότητα.

—Ναί, εἶνε πολὺ χαριτωμένο...

Ἡ Ἰσαβέλλα ἔκανε μιὰ νέα κίνησι καὶ τὸ πρόσωπό της γύρισε πάλι στὸν ἴσκιο. Ἡ λάμψις τῶν ματιῶν της ἤπρε κάποια γλυκύτητα καὶ τὰ χεῖλη της μισάνοιξαν σ' ἕνα χαμόγελο ποὺ ἀπεκάλυψε τὰ ὑπέροχα μαργαριταρένια δόντια της.

Ἔδωσε τὸ χέρι της στὸ Ροβέρτο καὶ τοῦ εἶπε:

—Τώρα σᾶς ἀφήνουμε. Σᾶς ἐνοχλήσαμε πάρα πολύ!... Σᾶς περιμένουμε στὸ «Σπίτι μὲ τὶς Πασχαλιές».

Ὁ Ροβέρτος, ὄρθιο, παρακολούθησε μὲ τὰ θλέμματα τὶς δυὸ γυναῖκες, ποὺ ἀπομακρυνόντουσαν. Ἡ Ἰσαβέλλα φαινόταν πιὸ λεπτή, πιὸ κομψὴ ἀκόμα, πλάϊ στὴν Ἀλίκη ποὺ ἦταν κάπως εὐρωστη. "Οταν ἔφτασε στὴν ἄκρη τοῦ κήπου, ἔρριξε μιὰ ματιὰ γύρω της καὶ εἶπε μὲ τὴ γλυκειὰ φωνή της:

—Εἶνε ὑπέροχα ἐδῶ...

Καὶ ὁ Ροβέρτος εἶδε νὰ λάμπουν γλυκά, προσηλωμένα ἀπάνω του τὰ χαϊδευτικὰ της μάτια...

Προσπάθησε τότε νὰ ξαναρχίσῃ τὴν ἐργασία του. Μὰ τώρα πειά, ὅλες ἡ ἰδέες ποὺ πλημμύριζαν προηγουμένως τὸ κεφάλι του, εἶχαν διαλυθῆ. Μὲ μιὰ κίνησι ἀκεφιᾶς, μάζεψε τὰ χειρόγραφά του. Αὐτὴ ἡ ξένη τὸν εἶχε κάνει νὰ χάσῃ μιὰ ὁλόκληρη ὥρα, κατὰ τὴν ὁποία ἡ ἐργασία του θὰ εἶχε προχωρήσει πολύ... Ἐξ ἄλλου, τῆς εἶχε ὑποσχεθῆ πὼς θὰ πήγαινε στὸ «Σπίτι μὲ τὶς Πασχαλιές». Δὲν μποροῦσε βέβαια ν' ἀρνηθῇ, χωρὶς νὰ δειχτῇ ἀγενής... Μὰ ὅταν θὰ ἔκανε αὐτὴ τὴν ἐπίσκεψι, θὰ ἀπέφευγε νὰ δεχτῇ κάθε ἄλλη πρόσκλησι... Κ' ἡ μητέρα του ἀσφαλῶς θὰ ἔκανε τὸ ἴδιο!.. Αὐτὸ τὸ σπίτι θὰ ἦταν χωρὶς ἄλλο διαφορετικὸ ἀπ' αὐτά, στὰ ὁποῖα εἶχαν συνηθίσει νὰ συχνάζουν κι' αὐτὲς ἡ κοσμικὲς νέες, ἡ ὁποῖες μὲ τὶς ἐλεύθερες ἀντιλήψεις τους δὲν ἔπρεπε νὰ ἔχουν καμμιὰ ἐπικοινωνία μὲ τὴν χριστιανικὴ καθολικὴ κοινωνία τοῦ Σαρζέ.

Ὁ Ροβέρτος στήριξε τὸ μέτωπό του στὸ χέρι του. Ἡ σύντομη ἐμφάνισις τῆς ξένης, τοῦ προκαλοῦσε τώρα μιὰ ἀκαταμάχητη ἀγανάκτησι. Συλλογίστηκε: «Αὐτὴ ἡ νέα εἶνε χωρὶς ἄλλο μιὰ τελεία κοκέτα... Ἔχει ἕνα τρόπο ποὺ «κυττάζει»...

Μὰ ἔπειτ' ἀπὸ μιὰ στιγμή, ἐνῶ τὸ ὀνειροπόλο θλέμμα του πλανιόταν μέσα στὸν κῆπο, ὅπου σάλευαν ἀκόμα, μέσ' στὸ σκοτάδι ποὺ ἔπεφτε, μερικὲς ἀχτῖνες φωτός, ἀναπόλησε τὴ ράθυμη καὶ γοητευτικὴ χάρι τῆς Ἰσαβέλλας καὶ τοῦ φάνηκε πὼς εἶδε νὰ λάμπουν προσηλωμένα ἐπάνω του τὰ μάτια της, μὲ τὶς ἐσαλπασσόμενες ἐπιχρώσεις τὰ ἐκθαμβωτικὰ μάτια της, ποὺ ἔκλειναν τόση ζωὴ καὶ κάποιο συναρπαστικὸ μυστήριο.

III

Ἡ κ. Βιλὰν, ἡ Ἀλίκη κι' ὁ Ροβέρτος πῆγαν τὴν ἑπόμενη ἑβδομάδα στὸ «Σπίτι μὲ τὶς Πασχαλιές». Ὁ συμβολαιογράφος κ. Βιλάν, ἐπειδὴ εἶχε πολλὲς ἀσχολίες, δὲν τοὺς συνώδευσε. Ἐξ ἄλλου βρισκόταν, καθὼς καὶ ὁ γυιός του φιλιππος, σὲ συνεχῆ ἐπικοινωνία μὲ τοὺς Κερβάλ, ἐξ αἰτίας τῆς πωλήσεως ἑνὸς μεγάλου κτήματός τους. Κι' οἱ δυὸ τους δὲν ἔκρυβαν, ὅτι ὁ νέος ἰδιοκτήτης τοῦ Σπιτιοῦ μὲ τὶς Πασχαλιὲς τοὺς ἦταν ἐλάχιστα συμπαθής. Δὲν εἶχε τίποτε ποὺ νὰ μποροῦσε νὰ τοὺς τραβήξῃ. Ἀντιθέτως ἐξυμνοῦσαν τὴν εὐπληψί κι' τὴν ἐνεργητικότητα τῆς Ἰσαβέλλας. Αὐτὴ φαινόταν νὰ διευθύνῃ ὁλόκληρο τὸ σπίτι κι' ὁ πατέρας της—τὸν συμβουλευόταν καὶ στὰ πιὸ ἐλάχιστα πράγματα. Ὁ κ. Βιλὰν ἔλεγε γιὰ τὴν Ἰσαβέλλα πὼς τοῦ φαινόταν μ' ἀξιοσημείωτη νεανικότητα...

—Καὶ εἶνε κάτι παραπάνω ἀπὸ ὡραία! ἐπρόσθετε. Πολλὲς πεταλούδες θὰ κάηκαν στὴν ἐπικίνδυνη γοητεία της, ὁ αὐτὴ τὴ γαλήνια καστανία της, ποὺ τῆς πάει καὶ φαίνεται τόσο φυσική...

(Ἀκολουθεῖ)

Παρακολουθεῖτε ὅλες τὴν οἰκονομικήν μας σελίδα. Σᾶς διαφωτίζει, σᾶς κατατοπίζει, σᾶς προπαρασκευάζει γιὰ τὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς.

ΞΕΝΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΟΚΤΑΒ ΜΙΡΜΩ

ΕΚΕΙΝΟΣ Ο ΔΙΑΒΟΛΑΝΘΡΩΠΟΣ Ο ΜΠΕΡΖΟ!...

Μπερζὸ ἦταν ἕνας καλοδεμένος καὶ γερὸς χωροφύλακας, μ' ἕνα μεγάλο καὶ λεβέντικο μουστάκι, ἄτιμος πάντα νὰ πιῇ ἕνα ποτηράκι χρασὶ καὶ νὰ χαϊδέψῃ τὰ κορίτσια. Ἐκεῖ κάτω, στὴν πατρίδα του, ἦταν πασίγνωστος καὶ κοσμαγάπητος. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ Μπερζὸ, μόλις ἐβρισκε τὴν εὐκαιρία, μεθοκοποῦσε σὰν χορτάτος μιλωνᾶς. Μὰ δὲν μάλωνε ποτὲ τον. Δὲν ἔκανε καυγάδες καὶ δὲν ξεσήκωνε στὸ πόδι τὸ καπηλεῖο, σὰν τοὺς μεθύστακες. Τὸ κρασὶ τὸν ἔκανε διασκεδαστικό, παιγνιδιάρη καὶ...καταγέλαστο! Τὰ χαμίνια, ποὺ ἀγάνιζαν τὶς μηλιὲς καὶ τὰ φυδάκανα, μόλις ἔβλεπαν τὸ χασκέτο κανενὸς ἄλλου χωροφύλακα, γινότουσαν καπνός! Μὰ μόλις ἀντικρυζαν τὸν Μπερζό, πηδοῦσαν στὸ λαιμό του, τραβοῦσαν τὰ χέρια του καὶ ξεφωνίζανε :

—Ὁ Μπερζό! Νά, ὁ Μπερζό!...

Καμιὰ φορά, ὅταν ὁ Μπερζὸ ἦταν στὰ «κρῦα» του, ὅταν δηλαδὴ εἶχε πιῇ κανένα κατοσταράκι παραπάνω, τὰ χαμίνια τὸν σταύρωναν κυριολεκτικὰ μὲ τὰ τρελλὰ πειράγματά τους :

—Ἔ, Μπερζό, ἄντε μπράβο, Μπερζό!... Χτοῦρος, Μπερζό, ντοῦρις! Μὴν παραπατᾶς, Μπερζό!....

Αὐτὰ τὰ γλέντια τῶν παιδιῶν στέλναν βέβαια περίπατο τὸ γόητρο τῆς Χωροφυλακῆς, μὰ ὁ Μπερζὸ ἦταν τόσο καλὸς καὶ τόσο ἀνοιχτόκαρδος ἄνθρωπος, ποὺ κανεὶς ποτὲ δὲν συλλογιότηκε τὸ γόητρο τῆς Χωροφυλακῆς καὶ τὰ παρόμοια κουραφέξαλα...

Ὁ σταθμὸς τῆς Χωροφυλακῆς ἦταν στὸ βάθος τοῦ μεγάλου δρόμου, στὴν ἄκρη ἑνὸς μεγάλου περιβολιοῦ, χωτὰ στὸν κάμπο. Ἦταν ἕνα τετράγωνο σπιτάκι μὲ κόκκινα κεραμίδια, μὲ δυὸ παράθυρα καὶ μὲ μιὰ μικρὴ σημαία πάνω ἀπ' τὴν πόρτα, ξεθωριασιένη ἀπὸ τὸν ἥλιο καὶ τὶς βροχές. Τὸ περιβόλι ἦταν χωρισμένο σὲ τρία μέρη. Κάθε χωροφύλακας εἶχε τὸ δικό του. Ὁ χωροφύλακας Λουτόν, φυσικά, εἶχε πάρει τὸ μεγαλείτερο καὶ τὸ καλύτερο, γιατὶ ἦταν ὁ πιὸ γεροντότερος ἀπ' ὅλους. Κι' ὁ Μπερζό, ποὺ δὲν ἔβλεπε μιὰ τσαχιστὴ δεκάρα γιὰ τὸ περιβόλι, εἶχε παρατήσει καὶ τὸ δικό του μερίδιο στὸν ἀχόρταγο Λουτόν. Ἡ γυναῖκα αὐτουνοῦ τοῦ χωροφύλακα λές κι' ἦταν γεννημένη γιὰ περιβολάρισσα. Ὄχι μονάχα ἤξερε νὰ φυτεύῃ καὶ νὰ ποτίζῃ τὰ λαχανικά, μὰ ἤξερε καὶ ποιὰ λείπανε ἀπ' τ' ἄλλα περιβόλια κι' ἔτσι τὰ πούλωσε στὴν ἀγορὰ καὶ διπλασίαζε τὸ μηνιάτικο τοῦ ἄντρα της. Ἡ κακὲς γλῶσσες μάλιστα λέγανε ὅτι ὁ Λουτον προστάτευε «ἐκεῖνον τὸν κορασπάτερα τὸν Μπερζό», γι' αὐτὸ τὸ λόγο.

Ἡ ὑπηρεσία δὲν ἐμπόδιζε ἔτσι τὸν Μπερζὸ νὰ κρυσσοπίνῃ στὸ καπηλειὸ καὶ νὰ διασκεδάζῃ τὶς παρέες μὲ τ' ἀστεία του. Κάθε μέρα γινόταν πιὸ χωρατατζῆς καὶ πιὸ ἀνοιχτόκαρδος, κι' ἔτσι σκλάβωνε τὴν καρδιὰ ὅλου τοῦ κόσμου.

Ἐκεῖ χοντὰ στὴ χώρα καθόταν σὲ μιὰ παληοκαλύβα κι' ἕνας κυνηγός, ποὺ δὲν εἶχε ἄδεια ποτέ του καὶ ποὺ κυνηγοῦσε ὅποτε τοῦ κάντιζε, δίχως νὰ λογαριάζῃ τοὺς χωροφύλακες. Ὁ Λουτόν, ἀπὸ καιρὸ τώρα, τὸν εἶχε στὸ μάτι, μὰ δὲν καταφερνε νὰ τὸν πιάσῃ ἐπ' αὐτοφώρῳ. Ὁ κυνηγὸς κρυβόταν σὰν τὸ διάβολο καὶ κανεὶς ποτὲ δὲν βρέθηκε μαζύ του πρόσωπο μὲ πρόσωπο. Μὰ λέγανε, ὡστόσο, ὅτι ὁ Μπερζὸ πήγαινε τὴ νύχτα σ' ἐκείνη τὴν καλύβα κι' ἔκανε παρέα τοῦ κυνηγοῦ, σὰν νὰ ἦταν παληὸς φίλος του. Ποιὸς μποροῦσε νὰ πιστέψῃ ἕνα τέτοιο πρᾶγμα ;....

* * *

Μιὰ νύχτα, μολαταῦτα, κάτω ἀπὸ τὸ φῶς τῆς λάμπας τοῦ πετρελαίου, ποὺ ἦταν κρεμασμένη σ' ἕνα δοκάρι τῆς καλύβας τοῦ κυνηγοῦ, δυὸ ἄνθρωποι καθόντουσαν γύρω ἀπ' τὸ ταμπὶ τραπέζι. Ὁ Μπερζὸ μὲ τὸ πηλίκιο τοῦ χωροφύλακα στὸ χοντρὸ κεφάλι του κι' ὁ Περούς, ὁ κυνηγός, μ' ἀπερισπούητα γένεια καὶ μουστάκια, ποὺ ἔμοιαζε σαν ἀηστραχος. Μὰ ὅσο κι' ἂν ἦταν ἄγριος στὸ πρόσωπο ὁ Περούς, ἤξερε νὰ φιλέψῃ καλὰ ἕναν σύντροφο, καὶ κάθε τόσο κερνοῦσε τὸν Μπερζὸ καὶ τσούγριζε μαζύ του τὸ ποτῆρι. Ὁ Μπερζὸ δὲν ἤθελε δὰ καὶ πολλὰ παρακάλια, γιὰ νὰ χαρῇ ἐκεῖνο τὸ ὑπέροχο κοκκινέλι τοῦ Περούς. Ἤταν βάλσαμο! Ἔπινε λοιπὸν καὶ χτύπαγε τὴ γλῶσσα του στὸν οὐρανίσκο ἀπ' τὴν εὐχαρίστησι.

Κατὰ τὰ μεσάνυχτα κι' οἱ δυὸ τους εἶχαν ἔρθει πειὰ στὸ κέφι καὶ ὁ Περούς, ποὺ τοῦ ἄρεσαν τὰ ἰδιότροπα πράγματα, πρότεινε στὸ χωροφύλακα :

—Δὲν πᾶμε νὰ ρίξουμε μιὰ ματιὰ στὴ φάκα ;

Ὁ Μπερζὸ γούρλωσε τὰ μάτια του.

—Ποιὰ φάκα ; ρώτησε ἀπορώντας.

—Ἐκείνη ποὺ ἔχω στήσει γιὰ τοὺς λαγούς, τοῦ ἐπάντησε χαμογελώντας πονηρὰ ὁ κυνηγός.

—Μὰ εἶμαι χωροφύλακας! ἔκανε ὁ Μπερζό.

—Δὲ βαρυέσαι! Πᾶμε, βρὲ ἀδελφέ! τὸν παρακίνησε ὁ Περούς.

—Δὲν μπορῶ, διάολε! Εἶμαι χωροφύλακας! διαμαρτυρήθηκε ὁ Μπερζό. Ἔπειτα, αὐτὸ ποὺ λὲς εἶνε κουταμάρα....

—Ἂν δὲν ἔρθεις, Μπερζό, δὲν εἶσαι φίλος! τοῦ ἀπάντησε ὁ Περούς.

Ὁ χωροφύλακας εἶχε ἕνα καλὸ ἐλάττωμα : Δὲν ἤθελε νὰ χαλάσῃ ποτὲ τὴν καρδιὰ τῆς παρέας του. Ὅταν μάλιστα εἶχε πιῇ κάτι τη ντικὴ ὀκαδίτσα, γινόταν ἥμερος κι' ὑπάκουος σὰν ἀρνάκι. Ποτὲ τον δὲν συλλογιζόταν τὶς συνέπειες. Ἔκανε ὅ,τι περνοῦσε ἀπ' τὸ μυα του καὶ δὲν ἔβαζε λόγο σὲ κανένα. Γι' αὐτὸ ἔσκυψε πάλι τὸ κεφάλι κι' ἦταν ἕτοιμος νὰ ἀκολουθήσῃ ἀπὸ τὸν τρόμο του, ὅταν ἄξαφνα ἀκουσε κοντὰ του τὴ φωνὴ τοῦ κυνηγοῦ Περούς :

—Τί διάολο ἔκανες, Μπερζό ;

Καὶ δίχως νὰ προσέξῃ τὸ ματωμένο χέρι τοῦ Μπερζὸ ἀπὸ τὰ σύρματα τοῦ ἀγροφύλακα, ἔσκυψε κι' ἄρχισε νὰ κυτάζῃ μὲ τρόμο τὸ παγι Ἔπειτα ἁπλωσε τὰ χέρια του κι' ἄρχισε νὰ ψάχνῃ. Ὁ Μπερζὸ ἀκο νητος, μὲ τὸ δάχτυλό στὴ σκανδάλη τοῦ πιστολιοῦ, κύτταζε πότε τὸ Περούς καὶ πότε τὸ πτῶμα τοῦ ἀγροφύλακα. Κι' ἄξαφνα, ἀστρα μιὰ ἰδέα στὸ μυαλό του. Σήκωσε λοιπὸν τὸ πιστόλι, σημάδεψε καὶ σε γιὰ καὶ πυροβόλησε.

* * *

Τὰ ξημερώματα ἔφτασε στὸ χωριὸ ἕνα κάρρο μὲ δυὸ πτώματα. Πισω ἀπὸ τὸ κάρρο περπατοῦσε ὁ Μπερζὸ μὲ τὸ ἀριστερό του χέρι δεμένο καὶ κρεμασμένο ἀπὸ τὸ λαιμό μ' ἕνα μαντῆλι.

—Ἄκουσα ἀπὸ μακριὰ μιὰ τουφεκιά, ἐξηγοῦσε καταβαρυμένος στρες περίεργους, κι' ἔτρεξα ἀμέσως γιὰ νὰ δῶ τί ἦταν. Μόλις ἔφτασα ἐκεῖ κοντά, εἶδα τὸν Περοὺς σκυμμένο πάνω ἀπὸ τὸν ἀγροφύλακα, που εἶχε σκοτώσει, νὰ ψάχνῃ βιαστικὰ τὶς τσέπες του. Μὰ πρὶν προφτάσω νὰ βγάλω τὸ πιστόλι μου, ὁ Περοὺς μὲ εἶδε καὶ μοῦρριξε. Τὸ σκάνδαλο εὐτυχῶς μὲ πῆρανε στὸ μπράτσο. Ἐγὼ τότε, τὰ εἶδα μαῦρα γύρω μου, κι' ἔκανα ἐκεῖνο ποὺ ἔπρεπε νὰ κάνω... Τὸν σκότωσα σὰν σκύλο, ἔξω χοντά, στὸ πτῶμα τοῦ ἀγροφύλακα !

Κι' ὁ....γενναῖος Μπερζὸ στάθηκε στὸ πρῶτο καπηλειὸ νὰ πῇ ἕνα χαρμα, γιὰ νὰ στυλωθῇ λιγάκι ἡ καρδιά του....

ΟΚΤΑΒ ΜΙΡΜΩ

ΕΥΖΩΝΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΤΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΓΡΑΝΙΤΣΑ

Ο ΑΠΟΓΟΗΤΕΥΜΕΝΟΣ

ΜΑΖΙ μὲ τοὺς ἴδιους θλιβερούς λογισμοὺς ἐξύπνησεν ὁ λοιπὸς Παραμιζὲς τὴν αὐριανὴ τοῦ Πάσχα :

—Ὁ Θεὸς νὰ τοῦ Πάσχα!... Πάσχα Ὑπόδους προυαγγῆς Πάσχα ἄντιο ἱμισιους. Πάσχα Ὑπόδους ἀπουκαπασιους!... Ἰμαράνγιὰ ζῆλος μ', ἰμφυλσηρσιὴν ἡ ἀπουγουσιους τὰ πάντα ριμβάζουν ἰν πλήρει ἀδιαφουρία...

Τὶ σηκωθεῖς ἀπὸ τὸ κρεββάτι του, ἐκύτταξεν ἔξω στὸ δρόμο τοῦ ἔπλεε στὴν πασχαλινὴ χαρά, μὲ τὰ παιδιὰ ποὺ ἐτσουρίζουν τὰ αὐγά, μὲ τοὺς νέους ποὺ ἠσχολοῦντο στὸ ψήσιμο τοῦ ἀρνιοῦ, μὲ τοὺς γέρους ποὺ δίπλα στὶς ψησταριὲς ἔβρισκον τοίπουρο, διηγούμενοι ἀναμνήσεις.

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ βγῆκε ἀπὸ τὸ μικρὸ ἀντικρυνὸ σπιτάκι ἡ ἀλὴ ποὺ ἐφήνοντο τὰ ἀρνιὰ τῆς γειτονιᾶς, ἕνας λεβέντης μὲ τὰ λαμπριάτικα ντυμένος καὶ ἐφιλήθηκε μὲ ὅλα τὰ κορα τοῦ παράστεκαν στὸ ψήσιμο.

Ἀπὸ τὸ παραθύρι τὴν σκηνὴ αὐτὴ ὁ Παραμιζὲς ἀισθάνθηκε ἕνα τόσον δυνατὸ χτύπημα ζηλοτυπίας, ὥστε ἔσωσε τὸ χέρι του καὶ χτύπησε κάτω τὸ πόδι του, ἔτσι ποὺ ἔσπασε τὸ πάτωμα :

—Ἄχ, ἄτιμα νειάτα! Ποῦ πᾶν ἰκειὰ τὰ χρόνια π' σὺν τοῦ Ἀνέστη, ρούφαγα καλλιπάρεια χειλάκια μέχρι πυθμένα καὶ μὶ τὸ παραπάν'!.. Ἄχχχ!..

Καὶ ἔτσι ἀναστενάζοντας, ἀπεμακρύνθη ἀπ' τὸ παράθυρο καὶ πῆγε ἐμπρὸς σ' ἕνα τεμάχιον καθρέπτου, τὸ ὁποῖον εἶχε κρεμάσει στὸν τοῖχο ὁ ἐπέραστος ὑποδεκανεὺς του Φακῆς. Κατέστηκε λίγο σιωπηλὰ καὶ βαθέως ἀναστενάξας, εἶπε :

—Πῶς κατάντησις, φαρμακουμένι Παραμιζέ! Ἀγνώριστους τοὺς κυφαλῆς μέχρις οὐνόχουν!

Ἐπὶ κουνήσας θλιβερὰ τὸ κεφάλι του, ἐβουλώθησε νὰ μιλάσῃ στοῦ καθρέφτη τὸ μέσα :

—Ἐσὺ μωρὲς εἶσι οὐ Παραμιζές ; Ἰσὺ εἶσαι μωρὲς π' γαμπρουστολίζουσουν τὰς ἀπὸ αὐτὰς ἡμέρας κ' ἔκρουε οὐλους οὐ μύρισους τὸν χουρὸ ἰνώπιον τοῦ ναοῦ τς Παναγιᾶς στν' Ἄρτα κι μάϊδι ἀπ' τοῦ Ἀφόλου, μάϊδι' ἀπ' τ' Μπάν, μάϊδι ἀπ' Ἐκιὰ ἔμνι κορίτσι' π' νὰ μὴ βαλαντώνουνδιατρυσιους ; Ἰσὺ εἶσι μωρὲς ὁ ἰρουτους κι' οὐ δημόνιους εἰς ἄκρουν τσιΠαραμιζές ;... Νά! νά!

Καὶ μουντζώσας τρὶς τὸν ἑαυτό του, γύρισε τὰ μάτια του ἀπὸ τὸν καθρέφτη μ' ἕνα φορμαδιὸ ἀηδίας. Ἅπλωσε κατόπιν τὸ χέρι του καὶ ἐξεκρέμασε τὸν ντουλαμᾶ του τοῦ ἐφόρεσε. Ἀλλὰ καθὼς ντυνόταν, εἶπε τὸν ἑαυτό του στὸν καθρέφτη κι' ἔβγαλε φρενῶν.

—Ἀλλὰ ἰκεῖ, οὐ διάσημους Παραμιζὲς νὰ φουρῇ ντουλαμᾶν ἀστακλυσιμαίουν κι' οὐλοφορμένουν ἀπὸ λίγδις! Φτοῦ, π' ἔμορφα τοὺν πατέρα σ', Παραμιζέ, π' ἦταν κουμπὶ κὶ κόπτσα ἀπὸ ἀσημένους, π' ἡ κάλτσα τ' ἦταν τεζαρισμέν', σὰν τοῦ τελ' τ' ἀμαξᾶ, πόλεγις πὼς βγῆκι ἀπ' τοὺ τσόφλιου καρυδιοῦ, νὰ πάντρευλουγιέτι, ἂς παντρουλουγιέτι ἀλλοῦ! Ἰντὸς τοῦ στρατῶνους κ' εἰς βάρους τ' πασχαλινοῦ οὐβιλίου, δὲν ἰπιτρέπου ἀργουλαδίες κὶ ἰρουτικὰ σχιδιαγράμματα!.. Οὐλα κι' οὐλα, μάϊδι παϊδάκ' δὲ θὰ οὐσφραν ῆ ἐγχώριουν θηλ'κόν... Ἄϊκις ; Ἄϊξα, πές!

—Ἄϊξα! ἐμουρμούρισε περίτρομος ὁ ὑποδεκανεὺς Φακῆς.

* * *

Τὸ ἀπόγευμα, γύρω ἀπὸ τὸν χορὸ τῶν εὐζώνων, εἶχαν μαζευτῆ κορίτσια καὶ νέοι τῆς κωμοπόλεως καὶ παρακολουθοῦσαν τὴν εὐζωνικὴ διασκέδασι. Ὁ λοχίας Παραμιζές, καθισμένος σ' ἀπόστασι, ἐκάλεσεν ἕναν εὔζωνο καὶ τοῦ ἔδωκε τὴν ἐξῆς ἐντολή, σὲ τόνο αὐστηρότατο :

—Νὰ πῆς... τς' ἀξιόλουγις κυρίαις ἀποὺ τοὺ ἰντεῦθεν μέρους νὰ μὴ στέκουντι, γιατὶ θέλου νὰ βλέπου κι' ἐγὼ τοὺ χουρό... Θέλ' νὰ βλέπ' κι οὐ ἰπὶ κιφαλῆς νὰ τς' πῆς.

Μεταδοθείσης τῆς διαταγῆς αὐτῆς ἐπὶ λέξει, γύρισε μιὰ μεσόκοπη γειτόνισσα τοῦ σταθμοῦ καὶ βλέποντας τὸν Παραμιζὲν καθισμένον ἀντίκρυ τοῦ χοροῦ, τὸν ἐχαιρέτησε καὶ τὸν πλησίασε.

—Χριστὸς Ἀνέστη! τοῦ εἶπε.

—Ἰὐχαριστῶ, παρουμοίους!... ἀπάντησεν, ἢ μᾶλλον ἐβρυχήθη ὁ ἄγριος λοχίας.

—Κι' εἰς ἀνώτερα...

—Ἰὐχαριστῶ, παρουμοίους!...

—Μὲ τρία γαλόνια τοῦ χρόνου...

—Ἰὐχαριστῶ, παρουμοίους!...

Ἡ γειτόνισσα ἐπείσθηκε ὅτι ὁ λοχίας ἦταν στὰ μπουρίνια του καὶ ἐπεχείρησε ἀμέσως νὰ τοῦ θίξῃ τὴν εὐαίσθητον χορδὴν τῆς καρδιᾶς του :

—Καὶ τοῦ χρόνου ζευγαρωμένος...

—Ἰὐχαριστῶ, ἀλλὰ δὲν ἔχου κατα νοῦν τοιοῦτον ἐπιχείρημα... Ἂς ρίξνι ἄλλοὺ τὸν σιβδάτς ἡ δασυλοπαίδα τ' χουριοῦ σας... Οὐ Παραμιζὲς δὲν ὑπηρξ'. Θὰ ἰπιδουθῇ εἰς τοὺν ἱεραρχικὸν βίουν (ἱεραρχικὸν ἐννοοῦσε τὸν μοναχικόν)...

—Μὰ αὐτὰ εἶνε τοῦ Θεοῦ πράματα, εἶπεν ἡ γειτόνισσα, κανένας δὲν τὰ ὁρίζει ἀφ' ἑαυτοῦ τ'... Τὸ ὕστερο-ὕστερο, τὰ νειάτα εἶνε νειάτα, δὲν ἔχουν κανένα παραδέρι μὲ τὰ ράσα.

Ἐντωμεταξύ, ἐπλησίασε πρὸς αὐτὸν καὶ ἡ παρέα τῆς γειτόνισσας, τουτέστι τρεῖς-τέσσερες ὀντψιές της, ἀρκετὰ ὡραῖες καὶ ἀρκετὰ προκλέσασαι τὰς ἐρωτικὰς διαθέσεις τοῦ Παραμιζὲ. Στὰ τελευταῖα λοιπὸν λόγια τῆς γειτόνισσας, ἐγέλασε αὐτὸς καὶ εἶπεν :

—Βιάσιους, τὰ νειάτα δὲν κρύβουντι, μάϊδι καλουγηρεύουντι, ἀλλὰ ἀφοῦ πιρίφρουνοῦντι διακάϊδι!...

—Ποιὸς τὰ περιφρονεῖ ; εἶπεν ἡ γειτόνισσα. Ἰσιαὶ σία, πολὺ τὰ τιμοῦν καὶ τὰ ζηλεύουν.

—Ἀσπρουμήτρου! Ἀσπρουμήτρου! φώναξεν ἄξαφνα ὁ Παραμιζές, σηκωνόμενος. Πιτάξ' ἐντὸς τοῦ σταθμοῦ κι φέρι δυὸ θνις διαφόρους ταλέντους μὲ ἴσαριθμο πρὸς τ' παρέα ποστήρια... Κι μινὰ οὐκὰ κουκνέλ...

Ἐντὸς μισοῦ ρολογιοῦ ἐγέμισε τρεῖς φορὲς ἡ ὁκᾶ καὶ ἐφαγώθηκε ἡ πλάτη τοῦ ὠδείου. Ἡ ἡδονικὴ κύβεντα περὶ νεότητος καὶ γάμου, εἶχαν ἱεράκωσει τόσο τὸν τέως ἀπογοητευμένον λοχία, ὥστε νὰ ξεκοκκαλίσῃ μαζὺ μὲ τὴν τρυφερὰν συντροφιά του ὁλόκληρο τὸ διὰ τὸ εἰπνὸν φυλαχθὲν κομμάτι τοῦ ψητοῦ. Ἡ γειτόνισσα ἄλλωστε ἔναισε τὸν ἐνθουσιασμὸ τοῦ λοχία μὲ γλυκόλογα περὶ ἀποκαταστάσεως. Κι' ἔτσι, φθάσας στὸ κατάκορφον τῆς αἰσιοδοξίας του, ὁ Παραμιζὲς ἐπαύλισε :

—Βιάσιους, τοὺ μέλλουν μ' προυσιεδιὰ ὑρὺ κι' ἰπίζηλουν, ἀλλὰ ἀπουγουητεύουμι ἰνίοτι, διότι γλιέπου κατ' στραβὰ

....Πιρὶ ἀπουκαταστάσιους !...

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ

—Το ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΝ ΒΑΛΚΑΝΙΚΟΝ ΣΥΜΦΩΝΟΝ

Εὐχὴ κάθε πολίτου πρέπει νὰ εἶνε, ὅπως τὸ πολιτικὸν Βαλκανικὸν Σύμφωνον πρέπει νὰ ἐπακολουθήσῃ καὶ τὸ οἰκονομικόν, διότι ἄνευ αὐτοῦ, ὁ πολὺς κόσμος δὲν αἰσθάνεται τὴν χρησιμότητα τῶν πολιτικῶν Συμφώνων. Τὸ οἰκονομικὸν Σύμφωνον θὰ ἐπέτρεπε τὴν ἀνταλλαγὴν περισσοτέρων ἐμπορευμάτων μεταξὺ τῶν Βαλκανικῶν Κρατῶν καὶ εἰς τιμὰς συμφερούσας, λόγῳ τῆς μικρᾶς ἀποστάσεως, ὥστε νὰ αἰσθανθῇ καλύτερα ὁ κόσμος τὰ ἀγαθὰ τῶν συμφωνιῶν. Εὐτυχὴς, τὴν κατεύθυνσιν αὐτὴν διευκολύνει πολὺ καὶ ἡ διαφορετικὴ παραγωγὴ κάθε Βαλκανικοῦ Κράτους. Π. χ. ἡ Ρουμανία πετρέλαια, σῖτον καὶ δημητριακά. Ἡ Σερβία ζῶα καὶ ξυλεία. Ἡ Τουρκία μαλλιά, ζῶα κτλ. Ἡ Ἑλλὰς σταφίδα, ἔλαιον κτλ.

—Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

Εἰς προηγούμενον φύλλον ἐθίξαμεν τὸ ζήτημα τῆς εὐκόλου συστάσεως κατ' ἀρχὴν τῶν Τραπεζῶν μας, μὲ μικρὰ καὶ ἀνεπαρκῆ δηλαδὴ κεφάλαια καὶ δεύτερον τῆς λειτουργίας των ὡς πιστωτικῶν ὀργανισμῶν, οἱ ὁποῖοι, ὡς συγκεντρωταὶ τοῦ ἰδιωτικοῦ κεφαλαίου, πρέπει νὰ τὸ διοχετεύουν γιὰ τὴν ἱκανοποίησι τῶν μελετωμένων καὶ οἰκονομικῶς θασανισμένων ἀναγκῶν τῆς Ἐθνικῆς μας Οἰκονομίας. Τώρα, εὐχαρίστως πληροφορούμεθα, ὅτι ὑπεβλήθη ἐπερώτησις εἰς τὴν Βουλὴν μὲ τὸ θέμα αὐτό, κι' ἔτσι θὰ ἀναγκασθῇ ὁ ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας νὰ δώσῃ ἐξηγήσεις γιὰ τὴν πολιτικὴ τοῦ Κράτους μέχρι σήμερον ἀπάνω σ' αὐτὸ τὸ ζήτημα, καὶ τὸ σπουδαιότερον δίδεται ἀπὸ τοῦ ἐπισημοτέρου βήματος ἀφορμὴ νὰ καθορίσῃ τὸ Κράτος τὴν πολιτικὴν καὶ τὰς κατευθύνσεις του ἀπάνω στὴ λειτουργία τῶν Τραπεζῶν. Ἐκεῖνο ποὺ γενικὰ ὁ κόσμος θέλει, εἶνε νὰ μὴν ἐμφανίζωνται ὡς Τράπεζαι, ἁπλᾶ χρηματιστικὰ γραφεῖα, τὰ ὁποῖα, ἐξαιρέσει περιωρισμένων χρηματιστηριακῶν ἐργασιῶν, δὲν προσφέρουν καμμιὰ ἄλλη ὑπηρεσία.

—ΑΙ ΥΓΙΕΙΣ ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΜΕΤΑ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

Μετὰ τὰς ἐκδηλώσεις τῆς μεγάλης οἰκονομικῆς κρίσεως καὶ τὰ ριζικὰ μέτρα ποὺ ἔλαβαν ὅλα τὰ Κράτη διὰ νὰ ἐμποδίσουν τὴν ἐξαγωγὴν χρυσοῦ καὶ συναλλάγματος, μὲ ἐξαίρεσι διὰ τὸν ἀνυπερβλήτους ἀνάγκας ἑκάστης χώρας, ἕνα μέτρο ποὺ ὑπῆρξε ἀπὸ τὰ σοβαρώτερα, ἦτο ἡ «παγιοποίησις» τῶν χρεῶν τοῦ ἐμπορίου εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Γιὰ νὰ μὴ γίνῃ δηλαδὴ ἀθρόα ἐξαγωγὴ συναλλάγματος, ἐπεβλήθη ὑποχρεωτικῶς εἰς τοὺς ἐμπόρους, ὅπως ὅσα ὀφείλουν εἰς τοὺς ἐμπόρους τοῦ ἐξωτερικοῦ, τὰ δίδουν κατὰ δόσεις ἐντὸς 5 ἐτῶν. Τὸ μέτρον τοῦτο ἀπεφάσισε τὴν πίστιν τοῦ ἐμπορίου, διότι εἶνε φυσικόν, οἱ ξένοι νὰ μὴ παρέχουν πλέον πιστώσεις. Ἐν τούτοις, ἐξ ἰδίας προσωπικῆς μας, οἱ Ἕλληνες ἔμποροι, ἐπειδὴ θέλουν νὰ διατηρήσουν τὰς ἀγαθὰς σχέσεις μετὰ τῶν προμηθευτῶν των τοῦ ἐξωτερικοῦ, ἐπὶ τὸς ἑνὸς ἔτους κατέβαλον εἰς τοὺς πιστωτάς των τὸ ἥμισυ τῶν χρεῶν των ἀντὶ τοῦ 20 %, τὸ ὁποῖον ὁρίζει ὁ νόμος. Διὰ νὰ ἐτιμηθῇ καλύτερα ἡ προσπάθεια αὐτὴ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐμπορίου, ἀρκεῖ νὰ λεχθῇ, ὅτι τὰ χρέη του πρὸς τὸ ἐξωτερικὸν προσῆζον τὰ 6 ἑκατομμύρια λίρας Ἀγγλίας.

—Η ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

Ἐκ τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν προσφύγων ποὺ κατέφυγον στὴν Ἑλλάδα τὸ 1922, ἐξετιμήθη ἀπὸ τοὺς ἀρμοδίους, ὅτι ἀγρότες οἰκογένειαι ἦσαν μόνον 145.000, οἱ ἄλλοι ἦσαν ἐπαγγελματίαι ἔμποροι, βιομήχανοι, ὑπάλληλοι, ἐργάται, ἐπιστήμονες κτλ. Ἀπὸ τὰς οἰκογενείας αὐτάς, ἐγκατεστάθησαν γεωργικῶς ἀκόμη εἰς : Εἰς τὴν Μακεδονίαν 112.110. εἰς τὴν Θράκην 16.800, εἰς τὴν Ἤπειρον 1400. εἰς τὴν Θεσσαλίαν 2.900, εἰς τὴν Στερεὰν Ἑλλάδα 4.950, εἰς τὴν Πελοπόννησον 1.080 καὶ εἰς τὰς Νήσους 5.860. Διὰ τὴν στέγασιν καὶ νεωγνικὴν ἐγκατάστασιν τῶν αὐτογενειῶν αὐτῶν, διετέθησαν ἀπὸ τὸ Κράτος 3.465.000 λίραι Ἀγγλίας, διὰ τὴν ἀνέγερσιν 58.000 νέων ἀγροτικῶν οἰκίσκων, ἐδὲ τῶν Τουρκοβουλγαρικῶν οἰκημάτων ποὺ ἐγκατελείφθησαν ἀπὸ τοὺς ἐξελθόντας ἐκ τῆς χώρας πληθυσμούς. Δυνάμει τῆς συμφωνίας περὶ ἀνταλλαγῆς πληθυσμῶν καὶ ἀπὸ τὰ οἰκήματα τοῦ Δημοσίου, διετέθησαν ἔτεροι 68.000. ἀφοῦ προηγουμένως τὸ Κράτος διέθεσε 20 ἑκατομμύρια δραχμῶν διὰ νὰ τὰ ἐπισκευάσῃ. Δηλαδὴ ἐν συνόλῳ διετέθησαν 126.000 οἰκήματα διὰ τὴν στέγασιν 145.000 οἰκογενειῶν. Ἡ στέγασις βέβαια μόνη δὲν ἀρκεῖ καὶ διετέθησαν ἀκόμη 170.000 μεγάλα ζῶα (ἀροτῆρες βόες, βούβαλοι, ἀνελάδες, ἵπποι) ἀξίας συνολικῆς 1.833.000 λιρῶν Ἀγγλίας καὶ γεωργικὰ ἐργαλεῖα ἀξίας 376.000 λιρῶν Ἀγγλίας. Ἐπίσης διετέθησαν δάνεια σπορᾶς καὶ προσωρινῆς συντηρήσεως λίραι Ἀγγλίας 2.066.500 καὶ δι' ἐκτέλεσιν ἔργων κοινῆς ὠφελείας (ὑδρεύσεις, ὁδοποιΐα, ἀποξηράνσεις μικρῶν λιμνῶν, ἀρδεύσεις, καθὼς καὶ διὰ τὴν δριστικὴν διανομὴν τῶν γηγρῶν) ποσὸν λιρῶν Ἀγγλίας 1.186.500. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν ἐστάθη στὸν οἱ πρόσφυγες ἦσαν προσωρινῶς ἐγκατεστημένοι ἀκόμη τὸ πλεῖστον εἰς τοὺς λιμένας, εἰς τοὺς ὁποίους εἶχαν ἀποβιβασθῆ, ἐχρειάσθησαν ἔτερα 895.000 λίραι διὰ νὰ μεταβοῦν εἰς τὴν χώρη, εἰς τὰ ὁποῖα ἔπρεπε νὰ ἐγκατασταθοῦν δριστικῶς. Ὅλα τὰ λοιπόν, διὰ τὴν στέγασιν καὶ τὸν ἐφοδιασμὸν τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν μὲ τὰ γεωργικὰ ἐφόδια καὶ τὰ ἀπαραίτητα ἔργα κοινῆς ὠφελείας, ἐδαπανήθησαν ἐν συνόλῳ 9.818.000 λίραι Ἀγγλίας εἰς τὰς ὁποίας, ἂν προσθέσωμεν καὶ τὴν δαπάνην Διοικήσεως ἡ ὁποία ἀνῆλθεν εἰς 1.445.000 λίρας, τὸ ποσὸν ἀνέρχεται εἰς 11.263.000 λίραι Ἀγγλίας. Ἀγροτικὴ ὅμως ἐγκατάστασις, μέχρις ἀγροῦς, δὲν ἐννοεῖται. Τὸ ζήτημα τοῦτο θὰ τὸ ἐξετάσωμεν εἰς τὸ προσεχὲς φύλλον, γιὰ νὰ κατανοηθῇ ἀπὸ ὅλους τὸ τεράστιον ἔργον ποὺ ἐπετέλεσε ἡ «μικρὰ» καὶ «πτωχὴ» Ἑλλάς, τὰ πάσχοντα τέκνα της καὶ τὸ ὁποῖον πολὺ δικαίως ἐθαυμάσθη ἀπὸ ὅλον τὸν κόσμον τῆς Εὐρώπης καὶ Ἀμερικῆς ὡς θαῦμα.

—ΑΙ ΑΝΩΝΥΜΟΙ ΕΤΑΙΡΕΙΑΙ

Ἡ ἀνώνυμος Ἑταιρεία τὴν τελευταία δεκαετία ποσοτικὰ πολὺ μεγάλη ἔκτασι, διότι τὸ σύστημα αὐτὸ ἐπιτρέπει τὴν μετοχὴν καὶ τοῦ μικροῦ κεφαλαίου εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις, ἀθροιζόμενα πολλὰ κεφάλαια νὰ ἀποτελοῦν ἕνα μεγάλο καὶ παρκὲς γιὰ νὰ γίνῃ μία ἐπιχείρησις. Ἰδιαίτερος λόγος τοῦ ἐπετέλεσε στὴν αὔξησι τοῦ ἀριθμοῦ τῶν Ἀνωνύμων Ἑταιρειῶν εἶνε καὶ τὸ ὅτι στὸν τόπο μας δὲν ὑπάρχουν πολλοὶ ποὺ νὰ ἔχουν μόνοι τους πολλὰ κεφάλαια. Ὁ ἀριθμὸς τῶν Ἀνωνύμων Ἑταιρειῶν ὑπερβαίνει σήμερον τὰς 4.000. Ἀπὸ κριβῆς ἀριθμὸς δὲν ἔχει δυστυχῶς γίνῃ ἀκόμη ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖον Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, ἀπὸ τὸ ὁποῖον θὰ ἠμποροῦσε νὰ ἐγνωρίζῃ τὸ ποσὸν τῶν κεφαλαίων ποὺ ἐγκατεστάθησαν εἰς αὐτάς. Τὸ ὑπουργεῖον, ἀναγνωρίσαν τὴν ἀνάγκην γιὰ νὰ δημοσιεύσῃ μιὰ στατιστικὴ γιὰ τὰς Ἑταιρείας, ἐπεδόθη τώρα μόλις στὴν κατάρτισιν τοῦ μητρώου Ἀνωνύμων Ἑταιρειῶν, γιὰ τὸ ὁποῖον θὰ στηριχθοῦν βάσιμες καὶ χρήσιμες παρατηρήσεις.

ΤΟ «ΜΠΟΥΚΕΤΟ»
ἔχει τὴν πρώτην κυκλοφορίαν ἐξ ὅλων τῶν Ἀθηναϊκῶν περιοδικῶν, ἑβδομαδιαίων κλπ.

πράματα... Γλέπου νὲ' σημειωὶ νεανικὴ κοινουνία νὰ μὴ χαμπαρίζ' τοὺ στρατιουτικὸν γόητρουν, ἀλλὰ νὰ καταδιώκ' ἶν τοὺ γάμου μόνουν τοὺν παρᾶν. Δὲν σ' λιέου, ὅτι δὲν εἶνι κακῶς κείμινα τὰ ἶν τοῦ σώματι τοῦ στρατοῦ ὅσουν ἀφορᾶ πιρὶ μισθοῦ, ἀλλὰ ἶν τοὺ προσώπου ἶνὸς στρατιωτικοῦ συζύγου ὑφίστανται κὶ ἔτιρα προσόντα, οὔσπερ, λόγου χάριν, γόητρουν ἀγέρουχουν, ἀξιουπρέπειαι κὶ τὰ προυσήκουντα... Ἀλλ' ἡ κυρίες κουπέλλαις διατιλοῦν ἀπιρίφρουντις πρὸς ταῦτα κὶ ἀγρὸν ἀγοράζ'ουν. Ἰξηροῦντι θιβαίους ἡ παρόντις ἡ οὐπίαις δὲν ἀμφιβάλ'ουν...

Στὸ σημεῖο αὐτό, μπερδεύτηκε ἡ γλῶσσα του καὶ σώπασε. Ἡ ὥρα ἄλλωστε εἶχε περάσει καὶ ἡ γειτόνισσα μετὰ τῆς τρυφερᾶς παρέας της ἀποχαιρέτησε τὸν λοχία, ὁ ὁποῖος πάλιν αἰσθάνθηκε τὴν ἀνάγκη νὰ ἐπαναλάβῃ τὶς ἐξηγήσεις του :

— Ἰπαναλαμβάνου ὅτι ἰξηροῦντι ἡ παρόντις νεάνιδις, οἵτινες φρονῶ...

Τὰ κορίτσια ἐγέλασαν σιγαλά, τὸν ἀποχαιρέτησαν κι' ἔφυγαν. Κι' ὁ λοχίας μπῆκε στὸ σταθμό, ὅπου τὸν περίμεναν οἱ στρατιῶτες.

—'Ακόμα, μαθές, δὲν ἐστρώσατι τραπέζι' ; ἐτραύλισε τρικλίζοντας.

—Τί τραπέζ' νὰ στρώσουμι, κὺρ λουγία, π' δὲν ἀπόμνι μάιδι παιδ'... ἐπαίνεσι ὁ Φακῆς. Τὰ μάδσαν ὁδλα ἡ συντρόφια'...

'Ο Παραμιζὲς ἐσκέπτετο, ξυνόμενος. Κι' ἐπὶ τέλους ψιθύρισε.

—"Εφαγαν τοὺν κόρακα κὶ μᾶς ἄφησαν νηστικούς... Τουλάχιστον ἰκεῖνα τὰ μαυροπαίδια π' μάσησαν, νἄπιαναν τόπουν εἰς τοὺ ζήτημα τ' ἀπουκαταστάσιους!...

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΓΡΑΝΙΤΣΑΣ

ΤΙ ΜΑΣ ΓΡΑΦΟΥΝ ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΜΑΣ

ΚΑΡΤ-ΠΟΣΤΑΛ

Τὸ φύλλο τοῦ «Μπουκέτου» καὶ τῆς «Οἰκογενείας» τιμᾶται παντοῦ δραχμὰς 4. Ἡ αὐθαίρετος ὑπερτίμησίς των παρὰ τῶν Ὑποπρακτορείων ἀπαγορεύεται.

Παρακαλοῦμεν ὅθεν τοὺς ἀγαπητούς μας ἀναγνώστας, ὁσάκις ὑποπέσει εἰς τὴν ἀντίληψίν των τοιοῦτόν τι, νὰ τὸ ἀναφέρουν ἀμέσως.

Ἐκ τῶν ἀναγνωστῶν μας ἀποστελλομένη συνεργασία καὶ μὴ συμπιεσμένη ὑπὸ δικαιώματος κρίσεως ἓκ δραχμῶν πέντε εἰς γραμματόσημα, δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν.

Πολλοὶ ἀναγνῶσται μας μᾶς γράφουν ὅτι ἐπιθυμοῦν νὰ προμηθευθοῦν τὰς ἐκδόσεις μας καὶ νὰ ἐγγραφοῦν συνδρομηταὶ τῶν περιοδικῶν μας, ἀλλὰ δυσκολεύονται εἰς τὴν ἐκδοσιν ἐπιταγῶν. Γιὰ νὰ τοὺς διευκολύνωμεν σχετικῶς, τοὺς πληροφοροῦμεν ὅτι δεχόμεθα τὸ ἀντίτιμον συνδρομῶν, φύλλων, βιβλίων, Ἡμερολογίων κλπ. εἰς γραμματόσημα ἢ καὶπὰ **χαρτόσημα, οἱασδήποτε τιμῆς.**

Γιάννην Ἀγιάννη ν, Ἐνταῦθα. Πρὸς Θεοῦ !... Τί ἀνέκδοτο εἶνε αὐτὸ ποὺ σᾶς πιάλατε ; Τί γλῶσσα εἶνε αὐτή ; Ἀστειεύεσθε ἢ σοβαρολογεῖτε ; Νὰ σᾶς σοβαρὸς πῶς ἐγράψατε ἀριστούργημα ; Ἂν τὸ νομίζετε αὐτὸ φίλτατε κάμνετε λάθος, λάθος τραγικόν, δεινόν, ὁλέθριον, φρικῶδες. Πάντως ἡ μόνη γιὰ νὰ εἶμαστε ἐν τάξει, δημοσιεύομε ἐδῶ τὸ πεζογράφημά σας. Ὁ μόνος σᾶς κριὴν γι' αὐτό! "Οσο γιὰ τοὺς ἀναγνώστας μας... Ἂς τὸ διαβάσουν, ἂν τοὺς δέρνει μαύρη μελαγχολία. Θὰ εὐθυμήσουν ἀμέσως. Ἰδοὺ τὸ ἀριστούργημα :

ΕΝΑΣ ΕΜΒΑΚΑΛΟΣ

Πολὺς συνήδησα κατ' ὀδὸν τὸν κ. Ἔπαφρων. Ἠσθάνθην ἀμφότερα καὶ τὰ δύο μας εἰς κατάστημα ἀπηριακόν.

—Τί ζητοῦν οἱ κύριοι οὗτοι ; ἐξεφώνησεν τὸ γκαρσόνιον.

Ὁ χύριος Ἔμπροσθεν ἐκάνχασε.

Δόσατε μας, ἠπετοφθύρωσε ἕνα φύλον.

Πηγαδεκοῦ ; ἐρώτισεν ὁ ἠπάληλας.

Φίλον ἐυδαικαλάδων, ἀνόητε.

Καὶ ἡ ἔκβοσις περιεστράφη εἰς τὸ γαρσόνιον καθωργισμένος καὶ ἔντονος.

Φίλε σου, βλάκα ! Οἱ κήριγιοι οὔτι ζιτοῦν ἐμβακαλόν.

Μπορεῖ, ἤτε τὸ γαρσόνιον καὶ ἐν τῷ ἅμα, ἤτη ἀμέσος ἔσηρε ἕναν ἀπαιτῶν πλανὲ καὶ τὸν κατέψερε πρὸ τῶν πελατῶν.

Ὁ ἐυδαικαλάδος αὐτὸς εἶπε γήνετε πολὺ ἐνόστιμος μὲ σκορδαλαίαν, ἐλαίδα καὶ διὰ νὰ κόσεται τὴν μυροδίαν της φάγεται γαρίδαν πρὸ τοῦ γέβματος.

Ἐν τ. Ἔμπορος τότε ἐξαγαγὸν τὸ χρηματοσελάχιόν του ἔκραξε : Δόσε ἕνα φράγκον, παιδάριον κινὸς ἐμβακαλόγατε καὶ κόμησε τὰ μὲς τὴν συνδίαν μου μετὰ τοῦ ἐμβακαλόου καὶ τρεῖς κεφαλάς σκόρδον.

Τὸ ἀστεῖον αὐτὸ μὰς ἔτρεψε πολὺ καὶ ἐκανχάσαμεν γελόντες ὥρια-ρια μέχρι ἐξαπλόιατος εἰς τὸ δάπεδον».

Γιάννην Ἀγιάννη ν, Ἐνταῦθα. Τὸ διήγημά σας ὁπωσδήποτε ἀξιοπρόσεκτο περισσότερο στὴ γλῶσσα ὅταν γράφετε. Ἕνα διήγημα ποιότητος ἀπὸ τὴν ἄποψι τῆς ὁμοιομορφίας. Δὲν ἐπιτρέπεται δηλαδὴ χρησιμοποίησις λέξεων ἀπὸ τὴν καθαρευούσης, τὴ στιγμὴ ποὺ ὅλο τὸ κείμενο εἶνε γραμμένο σὲ γλῶσσα δημοτική. — Γ. Ἀθανασιάδην. Κομοτινήν. Ἀπὸ τὰ δυὸ ποιήματά σας, ἐκεῖνο «Ἡ Παλιὰ Κιθάρα». Μὰ καὶ σ' αὐτὸ ὁ στίχος εἶνε τόσο πλασσάρ, ὥστε τὸ κάνει νὰ μοιάζῃ μάλλον μὲ πεζογράφημα.—Π. Μαγκάνην Ἄργος. Ἡ ποίησις δὲν εἶνε ἡ περιγραφὴ σὲ στίχους — στίχους ἐξαιρετικὴ τέχνη — μιᾶς ὡραίας ἐποχῆς. Αὐτὸ τοῦ χρησιμοποιεῖτε σεῖς στὸ ποίημά σας, μποροῦσα νὰ διηγηθῶ. "Ενα πραγματικὸ γεγονὸς δὲν ἔχει θέσι. ἡ μᾶλλον εἶνε ἄθλιο γιὰ ποίημα, ποὺ κλείνει ἕνα ποίημα. — Γ. Χαλκόν. Πειραιᾶ. Μᾶς γράφετε ὅτι δὲν μπορεῖτε νὰ καταλάβετε σὲ ποιὸ σημεῖο ἡ διατύπωσις τοῦ διηγήματός σας τὸ ἀπορρίψαμε. Μὰ, ἀγαπητὲ φίλε, ἂν τὸ καταλαβαίνατε αὐτὸ τὸ γράψατε. Ἦταν, ὅπως καὶ τὸ ἄλλο διήγημα, ἐντελῶς ποιότητος. Δηλαδὴ ἕνα νέου ποὺ γράφει γιὰ νὰ ἐπιτύχῃ. — Ἰωαννίνην Σπυρ. Κορδίλαν. Δυστυχῶς καὶ τὰ δικά σας εἶνε κοινὰ καὶ βοϊσκόπαιδα. Δὲν ἀνήγνω νὰ σᾶς συστήσουμε ὅ,τι καὶ σοῦδε ἄλλους... Διαβάζετε τὸν Ν. Ἐνταῦθα. Δυστυχῶς, ἀπὸ ὅσα γιὰ τὴν Βασιλέα Ἀλέξανδρον. Ἄλλοστε παραδέχεσθε ὅτι δὲν τὸ γράφετε χωρὶς ἀξιώσεις. Τὸ ὑπουργεῖον, ἀναγνωρίσαν γιὰ νὰ δημιουργήσῃ μιὰ στατιστικὴ γιὰ τὰς Ἑταιρείας, ἐπεδόθη τώρα μόλις στὴν κατάρτισιν τοῦ μητρώου Ἀνωνύμων Ἑταιρειῶν, γιὰ τὸ ὁποῖον θὰ στηριχθοῦν βάσιμες καὶ χρήσιμες παρατηρήσεις. Ν. Καναγάν. "Ανδρον. Τὸ ποίημά σας ἐντελῶς μαθητικόν. — Ἀθήναν. Τὸ γράψιμο τοῦ διηγήματός σας ἐντελῶς ὑποτυπῶδες.—Στέλιον Ἀνεμον. Καλλιθέαν. Τὸ ποίημά σας φανερώνει ὅτι μὲ λίγη καλὴ θέλησι καὶ προσοχὴ, θὰ μπορέσετε νὰ γράψετε πράγματα δημοσιεύσιμα.— Π. Ἀγγελακόπουλον, Λάρισαν. Εὐχαριστοῦμεν θερμῶς γιὰ τὰ καλά σας λόγια.— Κρινοφτέρουγη Μοῦσαν, Κύπρον. Εὐχαριστοῦμεν γιὰ τὰ καλὰ σας λόγια, ἀλλὰ τὰ ποιήματά σας δὲν εἶνε καὶ τόσον ἐπιτυχῆ. Ἰδοὺ, π. χ., ἕνα ἐξ αὐτῶν :

ΤΟ ΣΟΥΡΟΥΠΟ

Σούρουπο... Μάνιασμα μαύρου χειμώνα
ξεσχίζει τῆς νύχτας τὰ μαῦρα φτερά...
Ἡ φύσι βρυχᾶται 'μπρὸς στὴν εἰκόνα
τ' ἄπονου θάνατου, ποὺ συρίζει, ...γελᾶ !...
Καὶ νὰ τ' ἀηδόνι τῆς σκέψης μου φτάνει
ματωμένο, κουτσόπουδο, μαῦρο, θλιμτό !...
Σούρουπο, μάνητα, πλέριο σκοτάδι
λοῦσαν τὸ εἶναι μου ! Πόσο φριχτό !...

Παρασύρεσθε, δηλαδή, δεσποινίς, σ' ἐξωφρενισμούς. Γιὰ τὰ ἄλλα ποιήματά σας θὰ σᾶς ἀπαντήσουμε ἐκτενέστερα στὸ προσεχὲς φύλλο. — Γ. Χαλκόν, Πειραιᾶ. Τὸ ποίημά σας «Οὔτε Φίλοι», ὄχι καλό. Ἰδού, ἐπὶ παραδείγματι, τὸ πρῶτο του τετράστιχο :

Καμμιὰ χαρὰ δὲν μὲ μεθᾶ, δὲν μὲ γοητεύει πὸ τότε
ποὺ διάβασα στὰ μάτια σου μιὰ λάμψι' εἰρωνική,
καὶ τῆς καρδιᾶς μου τὶς χορδές, Θεέ μου, πειὰ ὡς πότε ;
τὶς (ἐ)χτυπάει τῆς θήμησης ἡ πέννα ἡ σκληρή.

'Εκεῖνο τὸ «ἐ - χτυπάει» εἶνε φρικῶδες. Κι' ἡ «πέννα τῆς θήμησης» πάλιν τί θέλει νὰ πῇ ; Μὴ γράφετε στίχους, ἀγαπητὲ φίλε. Γράφετε πεζά. Τὸ διήγημά σας, π. χ., εἶνε, ἂν ὄχι δημοσιεύσιμο, καλούτσικα γραμμένο καὶ πρὸ πάντων λογικό. Ἰδέστε καὶ τὴν ἄλλη ἀπάντησί μας πιὸ πάνω.—Σ ω τ. Ἐμμανουήλ. Θερμῶς σᾶς εὐχαριστοῦμεν γιὰ τὰ καλὰ σας λόγια. Τὸ πεζογράφημά σας «Μελτέμι» ὄχι καλό.—Θ. Χλόην, Ἰωάννινα. Διαβάσαμε καὶ τὰ τελευταῖα σας ποιήματα. Δυστυχῶς, φίλε κύριε, οὔτε κι' αὐτὰ εἶνε καλά. Καλοδοῦλου καλά, μάλιστα. Καὶ νὰ ἡ ἀπόδειξις :

Ε ! ΑΡΓΑ ΠΕΙΑ

Ἔ ! ἀργὰ πειὰ σκιὰ σὰν καταν- (τήσῃς — Θάσαι φτωχὸς... κι' ὅλα γιὰ σέ- (να θάνα
στὸ κούφιο τὸ κορμί σου — διαβατικά... — διαβατικά...
γιὰ νάτενίζῃς ἄβουλος τὸ παρελ- (θόν, — Σὰν τὴ ζωὴ τῶν χρόνων σου ὁ- (ποὺνγνε,
τὴ μακρινὴ ἐποχή σου !... — ὡμέ, ὀίχως καρδιά...

Καὶ τὸ ἕτερον :

ΚΑΠΟΙΑ ΝΙΟΤΗ

Κάποια νιότη ποὺχα μὲς τὶς σω- (θικά. — κάποιο μαρασμό...
— Ἤρθε ὁ καιρός, μὲς τὴ σκοτεινιὰ
δὲν τὴν ἔχω πειά, — νὰ πονῇ ἡ καρδιά,
κι' ἄρρωστο πῶς ἔχω νοιώσῃ ἀπὸ (καιρό — γιὰ τὶς περασμένα ποὺνανε ὡραῖα,
— πόνουνε χαΐδι...

Δὲν εἶνε δυνατὸν δηλαδὴ νὰ ὁμοιασθοῦν ποιήματα τοῦτα. Οὔτε ἡ νειότη βρίσκεται στὰ... σωθικά, οὔτε ὁ μαρασμὸς — ἀρρώστεια αὐτὸς ὁ ἴδιος — εἶνε ἄρρωστος ! Γιατὶ τὰ γράφετε ὅλ' αὐτά ; Πρὸς τί ; Διάβασε, Ἑλλήνας ποιητάς. Εἶνε ἡ μόνη συμβουλή, ποὺ μποροῦμε νὰ σᾶς δώσουμε. — Σ ω τ. Τσοτάκην. Εἶνε ἡ μόνη συμβουλή, ποὺ μποροῦμε νὰ σᾶς δώσουμε. Διάβασε, θαλῶ ἀργά, τρισ πότε», λέει ἡ λαϊκὴ παροιμία. — Π ρ ό κ. Ζ η μ ε ρ η. Βόλον. Τὸ ποίημά σας «Ἀνοιξιάτικο Σκίτσο» πολὺ κοινόν. Ἐπαναλαμβάνεται σὲ ἑκατοντάδες ἄλλα. Ἀφῆστε τὰ ἄλλα καὶ τὸ δικό σας ποίημα «Ζέ μιὰ Ξανθολαλοῦσα» δὲν ἐπιτυγές. Τελειώνει μάλιστα κάπως ἀπροσδόκητα καὶ ἐξωφρενικά. Ἰδού τὸ τελευταῖο του τετράστιχο :

Κι' ἐγὼ σὲ πραμάτινα ἀ καὶ τὲ νὰ χαϊτώνω (μὲς
χαϊτώντας ἐἰς τὰ χεῖλη τὴν ἀγάπη (μου
σὰν ζωντανὸ εἰς τὴ φωτιὰ τὸ πιπέ- (ρι
ποὺ τὸ τεθέτης χάνει τὴ ζωή του (ἀμέσως.

Τέλος... Κ α ρ. Κωνσταντινουπόλεως. Τὰ ποιηματάκια σας «Στὸ Ὕπνο» φανερώνουν κάποιο καλὸ, δυστυχῶς, ἴδιαὶ, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, τὸ τελευταῖο του τετράστιχο :

"Ὄχι, ποτὲ δὲν θὰ σὲ ἀφήσω,
μικρὸ μου νησί, μὲ χαρὰ κάθε δείλη
ἂν καὶ μὲ κάμῃ κάποτ' εὐτυχήσω
στὴν ἀρσενιχὴ θὰ σὲ προσέχουν
Στὰ χεῖλη.

Πρέπει νὰ διαβάσετε πολλὰ ἀκόμη, γιὰ νὰ μπορέσετε νὰ γράψετε μιὰ μέρα ἀξίους λόγου στίχους.

ΜΠΟΥΚΕΤΟ
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ
ΓΡΑΦΕΙΑ : ΟΔΟΣ ΛΕΚΑ 7 (Τηλέφ. 21-419)
Διευθυντὴς : ΚΩΝΣΤ. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ, (κατοικία) Χαλάνδρι.
ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ «ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ» :
'Εσωτερικοῦ δι' Ἓν Ἔτος Δρχ. 200 ΙΙ 'Εξωτερικοῦ Δολλάρια 6
» 'Εξάμηνος » 100 ΙΙ Αἰγυπτικῆς » 36
καὶ δι' ὅλην τὴν Ἀφρικὴν καὶ Βελγικὸν Κογκὸ ἐτησία συνδρομὴ σελίνια 36
Αἱ ἐπιστολαὶ καὶ τὰ χρηματικὰ ἐμβάσματα δέον ν' ἀπευθύνονται πρὸς τὸν Ἰδιοκτήτην τοῦ «Μπουκέτου» κ. ΚΩΝΣΤ. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΝ, Λεκα 7.
Τιμὴ ἑκάστου φύλλου Δρχ. 4.
ΓΕΝΙΚΟΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΟΥ «ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ» :
'Εν 'Αμερικῇ Mr D. Stroumbos 602 w. 137 th Str (Apt.41) New York city, καὶ διὰ τὴν κατὰ φύλλον πώλησιν ἡ 'Εταιρεία New York News Agency General P. O. Box 497. ἐν Αἰγύπτῳ—Σοὺδὰν ὁ κ. Χριστόδουλος Σαράφης. 12 Cheikh Soliman Pacha. Alexandrie. καὶ ἐν Βελγικῷ Κογκὸ ὁ κ. Γεώργ. Ἀντωνιάδης. B. P. 445 Elisabethville Congo - Belge, ὅταν δέον ν' ἀπευθύνωνται οἱ ἐνδιαφερόμενοι.

ΚΥΡΙΑ

Τὸ ἑσπέρας ἀπαλλάξατε τὸ πρόσωπόν σας ἀπὸ τὰ ψιμύθια τῆς ἡμέρας (Πούδρας, Κρέμας Ρουζ) καὶ τὴν σκόνιν ἄτινα ἀποφράττουν τοὺς πόρους καὶ ἐμποδίζουν τὴν ἀναπνοήν.

Το LAIT INNOXA

ΔΕΝ ΕΙΝΕ ΨΙΜΥΘΙΟΝ

Καθαρίζει καὶ τρέφει κατὰ τὴν νύκτα τὴν ἐπιδερμίδα, ἀποτρέπει τὴν ἐμφάνισιν τῶν ρυτίδων καὶ λειχήνων καὶ ἀποδίδει εἰς τὸ πρόσωπον νεανικὴν δροσερότητα.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΠΑΝΤΟΥ

Laboratoires Dermatologiques
INNOXA
PARIS

ΜΙΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΧΑΡΙΝ ΤΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ ΜΑΣ

ΠΩΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΖΕΤΑΙ ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΛΑΧΕΙΟ ΜΑΣ ΔΙΑ ΝΑ ΛΑΒΟΥΝ ΜΕΡΟΣ ΟΛΟΙ ΑΝΕΞΑΙΡΕΤΩΣ ΟΙ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΙ ΜΑΣ

Ἑκατοντάδες ἀναγνωστῶν μας μᾶς γράφουν ὅτι δὲν δύνανται νὰ συμμετάσχουν τοῦ Μεγάλου Λαχείου μας: 1ον) Διότι δὲν θέλουν νὰ καταστρέψουν τὰ περιοδικά των, τῶν ὁποίων κρατοῦν σειρὰν διὰ νὰ τὰ δέσουν εἰς τόμους καὶ 2ον) διότι οἱ πλεῖστοι ἐξ αὐτῶν τυγχάνουν ἀναγνῶσται τοῦ ἑνὸς μόνον περιοδικοῦ καὶ δὲν δύνανται νὰ ὑποβληθοῦν εἰς τὸ ἔξοδον τῆς ἀγορᾶς καὶ τοῦ ἑτέρου.

Μᾶς ἐρωτοῦν δέ: «Δὲν εἶνε ἄδικον, ἐφ' ὅσον εἴμεθα ἀναγνῶσται τοῦ ἑνὸς περιοδικοῦ ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐκδόσεώς του καὶ τὸ ὑποστηρίζομεν, νὰ μὴν δυνάμεθα νὰ συμμετάσχωμεν τοῦ Μεγάλου Λαχείου σας καὶ νὰ ἀποκλεισθῶμεν αὐτοῦ;»

Εὑρίσκομεν ἀπολύτως δίκαια καὶ λογικὰ τὰ παράπονα αὐτὰ τῶν ἀγαπητῶν ἀναγνωστῶν μας καὶ ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ νὰ τοὺς διευκολύνωμεν ὅλους, προβαίνομεν σήμερον εἰς τὰς ἑξῆς καινοτομίας καὶ διευκολύνσεις:

Παρατείνομεν τὴν διάρκειαν τοῦ Μεγάλου Λαχείου ἐπὶ **ΤΡΙΜΗΝΟΝ** εἰσέτι, μειὰ τὸ Πάσχα, μέχρι τῆς 15ης ΙΟΥΛΙΟΥ δηλαδή, μεταφέροντες τὸ σχετικὸν δελτίον εἰς τὸ ἐξώφυλλον, ὅπως μὴ καταστρέφεται τὸ φύλλον διὰ τῆς ἀποκοπῆς του.

Ἀπὸ σήμερον λοιπὸν μέχρι τῆς 15ης Ἰουλίου δύνανται οἱ ἀναγνῶσται μας νὰ λάβουν μέρος στὸ Μ. Λαχεῖο ἀγοράζοντες μόνον τὸ «Μπουκέτο» ἢ μόνον τὴν «Οἰκογένεια» καὶ κρατοῦντες τὰ σχετικὰ δελτία. Ἡ εὐκολία αὐτὴ εἶνε μεγάλη καὶ θὰ μᾶς τὴν ἀναγνωρίσουν—εἴμεθα βέβαιοι—οἱ ἀγαπητοί μας ἀναγνῶσται.

Ὅσοι ὅμως ἐξακολουθήσουν νὰ ἀγοράζουν καὶ τὸ «Μπουκέτο» καὶ τὴν «Οἰκογένεια», θὰ ἔχουν **ΔΙΠΛΗΝ** ἐλπίδα κέρδους, τὸ Λαχεῖο τους δηλαδὴ θὰ εἶνε διπλό. Θὰ λάβουν ἀντὶ ἑνὸς δυὸ λαχνούς, ἕνα γιὰ κάθε περιοδικό, καὶ θὰ ἐπιτύχουν διπλὸ κέρδος.

Τὰ δῶρα τοῦ Μεγάλου Λαχείου μας ἔχουν ὡς ἑξῆς:

Ὁ Α' ἀριθμὸς θὰ κερδίσῃ 1 αὐτοκίνητο Studebaker 5 θέσεων, κλειστό, ἀξίας....	Δρχ.	150.000.—
Ὁ Β' 1 οἰκόπεδο στὴ θέσι «Κουπόνια» ὄπισθεν τῶν «Ἡλυσίων», ἰδιοκτησίας τοῦ διευθυντοῦ μας κ. Κ. Ι. Θεοδωροπεύλου πήχεων 464, ἀξίας	»	50.000.—
Ὁ Γ' 1 ραδιόφωνο, μὲ πλήρη ἐγκατάστασιν, ἀξίας	»	15.000.—
Ὁ Δ' 1 τάπητα πολυτελείας, ἀξίας.... ..	»	8.000.—
Ὁ Ε' 1 γραμμόφωνο, ἀξίας	»	4.000.—
Ὁ Ϛ' 1 γραμμόφωνο φορητόν, ἀξίας	»	2.500.—
Ὁ Ζ' 1 γραμμόφωνο φορητόν, ἀξίας	»	2.500.—
Ὁ Η' 1 ἐνδυμασίαν ἀνδρικήν, ἀξίας	»	2.500.—
Ὁ Θ' 1 ἀδιάβροχο ἀνδρικό, ἀξίας.....	»	1.500.—
Ὁ Ι' 1 ἀδιάβροχο γυναικεῖο, ἀξίας.....	»	1.500.—
Ὁ ΙΑ' ὕφασμα ἀνδρικό, ἀξίας.....	»	1.500.—
Ὁ ΙΒ' ὕφασμα γυναικεῖο ἀξίας.....	»	1.500.—
Ὁ ΙΓ' ὕφασμα μεταξωτό, ἀξίας.....	»	1.500.—
Ὁ ΙΔ' ὕφασμα μεταξωτό, ἀξίας	»	1.500.—
Ὁ ΙΕ' 1 ντεζίνα πλάκες γραμμοφώνου, ἀξίας	»	1.500.—
Ὁ ΙϚ' 1 γυναικεῖο καπέλλο, ἀξίας.....	»	1.000.—
Ὁ ΙΖ' 1 γυναικεῖο καπέλλο, ἀξίας.....	»	1.000.—
Ὁ ΙΗ' 1 γυναικεῖο κορσέ, ἀξίας.....	»	300.—
Ὁ ΙΘ' 3 ζεύγη κάλτσες, ἀξίας.....	»	500.—
Ὁ Κ' 3 ζεύγη κάλτσες, ἀξίας.....	»	500.—
Ὁ ΚΑ' 3 ζεύγη κάλτσες, ἀξίας.....	»	500.—
Ὁ ΚΒ' 1 ἐμπρέλλα ἀνδρική, ἀξίας.....	»	500.—
Ὁ ΚΓ' 1 ἐμπρέλλα γυναικεία, ἀξίας	»	500.—
600 ἀριθμοὶ ἀνὰ μίαν σειρὰν ἐκδόσεών μας, Βιβλιοθήκης «Μπουκέτου», ἀντὶ δρχ. 225, ἀξίας..	»	135.000.—
500 ἀριθμοὶ ἀνὰ μίαν σειρὰν Ἡμερολογίων, δρχ. 200 ἀξίας..	»	100.000.—
200 ἀριθμοὶ ἀνὰ ἓν βιβλίον «Καπετὰν Φάντασμα», ἀξίας	»	12.000.—
100 ἀριθμοὶ ἀνὰ ἓν βιβλίον «Καπετὰν Βρυκόλακα», ἀξίας....	»	3.000.—
		500.000.—

ΔΕΛΤΙΟΝ
ΜΕΓΑΛΟΥ ΛΑΧΕΙΟΥ
"ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ„—"ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ„
ΔΩΡΑ 500 ΧΙΛΙΑΔΩΝ ΔΡΑΧΜΩΝ
ΑΘΗΝΑΙ, 5 Ἀπριλίου 1934.

The present lotery is not valid in United States of America

Τὸ Ἑβδομαδιαῖον Λαχεῖο μας παραμένει ὡς ἔχει, ἐφ' ὅσον μάλιστα οἱ λαμβάνοντες μέρος εἰς αὐτὸ ἀναγνῶσται μας εἶνε ἀπολύτως εὐχαριστημένοι καὶ ἀρκετὰ δῶρα κερδίζουν ἑβδομαδιαίως.

Σπεύσατε λοιπὸν νὰ ἐπωφεληθῆτε τῶν καινοτομιῶν τοῦ Μεγάλου Λαχείου μας.

ΚΕΡΔΗ ΜΕΓΑΛΑ ΜΕ ΜΙΚΡΑΣ ΘΥΣΙΑΣ ΑΠΟΚΤΩΜΕΝΑ

Τὸ «Μπουκέτο» καὶ ἡ «Οἰκογένεια» εἶνε τὰ μόνα περιοδικὰ ποὺ προσφέρουν τόσα δῶρα στοὺς ἀναγνώστας των.

ΒΟΗΕΜΙΑ
Josephinenhütte

Τά δύο μεγάλα ἐργοστάσια

ΠΟΡΣΕΛΑΝΗΣ - ΚΡΥΣΤΑΛΛΩΝ

παρουσιάζουν τὰ ἀριστουργήματα παραγωγῆς 1934

εἰς τὴν Ἔκθεσιν Φιλελλήνων 23.

ΤΑ ΣΥΜΠΑΘΗΤΙΚΩΤΕΡΑ ΔΩΡΑ

ΣΕΡΒΙΣ Φαγητοῦ - Τσαγιοῦ - Καφὲ **ΣΕΡΒΙΣ**
Ποτηρικά, Τουαλέττας. Παγωτοῦ
ΑΠΑΡΑΜΙΛΛΟΥ ΤΕΧΝΗΣ ΚΑΙ ΛΑΜΠΕΡΟΤΗΤΟΣ
ΣΕΡΒΙΣ μαχαιροπήρουνα ἀργυρά, ἐπάργυρα-ἀλπακά

ΚΟΜΨΟΤΕΧΝΗΜΑΤΑ

Τὰ δῶρα μας εἶνε τὰ πρακτικώτερα καὶ τὰ πλέον συγχρονισμένα.

ΤΙΜΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑΙ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΩΝ

Φ. ΔΙΟΝΑΤΟΣ - Λ. ΟΡΦΑΝΟΥΔΑΚΗΣ

Ὁδὸς Φιλελλήνων ἀριθ. 23.—Ἀθῆναι.—Τηλέφ. 21.175